

21. VII. 64^b

1302

Dv 2637 / 2,2

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
- Medizinische Abt. -
DUSSELDORF

V 3082

APPARATVS MEDICAMINVM

TAM SIMPLICIVM

QVAM

PRAEPARATORVM ET COMPOSITORVM

IN

PRAEIOS ADIVMENTVM

CONSIDERATVS.

P. II.

REGNVM MINERALE

COMPLECTENS

VOL. II.

AVCTORE

IO. FRID. GMELIN

AVLAE REGIAE CONSILIARIO, PHILOSOPHIAE ET MEDICINAE
DOCTORE, HVIVS PROFESSORE F. O. ACADEMIARVM CAE-
SAREAE NATVRAE CVRIOSORVM, SCIENTIARVM ELECTORALIS
MOGVNTINAE ERFORDIENSIS, ATQVE IMPERIALIS PETROPO-
LITANAE, SOCIETATVM SCIENTIARVM REGIAE GOETTINGENSIS,
OECONOMICAE PETROPOLITANAE, PHYSICARVM TIGVRINAE,
BELGICAE ET IENENSIS, PERINDE AC MEDICORVM
HELVETICAE, ET METALLICAE SODALI.

GOETTINGAE

APVD IOANN. CHRIST. DIETERICH

1796.

APPARATUS
MEDICAMENTORUM

PRÆPARATIONUM ET COMPOSITO-
RUM
IN
PRACTICIS ADIUMENTUM
CONSIDERATIVE

P. II.
REGNUM MINERALE
COMPOSITIS
VOL. II.

AVCTORE
IO. FRID. GMELIN

HAEC OPERA FORTISSIMO, THILLOTUM ET ALIUM
DILECTO, HUIUS OPERIS, A. D. 1789, IN
PRACTICIS ADIUMENTUM, COMPOSITIS
REGNUM MINERALE, IN QUA
PRACTICIS ADIUMENTUM, COMPOSITIS
REGNUM MINERALE, IN QUA
PRACTICIS ADIUMENTUM, COMPOSITIS
REGNUM MINERALE, IN QUA
PRACTICIS ADIUMENTUM, COMPOSITIS
REGNUM MINERALE, IN QUA

GOETTINGÆ
APUD IUDÆUM CHRIST. BIERICH

12. *Mercurius, Hydrargyrum, Hydrargyrus, Argentum viuum, Argentum liquidum, Argentum fusum, Argentum mobile, Aqua argentea, Aqua metallorum, Aqua sicca, Protheus, Chamaeleon minerale, Seruus fugitiuus, Illusor chymicorum, Impostor chymicorum, Azoph, Zaibar, Zabach, nitore eoque constanti argentum referens, pondere specifico, si aurum ac platinam exceperis, omnia reliqua metalla superans, quod quippe, pondere aquae distillatae = 10000 posito, aequat, si BRISSONO (loc cit.) fidem tribuas, 135681, si aliis v.g. MUSSCHENBROECKIO (elem. physic. p. 274.) et BOERHAAVIO (de mercur. p. 21.) 141108, aut inter vtrumque intermedium, saporem quasi metallicum linguae immerfae imprimens, caloris materiem tam tenaciter retinens, vt, qua nota ab omnibus aliis metallis mirifice discedit, ideo a multis ex metallorum ordine exclusum, non consueto modo atmosphaerae calore fotum, perpetuo liquida compareat forma, sed in hibernis etiam rigoribus intemeratam seruet, nisi, argento viuo thermometri FAHRENHEITIANI 38 et 40 gradibus (HUTCHINS *Chemische Annalen* 1784. Vol. I. p. 38.) infra 0
P. II. Vol. II. A delcen-*

descendente, aut summo Sibiriae vltimae (J. G. GMELIN *Reise durch Sibirien von dem Jahr 1733 bis 1743*. Goettingen. 8. P. I. 1751. p. 356. II. 1752. p. 451. PALLAS *Reise durch verschiedene Provinzen des russischen Reichs*. 4. Petersb. P. III. 1776. p. 418. LAXMANN *chemische Annal.* 1785. Vol. I. p. 244. 245. FRIES *ibid.* 1787. Vol. II. p. 318.) frigori exponatur, aut cum acidis aliisque salibus solutis, quae aliis corporibus vicinis caloris materiem audissime furripere, docet experientia, in contactum veniat (C. BLAGDEN *history of the congelation of quicksilver*. London. 1784.). Eminet porro mercurius summa partium mobilitate, exactissima earum, etiam minimarum, forma globosa, quae diuelli praeterea facili opera a se inuicem possunt, vt inclusus firmissime sacco ex corio aut solidiori panno confecto mercurius pressus pluuiae argenteae instar per minutissimos eius poros transillet, et transeat omnis, modo ab omni peregrina materia liber fit.

Caloris maioris vi aequabiliter expanditur, calore decrescente contrahitur mercurius, aequabilius longe, quam vini spiritus (COTTE *histoire de la societé de medecine à Paris pour 1776*. p. 360), hinc barometris et thermometris multo aptior; calore vehementiori (G. FR. HILDEBRANDT *chemische und mineralogische Geschichte des Quecksilbers*. Braunschweig. 4. 1793. p. 45.) in vapores abit, ad 600^oum vsque thermometri Fahrenheitiani aucto, ebullit, et totus, si quidem purus fit, in auras auolat, halitibus, si inspirentur, nocentissimis,
para-

paralyfes atque apoplexiam frequentes progredientibus, si vasis clausis ebulliente mercurio in frigidore apparatus parte colligantur, in veras iterum argenti viui guttas confluentibus.

Etsi facile mobilitatem (extinguatur) et splendorem suum amittat mercurius, in puluerem cinereum acerbi saporis abiens, siue solus concutiatur in tubis vitreis occlusis, siue diu satis cum aqua, aceto, cum pinguedinibus, balsamis, mucilaginis, saccharo, terris absorbentibus, sulphure, antimonio coneratur, difficilium tamen, partim eo quod vaporum specie tam facile aufugit, partim eo quod eodem igne nitorem metallicum tam facile recuperat, ignis solius vi in calcem conuertitur, quae eximio rubore conspicua et acris, nullo alio corpore adiecto, in vasis clausis igni violento exposita, praeunte multo aëre vitali, quem, dum calcinabatur, absorperat, in perfectum argentum viuum redit, ea nota ad metalla nobilia quam proxime accedens.

Facile quoque mercurius a multis salibus dissoluitur, neque colorem eorum immutans, neque acrimoniam mitigans, vt potius, quae acidis mineralibus inest, ab eius connubio mirifice augeatur, additis aliis metallis, potissimum zinco et cupro, forma sua metallica et liquida ab iis iterum secedens, a salibus lixiuiosis et terris calcis facie ex omnibus acidis praecipitandus, cum multis salibus, vt primum superfluum humor ignis vi expulsus est, in crystallos elegantes, aqua distillata denuo, saepe quoque vini spiritu dissoluendas abiens.

Facillime dissoluitur mercurius, facilius quando plena adhuc metalli facie gaudet, quam calcis forma indutus, nitri acido, seu quae vulgo audit, aqua forti, modo ab omni alieno acido depurata, siue fortiori, siue magis diluta, siue frigida, siue calida, vt tamen ad solutionem accelerandam leui calore, et ad acidum penitus saturandum finem versus ebulliente opus sit. Acerrima haec solutio cutem et vngues colore obscure rubro tingens, et, modo saturata sit, pilis, lanae, ligno carbonis quasi nigredinem inurens, etsi pellucidissima, et dilutionem per aquam distillatam purissimam egregie ferens, a minima aquae fontanae guttula lactis tenuioris in modum turbatur, aurum ex aqua regis calcis dilute purpureae (lilas vulgo vocant) specie deturbat, ab acidis falis communis, arsenici, molybdaenae, spumae lupi, tartari, acetosellae, citri, phosphori, et pinguedinis, ipso aëreo, salibus haec acida continentibus infusis, sedimentum album dimittit, in quo mercurius, relicto nitri acido, cum his acidis copulam iniit; simile, si coloris rationem habeas, sedimentum album exhibet ab iniectis terris acido aëreo adhuc foetis, calcaria, magnesia, aluminari, acidum hoc tunc secum coniungens, viride ab infusa cupri solutione, pallidissime roseum ab vrina, flauum, a vitrioli acido aut salibus illud continentibus feruidis instillatis, albidum in luteum, si siccetur, abiens, a lixiuio caerulei berolinensis, lateritium certe in initio ab aqua gallearum principio adstringente foeta, aurantium in luteum postmodum abiens, ab aqua calcis, ochroleucum, si dilutiori acido solutus fuerit mercurius,

luteum

luteum paulatim flavesceus, si ebulliente, ab instillato lixiuio caustico, album, si frigido ad solutionem vsus fueris acido, luteum sensim ochroleucum, si calido, ab infusis aqua solutis cineribus clauellatis, flauum, si frigido acido solutus sit mercurius, luteum, si feruida, ab alcali minerali aqua soluto; album, si feruida, atrum, si frigida aqua forti solutus fuerit mercurius, ab instillato alcali volatili.

Eadem solutio dissipato aut per instillatum vini spiritum purissimum subtracto superfluo humore eximias exhibet crystallos, prismata hexaëdra utroque sine truncata referentes, pellucidas, albas (*Hydrargyrum nitratum, Nitras mercurii*), atmosphaerae expositas non humescentes, si diu tamen expositae illi fuerint, aqua distillata, quamuis feruida, quae rubrum illis colorem impertitur, non nisi addito nitri acido, denuo dissoluendas, si prunae ardenti imponantur, detonantes, caloris vi facile liquandas, qua tortum partim in auras abit, plurima tamen expulsa et omni aqua, tandem omni fere acido, colore ex albo in flauum et rubrum transeunte, tum annuli tricoloris (*Mercurius tricolor*) specie in altum agitur, tum calcis lateritiae (*Mercurius praecipitatus ruber*) forma in fundo remanet.

Difficilius longe soluitur mercurius vitrioli acido, nec nisi fortissimo atque ebulliente, et quae ex ea coctione nascitur massa, quamuis externa facie perfectum salem metallicum referat, eo tamen multum abludit a salis perfecti indole, quod vix tertia eius pars aquae, etsi purissimae, iniecta soluat, plurima potius pulueris citrini (*Turbith mine-*

rare) specie in fundum secedat, quae feruidissimam quoque aquam subire renuit; minor illius massae, si quidem cum atmosphaera in contactu maneat, humescentis, portio, quae in aquam transit, aqua illa vaporis specie dispulsa in crystallos exiles coit, facile, si atmosphaerae exponantur, eius humore attracto diffuentes, in telae quasi speciem inter se contextas.

Neque falis culinariae acidum, si mercurio infundatur, magnas in illum exferit vires soluentes, exferit tamen, si fortius cum eo coquitur, et dum cum eo ebullit, noua semper acidi portio superingeritur, aut si loco mercurii viui calx eius rubra, siue sola ignis vi, siue nitri acido adiecto parata, siue calx per sal culinare vel cineres clauellatos ex acido nitri, siue per hos ex soluto in aqua mercurio sublimato-corrosiuo praecipitata, calenti acido immittatur; efficax quoque in ipsum viuum mercurium, si distillatione a magnesia nigra immutatum sit, siue elastica, siue liquida forma illum contingat, et quum validius eum trahat, quam quodcunque fere aliud acidum, cuiusque fere eius solutioni instilletur siue acidum ipsum liberum, siue sal neutrum ex eo conflatum, eius consortio auctus, sedimenti albi, aqua vix dissoluendi (vocat *Mercurium praecipitatum album*) specie in fundum cadit.

Soluitur etiam falis communis acido mercurius, si per cineres clauellatos ex aqua forti praecipitatus cum saie ammoniaco tritus fortiori igni exponitur; sed vulgatissimus Arabum aevo iam notus modus, quo sal metallicum ex vtriusque connubio proge-
nitum,

nitum, *mercurium sublimatum corrosiuum album* vulgo appellant, praeparatur, est sublimatio, qua vtriusque halitus sibi occurrentes, mutuae attractionis vi arctiorem copulam ineuntes spiculorum salinorum specie altiori et frigidiori apparatus parti adfiguntur.

Respuit quidem aquam regis vulgarem mercurius viuis; soluitur tamen ea, quae ex spiritus falis fumantis partibus tribus et spiritus nitri fumantis parte vna, melius adhuc ea, quae inuersa ratione ex vtroque conflatur, soluitur quoque, si mercurio infundantur spiritus falis communis partes quinque, et modice calefacto instilletur sensim spiritus nitri non fumantis pars vna; imo si, infusa peractae per aquam fortem solutioni falis communis muria, plurima mercurii pars sedimenti albi forma delapsa sit, in liquore supranatante in aquam regis nunc conuerso soluta nunc superest exigua mercurii pars.

Ab acido sulphuris volatili et fluoris in calcem potius, quae acidi portionem secum coniunctam retinet, corroditur, quam soluitur; neque multo potentius in illum agunt acida succini, boracis, et phosphori, aceti, acetosellae, citri, pomorum, tartari, sebi, caerulei Berolinensis, nisi aut calcinatus quocunque modo, aut solutus aliis acidis, aut praecipitatus ex his fuerit; calcis tamen forma indutus ipso vino et fero lactis dissoluitur.

Facile etiam cum aliis metallis coit mercurius, (audit *amalgama*) pastam argenti more nitentem pro alia atque alia ratione metalli et mercurii nunc molliorem nunc duriozem referens, facillime cum

metallis nobilibus, si cum eorum puluere, scobe, bracteis, superadfusa aqua, conteratur, aut leniori ignis gradu fluentibus v. g. wismutho, stanno, plumbo, si liquefactis his agitando intermiscetur.

Commemoranda potissimum venit mirabilis illa facultas, quam mercurius alia atque alia ratione praeparatus, alio atque alio modo adplicatus, in corpus animale viuum exferit (B. ALBINUS *diff. de mercuriali saluatione. Francof. ad Viadr. 1689.*), siue globosa eius particularum figura (AL. THOMSON *differt. medic. Lugd. Bat. 1705. 8. IV. Propos. 3. p. 92*), siue facillima in minimos globulos partitione (M. PANTELIUS *disp. de mercurio et eius in vsu medico operandi ratione. Regiom. 1698. 4. §. IX. p. 8.*), siue facultate, qua ponderosae eius particulae continuo per vasa motu agitatae natum praeter naturam humorum viscorem tollunt (H. BOERHAAVE *praefat. in AL. LUISINI aphrodisiacum s. de lue venerea. Leid. fol. 1738. LOESECKE l. c. pag. 265. 266. J. FRID. EHRMANN differtat. de hydrargyri praeparatorum internorum in sanguinem effectibus. Argentor. 1761. 4. pag. 16. 17*), siue nitatur illa insigni, quod ipsi competit, pondere, quae multorum, praecipue PITCARNII (de ingressu morbi, qui venerea lues vulgo appellatur in *differtat. medicis. Edinburg 1713. 4. et diff. de causis dinerfae molis, qua fluit sanguis per puimones natis et non natis. p. 37.*), C. A. GERHARD (*matéria medica. Ed. alt. Berol. 8. 1771. pag. 559*), ED. BARRY (*medic. transactions. Lond. 8. Vol. I. 1768. art. 10. p. 125*), DE LA ROBARDIERE (*recherche*

che sur la rougeole, sur le passage des medicamens et des alimens dans le torrent de la circulation, sur le choix des remedes mercuriaux dans la maladie venerienne. Paris 1776. 12.), veri specie tamen carens, est opinio, siue singulari quadam, quam in alios atque alios corporis humores (FR. HOFFMANN de vera medicamentorum in morbis virtute et efficacia rite dignoscenda. §. 40. Opusc. med. practic. Hal. 1736. 4. Dec. I. p. 136. J. G. BAIER diff. de mercurii in corpus humanum agendi modo. Altorf. 1739. 4. p. 8. BOISSIER DE SAUVAGES diff. sur les medicamens, qui affectent certaines parties du corps humain plutot que d'autres. Bourdeaux 1751. 4. p. 41), et mucum (PLENCK method. nov. et facil. argent. viuum aegris venerea labe infectis exhibendi, cui accedit hypothesis noua de actione metalli huius in vias saliuales. Vindob. 1766. 8. p. 78), saliuam (BOISSIER DE SAUVAGES l. m. c. p. 41), pinguedinem praesertim eiusque acidum (SCHWEDIAUER practical observations on venereal complaints. Edinb. 1788. p. 162), aut falem humorum armoniaco aemulum, aut virus venereum ipsum, quo, perinde ac acidum alcali consortio, illud mitescat (Practical essays on medical subiects by a Member of the royal College of physicians of London and Edinb. Lond. 1773. 8. Chemico-medical dissertation on mercury, on its various proportions and mode of operating. Lond. 1774. 8. R. MAYWOOD essay on the operation of mercury in the human body. Lond. 1787. 8. ALTHOF l. c. p. 36 sqq.) exercet, attractione, siue specifico quodam stimulo, quo hoc potius quam aliud fabricae animalis systema afficit (PR. OWEN diff. de

mercurio. Edinb. 1757:8. G. CULLEN lectures on materia medica, Edinb. 1772. N. D. FALCK ON the medicinal qualities of mercury. Lond. 1776. 12. J. ANDREE observations on the theory and cure of the venereal disease. Lond. 1779. 8. A. DUNCAN observations on the operation and use of mercury in the venereal disease. Edinb. 1772. CHPH. GIRTANNER *Abhandl. über die venerische Krankheit.* Goetting. 8. 1788. I. p. 332. 333. III. p. 786. S. HAHNEMANN *Unterricht für Wundärzte über die venerischen Krankheiten.* Leipz. 1789. 8. S. 633. p. 251), siue specifica quadam vi (ALBERTI *diff. de istis mercurii partibus, quae in primis miasma venereum, in corpore haerens, destruere valent.* Ienae. 1758. p. 34. VAN SWIETEN I. c. V. p. 521. J. C. G. MÜLLER *diff. de viribus ac usu mercurialium.* Ienae. 1775. 4. p. 13), qua ex dominantibus artis salutaris principiis haecenus non explicanda, et in humores, et in solidas corporis viui partes agit.

Excitat certe paulo largius et diutius continuatus mercurii alio alioue modo praeparati vsus pulsum solito citatiorem, debiliorem et durum, odorem molestum in naribus, saporem in ore ingratum metallicum, tinctum faciei pallidum, murmura in canali cibario, cetera nullis doloribus stipata, nares acutas quasi catarrho obseratas, crassos orbitarum margines, pallida et liuentia labia, horripilationes intima corporis penetralia concutientes aut continuas, aut crebro recurrentes, fastidium cibi, praesertim animalis, imo interdum nifus vomendi vehementes, capitis dolores lancinantes

nantes aut comprimentes, radicem nasi aut occiput potissimum occupantes, nasi, aurium, manuum pedumque frigus, aluum segnem, somnum inquietum, languorem insignem, oculorum nitorem quasi aqueum, musculorum colli rigorem quasi rheumaticum, linguae in dorso candorem, et, nisi progredienti eius efficaciae obex ponatur, difficilem paulisper deglutitionem, dolorem quasi pungentem, per radicem linguae et vtrumque oris interius latus vagantem, dentium quasi vacillantium aut hebetium sensum, tonsillarum et glandularum submaxillarium tumorem, et, si mercurii vltierus efficacia viribus nihil obstat, tandem salivae profluvium largissimum, quae omnia per quatuor vt plurimum dies aegrum exagitantia symptomata febris mercurialis nomine complecti gestiunt alii; e. gr. Cl. HAHNEMANN (*Unterricht für Wundärzte über venerische Krankheiten*. Leipz. 1789. 8. §. 290.) febris salivatoriae alii, v. g. Cl. ALTHOF (l. c. pag. 34.), morbi mercurialis alii e. g. G. FR. SCHREIBER (*specimen de morbo mercuriali*. Erford. 1792. 4.)

Minimam longe mercurii partem, quo medici vtuntur, metallica (audit tunc *mercurius virgineus*) sua facie et puram sistit nobis natura, plurima potius ex mineris, quae cinnabarin modo magis modo minus impuram referunt, et in Iaponia, Sina, Sibiria (prope Nertschinsk), regno Mexicano, Chilensi, Peruviano, Sicilia, Hetruria, Hungaria, Transylvania, Temesia, Bohemia, Stiria, Carinthia, Tirolis, potissimum Carniolia, in Palatinatu rhenano, Ducatu Bipontino et propinquis quibusdam oris ex terrae visce-

visceribus eruuntur, iam PLINII (l. c. L. XXXIII. c. VIII. p. 599.), DIOSCORIDIS (l. c. L. V. c. LX. p. 456.) et GALENI (de simplicium medicamentorum facultatibus. L. IX. p. 299 a) tempore excocta, plurima, quemadmodum olim, Hannibale et Romanis hoc regnum tenentibus, ex Hispania, ita nunc ex Carniolae metallo Idriensi, quod nostra quidem aetate quotannis (J. J. FERBER *Nachricht von dem Anquicken der gold- und silberhaltigen Erze etc.* Berlin 1787. 8. p. 83-86.) 16000 eius centumpondia largitur, huius mercurii copia prodit.

Duplici autem potissimum modo ex mineris suis elicitur hydrargyrum, aut enim, sicuti in officinis rhenanis, minerae hae contusae cum calce viua, aut quae maiorem eius partem in se recludunt cum pauperioribus permistae vasis retortis ex ferro crudo fabrefactis, quarum plures seriatim in furno nudae igni exponuntur, ingestae, ignis vim expertae, hydrargyrum vaporum forma eructant, qui vasis appensis aqua refertis excepti in guttas condensantur, vt defusa aqua colligi facile queat mercurius (COLLINI journal d' un voyage, qui contient différentes observations mineralogiques &c. Mannheim. 1776. 8. C. 4. tab. VIII.), aut, quae in Hispania (JUSSIEU mémoir. de l'Acad. des scienc. à Paris. ad ann. 1719. p. 461 &c. BOWLES introduzione alla storia naturale e alla geografia fisica di Spagna, publicata e commentata dal Cav. D'AZARA, e tradotta da FR. MILIZIA. Parma. 8. Vol. I. p. 77), et Carniolia (J. J. FERBER *Beschreibung des Quecksilberbergwerks zu Idria in Mittelcrain.* Berlin. 1774. 8.) vsu venit operandi ratio, minerae contusae nudae
fornici

fornici ex lapide calcario constructae furni impositae foco huic substrato excalesctae vapores per foramina sex in posteriori furni parte aperta exeuntes, olim per tot series ollarum ex argilla coctarum, subglobosarum utroque fine peruiarum, (vocat *Aludel*), in plano quinque orgyas longo versus mediam sui partem inclinato positarum, nunc, melius utique (*SCOPOLI Anfangsgründe der Metallurgie. p. 136. T. X. f. A—D.*) per canales muri instar constructos in cameram frigidam, dum labor iste durat, vndique arctissime oclusam, ducuntur, et, opitulantis etiam vasis, aqua frigida repletis, quae in hac camera ponuntur, in liquidum mercurium rediguntur.

Ita mercurius, ab aqua et fuligine, qua nonnunquam post eliquationem contaminatus prodit, liberatur, 150 ut plurimum librarum pondere corio, interdum duplici, et praeterea doliis inclusus in officinas tum artificum, tum medicamentarias intrat.

Intrat tamen haud raro aliis iam vitiatum, quae ineptum non modo reddunt aliis atque aliis instrumentis physicis, sed salutarem quoque eius virtutem magis minusve corrumpunt. Sunt v. c. qui mercurio, in mortario ferreo, superinfuso oliuarum oleo excalescto, agitando intermiscunt liquefacti aut stanni, aut, quod crebrius euenit, plumbi cum aequa wismuthi portione permisti, partem quartam (*MOENCH systematische Lehre von den gebräuchlichsten Arzneimitteln. Dritte Auflage. 1795. 8. p. 218.*) intermiscunt: Sunt, qui alia ratione aut solum, aut wismutho temperatum addunt plumbum.

Vltro

Vltro patet illa fraus aliquando ex minori mercurii mobilitate, et oblongata magis, quam globosa, caudatam fere dixeris, particularum, in quas diuellitur, figura, ex superflite, si per corium premitur, in hoc corio metallo solido, cuius ne hilum quidem remanet, si idem periculum cum mercurio meraco capias; certius definit ignis, quo opus est, vt ferrum candeat; illo enim igne in auras vtique abit mercurius, nequaquam illa metalla, quibus vitari mercurius solet; quodsi igitur mercurius in cochleari ferreo igni expositus, quo cochlear illud penitus candet, relinquat aliquid, non amplius dubitabis, esse adulteratum, et ex indole et copia residui colliges, quo peregrino metallo et quantopere corruptus sit. Certissime atque exactissime determinatur illud vitium ope distillationis, qua quippe, si genuinus sit mercurius, et circumspicte satis operetur artifex, ne minimam quidem sui ponderis iacturam facit mercurius; vt igitur hoc scrutinium subeat, definitum mercurii de corruptela hac suspecti pondus vasi retorto minori vitreo puro et sicco ingeritur, quod circumligata eius fini charta grisea in tubum sensim angustiore conuoluta in arenae, quod appellant, balneo ita ponitur, vt, collo eius fere perpendiculari, finis illius chartae contingat superficiem aquae vase appposito contentae; subternitur nunc focus, calore paulatim eo vsque aucto, donec mercurius ebulliat, quo facto vapores mercurii per collum vasis et continuum tubum chartaceum propulsi, vt primum cum aqua in contactum veniunt, multi iam in collo vasis, in guttas liquidi mercurii condensantur; ita
conti-

continuato tam diu eo igne, donec nulli amplius vapores affurgant, omnem mercurium tum in collo retortae tum infra aquam in vase excipiente habebis, cuius sollicitate collecti et ab aqua adhaerente caute mundati pondus, si genuinus fuerit mercurius exacte respondebit ponderi adhibiti et in vas intronissi mercurii: sin minus, tantum imminutum deprehendes, quantum peregrini metalli mercurio inhaeserat.

Illud peregrinum metallum, quod facile nunc examinari ulterius potest, in fundo vasis haerens, suo pondere exacte referet iacturam ponderis, quam mercurius hac operatione perpeffus est, mangonium igitur mercurii, eius indolem et rationem confirmabit.

Quodsi ergo peregrino quodam metallo, et nocentissimo praeprimis plumbo, adulteratum esse mercurium haec exploratio manifestat, depuratione eius omnino opus est; ea quidem, si salutarem tibi praefigas in eius vsu finem, optime fit per eandem distillationem, aut similiter in vasis retortis vitreis, in arenae balneo positis, aut in vasis retortis ex argilla coctis, quae nuda ignis vim experiuntur, peractam; metallica vasa ob summam quam in mercurium feruntur, attractionem, ne ferro quidem denegandam, si ad hunc laborem perficiendum adhibeantur, nouae labis metum merito incutiunt.

Ab aliis fordibus argenteum argenti viui nitorem crebro obscurantibus minoris momenti, v.g. pinguibus, puluisculis in atmosphaera obuolitantibus et in eius superficiem delapsis facilius liberari potest

mercu-

mercurius, si vel per gossypium, quo infundibulum vitreum sarcitur, traiciatur, vel per corium aut alutam prematur, vel in mortario lapideo cum aqua, addito forte aceto aut sale communi, aut vtroque, aliquamdiu, donec plenus metalli splendor redeat, conteratur.

Argentum viuum, quamuis iam ARISTOTELI (*Μετεωρολογικ.* L. IV. c. 8.) et THEOPHRASTO ERESIO (de lapidibus ed. Heinsf. p. 400.) *αργυρου χυτου* nomine notum, sero tamen in officinas medicamentarias receptum fuit, a multis potius e. gr. PLINIO (l. m. c. et c. 6. p. 596), et Graecis potissimum, HERACLIDE (apud PLINIUM l. c. L. XX. c. 5. p. 370), NICANDRO (ibid. L. XXII. c. 13. p. 412), DIOSCORIDE (l. m. c. et L. VI. c. 27), GALENO (l. m. c. L. V. c. 19), et qui eorum verba repetierunt, AETIO (tetrabibl. I. ferm. 1. et tetrabibl. IV. ferm. 1. c. 79), PAUL. AEGINETA (de re medica L. V. c. 64), ACTUARIO (method. medend. L. V. c. 12), ISIDORO (ORIGEN. L. XVI. c. 18), P. DE ABANO (de venenis eorumque remediis p. 14), aliisque tanquam venenum detestatum, ab aliis serioris quoque aevi, externo adeo usu reformidatum, vt v. g. CHR. G. DE HONESTIS (expositio super antidotarium MESUES. Venet. 1602. fol.) ex vnguento a MESUE ad scabiem sanandam commendato, argentum viuum, quod ille receperat, exulare iuberet, MANARDUS (epistolarum L. VI. Paris. 1528. 8.), J. COSTAEUS (in MESUAE simplicia et composita et antidotarii nouem posteriores sectiones adnotationes. Venet. 1602. fol.), c. SCHELLIG (consilium in pustulas malas, morbum, quem malum de francia vulgus appel-

appellat, quae sunt de genere formicarum. Heidelberg. 1497. 4.), WEND. HOCK (mentagra siue tractatus de causis, praeseruatibus, regimine et cura morbi gallici &c. Venet. 1502.), EUST. RUDIUS (de morbo gallico L. V. a *Mundino Mundinio* ore excepti &c. Venet. 1604. 4.), J. HARTMANN (diff. de lue venerea. Marburg. 1611. 4.), M. MOREL (quaestion. medic. Monspel. 1617. 4.), M. UNZER (anatomia mercurii spagyrica, siue de hydrargyri natura, proprietate, viribus et vsu L. II. Hal. Saxon. 1620. 4.), CONSTANT. DE REBEQUE (le Chirurgien hospitable. Lausann. 1673. 8.) et J. MOYLE (Chirurgus marinus. Lond. 1702. 8.) timidos valde in eius vsu se gererent, alii v. g. NAT. MONTESAURUS (de epidemia, quam vulgares mal Franzos appellat. 1497.), SEB. AQUILANUS (interpretatio morbi gallici et cura. Lugd. 1506. 4.), C. TORELLA (dialog. de dolore cum tractat. de vlcerebus in pudendagra euenire solitis. Romae 1500.), U. DE HUTTEN (de guaiaci medicina et morbo gallico. Mogunt. 1519.), B. STEBER (a malo Franczos, morbo gallorum praeseruatio ac cura) et L. PHRSIUS (epitome opusculi de curandis pustulis vlcerebus et doloribus morbi gallici mali Franzos appellati, Basil. 1532. 4.), J. VOCHS (de pestilentia anni praesentis et eius cura, cum quibusdam dubiis et digressionibus. Magdeb. 1507. 4.), BENED. VICTORIUS (lib. de morbo gallico et eius cura. Basil. 1536.), J. B. MONTANUS (tractat. de morbo gallico apud Luisinum l. c.), P. HASCHARD (morbi gallici compendiosa curatio. Louan. 1554.), Vid. VIDIVS (de curatione morborum generatim. Venet. 1611. L. XXVII.), J. LANGE

P. II. Vol. II. B (medi-

(medicinal. epistol. miscellan. Basil. 1554. 4. epist. 43.), J. FERNELIUS (de luis venereae curatione perfectissima), D. LEONUS (method. curandi febres &c. Bonon. 1562.), B. TOMITANUS (de morbo gallico. 1563.), J. PALMARIUS (de morbis contagiosis. L. VII. Lutet. 1578. 4.), A. QUIQUEBOEUF et P. PAULMIER (Estne hydrargyrus luis venereae alexipharmacum? Paris. 1596.), AUR. MINADOUS (tractat. de virulentia venerea &c. Venet. 1596. 4.), GUIL. ARRAGOSIUS (epist. f. dissert. de natura et viribus hydrargyri, apud THEOD. ZWINGER fasc. dissertat. medic. selectior. Basil. 1710. 8.), AL. MASSARIAS (practica medica cur. J. BURMANNI. 4. Francof. 1601.), J. B. SYLVATICUS (controuersiae medicae numero centum. Mediol. 1601. fol.), J. RENODAEUS et G. ARBAUD (an hydrargyrum tutum luis indicae alexipharmacum? Lutet. 1606.), F. PACIUS (comment. in septimum Galeni librum cum tract. de morbo gallico per methodum curando. Vicent. 1608. fol.), H. GUARGUANTUS (responso varia. Venet. 1613.), J. C. CLAUDINUS (empirica rationalis, libris sex absoluta. Bonon. 1653. fol.), J. C. ROSENBERG (rosa nobilis iatrica f. animaduersiones et exercitationes medicae hippocraticae et hermeticae. Argent. 1624. 12.), A. EVERHAERS (antiqui morbi recrudescens cum gallico collatio. Mediob. 1661.), FR. DECKER (exercitation. practicae circa medendi methodum. Lugd. et Amstelod. 1673.), A. BIGORRA (doctoralis laurea triumphus. Monsp. 1658.), N. DE BLEGNY (Zodiacus medico gallicus. Genev. 4. T. I. 1679. p. 108.), S. JANSONIUS (flagellum veneris of verhaal van Venus-plage. Rotterdam.

terdam. 1680.), THEOD. DE CRAANEN (Oper. omn. Antwerp. 1689.), N. HEINSIUS (de kwynende Venus. Amsterd. 1697.), J. LINDER de venenis in genere et specie. Lugd. Bat. 1708. 12.), H. CESTONUS (vera condicione della falsa Pariglia. Liburn. 1708.), J. SINTELAER (the scourge of venus and mercury. Lond. 1709.), L. G. DE KAVEN (Venus à la mode. Leipz. 1717.), J. BOUEZ DE SIGOGNE methode nouvelle pour guerir les maladies veneriennes. Paris 1722.), A. M. ZANNINI (in edit. Oper. omn. G. BALLON. Venet. 4. Vol. III. 1736. epist. dedicat.), LUDOLF et RITTER (demonstratio, quod atrocissima luis venereae symptomata non sint effectus morbi, sed curae mercurialibus institutae. Erf. 1747. 4.), L. H. WINKLER (*Gründlicher Vorschlag, sich von allen venerischen Krankheiten zu befreien.* Freyberg 1752.), L. G. FABRI (appendice al trattato dell' uso del mercurio sempre temerario in medicina. Lucca 1751. 4.), J. VERGELY DE VELNOS (differt. sur un nouveau remede antivenerien vegetal. Paris 1768.), J. ST. MITTIE (lettre sur les inconveniens du mercure. à Paris 1784. 8.), ipsum adeo externum in mali venerei medicatione tanquam periculosum et noxium penitus reiicerent.

Fuere tamen iam inter Arabes medicos, qui, quamvis alias Graecorum vestigiis serviliter insistentes, eorum criminatione haud deterriti, mercurio alia atque alia forma induto ad sanandos corporis humani morbos uti non dubitabant, ii tamen in externo utique usu acquiescentes: Ita JANUS DAMASCENUS s. JOANNES fil. MESUE (Medicinae theoreticae. Basil.

1543. fol. L. III. c. 5.), EBN SINA vulgo AVICENNA (Cantic. de medicina), ABUBERIG, ABEN. MESUAI et RHazes (in libro de simplicibus medicamentis cura O. BRUNSFELSII. Argentor. 1531. fol. et J. SERAPIONIS fil. falso adscripto cap. 375.) pediculis necandis, posteriores tres quoque (l. m. c.), perinde ac J. MESUE (Grabadin. L. I. in Oper. omn. Venet. 1589. fol. p. 185.) et EBN-SINA (Canon. medic. Venet. 1582. fol. L. II. Tr. 2. p. 119.) scabiei, posterior quoque (l. m. c.) aliis morbis cutaneis et vlceribus malignis opposuere. Ipsum mercurium, quem vulgo vocant, sublimatum corrosiuum, Arabibus vtique iam cognitum, quamuis venenis atrocissimis accenseat (Lib. ad Almanzorem. Venet. 1783. fol. L. 8), aequae ac ante eum aethiopici, vt videntur, medici CHUZI (Continens. 1486. fol. l. 14. c. 1.) inter medicamenta erodentia refert RHazes.

Verum enim vero, etiamsi medio aerae nostrae aevo arabum medicorum codices in multorum essent manibus, multi eorum versionibus et amplis commentariis illustrarentur, non paucis adeo medicorum scholis normae quasi loco inferuissent, etiamsi GALENUS, ea aetate tam magni habitus, vt multis oraculi instar aestimaretur, de virulenta mercurii epoti indole (de simplicium medicamentorum facultatibus L. IX.), proprio experimento destitutus, dubitasset, et RHazes (L. ad Almanzorem 8.), periculo in simia capto, non nocere comperisset, vix tamen aufere, praeiudicio isto occaecati reliqui Europae medici, mercurium adhibere, donec nouus, in priorum medicorum libris, quos consulere plurimi male-

malebant, quam naturam ipsam, non obuius morbus, turpissima illa lues venerea, mitiorum, hactenus consuetarum, medicinarum vsu exasperata potius, quam sanata, nouum, et vti quidem videbatur, anceps posceret remedium. (J. FR. HERRENSCHWANDT diff. de historia mercurii medica. Lugd. Bat. 1737. 4.)

Non huius est loci, in aetatem et primam morbi illius, qui largam et Europaeis certe primam vires huius metalli medicamentosas vltius experiundi et definiendi exhibuit ansam, inquirere; sufficiat potius increbescentem ab eo tempore paulatim mercurii vsum persequi, modum, quo effectus illos salutare producit, quantum quidem fieri potest, enucleare, et multifarias illas formas atque applicandi rationes, quibus medici et agyrtae ad nostra vsque tempora vsi sunt, enarrare, ac, quantum quidem experientia permittit, diiudicare.

In omne fabricae animalis systema efficacitatem suam exserere mercurium, facile sibi persuadebit, qui, quas intulit noxas, quas perfecit medicationes, attentiore paulo animo secum perpendit. Humores iusto spissiores eius vsu attenuari, tot loquuntur faustissimi euentus, multifarium eius in glandularum et viscerum obstructionibus, ipsis inflammationibus, vsum insecuti, maximae et perniciosae humorum dissolutionis a nimio, improvido, diuturno eius vsu progneratae, et atrocium malorum, quibus aegrotos nimia humorum resolutione v. gr. scorbutica laborantes, mulclauit, exempla, vt haec certe eius virtus extra omnem dubitationis aleam sit posita.

B 3

Neque

Neque sane in fibram contractilem nulla est eius vis; unde enim citatior ille pulsus, quem medici in aegrotis mercurio vtentibus, nulla eius alia causa intercedente, obseruant? Unde tumor ille partium oris interni, salivae profluvium vtplurimum praecedens? Unde notabile illud in multis istiusmodi aegris irritabilitatis augmentum, a morbo ipso vtique non pendens? Unde languor ille insignis eorum, quibus per longum temporis spatium exhibitus fuit mercurius, nisi in fibram quoque muscularem agere mercurium tibi persuadeas?

Neque dubius est mercurii in nervos effectus, funestus omnino, vt ea certe forma veneni nomine dignissimus sit, si halitus specie per nares atque os corpus ingrediatur, ita vt non tremores modo artuum experiantur v.gr. metallici, qui in fodinis, in quibus mercurius virgineus occurrit, operantur (KEYSZLER *Reisen*. Hannov. 4. edit. nov. 1751. pag. 1199. J. J. FERBER *Beschreibung des Quecksilberbergwerks zu Idria in Mittelcrayn*. pag. 12), chirurgi (B. RAMAZZINI de morbis artificum diatriba p. 491.), qui in mercurio per frictionem applicando defudant, et ii, qui e.g. in officinis venetis mercurii cum stanno mistura vitri superficiem illinunt (*Idem* l. m. c. p. 501.), sed alii quoque artifices, qui surgentibus ex igne mercurii vaporibus sese exponunt, (FABRICIUS HILDANUS obseruat. et curation. chirurgicar. cent. V. Francof. 1646. obs. 92-98. p. 491. SAUVAGES nosologia methodica. T. II. P. 2. p. 55. et T. III. P. 2. p. 181. FERD. PONZETTI de venenis. L. II. c. 21.), potissimum

mum aurifabri, qui in deaurandis ignis auxilio aliis metallis versantur (SCHENCK obseruat. medic. L. VII. p. 820. FORESTUS obseruation. L. VIII. Obs. 5. FERNELIUS de luis venereae s. morbi gallici curatione perfectissima. Antwerp. 1579. 8. c. 7. M. ETTMÜLLER colleg. medico-chirurg. p. 137. FR. HOFFMANN opusc. patholog. practic. Vol. II. p. 427. B. RAMAZZINI I. m. c. pag. 486 sq. A. VAN HAEN ratiō. medend. T. II. p. 214. et T. III. p. 220-229.), tum asthmatis, tum paralyfi artuum, et apoplexiae praesertim valde sint obnoxii, neque rara adeo sint exempla hominum (TANAQUIL GUILLAUMET de la crystalline. Lyon 1611. 12. KORNBECK historia morborum a mercurio. Vienn. 1776.), ab inspiratis exitiosis his halitibus mortem repentinam obeuntium. Ab interno quoque medicamentorum mercurialium vsu conuulsiones et epileptica symptomata nata referunt FR. HOFFMANN et G. L. SCHOTT (de medicamentis infecuris. Hal. 1713. §. XXII. p. 33.); hominibus cerebro debili vel nimis laxo praeditis, vertigini, torpori, conuulsionibus obnoxiiis praepremis nocere testatur WILLIS (de anima brutorum c. 9. de paralyfi).

Memorandus praecipue venit effectus, quem mercurius in organa, fecernendae atque excernendae salinae inferuentia, exercet, vt primum largiori paulo copia, sano etiam corpori, ingeritur, vt ideo inter medicamenta salinae profluuium excitantia siue sialogoga primum merito occupet locum; tantum tamen abest, vt in hac virtute omnis vertatur cardo, in largiori hoc salinae fluxu omnis

B 4

absol.

absoluatur mercurii ope perfecta medicatio, vt potius in plurimis morbis mercurium poscentibus eo effectu non opus sit, in aliis aut noceat, et fini, quem medicus praefixum sibi habet, obstet, aut praeter necessitatem debilitet aegrum, et perfectam eius sanationem procrastinet, consilio igitur tum per modum adhibendi, tum per interposita alia medicamina vitandus sit.

Sunt tamen morbi, in quibus mercurius singularem quandam exferit salutarem efficaciam, nequam semper ex generalioribus istis principiis explicandam. Et inter hos quidem morbos eminent morbi venerei, in quibus, aequae ac in affini fatis Africae et calidioris Americae vicinarumque insularum morbo, incolis sub nomine Yaws (AD. FR. LÖFFLER *Beiträge zur Arzneywissenschaft und Wundarzneykunst*. Leipz. und Alton. 8. P. I. 1791.) et Pians (BAJON *memoires pour servir à l'histoire de Cayenne et de la Gujane françoise*. à Paris. 8. T. I. 1777.) notissimo, quicquid recentius quoque v. g. POTEI (*Journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c.* 1776. Tom. XLVI. Dec. nr. 2.) obmurmuret, ad argentum viuum tanquam ad sacram anchoram confugiunt, et, modo circumspicte fatis procedant, fundata multiplici successu fiducia confugiunt medici.

Primus tamen, qui ad debellandum truculentum hoc malum, primo in Europam introitu leprae, cui iam THEODERICUS (*Chirurgia*. Bergam. 1498. fol.) et alii opposuerant, tantopere aemulum, mercurio vsus est, videtur fuisse JO. WIDMANN s. de SALICETO (tractat. de pustulis et morbo, qui vulgato nomine

nomine mal de Franzos appellatur. 1497. 4.), frequentibus mox non agyrtis modo (B. STEBER l. c.) qui nulla adhibita cautela eo utebantur, sed veri etiam nominis medicis, P. PINCTORE (de morbo foedo et occulto his temporibus affligente. Romae 1500. 4.), JO. ALMENAR (libell. ad euitandum et expellendum morbum gallicum. Venet. 1502. 4.), M. J. PASQUAL (praxis medica s. methodus medendi. Valent. 1555. 8.), V. GISELINO (ep. de hydrargyri vsu ad M. EVERARDUM. Antwerp. 1579. 8.), HERCULE SAXONIA (luis venereae perfectissim. tractat. Patav. 1597. 4.), SEGUYN et RABAULT (qu. med. an vt leprae sic luis venereae hydrargyrosis? Paris 1598.), A. BASTELLO (Speculum medicinae. Madrit 1599. 4.), J. QUERCETANO (lib. de priscorum philosophorum verae medicinae materia, praeparationis modo, atque in curandis morbis praestantia. Genev. 1603. 8.), G. FABRICIO HILDANO (Curation. chirurgic. Centur. 5. obs. 96. Oper. Francof. 1646. fol. p. 493-495.), M. MORELLO (quaestion. medicae. Monspel. 1617. 4.), J. COLLE (de cognitu difficultibus in praxi ex libello HIPPOCRATIS de insomniis, et ex libris AVENZOARIS per commentaria et sententias dilucidato. Venet. 4. 1628.), S. HAFENREFFER (Πανδοχειον αιολοδέρμων, in quo cutis eique adhaerentium partium affectus omnes traduntur. Tubing. 1630. 8. L. I. c. 2.), J. JOHNSTON (Idea vniuersae medicinae practicae. Lugdun. 1655. 8. L. XI. p. 729.), P. SARTORIO (*Franzosenarzt oder Tractat von der Schwachheit der Franzosen und derselben Cur.* Strasburg 1645. 8.), BOUJONIER et PATIN (Qu. med. Estne certa et optima luis venereae per solam

hydrargyrofin curatio? Paris 1649.), MATTOT et GUERIN (Qu. med. An in curanda syphilide balneum ptyalismo praemittendum? Paris 1668. 4.), F. MENDEZ (Stadium Apollinare. Lugd. 1668. 4. Th. IX.), J. D. MAJOR et J. N. SCHIPPÉL (diff. de usu et abusu mercurii in lue venerea. Kilon. 1673. 4.), P. DE SORBAIT (Prax. medic. auct. et a plurimis mendis repurgata. Vienn. 1678.), L. VON HAMMEN (Curricul. medic. monspeliens. Monspel. 1674. 4.), GU. HARRIS (de morbis acutis infantum, annexis etiam quibusdam de luis venereae origine, natura et curatione. London 1705. 8.), FR. CALMETTE (Riuerius reformatus siue praxis medica methodo Riuerianae non abfimilis. Genev. 1677. 8.), M. G. PURMANN (*Wahrhaftiger Feldscherer oder die wahrhafte Feldschererkunst*. Halberst. 1680. 8.), M. ETTMÜLLER (Medicus theoria et praxi instructus i. e. fundamenta medicinae vera. Lipf. 1685. 4.), J. H. JÜNCKEN (compend. chirurg. manual. absolut. Francof. 1691. 8.), J. MOYLE (Chirurg. marin. f. Chirurg. P. I. et II. Lond. 1702. 8.), C. OERI (diff. de hydrargyri viui viribus et usu. Basil. 1706. 4.), W. HALLET (diff. de viribus argenti viui. Lugd. Bat. 1714. 4.), AL. KNIPS MALOPE (de Co Auerrohae, de duobus remediis ab eo maxime illustratis, mercurio et Aponensibus thermis commentat. Paris 1725. 4.), BAILLI et FRÉMONT (qu. med. An hydrargyrus vnicum syphilidis αλεξιφαρμακον? Paris 1727. 4.), J. G. H. KRAMER (Commerc. litterar. Noric. 1734. hebd. 41. p. 322. et hebd. 42. p. 330.), J. ASTRUC (de morbis venereis. Paris 1738. 4. L. II. C. 9. p. 158 sqq.), J. D. SCHLICHTING (syphilidos
mnemo-

mnemofynon criticum. Amsterdam 1741. 8.), I. HEISTER (compendium medicinae practicae. Amstelod. 1743. 8.), M. GHISI (lettere mediche. Cremona. 1749. 4. n. 1.), CONNALLO O CONNEL (diff. de optima tutissimaque luem veneream radicitus extirpandi methodo, cui accedit diff. altera de necessitate ac possibilitate operationis caesareae in partu desperato. Lugd. Batav. 1751. 4.), auctore libelli (Parallele des differentes methodes de traiter la maladie venerienne. à Amsterdam. 1764. 8.), N. R. VON ROSENSTEIN (Underrättelsen om Barn-Sjukdomer och deras Bote-medel &c. Stockh. 1764. 8.), TH. GATAKER (essays on medical subjects, originally printed separately, to which is now prefixed an introduction relating to the use of hemlock and corrosive sublimate, and to the application of caustic medicines in cancerous disorders. London 1764. 8. p. 182 sq.), J. WATHEN (practical observations concerning the cure of venereal disease by mercurials, to which is added a letter to P. COLLINSON, containing an account of an ear of dog's grafs, that was swallowed by a child, and afterwards discharged on its back. Lond. 1765. 8.), G. HEUERMARN (*Vermischte Bemerkungen und Untersuchungen der ausübenden Arzneywissenschaft*. Kopenhagen und Leipz. 8. Vol. II. 1767. p. 20), J. HARTMANN (Kongl. Svensk. Vetensk. Acad. Handling. Vol. XXIX. ann. 1768. trin. 3. art. 8. p. 273 sq.), N. J. PALLUZZI (Saggio di nuove osservazioni e scoperte. Florent. 1768. 8. p. 143 sq.), VAN HORNE (examen des principales méthodes, d'administrer le mercure pour la guérison des maladies veneriennes. à Londres

à Londres et Paris 1769. 8.), N. D. FALCK (*treatise on the venereal disease. London 1771. 8. P. III. p. 271 sq.*), G. VAN SWIETEN (*L. c. Vol. V. p. 509 sq.*), CÉZAN (*manuel anti-syphillitique ou essai sur les maladies veneriennes avec une préservatif de ces maladies. à Londres et Paris 1774. 8.*), DARSSES (*de hydrargyri vsu in lue venerea. Monsp. 1776.*), J. HOWARD (*tr. on the medical properties of mercury. London 1782. 8.*), J. de PLENCIZ (*acta et obseruata medica. Prag. et Vienn. 1783. 8.*), J. SCHWEDIAUER (*practical observations on the more obstinate and inveterate venereal complaints. London 1784. 8. c. 11-15. p. 153-209*), ANDRIEN (*compte rendu au public sur les nouveaux moyens de guérir la maladie venerienne. nouv. edit. à Paris 1786. 8.*), A. FR. HECKER (*deutliche Anweisung die venerischen Krankheiten genau zu erkennen und richtig zu behandeln. Erfurt. 1791. 8.*).

Non autem ad sanandum modo iam praefens, sed ad praecauendum quoque malum hoc a multis et commendatus fuit et adhibitus mercurius; vt a contagio tuti sint in veneris suspectae castris militantes, ante concubitum, lumbos (FALCK l. c.), genitalia (W. HARRISON *diff. de lue venerea. Edinb. 1781. 8.*), aut penis glandem (L. WARREN *nouvelle methode également prompte et facile pour guérir la gonorrhée virulente et pour s'en garantir. Amsterd. 1771. 8.*) vnguento mercuriali infricari alii, mercurium dulcem in vola manus cum salua subactum ante coitum peni alii (ASSALINI *essai medical sur les vaisseaux lymphatiques &c. avec les moyens de*

de prévenir les effets des substances venimeuses, comme la salive du chien enragé, le venin de la vipère, le virus venerien &c. Turin et Milan. 1787. 8.), ante et post coitum genitalia lauari aqua phagadaenica, illamque iniici alii (GUILBERT DE PRÉVAL examen de l'eau fondante de Mr. GUILBERT DE PRÉVAL. à Paris 1777. et CEZAN l c), coitu peracto meracam mercurii sublimati corrosiui (grani vnus vel duorum) in aqua (vnciis octo) factam solutionem eadem ratione adhibendam alii (HARRISON l. c. J. HUNTER treatise on the venereal disease. London 1786. 4. S. GRAHAM diss. de gonorrhoea virulenta. Edinb. 1776. ALTHOF l. c. p. 67), mercurium dulcem cum aqua permistum alii (FALCK l. c), mercurium tartarifatum aqua solutum (PRESSAVIN traité des maladies veneriennes, dans lequel on indique un nouveau remede, dont l'efficacité est constatée par des experiences reiterées et un succès constant depuis dix années. Génév. 1773. 12.) alii post concubitum vrethrae iniici suadent. Et cicurari certe posse per argentum viuum virus syphiliticum probabile reddit experimentum HARRISONII (l. m. c.), qui a permixta cum medicamento mercuriali PLENCKII sanie venerea iterato sanorum corporum aliis atque aliis partibus per vulnera insita ne vestigium quidem mali venerei inde progenitum vidit.

At quocunque pacto exhibeatur, annotantibus iam THEODERICO (l. c. l. 3. c. 49.) et GUIDONE DE CAULIACO (Chirurgia magna. Bergam. 1498. fol. tr. 6. doct. 1. c. 3. rubr. 1. 2. 4.), glandulas, quae saliuam

salivam largiuntur, potissimum petit mercurius; oritur primo, secundo, crebrius tertio die, imo ferius a primo inde mercurii usu non febricula modo, calor, anxietas, sitis, et languor, sed oris praefertim halitus foetidissimus, certissimum et facillimum salivae largis brevi temporis spatio rivis proditurae indicium; dolent gingivae, assurgunt dentes, rigescunt buccae, intumescunt labia, inflatur caput, turget lingua, et parte, qua dentes contingit, perinde ac reliquae internae oris partes, multis iisque dolentibus, crebro profundis, exaratur ulceribus; profuit plenis rivis, ne per noctem quidem interruptis, saliva putidissima.

Largius hoc sputi profluvium, quamvis vires aegroti mirifice prosternat, aliasque adhuc alibi memorandas calamitates inducat, multosque tum aegros, tum ipsos medicos a mercurii usu deterruerit, multis tamen ad sanandam funditus luenem veneream adeo necessarium visum fuit, ut, nisi hac via ex humoribus corporis humani quasi eluatur, deleri virus venereum nunquam posse sibi persuaderent. Ita iam tempore JOSEPHI GRUENBECK (tractat. de pestilentiali scorra &c. 1496. 4.) de mercurii usu sensere medici; inter hos J. WIDMANN (l. c.), et M. BROCARDUS (diss. de morbo gallico ap. LUISINUM l. c.); in eadem persistere opinione plurimi insequentium seculorum medici, FRACASTORIUS (Syphilis s. morbus gallicus. Veron. 1530. 4.), J. a BETHENCOURT (nova poenitentialis quadragesima, nec non purgatorium in morbum gallicum sive venereum, opus fructiferum. Paris. 1527. 8.), J. JOHNSTON (l. c.), G. FABRICIUS HILDANUS

DANUS (observ. chirurgic. cent. V. obs. 96. Oper. p. 494), FR. BOUJONIER et R. PATIN (l. c.), GU. ROLLFINK et Z. N. GOETZ (diff. de salivatione. Ienae 1656. 4.), GU. ROLLFINK et J. J. HAGER (diff. de salivatione. Ienae 1670. 4.), B. TIMAEUS a GULDENKLEE (Casus medicinales praxi triginta sex annorum observati. Lips. 1715. 4. p. 273 sq.), J. G. TRUMPH et B. CHRN. CAPELLE (diff. de salivatione mercuriali. Ienae 1668. 4.), P. MATTOT et CL. GUERIN l. c., J. WIGAND (diff. de ptyalismo. Gieff. 1669. 4.), GU. HARRIS (l. c.), R. WISEMANN (Several chirurgicall treatises. London. 1676. fol.), FR. CALMETTE (l. c.), TH. SYDENHAM (epistol. de luis venereae historia et curatione. Londin. 1680. 8.), M. G. PURMANN (*Anweisung zur Salivationscur.* 8. Frankf. 1700.), J. M. HOFMANN et AD. UNZELMANN (diff. de salivatione mercuriali. Altorf. 1691. 4.), A. NUCK (salographia. Leid. 1692. 8.), N. M. WILHELMI (diff. de salivatione mercuriali. Lugd. Batav. 1694. 4.), FR. HOFFMANN (medicin. rational. systematic. Hal. 4. T. IV. P. 5. 1739. C. IV. p. 161 sq.), H. BOERHAAVE (aphorismi de cognoscendis et curandis morbis. Lips. et Hal. 8. 1739. aphor. 1467. p. 545), G. E. STAHL et J. D. ISAAC (diff. de salivatione mercuriali, aliis praeter luem veneream morbis rebellibus extirpandis pari. Hal. 1710. 4.), P. PAXTON (spec. de corpore humano et eius morbis, or an essay concerning the knowledge and cure of most diseases affecting human bodies, to which is annex'd a short account of salivation and the use of mercury. Lond. 1711. 8.), J. L. PETIT (traité des maladies des os, dans le quel on a représenté les
 appa-

appareils et les machines, qui conviennent à leur guérison. Paris. 1705. 12.), G. RAST et J. FINKENAU (diff. de salivatione mercuriali. Regiom. 1705. 4.), G. GORIS (Mercurius triumphator. Lugd. Batav. 1717. 8.), H. OOSTERDYCK SCHACHT et ABR. VAN LOON (diff. de πτυαλισμῳ artificiali. Lugd. Batav. 1720. 4.), B. BOSCHETTI (diff. de salivatione mercuriali. Venet. 1722. 4.), A. KNIPS MALOPE (l. c.), M. SCHURIG (Salographia f. salivae humanae consideratio. Dresd. 1727. 4.), DE LA METTRIE (système de M. BOERHAAVE sur les maladies veneriennes, avec des notes et une dissert. du traducteur sur l'origine, la nature, et la cure de ces maladies. à Paris. 1735. 12. p. 98. 99.), M. ALBERTI et H. A. SCHRIMPF (diff. de hydrargyrosi f. de salivatione ope mercurii. Hal. 1740. 4.), J. ASTRUC (de morbis venereis. Paris. 1738. 4. L. IV. C. 9. p. 426), J. D. SCHLICHTING (loc. cit.), W. CHR. HOFMANN (diff. de salivatione mercuriali. Gieß. 1743. 4.), CONNALLUS O- CONELL (l. c.), PH. J. BORELLUS et H. GUIL. SIBECKER (diff. de salivatione artificiali. Marb. 1752. 4.), J. GRAINGER (diff. de modo excitandi ptyalismum, et morbis inde pendentibus. Edinb. 1753. 8.), J. WATHEN (l. c.), G. HEUERMAN (l. c. Vol. II. 1767.), MARIGUES (journal de medecine, chirurgie &c. Aout. 1771. p. 160), et ipse G. VAN SWIETEN (l. c. T. V. p. 525 sq.), nuperius demum Cl. C. A. GLOGGNER (diff. de salivationis vsu in morbis venereis. 4. Goett. 1793.).

Plurimi tamen inter hos modo memoratos viros, et praecipue quidem recentiores, limitatas tantum

tantum laudes praeter modum aucto illi salinae per argentum viuum fluxui tribuunt; alii leuiori malo alia, potissimum sudorifera vegetabilia, aut etiam leniora mercurialia, aut ex antimonio paratas medicinas opponendo, grauius solummodo, pertinacius atque inueteratum, mercurio ad largum salinae vsque profluuium adhibito impugnant, alii, funestis illis nimiae profusionis symptomatibus, quae graphice descripsit Ill. VON HUTTEN (lib. de guaiaci medicina et morbo gallico. Mogunt. 1519. 4.), perterriti, persuasi tamen, euacuandum hac via esse virus venereum, parciore praebitis adhibendo hoc pharmacum, modica tantum salinae excretionem excitata acquiescunt. Ita iam J. DE VIGO (pratica copiosa in arte chirurgica. Romae 1514. fol.) eo vsque tantum mercurium adhiberi suadet, donec salina promanare incipiat; ita ASTRUC (l. m. c.), non subitanam, tumultuariam, immodicam ciendam esse salinationem, sed placidam, moderatam, remissam, facile tractabilem, quae ori inflammationem nullam vel leuem, quae vlcera pauca et superficialia inferat, quae vnam aut alteram vel ad summum tres salinae libras intra horas viginti quatuor suggerat, rectissime monet; sputi libras tres vel quatuor spatio viginti quatuor horarum excreatas sufficere, si maior copia excernatur, inhibendum, esse fluxum, hortatus est BOERHAAVE (l. m. c. §. 1470-1472).

Alii autem tum horrenda illa mala, quae salinae fluxum a mercurio excitatum, ea ipsa de causa et in nosodochio Florentiae ab incurabilibus denominato, et anno iam 1730 (PISO de regimin.

P. II. Vol. II. C magnor.

magnor. auxil. diff. 4. p. 439) in nosodochio Patuino interdictum, in hominibus praesertim debilioribus, aut in hoc profluvium suapte natura magis pronis, crebro tam comitantur, quam sequuntur, extimescentes, tum salivatione quamvis abundantissima nequiquam semper omne virus venereum elui, morbos ex eo natos penitus sanari, multoties experti, tum acrimoniam veneream, quocunque id fiat modo, argento viuo, quamvis salivae fluxum nullum progenerante, obtundi, mala exinde oriunda tolli felicissime atque extirpari posse, multiplici experientia edocti (v. g. B. ALBINUS l. c. §. 23), ceterum in mercurio tanquam potentissimo veneni syphilitici antidoto confisi, ea cum circumspeditione hoc vtuntur remedio, vt nasciturum ex hoc vlu nimium salivae effluxum solerter opprimant et restinguant.

Ita iam suo tempore J. ALMENAR (libell. ad euitandum et expellendum morbum gallicum. Venet. 1502. 4.), CATANEUS (tr. de morbo gallico apud LUISINUM), J. BENEDICTUS (tr. de morbo gallico apud LUISINUM), C. MUSITANUS (de lue venerea. L. IV. Neapol. 1689. 8.), D. ABERCROMBY (tuta ac efficax luis venereae, saepe absque mercurio ac semper absque salivatione mercuriali curandae methodus. Londini. 1684. 12.), et qui hunc librum in gallicum sermonem conuertit G. B. DE S. ROMAIN (méthode assurée et efficace pour guérir la maladie vénérienne sans salivation mercurielle &c. à Paris 1690. 12.), J. N. PECHLIN (Observ. physico-medicae. Hamb. 1691. 4. l. I. obs. 72. p. 194.), RAVELLY (traité de la rage. Metz 1696.), J. MOYLE (l. c.)

(1. c.) et FR. DE FONSECA HENRIQUEZ (trat. unico do azougue nos cazos que he prohibido. Lisboa. 1708. 4.) inutilem, adeo noxium mercurii ad sputationem largam vsque exhibitum vsu pronuntiarunt; ad stipulantibus et tum argumentis tum sua aliorumque experientia confirmantibus ferioribus medicis, potissimum FR. CHICOYNEAU et A. PELISSERY (quaest. medic. an ad curandam luem veneream frictions mercuriales in hunc finem adhibendae, ut salivae fluxus concitetur? Monspel. 1718. 8.), C. WILLOUGHBY (the practice of salivating shewn to be of no use or efficacy in the cure of venereal disease, but greatly prejudicial thereto, or the antivenereal virtue of mercury proved to be independent of any salival evacuation Lond. 1723. 4.), J. JUNCKER (apud LUDOLF et MUSCULUS diff. de gonorrhoea. Erford. 1731.), J. S. (mechanical dissertation on the lues venerea, proving the certainty of curing that disease without salivation. Lond. 1732. 8.), P. DESAULT (diff. sur les maladies vénériennes, contenant une méthode de les guérir sans flux de bouche, sans risque et sans dépense. Bourdeaux 1733. 12.), J. G. KRAMER (Commerc. litterar. Noric. 1734. hebd. 41. 42. p. 322. 330.), H. HAGUENOT (mémoires contenant une nouvelle méthode de traiter la verole. Montpellier 1734. 8.), WERLHOF (Commerc. litterar. Noric. 1735. p. 98.), N. ROBINSON (a new treat. of the venereal disease &c. Lond. 1736. 8.), J. DOUGLAS (diff. on the venereal disease, London. 8. 1737.), J. A. PUJATO (decas rarior. observ. medicar. theoreticis practice observationibus illustratarum. Venet. 1737. 4.), ANONYMO

(Letter from a physician abroad, proving both by facts and reason, that the Montpellier method bids fairer for the cure of the pox, than the common way by salivation. London. 1738. 8.), à BRUNN (diff. de methodo tuta et facili curandi citra salivationem luem veneream. Scaphus. 1739.), SCHREIBER (de pestilentia p. 43), A. GUIARD (essais sur les maladies vénériennes &c. à la Haye 1740. 8.), J. J. FICK (Act. Acad. Caes. Nat. Curios. Norimb. 4. Vol. V. 1740. obs. 15. p. 66), de RABOURS et CANTWELL (qu. med. an ptyalismus frictionibus mercurialibus prouocatus perfectae luis venereae sanationi aduersetur? Paris. 1741. 4), J. MIDI et L. R. DESBOIS (qu. med. an syphilis per frictiones mercuriales absque vlla excretionem, nisi fere insensibili, sanabilior? Paris. 1741. 4), DELBOET (diff. de tuta et facili luem curandi methodo. Argent. 1750.), J. D. CHEVALIER et L. P. F. R. le THIEULLIER (qu. med. an per suffitum felicior et tutior quam per inunctionem mercurialem, morbi venerei curatio? Paris. 1752. 4.), A. DEIDIER (Consultations et observations médicales. Paris 1754. 12.), J. RAULIN (observations de médecine. à Paris 1754. 12. et lettre sur l'alliage du camphre avec le mercure et le succès de ce remede dans les maladies vénériennes. à Paris 1755. 12.), M. MOONEY (diff. on the nature and cure of the venereal disease. Lond. 1756. 8.), T. GOULARD (remarques et observations pratiques sur les maladies vénériennes, avec une seconde édition des maladies de l'urethre &c. à Pezenas. 1760. 12.), PH. FLECHET DE FLECHY (observations particulieres sur la médecine

cine

cine et la chirurgie, l'art des accouchemens, et les maladies vénériennes. à Paris 1761. 12.), ANONYMO (Parallèle des différentes méthodes de traiter la maladie vénérienne. Amsterd. 1764. 8.), N. ROSEN VON ROSENSTEIN (l. c.), J. HARTMANN (Kongl. Svensk. Vetensk. Acad. Handling. Vol. XXIX. ann. 1768. trim. 3. art. 8. pag. 276), N. J. PALLUCCI (saggio di nuove osservazioni e scoperte. Florent. 1768. 8. p. 143 sq.), C. SALLIN et A. A. BÉLANGER (qu. med. an curandae lui venereae confirmatae methodus extinctionis aliis praestantior? Paris. 1768. 4.), HOUSTET (Mém. de l'Acad. de chirurg. à Paris. T. IV. 1768. p. 141 sq.), J. J. GARDANE (recherches pratiques sur les différentes manières de traiter les maladies vénériennes. à Paris 1770. 8.), FALCK et A. DUNCAN (ll. cc.), J. COLOMBIER (Cod. de médecine militaire pour le service de terre. à Paris 1772. 8.), J. L. L. (chemico-medical dissertation on mercury, on its various proportions and mode of operating. London 1774. 8.), M. E. BLOCH (*Medicinische Bemerkungen*. Berlin 1774. 8.), F. B. DARSSÉS (l. c.), AD. MURRAY et P. DUBB (diss. meditata circa methodum lui venereae curandae. Vpsal. 1771. 4. p. 25 sq.), J. HUNCOZOVSKY (*med. chirurg. Beobachtungen auf seinen Reisen durch England und Frankreich, besonders über die Spittäler*. Wien 1783. 8.), L. NANNONI (del veleno venereo. Firenz. 1784.), J. V. MÜLLER (*praktisches Handbuch der medic. Galanteriekrankheiten, zum Gebrauch für Aerzte und Wundärzte mit den nöthigen Recepten*. Marburg 1788. 8. c. 13. p. 215) et III. GIRTANNER (l. c. T. I. c. 9. p. 319 sq. c. 20. p. 387 sq.).

Hunc tamen scopum mercurio ad debellandum virus venereum nullo excitato salivae fluxu utendi affecturi ad alia atque alia subsidia confugere alii atque alii medici: Fuere, qui adiectis nunc his nunc illis huic mercurii efficaciae aduersantibus pharmacis hanc reprimere, intemerata tamen manente antisiphilitica virtute, annisi sunt; addi argento viuo iusserunt eo fine camphoram A. MATTHIOLUS (de morbo gallico. Venet. 1535.), P. HERMANN (cynosur. mater. medic. p. 93. a.), SCHREIBER (l. c. p. 60), QUINCY (philosoph. transact. abridged by EAMES and MARTYN. Vol. VII. p. 590), J. RAULIN (l. c.), qua adiecta non impediri modo salivae profluuium RAISIN (journal de medecine, chirurgie &c. 1756. Dec. p. 434), CORDET (ibid. Febr. 1757. p. 149), TILLOLOY (ibid. Septembr.), et MONCHAN (ibid. T. XII.), sed natum iam fisti H. M. MISSA et G. D. DESPATUREAUX (qu. med. an lui venereae hydrargyrus camphoratus? Paris. 1756. 4.), expertos se esse profitentur; lapidem bezoar adiecit R. LENTILIUS (Miscellanea. p. 25), millepedes addidit CHR. J. VON TREW (Commerc. litterar. Noric. 1731. p. 412), assentientibus CHR. FEUERLEIN (ibid. 1736. hebd. 29 et 37. p. 227 et 289), et J. G. H. KRAMER (medicin. castrensis. Norimb. 1735. 8.), sulphur J. GRAINGER (diss. de modo excitandi ptyalismum et morbis inde pendentibus. Edinb. 1753. 8.), TH. QUELLMALZ (Hydrargyri vires a sulphure suspensae. Lips. 1748.), J. HIGGS (Practical essay on the cure of venereal, scorbutic, arthritic, leprous, scrophulous and cancerous disorders in a method entirely new. London. 1755. 4.), MAUFLATRE

LATRE et QUERENET (recueil periodique d'observations de médecine, chirurgie, pharmacie &c. 1756. Mars.) et nuperius J. HUNTER (treat. on the venereal disease. London 1786. 4.), sulphur antimonii auratum A. PLUMMER (Essays and observations physical and literary read before a Society at Edinburgh. 8. Vol. I. 1733. n. 6.), opium, corticem cinchonae, ferrum, scamnoneum alii, quae tamen omnia multiplici docente ASTRUCII, HEUERMANNI, COLOMBIERI, SWEDIAUERI et BLOCHII (ll. cc.) experientia, eam mercurii potentiam neutiquam delent.

Quamobrem alii, v. g. W. HOCK (mentagra s. tractatus de causis, praeservatiuis, regimine, et cura morbi Gallici. Ed. alt. Argent. 1514. 4.), G. VELLA (consilium medicum pro egregio artium doctore, Aloysio mantuano, qui morbo gallico laborabat, apud LUISINUM), AMATUS LUSITANUS (curationum medicinalium centuriae septem. Venet. 1557. 8. cent. 1.), GU. RONDELET (de morbo italico lib. I. Monsp. 1560.), L. BOTALLUS (luis venereae curandi ratio. Paris. 1563. 12.), G. DORDONUS (de morbi gallici curatione tract. 4. Pap. 1568. 8.), L. GHINUS (morbi neapolitani curandi ratio perbreuis. Spir. Nemet. 1589. 8.), FR. MONAVIUS (crystallina, puta luis venereae nouae inuentae species, ab ipso MONAVIO pertractata. Brunsv. 1665. 8.), TH. TURQUET de MAYERNE (syntagm. praxeos Mayernianae. Lond. 1690. P. II.), J. DOLAEUS (encyclopaedia medica. Francof. 1686. 4. l. 3. c. 15), J. VALLISNERIUS (vera methodus celtica lue affectos sanandi. 1693. cod.), C. J. LANGIUS (Oper. omn. Lips. 1704.),

H. HEINRICI (tela ex pharetra Apollinis in sui securitatem subducta. Hal. 1713.), A. PITCARNIUS (de ingressu morbi, qui venerea lues. Amstelod. 1714.), J. VERCELLONUS (de pudendorum morbis et lue venerea tetrabiblion. Lugd. Bat. 1722.), R. DIBON (diff. sur les maladies vénériennes. à Paris. 1725.), J. FR. SCHROMMIUS (diff. de aethiope minerali. Altd. 1725.), J. A. WEDEL et J. G. SLEVOGT (diff. de lue venerea. len. 1729.), J. J. STAHL et G. FEINLER (de mercurii in corpus humanum agendi modo. Erford. 1738.), P. DE ROTUNDIS (de victus ratione in febre acuta continua &c. Rom. 1739.), B. VOYSIN (le medecin familier et sincere. à Turin. 1747.), L. R. MARTEAU et N. A. J. B. CHESNAU (an in curanda lue venerea suffumigia rite adhibita remedium optimum? Paris 1745.), J. J. BAIERUS (diff. de abusu purgantium in morbis venereis. Altdorf. 1749.), J. M. DELBOEL (diff. de tuta et facili quadam luem veneream curandi methodo. Argent. 1750.), A. E. BÜCHNER et J. L. TELLGMANN (diff. de commoda venereae luis sine sialagogis curatione. Hal. 1758.), N. DU SAULSAY (journal de medecine, chirurgie &c. T. X. p. 239), COSTA (traité de la verole. Berol. 1760.), D. LANGHANS (*Anweisung sich von den meisten Krankheiten befreyen zu können.* Bern 1763. P. III.), J. BENEDICTUS, ALMENAR, PALMARIUS, MOYLE, DESAULT, J. DOUGLAS, MOONEY, P. DE SORBAIT, et WATHEN (ll. cc.), ne nimio impetu in glandulas salivales irruat mercurius, deorsum deriuare (vocatur ideo etiam *methodus deriuatoria*) eius efficaciam student, interpositis scilicet medicinis, quae aluum valide ducunt, sibi persuua-

persuadentes, et diuidi minuique eo artificio violentiam, qua mercurius agit, et elui atque expelli hac via optime posse virus venereum, non perpendiculares, ea arte eliminari iterum ex corpore mercurium, antequam cum humoribus permixtus, quae perficere debebat, peregit, et mirifice debilitari repetito illo purgantium vsu canalem intestinalem.

Quare alii cautiore v. g. a BETHENCOURT (l. c.), A. M. BRASSAVOLUS (de morbo gallico. Venet. 1751.), L. SEPTALIUS (animaduers. et caut. medic. Mediol. 1614. 8. l. 7.), ST. BLANCARDUS (Venus belegert en ontfet. Amsterd. 1684.), FR. HOFFMANN et van den VELDE (diss. de mercurio et medicamentis selectis &c. Hal. 1700.), J. JACKSON (enchiridion medicum. Norimb. 1716.), TH. ZWINGER (theatr. praxeos. Basil. 1710.), D. TURNER (Syphilis, a practical dissertation on the venereal disease &c. London 1717. 8.), J. M. BOEHM (diss. de morbo dicto neapolitano. Argent. 1738. 4.), et POUPPÉ DESPORTES (histoire des maladies de S. Domingue. à Paris 1770.), lenioribus tantum, quae alium tentant, non supprimere omnino, sed moderari tantummodo saliuæ fluxui annisi sunt.

GUIL. BROMFIELD, vt ad vias vrinae ducat (Account of the english nightheades and their effects, with practical observations on the use of corrosive sublimate and Salsaparilla, and some hints offered to the faculty on the cure of lues venerea by the secretion of urine instead of salivation. London 1757. 12.) balneorum calidorum, gargarismatum

C 5

adstrin-

adstringentium et remediorum internorum diureticorum vsu cum mercurii vsu coniungendum suadet.

Alii eodem consilio sudoriferis iungere mercurium maluerunt, non violentis quidem illis apud veteres decantatis, quorum vsu totum quasi corpus in sudores diffluere diceres, qualia illa balnea laconica, a P. MAYNARDO (de morbis venereis. 1518. ap. Luifinum), M. BROCARDO (diff. de morbo gallico ap. Luifinum), B. PERDULCI (vniuersa medicina ex medicorum principum sententiis consiliisque collecta opus edit. a R. CHARTERIO. Paris. 1630. 4. l. 12.), D. SENNERT (medic. practic. Vitemb. 4. P. 6. 1635.), D. TURNER (l. c.), T. a GÜLDENKLEE (l. c.), ferius adhuc a RONDELETIO (l. c.), P. GYONGYOESSIO (diff. de empiricis remediis. Harderov. 1753.) et H. BASSIO (tr. de morbis venereis. Francof. et Lips. 1763.), in hoc consortio celebrata, sed paulo mitioribus, v. gr. potibus ex lignis quibusdam potissimum peregrinis paratis largius haustis, eo artificio syphiliticum virus vna cum mercurio per cutis poros difflaturi, vel balneis, vel vtrisque; priores aut certe alias sudorem cientes medicinas commendarunt mercurii comites A. FERRERIUS (de pudendagra. Tolos. 1533.), B. VICTORIUS (lib. de morbo gallico. Florent. 1551. 8.), PR. BORGARUTIUS (method. de morbo gallico. Patav. 1566.), H. BRUCAEUS et C. BATTUS (diff. de morbo gallico. Rostoch. 1569.), P. LOWE (easy, certain and perfect method to prevent and cure the spanish sickness. London. 1596. 4.), J. VARANDAEUS (tr. de elephantiasi f. lepra;

lepra; item de lue venerea et hepatitis seu hepatitis atonia. Monsp. 1620. 8.), S. CORTILIO (de chirurgica institutione libr. V. cum practica chirurgica eiusdem libros IV. continente. Francof. 1610. 8.), L. GUYON miroir de la beauté et santé corporelle, contenant toutes les difformités et maladies, qui peuvent survenir au corps humain. Lyon. 1615. 8.), J. VIGIERIUS (Oper. medico-chirurgica. 1659.), J. H. JÜNGKEN (compend. chirurg. manualis absolutum. Francof. 1691. 8.), G. UCAY (tr. de la maladie venerienne. Tolos. 1693.), J. D. GOHL (*Compendium oder Einleitung zur Praxi clinica*. Lips. 1733. 8.), CHR. WEISBACH (*Wahrhafte Cur aller Krankheiten*. Marburg 1712.), M. ALBERTI et J. HAVIGHORST (de singulari mercurii dulcis vsu in desperatis quibusdam morbis. Hal. Magd. 1745. 4.), G. S. BAUMLER (*mitleidiger Arzt*. Argent. 1731.), J. H. KNIPHOF (Act. phys. med. A. C. N. C. T. V. Obs. 16.), S. J. HILSCHER (prol. de insigni faucium tumore et angore molestissimo circa salivationem mercurialem symptomate euitando. Ien. 1741.), D. M. LOHMANN (diff. de curatione luis venereae sine salivatione. Duisburg. 1741. 4.), CHR. G. STENZEL et J. PH. KLIPSCH (diff. sist. casus aliquot hominum a lue venerea per salivationem curatorum. Vitenb. 1793.), A. E. BÜCHNER et J. FR. FRANCK (diff. de grauisimo luis venereae symptomate, tortura nocturna. Erf. 1744.), H. LUDOLF et P. CHR. GRASS (diff. de mercurio in alcali soluto tutissimo specifico antiuenerico. Erford. 1747.), BOURRU (l'art de se traiter soi-même dans les maladies veneriennes. Paris 1770.), QUERCETANUS, D. SENNERT, J. JUNCKER, PURMANN,

PURMANN, M. ETTMÜLLER, JACKSON, SCHROMMIUS, FEURLEIN, HUNDERTMARK, MAJOR et SCHIPPEL, WEDEL et SLEVOGT, J. J. STAHL et FEINLER, BÜCHNER et TELLGMANN (ll. mm. cc.): Potuum istorum in vicem cum mercurio coniunxerunt balnea anonymi auctores librorum (les operations de chirurgie, avec un traité des maux veneriens. Paris 1688. et *neue Anweisung zu der gründlichen Erkenntniß und glücklichen Curierung derer innerlichen menschlichen Krankheiten*. Leipz. 1744.), GARNIER (traité pratique de la verole. Lugd. 1699.), J. B. F. ALLIOT et J. FR. LEAULTÉ (Quaest. med. an morbus antiquus syphilis? Paris. 1717.), FR. BAILLY et D. C. FRÉMONT (quaest. med. an hydrargyrus vnicum syphilidis alexipharmacum? Paris. 1727.), M. ALBERTI et H. A. SCHRIMPFIIUS (diff. de hydrargyrofi. Hal. Magdeb. 1740.), J. DE PELLERIN (treat. of the venereal maladies &c. Lond. 1750.), JAUBERTHOU (traité des maladies vénériennes. Paris 1766.), FABRE (traité des maladies vénériennes. Paris 1759.), COSTE (trait. de la verole. Berlin 1760.), BROMFIELD (observations sur le solanum avec des remarques sur l'usage de la falsepareille, du mercure et de ses preparations. à Paris 1761.), POMMÉ (trait. des affections vaporeuses des deux sexes. Lugd. 1763.), J. Z. PLATNER (ars medendi singulis morbis accommodata. Lips. 1765.), ROYER (diff. sur une nouvelle methode de traiter les maladies vénériennes par des lavemens. Paris 1765.), MATTOT et GUÉRIN, CALMETTE, VERCELLONUS, DESAULT, HAQUENOT, ASTRUC, J. M. BOEHM, GUIARD, LIEUTAUD, MARTEAU et CHESNEAU, N. DE SAULSY, GOULARD (ll. mm.

(ll. mm. cc.): Sudorifera et balnea simul mercurio iungenda esse, auctores fuere FR. B. DE LINDEN (Venus Spiegel. Argent. 1732.), BARRY (Essays and observations read before a Society at Edinb. Vol. III. p. 394 et Vol. IV. p. 32), S. SCHARSCHMIDT (*Abh. von den venerischen Krankheiten.* Berlin 1750.), G. H. BEHR (medicina consultatoria. Augsp. 1751.), CHR. G. LUDWIG (institutiones medicinæ clinicæ. Lips. 1758.), TURQUET DE MAYERNE, TH. ZWINGER, FR. et W. C. HOFFMANN, VOYSIN, BOERHAAVE, LANGHANS (ll. mm. cc.). Quum tamen tantum absit, vt hæc remedia saluæ profluuium inhibendo viribus aegri parcant, vt potius omnes fere eius humores in sudores resoluendo malum augeant, mirum sane non est, plurimos nostri æui medicos ab hoc operandi modo recessisse.

Illud tamen attentos medicos experientia docuit, mirum quantum iuuari felicem mercurii in debellanda lue venerea effectum, intemerata permanente transpiratione insensibili; quare non regimen tantum calidum inculcant aegris, tum per omne medicationis tempus, tum per aliquod adhuc absoluta medicatione temporis spatium, atque ab aëre frigido et humido interdicut, cui si quando exponi eos iubet muneris ratio, vsum vestimentorum et tibiælium laneorum commendant, sed præmittunt quoque balneum tepidum, et sublato morbo per aliquot adhuc septimanas aliquoties per hebdomadem vt aegrum balneo, post balneum calefacto lecto committi, corpus pannis laneis calefactis per horæ mediæ spatium fricari suadent, et lenia diaphoretica

v. g.

v.g. spiritum a *Minderero* denominatum aliquoties per diem recipi iubent.

Iuuat quoque, vt stimulus, quem mercurius incutit, paulisper debilitetur, octo diebus primum mercurii vsum praegredientibus alternatim per binos dies vesperi praebere laudani liquidi SYDENHAMI guttas aliquot, et, vt omnis complicatio, a fordibus primarum viarum metuenda, tollatur, tertia vespera medicamentum leniter aluum laxans.

Quodsi venerea lues cum scorbuto aut alia quacunq; sanguinis resolutione complicata sit, hoc malum remediis huic fini respondentibus prius tollendum, quam mercurius adhibetur, cuius quippe vfu mirifice exasperatur haec labes; si nimis debilis viribusque exhaustus sit aeger, diaeta animalis, vsus vini, corticis cinchonae, ferri et ferreorum aliorumque roborantium praeire mercurii vsui debet.

His demum praemissis adhibetur mercurius, primo minori copia, sensim, et quidem (BLOCH et ROSENSTEIN ll. cc.) optime per interualla, maiore, quodsi ab eius vfu alui profluuium contingat, quo mercurius, antequam, quos debebat, produxit effectus, e corpore eliminaretur, aut halitus oris foetere incipiat, vt illud sistatur, et vltior mercurii in glandulas saliuales efficacia praeuertatur, non seponendus modo mercurius, sed praebendum quoque aliquoties de die ad guttas aliquot laudani liquidum SYDENHAMI; post aliquot dies vero repetendus, ac donec sublatus sit morbus. et profligato iam malo per aliquot adhuc hebdomades continuandus mercurii vsus, aegro ceterum somnus longior,

longior, et vsus quidem modicus carnis et vini concedendus, verum ciborum acidorum et facile acescentium interdicens, et vt eius vires morbo et mercurio labefactatae restaurentur, roborantium tandem, potissimum corticis cinchonae et ferri vsus superaddendus.

Quodsi, hac circumspectione quamuis adhibita, largioribus riuis promanet praeter expectationem medici salua, opio caute sistendum profluum, quotidie per mediam horam balneo tepido committendus aeger, absoluto balneo corpus pannis laneis fricandum, stricta seruanda diaeta, vires, forte exhaustae, per roborantia restaurandae, os internum aqua cum cortice cinchonae decocta et tinctura laccae laudanoque liquido SYDENHAMI temperata eluendum, atque vlcera, palatum orisque interiora erodentia, penicilli ope tinctura myrrhae melle rosarum edulcata mundanda.

Si praemissam et absoluta medicatione imperatam venaesectionem, nisi plethora aut inflammatio suadeat, inutilem et facile nociuam, et copiosa balnea, excipias, parum abludit haec medendi ratio ab ea, quae adhuc Monspelii vsitata, monspeliensis ideo audit, a monspeliensibus potissimum medicis, CHICOYNEAU et HAGUENOT (II. CC), similiter a GOULARDO (I. M. C.), MIDI et DESBOIS, P. FLECHET DE FLECHY, HOUSTEL, COLOMBIER, DARSSES, CHEVALIER et LE THIEULLIER, A. MURRAY et P. DUEB, NANNONI, HUNCZOVSKY, SALLIN et BELANGER (II. CC.), auctore anonymo libri: *Parallèle des différentes méthodes de traiter la maladie vénérienne.*

nérienne. Amsterdam, 1764. 8. et M. FR. BOEHM (diff. varia syphilidis theoria. Argent. 1771. 4.), commendata.

Licet in plurimis casibus melius sit, mercurium ea cum cautela adhibere, ut nulla exoriantur salivatio, nonnullae tamen morbi conditiones violentiorem, quae salivam vberiore proliciat, mercurii effectum poscere videntur; luem quae ossa iam infecit, nisi largius sputi cieatur profluvium, sanari non posse, persuasissimum sibi habet Cl. BLOCH (l. m. c.); inueteratam et pertinacem luem non cedere mercurio, nisi ad illud usque punctum exhibito G. GORIS (Mercurius triumphator, continens argenti viui historiam, indolem, praerogatiuam et noxas in morborum chronicorum, praesertim luis venereae curatione. Lugd. Bat. 1717. 8.); grauius malum expugnandum esse salivatione per mercurium excitata praeter alios LOESECKE (l. c. p. 270), Cl. GLOGNER (l. c. p. 45) contendunt.

Quodsi igitur salivatione opus esse colligat medicus, non praeparandum tantum corpus, atque omnia, antequam mercurius adhibeatur, tollenda, quae exacerbari eius effectu vel turbare eum possent, sed ita etiam administrandum argentum viuum, ut modica tantum sensim exurgat et per omnem decursum maneat sputatio.

Vtantur igitur (van SWIETEN l. c. V. p. 531) aegroti, qui ea medicatione indigent, per octo dies continuos primam mercurii administrationem praegressos, ii praesertim, quibus exsuccum atque aridum est corpus, victu molli humectante, acria, aroma-

aromatica, excalefacientia excludente, crebris decoctorum mollium ac demulcentium haustibus, singulis diebus balneo tepido, ne sordes intestinorum obstent, medicina leniter aluum ducente, vel eius loco enematibus, et, ne plethora discrimen a salivatione imminens augeat, si quidem adsit, sanguinem sibi mitti curent; induantur vestibus laneis, quibus ad plenam vsque sanationem induti persistent, ipso capite cucupha lanea contecto, et in atmosphaera calida permaneant.

Quibus praemissis adhibetur mercurius primo parciore praebitis, ne nimio impetu feratur in glandulas salivales, et, antequam venenum venereum superavit, rursus ex corpore exeat, sensim paulo maioribus, donec primi salivae largius profluxurae prodromi appareant; quibus sese monstrantibus, aut imminuatur dosis argenti viui haecenus adhibita, postea, si nimis parcus videatur salivae effluxus, denuo augenda, aut per aliquot dies mercurii usus interrumpatur, aut, si vltcrius et violentius progrediatur sputi euacuatio, penitus abrumpatur; largior ista iusto excretio, in summum saepe periculum aegrum praecipitans, perinde ac superueniens alui fluxus, argentum viuum nimis cito e corpore eliminans, opiatis potius, vel facta sulphuris in tribus lixiii caustici partibus solutione octo aquae florum aurantiorum partibus temperata, aut mixto cum scobe ferri et camphora sulphure (HECKER l. c.), quam aut enematibus, aut purgantibus internis, aut ferro, a B. HIRSCHHELIO eum in scopum (*Briefe über verschiedene Gegenstände von dem Reiche der Arzneywissenschaft.*
P. II. Vol. II. D schaft.

schaft. Berlin 1768. 8.) laudato, prior quoque vitrioli spiritu (HEUERMANN I. c. Vol. II.) competenda. Ceteroquin aegro in omni isto temporis spatio decocta cum radicibus graminis, feminibus hordei, auenae et aliis eiusmodi aqua largis haustibus crebro potanda, tumidae, dolentes, vlceribus erosae interiores oris et colli partes gargarismatibus et collutionibus ex herbis emollientibus, rapis, melle rosarum etc. paratis, qualia iam suo tempore commendarunt (II. CC.) GRUENBECK, M. BROCARDUS et B. ALBINUS, fouendae, et si tumor iste praefocationem minitetur, sanguis mittendus, et, vt impetus humorum aliorum vertatur, clysteribus irritantibus iniectis stimulanda vehementius aluus.

Neque alia praetermittenda, quibus ad complendam medicationem per argentum viuum citra saluationem adhibitum opus esse supra monui. Quae cautelae et leges si religiose obseruentur, plurimas noxas, quae hinc inde intulisse improuidum hydrargyri vsum perhibent illius potissimum aduersarii, praeuertes.

Negandum certe non est, saepe nocuisse; legas, eius vlu interfectos (C. TORELLA, U. DE HUTTEN, PURMANN II. CC. G. FABRICIUS HILDANUS I. C. Cent. III. Oper. p. 277 et 914. J. DOLAEUS Ephem. Acad. Caes. Nat. Curios. 1686. Dec. II. A. 4. obs. 120. p. 228. D. CRÜGER ibid. J. CH. MENZEL ibid. Dec. III. 1706. obs. 34. p. 49. D. SCHLICHTING act. phys. med. Acad. Caes. Nat. Curios. T. VIII. 1748. obs. 26. p. 60. KIRKLAND London medical journal. 8. Vol. VII. ann. 1786. P. I. nr. 1.), tabidos

bidos (C. TORELLA l. c. FABRICIUS HILDANUS l. m. c.
 WEPFER l. c. obs. 275. KIRKLAND l. m. c.), pallidos
 per omnem vitam (J. B. MONTANUS l. c.), epilepticos
 (J. B. MONTANUS l. c. E. ZANNETTI Nov. act. phy-
 fico-med. Acad. Caesar. Nat. Curios. T. VII. p. 184.
 D. RAYMOND traité des maladies qu' il est dangereux
 de guérir. Avignon. 1757. 12. II. obs. 6. p. 303),
 arthriticos (PELARGIUS *medizinischer Jahrgang* V. et
 VI. p. 669. CHR. E. LOT diff. de arthritide incon-
 grui mercurialium vsus effectu. Hal. 1759. 4.),
 lotium difficulter mittentes (A. AGOSTINI stranguria,
 quae venerea dicitur, mercurii potest esse aliquando
 effectus. Venet. 1763. 8.), cynanchicos (M. STOLL
 ratio medendi in nosocomio practico Vindobonensi.
 Vienn. Austr. 8. T. III. 1780. p. 431), maximo
 angore affectos (S. B. HILSCHER diff. de insigni fau-
 cium tumore et angore molestissimo circa saluatio-
 nem mercurialem symptomate euitando. Ienae
 1741. 4.), caecos (FABRICIUS HILDANUS obseruat.
 cent. V. obs. 13. WILLISIUS de anima brutorum.
 P. II. c. 2.), surdos, caecos et mutos BLEGNY (ZO-
 diacus medico-gallicus ann. I. Iun. obs. 13.), in-
 signe sanguinis profluuium passos (EL. CAMERARIUS
 diff. Taurinens. epist. 7.), vlcerosos et hydropicos
 (KIRKLAND l. m. c.), alia atque alia ratione mulctatos
 (AL. BENEDICTUS, FR. CALMETTE, PURMANN, CO-
 LOMBIER, J. ANDREE, J. GRAINGER ll. cc. A. MOEL-
 LENBROEK Miscellan. Ac. Caes. Nat. Curios. Dec. II.
 Ann. I. 1684. obs. 54. p. 131. HERRENSCHWAND apud
 AD. MURRAY et P. DUBB l. c. p. 42 sq.), aliis atque
 aliis malis affectos (HECKER l. c.), quae vltiori hy-
 drargyri vsu magis adhuc ingrauescunt, eaque indole

facile dignosci a similibus malis ex alio fonte propul-
 lulantibus possunt. Nolo vrgere illud mercurii op-
 probrium, mercurii nimis larga manu adhibiti glo-
 bulos pertinacissime infixos aliquando haerere osium
 cellulis aut interiora corporis caua replere (A. MUSA
 BRASSAVOLUS de morbo gallico apud LUISINUM,
 BONNET sepulchret. T. III. p. 452. 453. SCHENCK
 observ. medic. L. VI. obs. 12. p. 80. N. FONTANUS
 responsionum et curationum medicinalium. Amsterd.
 1631. 12. l. 1. p. 100. TIMAEUS a GÜLDENKLEE
 l. c. l. 3. p. 955. G. FALLOPIUS l. c. c. 76. aphrodif.
 p. 809. FERNELIUS patholog. L. VII. c. 7. p. 229.
 J. G. BRENDDEL proluf. de hydrargyri reliquiis a
 ptyalismo expellendis. Goetting. 1747. 4. C. FR.
 HUNDERTMARK progr. de ozaena venerea. Lipsi 4.
 1758. J. S. G. STOLL diff. de mercurii in solidis
 corporis humani haerentis noxa. Argentor. 1760. 4.),
 recentioribus observationibus non satis confirma-
 tum, aut heic enarrare amplius damna, quae non
 nisi hac illaue forma indutus, hac illaue ratione
 adplicatus, huic illiue materiae iunctus corpori
 humano intulit, de his pravis eius effectibus in
 recensu singulorum pharmacorum mercurialium am-
 plius locuturus.

Sunt utique, qui, quamvis mercurii vsum non
 omnino damnent, eum tamen non nisi in grauioribus
 eiusmodi morbis admittunt (v. g. P. SARTORIUS
*Franzosenarzt oder Tractat von der Schwachheit der
 Franzosen und derselben Cur.* 8. Strasburg 1645.),
 et in decrepitis, exsuccis, eneruibus, nutricibus,
 feminis grauidis, menstruum sanguinem fundenti-
 bus,

bus, hysteriis, in hominibus epilepticis, rheumaticis, arthriticis, in haemoptysin pronis, aut debilitate pulmonum, et (BORELLUS l. c. p. 9) nervosi systematis, labe hepatis, scorbuto (J. G. H. KRAMER disp. epistol. de scorbuto. Norimb. 1737.), cancro laborantibus, perinde ac in iis, quibus ab usu mercurii caput perquam intumescit, aut oculi dolent, difficulter mouentur, et propinqua obiecta dignoscere non valent, aut parcissimum iam mercurii praebium saluam ciet, exulare, aut non nisi maxima cum circumspectione adhiberi iubent. Rarissime quoque infantibus, caute hypochondriacis, scrophulosis, alui fluxu affectis adhibendum esse vult GUIL. BUCHAN (domestic medicine. Lond. 1772. 8. cap. 36.).

Audaciores tamen alii (v. g. AD. MURRAY et P. DUBB l. c. p. 25 sq.) morbo quoque comitiali laborantibus, difficulter respirantibus, sanguinem spuentibus, hypochondriacis venerea labe infectis adhibere mercurium haud dubitarunt, et secundo cum successu adhibuerunt; epilepsiam adeo cum morbo venereo complicatam mercurii usu feliciter sublatam legas (apud M. ETTMÜLLER medic. theoria et praxi instructus i. e. fundamenta medicinae vera, cur. AUSSFELDIO. Dresd. 1685. 4.); iuuenem morbo attonito correptum illito aliquoties unguento mercuriali ab hoc malo liberauit V. RIEDLIN (observ. medicinal. August. Vindelic. 1691. 12. cent. III. obs. LXXI. p. 389), alium post diuturnam hemi-craniam epilepticum post annum interuallum eodem denuo morbo affectum mercurii ad saluam usque profluuium subministrati auxilio sanauisse se refert

HOUSSET (dissertation sur les parties sensibles du corps animal, suivie d'un mémoire sur les avantages, que procurent les frictions mercurielles dans le traitement de quelques epilepsies idiopathiques, avec les consultations et lettres, qui y ont rapport, terminé par deux observations sur l'usage du mercure pour la guérison du scorbut et des dartres. à Lausanne. 1770. 8.); mercurium eadem ratione in eiusmodi malis adhibitum commendat TH. WILLIS (pathologiae cerebri et nervosi generis specimen, in quo agitur de morbis convulsivis et de scorbuto. Oxon. 1667. 4. p. 46), et M. ETTMÜLLER (Collegium practic. Oper. p. 812), morbum ischiadicum quam maxime rebellem mercurio prudenter administrato cedere testatur expertissimus LENTIN (Memorabilia circa aërem, vitae genus, sanitatem et morbos Claustralensium annorum 1774 - 1777. Goetting. 1779. 4.); alios morbos rheumaticos atque arthriticos WEDEL (de medicament. facultatib. L. II. sect. 2. c. 12.), LOEW (Ephemerid. Acad. Caesar. Nat. Curios. Dec. III. A. 5. 6. obs. 156.), HUXHAM (de aëre et morbis epidemicis 1728-1737. p. 21), FALCK (l. c.); calculos dissolutos eius virtute testantur FALCK (l. c.) et R. MEAD (de imperio solis et lunae. c. 3. p. 76); paralyin sanatam TH. WILLIS (de anima brutorum. Oxon. 1672. 4. Exerc. 2.); puellam a muliebri fluxu obstructo catalepticam hoc mercurii auxilio restituto cum valetudine in gratiam redeuntem perhibet MICHEL (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XI. 1759. August. p. 109 sq.); ipsum scorbutum, quod quidem aliorum praesertim J. G. HEM-

PELII

PELII (*Eigene Erfahrung und Wahrnehmungen vom Scharbocke.* Kopenhagen. 8. 1778.) experientiae penitus refragatur, mercurii ope felicissime sublatum (l. c.) HOUSSET, (*medizinisch-chirurgische Wahrnehmungen.* P. II. p. 253) L. HEISTER, (l. c.), N. D. FALCK, R. LENTILIUS (*Miscellan. medico-practica* pag. 269) et alii (*Ephemerid. Acad. Caes. Nat. Curios. Dec. II. ann. 3. obs. 173. ann. 9. obs. 165. Dec. III. ann. 7 et 8. obs. 7.*).

Qui mercurium nimia copia corpus ingressum pertinaciter inhaerendo plurima caussari mala sibi persuadent, auro naribus intruso et in ore detento elicere illum tentant (LAZARUS RIVERIUS *observationes.* Cent. II. obs. 91. *Oper. medic. vniuers.* Francof. 1669. fol. p. 606. et s. JACOB apud. eund. *observ. communic.* XIII. p. 674). Debilitas, tumores, exanthemata, vlcera, quae non raro nimium mercurii vsum sequuntur, feliciter roborantium vfu tolluntur.

Non autem lues tantummodo venerea ipsa, sed multa mala, ex eodem virus progenita, mercurio expugnari solent: Ita verrucas venereas medicamentis mercurialibus externis deleri suadet III. GIRTANNER (l. c. I. p. 237); ita vlceribus vteri venereis cautum mercurii vsum externum opponit J. ASTRUC (*traité des maladies des femmes, ou l'on a taché de joindre à une théorie solide la pratique la plus sùre et la mieux éprouvée, avec un catalogue chronologique des medécins, qui ont écrit sur ces maladies.* à Paris. 4. 1761. T. II. p. 179), vlceribus genitalium venereis (Chancres) aliisque eius-

dem profapiae tum internum tum externum mercurii vsum opponit Cl. B. BELL (treat. on the theory and management of ulcers, with a dissertation on white swelling of the joints. Edinb. 1778. 8.), externum tantummodo alii (v. apud Ill. GIRTANNER l. c. I. p. 215-218); multi etiam, qui bubones venereos externo mercurii vfu dispellere student; caue tamen, bubonem scirrhosum frustra tentes, aut pus iam profundentem irrites, et vlcis consolidationem mercurii vfu procrastines. Nec desunt etiam nostris temporibus, qui in gonorrhoea, quin in gonorrhoea secundaria, cui nihil venerei subest, mercurio tum intus tum extrinsecus vtuntur, certissime, nisi venereum miasma subsit (SCHWEDIAUER l. c. p. 24. Auctores Commentarior. de rebus in scientia naturali et medicina gestis. Lips. 8. Vol. 26. 1784. p. 518) in cassum; vix maiora praestabit in scirrho testiculi dissipando, nisi venerea labes remanserit, quo tum in casu tam ore recipitur, quam vnguenti forma perinaeo adplicatur (SCHWEDIAUER l. c. p. 71).

Ita mercurii ope paralyfin a miasmate syphilitico profectam vicit HOUSTET (Mém. de l'Académie de chirurgie. à Paris 1768. 4. nr. 7. p. 141); surditatem ex eodem, vt videtur, fonte promanantem mercurio ad lene vsque salivae profluvium adhibito feliciter sustulit GORDON (Medical and philosophical commentaries by a society at Edinburgh. London. 8. Vol. III. 1775. P. I.); amaurosin eiusdem originis hydrargyro ad sui medicationem egere solide monet J. L. SCHMUCKER (*Vermischte chirurgische Schriften* P. II.).

Neuti-

Neutiquam tamen mercurii salubris vsus ad morbos tantummodo venereos restringitur, sed in numerosis aliis morbis prodest, gentem humanam affligentibus.

Plicae polonicae opponunt hydrargyrum, ad salinae vsque profluuium exhibitum HERCULES SAXONIA (de plica, quam Poloni Gwozdziec, Roxolani coltunum vocant? Patav. 1604. 4.) et DE BERNIZ (Act. Acad. Nat. Curios. Dec. I. A. 2. obs. 52.).

Fuere, qui cancrum cedere mercurio asseuerabant (Nov. litterar. mer. Baltic. 1701. pag. 365. A. E. BÜCHNER et C. CLESS de medicamentorum mercurialium vsu in cancro. Hal. 1755. 4. OL. BORRICHIVS apud BARTHOLINUM Epistol. medicinar. Cent. IV. epist. 92.), at nocere in hoc morbo exemplis citatis experti sunt Cl. J. BIERCHEN (Inträdes Tal om kärftskadors, scrophulöse och venerische Scärs och Svullnaders igenkanaanade. Stockh. 1772. 8.) et R. RÖNNOW (Kongl. Svensk. Vetensk. Academ. Handling. för År 1778. V. 39. trim. 2. art. 9. p. 150), testatur quoque Ill. GIRTANNER l. c. I. p. 336); in scrophuloso nihil prodesse BIERCHEN (l. m. c.).

In aliis quoque maligni moris vlceribus a VALLISNERIO (apud PISON. de regimine magnorum auxil. diff. IV. p. 243), et TREWIO (Commerc. litterar. Noric. 1731. p. 410), commendatum hydrargyrum fuit.

Sunt alii, qui in scrophulis cum fructu exhiberi posse argentum viuum perhibent (Gentleman's Magazine and historical Chronicle for the Year 1754.

Vol. XXIV. Jun. p. 265 sq. BORDEU recueil des pieces, qui ont concouru pour le prix de l'Academie de chirurgie. à Paris. 4. T. III. 1759. p. 80. J. A. WOLSTEIN diff. de scrophulis. Ien. 1775. 4. p. 30. A. GUIL. TOETTELMANN diff. de scrophulis et morbis scrophulosis. Goetting. 1777. 4. p. 30. 31. N. D. FALCK l. c. BELL treat. on the theory and management of ulcers &c. GUIL. G. PLOUQUET et J. U. SCHAEER diff. sistens casum morbi scrophulosi. Tubing. 1790. 4. p. 8-10. D. MONRO l. c. I. p. 238. GUIL. LEURS Prijsverhandeling bekroond door hat Genootschap ter Bevordering der Heelkunde te Amsterdam. Amsterdam. 8. D. I. 1791.); tumorem strumosum eius auxilio dispulsum perhibet CLAUNIG (Act. physico-medic. Ac. Caesar. Nat. Curios. Vol. II. obs. 12.), aliis tamen aut nocere (GIBBS observations on various cures of scrophulous disorders commonly called the kings evil. London. 1712. 8. GRAINGER historia febris anomalaë batavae. Altenburg. 1770. 8. GUIL. DEASE introduction to the théory and practice of surgery. London. 8. Vol. I. 1781. S. HAHNEMANN apud D. MONRO l. m. c.), aut malo superando impar esse (TH. KIRKLAND enquiry into the present state of medical surgery. London. 8. Vol. II. 1786.), tum ex aliorum, tum ex sua ipsorum experientia colligentibus, visum fuit.

In aliis glandularum infarctibus, iis praesertim, quibus infantes a venereis parentibus progeniti affliguntur, mercurius mirifice prodest (GUIL. DEASE l. m. c.); iis, qui a causa frigida proficiscuntur, hydrargyrum opponit-III. RICHTER (*Chirurgische*

Biblio-

Bibliothek. Vol. VI. 1783. p. 565), in pertinacibus glandularum infarctibus hydrargyri ad salivae vsque profluuium adhibiti vsus suadet III. CRELL (in HALLER'S *Sammlung akademischer Streitschriften die Geschichte und Heilung der Krankheiten betreffend in einen vollständigen Auszug gebracht und mit Anmerkungen versehen.* Helmstädt. 8. Vol. I. p. 398); strumas leni salivae profluuiio per argentum viuum excitato dissipandas suadet GUIL. SALMON'S (*Compendium of the theory and practice of Chirurgy.* Lond. 1699. p. 639); similiter refractarias viscerum oppilationes mercurio feliciter deicit AASKOW (*Acta Regiae Societatis medic. Havniens. Havn. 8. Vol. I. 1783.*); alios morbos diuturnos ex eius generis obstructionibus toties natos hoc pharmaco oppugnandos esse, autor est FR. ZYPAEUS (*fundamenta medicinae reformata physico - anatomica.* Bruxell. 1683. 12. p. 356); cum simili ex causa crebro proveniant, haud mireris, in malo hypochondriaco et melancholia commendatum (GU. ROLFINK ORDINA *et method. medicinae specialis ως εν γρη ad normam veterum et recentiorum.* Ien. 1665. 4. p. 510), in mania (TH. WILLIS *patholog. cerebri et nervosi generis specimen, in quo agitur de morbis convulsivis et scorbuto.* Oxon. 1667. 4. P. II. c. 12. J. D. SCHLICHTING *nov. act. Acad. Caes. Nat. Curios. T. I. 1757. n. 88. p. 346*), in febribus intermittentibus quartanis (TH. WILLIS *diatr. duae.* Hag. 1659. 12. alt. de febr. c. 6. GUIL. BALLONIUS *epidemiorum et ephemeridum.* Paris. 1640. 4. L. II. p. 131. J. H. SCHULZE et J. G. GRAEVIUS *diff. de mercurialium vsu in febre quartana curanda.* Hal. 1742. 4. §. XII.

§. XII. p. 17), in hydrope (Memoir. de l'Académ. des scienc. à Paris 1703. p. 174. Act. Acad. Caes. Nat. Curios. Dec. II. ann. 4. obs. 36. Recueil périodique d'observations &c. T. II. p. 366. van SWIETEN l. c. T. IV. p. 225. FALCK l. c. J. LIND essay on diseases incidental to European in hot climates, with the method of preventing their fatal consequences &c. London. 1768. 8. p. 268), ad tollendum eum morbum mercurii ad salivae vsque profluvium exhibitum usum contulisse D. MONRO (l. c. p. 238) et (apud eum) HAHNEMANN testantur: Hydropem cum hepatis obstructione complicatum mercurii auxilio feliciter sustulit FR. KNIGHT (Medical Transactions published by the College of physicians in London. London. 8. Vol. III. 1785. art. 23).

In hepatis inflammatione, nisi cum febre putrida complicata, mercurii, ita tamen adhibiti, ut saliva non profluat, utilitatem extollunt Angli potentissimi medici, experientia edocti, CLARKE (Medical and philosophical Commentaries by a Society in Edinburgh. London. 8. Vol. V. 1777.), ANDR. MURRAY (diff. de hepatitide, maxime Indiae orientalis. 8. Goett. 1779. p. 53), R. HAMILTON (Medical Commentaries, collected and published by ANDR. DUNCAN. London. Vol. IX. ad ann. 1783. 1784.), GUIL. SAUNDERS (treatise on the structure, economy and diseases of the liver, together with an enquiry into the properties and component parts of the bile and biliary concretions, being the substance of the Gullstonian lectures. London. 1793. 8.), J. WATSON (medical facts and observations. London.

8. Vol. V. 1794. art. 3.), in aliis quoque morbis inflammatoriis J. LIND (London medical journal. Vol. VIII. 1787. P. I. art. 4.) et R. HAMILTON (l. m. c.), inflammationibus intestinorum, pulmonum, oculorum, etiam rheumaticis et praecipue catarrhalibus (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. LXXXV. Oct. 1790.), et ipsa adeo dysenteria, nisi putridae indolis sit, (J. LIND l. m. c. PAISLEY et WILSON apud eundem, GUIL. BOAG Medical facts and observations. London. 8. Vol. IV. 1793. nr. 1.), potissimum tamen inflammatoria J. PRINGLE (Observations on the diseases of the army &c.). Quin imo in aliis quoque febribus, tum sporadicis (N. D. FALCK l. c.), tum epidemicis, praefertim verminosis (J. BENVENUTO dissert. historico-epistolari ad J. B. BECCARIUM, qua epidemicae febres in Lucensis dominii quibusdam pagis grassantes describuntur &c. Lucc. 1754. 8. p. 35. et apud eum J. VALDAMBRINI et GHISI p. 65), in ipsis adeo biliosis (v. g. in febre flava terrarum calidiorum BOAG l. m. c.) et malignis (J. B. MOREALI system. theoretico-practic. februm malignarum et contagiosarum. Mutin. 1739. 4.), quod cum J. F. BIANCHINI (Lettere medico-pratiche intorno all' indole delle febbri maligne e de loro principali rimedi colla storia de vermi del corpo umano e dell' uso del mercurio. Venez. 1750. 8.) sane neutiquam probes, commendatus et adhibitus fuit mercurius.

Magnam porro, nisi nimis sero adhibeatur, (QUIN treatise on the dropsy of brain illustrated by a variety of cases. Lond. 1790. 8.), hydrargyrum

gyrum vt plurimum (non opus esse testatur PERCIVAL Medical facts and experiments. London. 8. Vol. I. 1791.) ad salivae profluvium vsque adhibitum, exferit efficaciam in cerebri, quem vocant hydrope, testibus DOBSON et PERCIVAL (medical and philosophical Commentar. by a Society of Edinburgh. Vol. VI. 1779.), QUIN (diff. de hydrocephalo interno. Edinb. 1779. 8.), MACKIE (Medical commentaries, a view of the latest discoveries in medicine and medical philosophy, by A. DUNCAN for the Year 1780. P. II.), J. HOOPER et D. C. LETTSOM (Memoirs of the medical Society of London, instituted in the Year 1773. 8. Vol. I. art. 8. 9), vt tamen in difficili morbo non raro spem medici fallat (HOOPER, LETTSOM, QUIN II. CC. B. WILMER cases and remarks in surgery. Lond. 1779. 8.). Fuerunt etiam, qui in medicatione spinae ventosae magnam in argento viuo posuerunt fiduciam (J. D. SCHLICHTING philosoph. Transact. nr. 466. A. E. BÜCHNER et NIEMANN diff. de remediis mercurialibus spinae ventosae medicandae interdum idoneis. Hal. 1754. 4.), in aliis quoque ossium morbis (SCHREIBER de pestilentia p. 44) adhibuerunt.

Insignis porro hydrargyri est potentia in sanandis morbis cutaneis, etiam iis, qui nequaquam ex labe venerea pronascuntur, a primis iam inde temporibus, quibus eo remedio vtuntur medici, agnita, in elephantiasi, qua affectis nocere tamen perhibetur (FR. RAYMOND histoire de l'elephantiasis, contenant l'origine du scorbut, de la vérole, et un précis de l'histoire physique des temps. Lau-fanne.

fanne. 1767. 8.) olim frequens, et a ferioribus quoque medicis (EDM. MORPHEUS quaest. medic. duodecim. Monspel. 1668. 4. quaest. 3.) commendata; in lepra tamen non nisi veneno ex interioribus corporis propulso salutaris (G. GUIL. SCHILLING diff. de lepra. Traiect. ad Rhen. 1769. §. LIX.); in peculiari eius specie, Surinamensibus familiari (TH. FERMIN traité des maladies les plus fréquentes à Surinam, et des remèdes les plus propres à les guérir. Maestricht. 1764. 8. p. 109), in capitis tinea a b. MURRAYO (progr. de medendae capitis tineae ratione. Goetting. 1782. 4. p. 14 sq.) in herpete (HOUSSET l. c.) egregie efficax, in scabie sananda multoties extrinsecus tentata, in ipsa peste auxilium spondens SCHREIBERO (l. m. c.).

Nollem certe ex eodem fonte deriuare virtutem, quam mercurius in variolis exercet, tot exemplis fausti effectus confirmatam (BOUCHARD Miscellan. Ac. Caesar. Nat. Curios. Dec. I. ann. 3. obs. 9. p. 13. et GRASS ibid. obs. 56. p. 93. HUXHAM essay on fevers &c. p. 167. SPIESS ap. WERLHOFF de variolis et anthracibus. p. 95. n. 108. Act. medicor. Berolinenf. Dec. I. Vol. II. p. 11. BALLONIUS l. c. TH. DIMSDALE present method for the inoculating of the small pox. London. 1767. 8. p. 17. N. A. CATANEO Raccolta d'opuscoli scientifici e filologici. Venez. 12. T. XLVII. art. 7. LETTSOM *Nachrichten vom allgemeinen Dispensatorium, aus dem Engl.* p. 176), siue virus illi, quod variolas progenerat, tanquam antidotum resistendo, cum BOERHAAVIO (aphorism. de cognosc. et curandis morb. &c. §. 1392.),

§. 1392.), van SWIETEN (l. c. Vol. V. pag. 61), SCHREIBERO (*Anweisung zur Erkenntniß und Cur der vornehmsten Krankheiten.* Leipzig. 1756.), FOWLERO (dissert. de methodo medend. variolis praecipue auxiliis mercurii. Edinburg. 1778. 8.), et van WOENSEL (Mém. de la Société de médecine. à Paris ann. 1777 et 1778.), et (*neue mit dem Merkur in den Blättern gemachte Erfahrungen, welche dessen specifische Kraft in dieser Krankheit beweisen.* Leipzig. 1783.), siue salivae profluuium, in hoc morbo adeo salutare, promouendo, cum B. LOESËCKE, qui ideo etiam in morbillis et febre miliari eius usum commendat (l. c. p. 271), et D. COTTUNNIO (de sedibus variolarum *συνταγμα.* Vienn. 1771. 8. p. 80), siue vermes, qui intestina vellicantes in infantibus potissimum complicatum adeo reddere malum possunt, necando agere cum M. A. PLENCIZ (Oper. medico - physic. Vindob. 1762. 8. tr. 2. c. 4. p. 105 sq.) tibi persuadeas.

Et ingens profecto est hydrargyri vis in enecandis omnis fere generis animalibus minoribus, iis potissimum, quae corpus humanum crebro infestant, in pediculis perimendis Arabibus medicis olim iam comprobata, in filaria siue dracunculo seu vena medinensi expellenda a GALLANDAT (*Journal de médecine, chirurgie, pharmacie &c.* T. XII. 1760. Jan. nr. 4. p. 24. et Cl. BAYON (*mém. pour servir à l'histoire de Cayenne et de la Gujane françoise.* à Paris. 8. T. I. 1777. celebrata, nuperius tamen a LOEFFLERO (*Beyträge zur Arzneiwissenschaft und Wundarzneykunst.* P. I. 1791.) in dubium
reuo-

reuocata, in vermibus praefertim, intestina obfidentibus, occidendis, iam dudum (G. A. WEDEL amoenitates materiae medicae. Ienae. 1704. p. 371. FR. HOFFMANN medicina rational. systematic. T. IV. P. 5. p. 85. 86. c. XII. §. VII. H. BOERHAAVE l. m. c. §. 1371. 1372. BIANCHINI l. c. p. 240. GUALTH. VAN DOEVEREN diff. de vermibus intestinalibus hominum. Lugd. Batav. 1753. 4. multisque aliis) confirmata.

In rabie, morsus animalium rabidorum toties excipiente, tum praecauenda, tum sananda, commendatus iam fuit, vt tentaretur, sub finem praeteriti seculi a Gallorum Medico TAURY (Histoir. de l'Académ. des sciences. à Paris. ann. 1699. nr. 57.) mercurius, consentiente cum hac egregiae virtutis coniectura multiplici plurium medicorum experientia, PALMARII (de morbis contagiosis p. 272), DESAULT (diff. sur la rage. 1734. 12. in dissert. de medecine. à Paris. 12. T. II. 1738.), R. JAMES (method of preserving and curing the madness, caused by the bite of a mad dog. Lond. 1735. 8.), FR. BOISSIER DE SAUVAGES (diff. sur la nature et la cause de la rage. Toulouse. 1750. 4. p. 53. 54. 58. 59. et nosolog. methodic. T. III. P. 1. p. 357), DARLUC (Recueil periodique d'observations &c. T. III. p. 193. 198. et T. IV. p. 278), ROSE (ibid. T. V. p. 170), HOIN (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XV. p. 100), CL. DE CHOISEL (ibid. T. V. p. 189sq. et nouvelle methode sure pour le traitement des personnes attaquées de la rage. à Paris. 1756. 8.), ROEDERERI (progr. de morfu canis rabidi sanato. Goetting. 1760. 4.),

CORIANI (apud A. N. HAGG diff. de hydrophobia eiusque per mercurialia potissimum curatione. Argent. 1761. 4.), LIEUTAUD (synops. vniuers. prax. medic. p. 318), KÜHNII (nov. act. Ac. Caes. Nat. Curios. T. I. obs. 55. p. 219 sq.), TISSOTI (avis au peuple sur la santé. p. 209), LAYARDI (essay on the bite of a mad dog. Lond. 1762. 8. p. 113), PH. G. HENS-
LERI (*Anzeige der hauptsächlichsten Rettungsmittel derer, die auf plötzliche Unglücksfälle leblos geworden sind, oder in naher Lebensgefahr schweben.* Altona 1770. 8. p. 61), GYSERI (apud J. J. FLACHSLAND diff. de rabie canina, eius sequelis atque medela. Argentor. 1780. 4. p. 45 - 47), SAULQUINI (journal de medecine &c. T. XXX. 1769. Februar. n. 6. p. 152), BLAIRII (histoir. de la Societé de medecine à Paris. ann. 1777 et 1778.), MATTHIEU (ibid. ann. 1779.), aliorum Gallorum (journal oeconomique 1760. p. 115. et journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XL. Aug.), et Lipsiense (Com-
mentar. de rebus in scientia naturali et medicina gestis. 8. Lips. Vol. XXV. 1782. p. 548); non paucis medicis metallum hoc, donec, lenis saltem, salivæ fluxus natus sit, exhibentibus, PERRY (me-
chanical account and explication of the hysteric passion &c. Lond. 1755. p. 109), BERTRAM (diff. prae-
f. KALTSCHMIED de salivatione mercuriali ceu indubio praeservationis et curationis remedio aduersus rabiem caninam. Ienae. 1760. 4.), J. LOTTI (saggio e memoria della cura preservativa dell' idro-
fobia eseguita in dieci persone offese da cane rabioso. Venez. 1775.), HOLDEFREUND (*Erzählung merkwürdiger Krankengeschichten.* Braunschweig und Wolfen-
büttel.

büttel. 1775. nr. 3.), et FALKENER (Medical Transactions published by the college of physicians in London. Vol. II. 1787. art. 15. p. 221).

Magnum porro auxilium praestitit mercurius in tetano, testibus Al. et Don. MONRO (Essays and observations physical and literary read before a Society in Edinburgh and published by them. Edinb. 8. Vol. III. n. 30.), posteriori quoque (praelection. medic. in CRONII instituto et orat. anniuersar. ex HARVEYI instituto dicta d. Oct. 18. ann. 1775. in theatro collegii R. medicorum Londinensium. Lond. 1776. 8. et Memoires of the medical Society of London. 8. London. Vol. I. 1787.), DE LA ROCHE (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XL. p. 213), B. RUSH (Memoir. of the medical Society of London. London. 8. Vol. I. 1787.); puellam praegressa mensium obstructione catalepticam mercurii vi cum sanitate in gratiam redeuntem vidit MICHEL (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XI. 1759. Aug. art. 3. pag. 109), spasmus oesophagi et natam ex eo difficilem deglutitionem hoc remedio feliciter superavit TH. PERCIVAL (Medical Transactions published by the college of physicians in London. Vol. II. 1772. art. 8. p. 90 sq.); singularem quendam, spasticum similiter oesophagi morbum, dummodo recens adhuc esset, N. MUNCKLEY (ibid. Vol. I. 1768. art. II. p. 165), vomitum per quatuor menses omnibus aliis pharmacis pertinaciter resistentem J. R. ZWINGER (Act. heluet. physico-mathematico-anatomico-botanico-medica. Basil. 4. Vol. IV. 1760. art. 17. p. 234).

Mercurium vtilem esse in plumbi particulis ex vesica vrinaria eliciendis expertus est LE DRAN (Lettre sur la dissolution du plomb dans la vessie. à Paris. 1750.), sedecima parte wismuthi temperatum SHARP (apud van SWIETEN l. c. V. p. 469), ex aliis quoque corporis internis cauis educendis HEUERMANN (l. c. Vol. II. p. 101); in morbis a plumbo progenitis faustissimo cum successu adhibuit H. CLUTTERBUCK (account of a new and successfull method of treating those affections, which arise from the poison of lead, to which are added general observations on the internal use of lead as a medicine. London. 1794. 8.).

Amaurosin hydrargyri ope sublatam legas apud TH. BARTHOLINUM (epistolar. medicinalium. Hafn. 8. Cent. IV. 1667. ep. 92.) et L. HEISTERUM (diff. de amaurosi saluatione curata. Altdorf. 1713. 4. et *medizinisch - chirurgisch - und anatomische Wahrnehmungen*. Rostoch. 4. Vol. II. 1770. p. 27); virtutem oculis amicam iam praedicauit ALEX. TRAJANUS PETRONIUS (de morbo gallico L. VI. c. 1.), assentientibus J. RHODIO (analecta et notae in L. SEPTALII animaduersion. et caution. medicas. Patav. 1652. 8.), R. BOYLE (de vtilitate physic. experimental. exerc. 5. c. 19. §. 18.), et WESTPHAL (Act. Acad. Caes. Nat. Curios. Vol. VIII. obs. 62.).

Hydrofarcocele nautam de labe venerea nequaquam suspectum eiusdem ope tandem penitus liberavit TERLIER (Journal de medecine, chirurgie, pharmacie. T. XVI. 1762. Apr. art. 5. p. 333 sq.).

At

At multum porro interest, qua forma, quo consortio, qua via corpus humanum ingrediatur mercurius; rarius porrigitur crudus, quam aliis atque aliis modis praeparatus.

Argentum viuum, etsi a multis (v. gr. P. ABANO l. c. p. 14. exemplum virulentae huius potentiae allegante), si quidem deglutiatur, inter venena relatum sit, ob insignem tamen suam mobilitatem, nisi obstaculum quoddam offendat, nihil efficiendo per omnem canalem cibarium cito decurrit, et ano exit (J. E. HEBENSTREIT et CHPH. FR. SARTORIUS diss. de vsu hydrargyri interno. Lips. 1735. 4.). Quamuis igitur ab hoc mercurii vsu sperare multum virtutis vix liceat, non feminae tantum Smirnenfes, vt pulchrae et opimae maneant, tres quotidie eius drachmas sorbent (MALOUIN chymie medicinale. à Paris. 12. 1750. Vol. II.), sed sunt quoque inter medicos, qui salutare inde vires expectant (v. GUIL. RIVIÈRE quaest. medicae duodecim. Monspel. 1696. 4. quaest. 5. J. J. BAJER et J. P. ROESEL diss. de mercurii crudi vsu interno. Altorf. 1704. 4. JOS. VALDAMBRINI uso del mercurio crudo. Firenze. 1744. 4.).

Vermibus potissimum intestina vellicantibus hac quoque specie indutum cum syrupo, conferua, diacydonio solummodo subactum opposuere nonnulli v. g. A. LE GRAND (curios. rerum abditarum naturaeque arcanorum perscrutator. p. 219), qui eius scrupulos binos, et BIANCHINI, qui (l. c.) quater vel quinquies per diem drachmam integram deglutiendam imperat, tametsi iam suo tempore G. BAG-

LIVIVS (Oper. omn. medico - pract. et anatomic. Edit. IX. Antwerp. 1715. 4. p. 60), ferius J. B. BURSERIVS (epist. de anthelminthica argenti viui facultate. Favent. 1753. 4.), periculis extra corpus viuum captis, vermibus his non officere hydrargyrum viuum, experti sint.

Alter morbus, cui debellando argentum viuum, amygdalarum oleo vt plurimum iunctum, deglutendum praeceperunt medici, est dolentissimus ille ileus; ita RIVERIVS (prax. p. 456), RHODIVS (cent. observ. 2. obf. 80.), M. ETTMÜLLER (colleg. pract. p. 101.), SYLVIUS DE LE BOË (id. prax. medic. L. I. c. 15. §. 53.), ZACUTUS LUSITANUS (prax. admirand. L. II. obf. 35. et de princip. medic. hist. L. II.), A. PARAEUS (Oper. L. XXI.), BÜCHNER et RAU (nov. act. Acad. Caesar. Nat. Curiosor. T. III.), FR. HOFFMANNUS (medicin. systemat. T. IV. P. 2. Sect. 2. c. 4. obf. 3. p. 305-308), A. DE HAEN (ration. medend. T. XI. 1767. p. 184-193), BOUCHEL (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XL. 1773. Dec. art. 3. p. 503), cum felici successu a duobus, tribus, quatuor vnciis ad dimidiam vsque et integras adeo libras exhibuerunt, quem admodum nuperius in vomitu, puellam per quatuor menses vexante J. R. ZWINGER (l. c.), et in pertinaci alui obstipatione, qua ebriosus quidam laborabat, PERRY (apud DUNCAN medic. Commentar. Dec. II. Vol. VI. art. 13.). Monendum tamen est, multa in hoc mercurii vtu (FR. HOFFMANN l. m. c. LA BORDE journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. L. Jul. art. I. p. 305sq. HAHNEMANN apud D. MONRO l. c. p. 231) opus esse cautione,
largius

largius praebium non nisi in casibus celerrimam opem poscentibus admittendum (DE HAEN l. c. p. 191), neque tentandum vnquam eum vsum esse, si inflammatio vel spasmus adfit.

Rhachiticis, antequam alia fumant, haustum argenti viui depurati ingerendum suadet GUIL. BROMFIELD (Chirurgical observat. and cases. Lond. 8. Vol. II. 1773).

Quid ad foetum expellendum et calculum urinae dissoluendum facere possit, vix perspicere licet.

Suis adeo effluuiis scopo medici respondere videtur interdum mercurius; sunt qui pennae anserinae stipiti inclusum, et medios inter capillos collocatum pediculis pellendis cum fructu adhibent; alii qui sacco ex aluta confecto et mercurio referto ac lateribus braccæ adsuto, aut eodem consilio, aut vt salinae profluuium cieant, vtuntur (A. KAAUW BOERHAAVE perspiratio dicta HIPPOCRATI per vniuersum corpus anatomice illustrata. Leid. 1738. 8. §. 432.).

Multi in aqua cum argento viuo cocta, aut sub continua agitatione per aliquot horas digesta, aut (R. BOYLE medicinal experiments. Lond. 1692. 12. p. 80) per noctem infusa, quamuis ea aqua nihil eius soluatur, neque pondere imminutum ab ea coctione redeat (MENGHINI Commentar. Bononiens. T. II. P. 2. p. 120. HILDEBRANDT l. c. p. 93) principem ad vermes intestina obsidentes et morbos verminosos debellandos fiduciam ponunt. Ita iam suo tempore eo consilio commendauit J. B. van HELMONT (*Aufgang der Arzneykunst*. Sulzbach. 1683. Tract. 54. *von den Krankheiten*. c. 21. §. 7. p. 1078.

et sextupl. digest. aliment. humani. p. 180), consentientibus BAGLIVIO (Oper. omn. p. 59), G. BATE (dispensatory, by W. SALMONS London. 1693. 8.), PEZOLD (Act. Ac. Caesar. Natur. Curiosor. Cent. VII. Obs. II.), KRAMER (Commerc. litterar. noric. 1734. p. 323. et 1736. p. 122), C. FR. HUNDERTMARCK (de mercurii viui et cum salibus varie mixti summa in corpus humanum vi atque efficacitate &c. Lips. 1754. 4. p. 72 sq.), C. CHR. KRAUSE (de amuletis medicis. Lips. 1758. 4. §. 20. p. 21), WERLHOFIO apud Ill. BALDINGER (historia mercurii et mercurialium medica. Goetting. 4. P. II. 1781. pag. 7), KLEINIO (select. rational. medicaminum. Francof. 1765. 8.), LOESECKIO (l. c. p. 338), PH. R. VICAT (delectus obseruat. practicar. ex diario clinico depromptus. Winterth. 1780. 8.), ROSENSTEIN, qui (l. c. p. 299) melle temperatam ano iniiciendam suadet, MELLIN (l. c. p. 58), VAN DOEVEREN (l. c.), P. S. PALLAS (de infestis viuientibus intra viuientia. Lugd. Batav. 1760. pag. 23. 24.), BALDINGERO (l. m. c.), medicis Cassellanis (pharmacia rationalis correct. et aucta. p. 111), L. HEISTERO, qui (*Wahrnehmungen*. nr. 200. p. 351. 352) ea aqua columbas a vermibus liberatas vidit, quam virtutem, etsi tributa sit ab aliis plumbo (pharmac. rational. l. m. c.), mercurium vtique crebro contaminanti, et aquae, cui liquefactum infunditur, eam facultatem impertienti (P. S. PALLAS l. m. c. p. 24), ab aliis, v. g. GERHARDO (Materia medica. 2te Auflage. Berlin 1771. 8.), vitrioli acido, mercurium in turbith minerale conuertenti, aliisque aquae communi inhaerentibus, aut ex consilio ad-

ditis

ditis particulis, neutri tamen deberi, ex eo elucelcit, quod nec aquae purissimae desit cum mercurio purissimo decoctae (G. BAGLIVIVS l. c. p. 59. BALDINGER l. m. c. p. 8).

At non anthelminticas modo vires nancisci a quacunque subtiliori hydrargyri parte aquam, sed veneno quoque venereo aduersas, et morbis cutaneis superandis pares, ex eo colligas, quod partem certe non infimam decoctorum in lue venerea praedicatorum, alterius a PH. FRAUNDORFFER (tabula smaragdina. Norimb. 1699. p. 81), inter probatissima medicamenta collocati, alterius a ZWELFFERO denominati, a JUNGKENIO (l. c. p. 396 sq.), DE SPINA (manuale siue lexicon pharmaceutico-chymicum. Francof. 1700. 8. p. 235), ab ipso KLEINIO (l. m. c.) et WERLHOFIO (apud BALDINGER l. m. c.) commendati, aequae ac antipsorici medicorum Suecicorum (Pharmacop. suec. Lips. et Alton. 1776. p. 47. 48.) constituat, et salivae profluvium excitasse, a B. KAEMPFIO (l. c.) comperta sit.

Veneri veneni delendi ergo argentum quoque viuum granorum duodecim pondere prunis ardentibus infusum aegrotis inhalandum praeeptum olim fuit (J. G. BAIER diss. de mercurii in corpus humanum agendi modo secundum leges physicas. Altd. 1739. 4. §. XIV. p. 9).

Crebrius tamen argentum viuum, difficilioribus paulo artificiiis quasi praeparatum, fuit a medicis adhibitum.

Fuere inter hos, qui mercurium alia aliaue ratione praeparatum, aegrotis, venereo veneno

E 5

affectis,

affectis, infantibus praesertim, ita exhibebant, vt lac caprae, vaccae, asinae, nutricis, matris haurirent, hydrargyro, vti quidem sibi persuadebant, tinctum. Ita lacte asinae, vaccae, caprae, cui hydrargyrum inunctum fuit, nutriendum suadet aegrotum DAUMOND (dissert. sur une nouvelle manière d'administrer le mercure, à la fin du traité de physiologie de M. JEAN FÉRAPIÉ DU FIEU. Lyon. 1763.), caprae, melius prouectoris, cui mercurius administratus fuit, lac infantibus potius inferuire putant ASSALINI (Essai medical sur les vaisseaux lymphatiques &c. avec les moyens de prévenir les effets des substances venimeuses, comme la salive du chien enragé, le venin de la vipère, le virus venerien &c. Turin et Milan. 1787. 8.), J. V. MÜLLER (*praktisches Handbuch der medicinischen Galanteriekrankheiten.* c. 19. pag. 280), M. E. BLOCH (*medicinische Bemerkungen.* Berlin. 1774. 8. p. 163) et ROSENSTEIN (l. m. c.), qui tamen matris quoque et nutricis lac mercurio imbui posse suadet; in nosocomio etiam Lutetiano infantibus a virus venereo liberandis destinato nutricibus exhibetur mercurius (J. COLOMBIER *histoir. de la Societé de medecine.* à Paris ad ann. 1779. p. 181).

At enim vero ab hac administrandi ratione vix aliquid sperandum auxilii (GIRTANNER l. c. I. p. 434. 435.); animalia enim ab adhibito mercurio non aegrotant modo saepius, et lac largiuntur parcius, tandem largiri desinunt, sed contabescunt saepe atque emoriuntur; et quamuis non perinde periculosus sit mulieribus, lac tamen eorum non subire, conicias ex periculis J. B. LE ROUX des TILLETs

et

et c. L. BERTHOLLET (diff. de lacte animalium medicamentoso. Paris. 1779. 4.), vt infantem lac nutricis magnis praebitis hydrargyrum haurientis fugentem nullum salivae profluvium pati expertus sit BLOCH (l. m. c. p. 162).

Alii fumi specie applicare corpori maluerunt mercurium, hanc formam tum potissimum praefereutes, quando de labe venerea delenda solliciti erant.

Cognitum autem fuit illud medicationis genus a primis inde increbescens in Europa luis venereae temporibus, J. CATANEO (l. c. c. 9.), J. BENEDICTO (l. c.), A. BOLOGNINO (l. c. libr. de vnguentis c. 6.), J. DE VIGO (pratica copiosa in arte chirurgica. Romae. 1514. fol.) iam memoratum, a N. MASSA (de morbo gallico, in quo omnes modi possibiles sanandi continentur. Venet. 1532. l. 5. c. 7.), J. WYERO (*Arzneybuch von etlichen bis anher unbekanntem und unbeschriebenen Krankheiten.* Frankf. am Main. 1580. 8.), A. BASTELLO (Speculum medicinae. Madrit 1599. 4.), J. D. MAJOR et J. D. SCHIPPEL (diff. de vsu et abusu mercurii in lue venerea. Kiliae 1673. 4. c. 6. thes. 7. 10-17. 23.), et nostro adhuc seculo ab agyrta quodam CHARBONNIERE (Lettre d'un Médecin à un de ses amis de province touchant le remede de M. DE CHARBONNIERE. à Paris. (1738.) 12. et Lettre de M. *** DE CHARBONNIERE au sujet de deux ouvrages, qui ont paru contre la methode de fumigations, avec la reponse de M. DE CHARBONNIERE. Paris. 1742. 12.), a C. DIONIS et N. M. DE GAVIGLAND (quaest. med. an syphilidis conueniat suffumigatio recens? Paris. 1741. 4.),

L. R.

L. R. MARTEAU et N. A. J. B. CHESNEAU (*quaest. med. An in curanda lue venerea suffumigia rite adhibita remedium optimum?* Paris. 1745. 4.), a J. D. CHEVALIER (*lettre à M. DEJEAN sur les maladies de S. Domingue &c. à Paris. 1752. 12. et quaest. med. An per suffitum felicior et tutior, quam per inunctionem mercurialem, morbi venerei curatio?* Paris. 1752. 4.), a J. HIGGS (*practical essay on the cure of venereal, scorbutic, arthritic, leprous, scrophulous and cancerous disorders, in a method entirely new.* London. 1755. 4.), ab agyrtis suecicis (*Berättelsar inlämnade til kongl. Collegium medicum, rörande Medicinal-Verkets tilstånd i Riket i såsom en författning of Provincial-Medicorum berättelsen til Kongl. Collegium medicum &c.* Stockholm. 1765. 8.) et sibiricis (J. G. GMELIN *Reise durch Sibirien.* Göttingen. 8. Vol. II. 1752. p. 163) et Calmuccis (PH. FR. GMELIN *specificum antidotum nouum aduersus effectus morsus rabidi canis.* Tubing. 1750. 4. p. 24. §. 26.), qui tabaco, cuius fumum fugebant, cinnabarin inspergebant, recentius a G. HEUERMANN (I. c. Vol. II. 1767.), medicis Lutetianis (apud J. J. GARDANE *Detail de la nouvelle direction du bureau des nourrices de Paris.* Paris 1775. 8.) et potissimum a P. LALOUETTE (*nouvelle methode de traiter la maladie venerienne par la fumigation avec les proces verbaux des guérisons operées par ce moyen.* Paris. 1776. 8.) commendatum atque adhibitum, quamvis suo iam tempore J. BENEDICTUS (I. c.), A. MUSA BRASSAVOLVS (*de morbo gallico ap. LUISINUM*), H. FRACASTORIUS (*Syphilis siue morbus gallicus.* Veron.

Veron. 1530. 4.), J. CALVO (Libro di medicina y chirurgia, que trata de las llagas en general y en particular, y affinesmo dal morbo gallico &c. Sevilla 1580. 4.), TH. BOVIUS (flagello contra de medici communi detti rationali. Vienn. 1601. 4.), FAB. PACIUS (Comment. in septimum Galeni librum cum tract. de morbo gallico per methodum curando. Vicent. 1608. fol.), ANGELUS SALA (Septem planetarum terrestrium spagyrica recens. Oper. p. 205), J. D. MAJOR et J. N. SCHIPPEL (l. c. c. 4. th. 14-16. c. 6. th. 7-23.), J. A. STISSER (Laboratorii chemici specim. III. Helmst. 1698. 4.), FR. HOFFMANN (medicin. rational. systematic. T. IV. P. 5 c. 4. §. 9. p. 162), J. HILL (medical essays of Edinburgh. 1737. 8. p. 41), J. ASTRUC (l. c. L. II. C. IX. p. 168), et serius G. VAN SWIETEN (l. c. Vol. V. p. 514 sq.), D. PONYRKA (diff. de anathymiasis cinnabaris. Argentor. 1780. 4.) et Ill. GIRTANNER (l. c. I. pag. 436), argumentis tum a nociva vaporum mercurialium et sulphureorum ex istiusmodi suffitibus assurgentium, aliis quoque exemplis probata indole, tum a directa experientia petitis innixi, tanquam damnosam et summopere periculosam hanc medicationem reprobarent, alii, e. gr. A. FRACANCIANUS (de morbo gallico lib. edit. a Cam. COCCHIO. Bonon. 1564. 4.), J. HARTMANN et J. KEIL (diff. de lue venerea. Marburg. 1611. 4.), non nisi summa circumspicione adhibita, admitterent, aut certe (v. gr. EUSTACH. RUDIUS de morbo gallico L. V. Venet. 1604. 4.) aliis per mercurium peractis medicationibus inferiorum haberent, aut non nisi in robustis (v. gr.

GUIL.

GUIL. RONDELET de morbo italico l. vnus sub finem ap. LUISINUM, AL. TRAJ. PETRONIUS de morbo gallico. L. VII. apud LUISINUM, et ipse NIC. MASSA l. c. l. 5. c. 7.), aut inueterata et leniori medelae non cedente lue laborantibus (G. FALLOPIUS tract. de morbo gallico. Patav. 1564. 4. c. 69. ZACUTUS LUSITANUS prax. histor. l. 2. c. 1. DE HORNE examen des principales méthodes d'administrer le mercure pour la guérison des maladies vénériennes. à Londres et Paris. 1769. 8. p. 4. J. J. GARDANE recherches pratiques sur les différentes manieres de traiter les maladies vénériennes. à Paris. 1770. 8. p. 76 sq.), aut ad debellanda mala topica ex labe venerea prognata (D. TURNER Syphilis, a practical dissertation on the venereal disease. Lond. 1717. 8. J. ASTRUC l. c. l. 2. c. 13.), e. gr. vlcera atque papulas (H. FRACASTORIUS l. c.), tumores, vlcera fistulosa, ophthalmias venereas (DE HORNE l. c. p. 4), lippitudinem veneream cum inflammatione adnatae et vlcere corneae (G. FALLOPIUS l. m. c.), bubones, pus fundere pertinaciter renuentes, et venerea narium vlcera (VAN SWIETEN l. m. c. p. 516), exostoses, cariem, testiculos induratos (J. V. MÜLLER l. c. Sect. II. c. 12. pag. 208) adherent, fumum assurgentem v. gr. per intermedia infundibula ad partes malis memoratis affectas deriuando, et follicite cauendo, ne, quantum quidem fieri potest, perniciosissimi illi vapores, qui, quando cum spiritu trahebantur, toties (G. FALLOPIUS tract. de metallis et fossilibus. Opp. omn. Francof. 1584. p. 391. TANEQUIL GUILLAUMET de la crySTALLINE. Lion. 1611. 12. FERD. PONZETTI de venenis commenta-

menta-

mentarius. Venet. 1492. fol. L. II. c. 21. M. ETTMÜLLER mineralog. cap. de mercurio mens. April. 1665. et Colleg. medico-chirurg. p. 135. J. FERNELIUS de luis venereae s. morbi gallici curatione perfectissima. Antwerp. 1579. 8. P. FORESTUS observation. et curat. medicinal. et chirurgic. Lugd. Batav. 8. L. VIII. obs. 5. SCHENK observ. medic. L. VII. p. 820. RAMAZZINI l. c. p. 486 sq. 501. FR. HOFFMANN opuscul. pathologico-practic. Vol. II. p. 427. A. DE HAEN ration. medend. T. II. p. 214 et T. III. p. 220-229. J. J. FERBER *Beschreibung des Quecksilberbergwerks zu Idria in Mittelcrayn*. Berlin 1774. 8. pag. 12. G. HEUERMANN l. c. Vol. II. KORNBECK historia morborum a mercurio. Vienn. 1776.) vertiginem, paralyfin artuum, apoplexiam, ipsam mortem repentinam induxerunt, per os et nares ingrediendo cerebrum et pulmones petant, qua cautela, etsi difficilima, religiose administrata, sperari possit, fore, vt mercurius halitus specie per vasa cutanea resorptus citius, validius, minori longe pondere, quos debebat exferere, effectus edat.

Qui praeparatum adhibere maluerunt mercurium, alio alioque modo scopo suo potiri annisi sunt; acquievere alii imperfectiori illa calcinatione, qua per diurnam triturationem splendore ac mobilitate sua destituitur argentum viuum, et in pulverem abit ex cinereo atrum, vocant vulgo *exsinctionem*; auctam alii efficaciam comperisse sibi visi sunt in mercurio perfectius per ignem calcinato; placuit aliis arctius hydrargyri cum aliis metallis, aut cum sulphure, aut cum salibus iisque potissimum

mum acidis connubium; aliis hunc, aliis illum falem
 praefertentibus. Praetulerunt alii ob noxas, quas
 deglutita ventriculo facile inferunt (ASTRUC l. m. c.
 II. c. II. PETIT traité des maladies des os II. p. 496.
 J. HUNTER et SCHWEDIAUER II. CC. WITHERS *Be-
 merkungen über die Fehler bey dem Gebrauche der Arz-
 neymittel.* Leipz. 1776. p. 261. BRAMBILLA *von der
 Phlegmone.* II. p. 380. HILDEBRANDT *dulcis mer-
 curii laudes.* Erlang. 1793. 8. p. 27), mercuria-
 lium vsus externum, alii aliis argumentis permoti
 internum. Inde innumera illa medicamenta, ex
 mercurio praeparata, quibus a primis inde tempo-
 ribus, quibus medicato inferuiebat vsui, et medico-
 rum scripta obruuntur, et nostra pharmacopolia.

PRAEPARATA.

I. *Vnguenta mercurialia, Mercurius vnguinofus.*

Haec vtique prima, quantum quidem noui-
 mus, fuit adhibendi mercurii ratio et forma, Ara-
 bibus iam medicis e. gr. ABHENGUEFITH (L. de sim-
 plici medicina cap. 385. ad calcem oper. MESUE),
 ABUBECKER MOHAMMED BEN ZACHARIAE a patria Raia
 vulgo dicto RHAZES (libr. ad ALMANZOREM IX),
 AVICENNAE (Canonis I II. tr. 2. cap. 47.) et MASA-
 WAIH siue vulgo MESUAEO (Antidotarium distinct. II),
 et, qui eos sequebantur, M. ROGERIO, a patria
 PARMENSI dicto (Chirurgia. Bergam. 1498. fol. l. i.
 c. 42.), M. ROLANDO. (Chirurg. 1499. fol. l. i.
 c. 15.), THEODORICO (Chirurg. Bergam. 1498. fol.
 l. 3. c. 49. f. 175 a.), P. HISPANO (summa experi-
 mentorum s. thesaur. pauperum, s. de medendi
 corpo-

corporis humani morbis per euporista. Antwerp. 1497. c. 4.), B. DE GORDONIO (lilium medicum, practica GORDONI dicta et tr. de vrinis et pulsibus. Lion. 1474. 8.), GUIL. DE VARIGNANA (secret. sublim. ad varios curandos morbos. Venet. 8. 1520. tract. 3. c. 91.), ARNOLDO BACHUONE, vulgo VILLANOVANO (breniar. practica. a capite vsque ad pedes. Mediol. 1483. fol. 1. 2. c. 43.), GUIDON. DE CAULIACO (Chirurg. Bergam. 1498. fol. tract. 6. doct. 1. c. 3.), VALESCO DE THARANTA (Practica vulgo dicta Philonium de curatione morborum. Venet. 1502. fol. 1. 7. c. 14.) vřitata.

Et primo quidem adhibita fuere ista vnguenta ad mala tantummodo externa superanda; ita tali vnguento ad necandos pediculos vři sunt ABHENGUEFITH, RHAZES, AVICENNA, PETER HISPANUS, GUIL. VARIGNANA, B. DE GORDONIO, GUID. DE CAULIACO, VALESCUS DE THARANTA (ll. cc.), prouti hodiernum principem nonnullorum vnguentorum eodem consilio praescriptorum materiem constituit, ad sanandos varios cutis morbos, impetiginem ABHENGUEFITH, AVICENNA et MESUE (ll. cc.); tineam ROLANDUS (l. c.), morphaeam albam ROGERIUS (l. c.), et eam potissimum pessimam leprae speciem, quae mali mortui nomine notata fuit (THEODORICUS l. m. c.), scabiam ABHENGUEFITH, AVICENNA, MESUE, ARNOLDUS BACHUONE (ll. cc.), contradicente tamen UNZERO (*der Arzt.* Hamburg. 8. T. IX. 1763. pag. 268), quemadmodum nostro adhuc aevo nonnulla a scabie denominata vnguenta intrat; ad demulcenda et tollenda mala topica, a veneno venereo excitata, tum cutanea tantam saepe cum morbis cutaneis

modo memoratis similitudinem prae se ferentia, tum alia, v. gr. inguinum (FR. MERY et Cl. J. GENTIL quæst. med. an bubo venereus scirrodes absque cauterio curandus? Paris. 1751. 4.) aliarumque glandularum tumores, paralyfes (HOUSTET memoir. de l'Acad. de chirurgie à Paris. 4. T IV. 1768. 7. p. 141 sqq.), penis contorsionem (HAHNEMANN *Unterricht* &c.), exostoses J. L. PETIT (traité des maladies des os, dans lequel on a représenté les appareils et les machines, qui conviennent à leur guérison à Paris. 1705. 12.), et ANT. LE PASCHEUX DE LA REAULTE (Quæst. med. an exostosi venereae frictiones mercuriales? Monsp. 1756. 4.), phimosis et paraphimosis J. C. BRUNS (diff. obseruation. quasdam anatomic. et chirurgico. medic. exhib. Gotting. 1760. 4.), ulcuseula venerea GUIL. FORDYCE (review of the venereal disease and its remedies. London. 1768. 8.) et alia: In enarratis his casibus unguentum parti affectae illinitur, et ut plurimum linteo vel fascia contegitur.

At quum iam antiquiores illi medici hydrargyri extrinsecus applicati effectum omnem non in parte, quam proxime contingit, subsistere, sed in interiora corporis penetrare, in os internum praesertim agere, et praeter omnem medici atque aegroti expectationem abundantissimum sputi profluuium (v. gr. FABRICIUS HILDANUS Oper. p. 492, qui cinguli specie adhibito ea mala exorta vidit) excitare experirentur, mirum certe non est, medicos inductos fuisse, ut iisdem unguentis uterentur ad morbos internos superandos.

Et

Et quum in affinis morbis cutaneis, quales quoque virus venereum progignere solet, toties prodesse compertum haberent, in ipsa lue venerea breui temporis spatio, postquam in Europa inuenerat, eorum usum tentarunt, rarius, cataplasmatibus specie plantis pedum impositum (BERALDUS ap. TURQUET DE MAYERNE l. c.), vel armillarum, carpos et tarsos cingentium (D. SENNERT. ALBINUS et DE HORN ll. cc. R. DIBON differt. sur les maladies veneriennes. à Paris. 1724.) vel, quod consilium est SEBAST. CORTILLO (de chirurgica institutione l. v. cum practica chirurgica eiusdem libros IV. continente. 8. Francof. 1610. l. III) tibialium, quibus aegroti induebantur, aut cingulorum (J. VESTI et G. G. ECKMANN diff. de usu et abusu medicamentorum mercurialium. Erford. 1705. 4. §. XI p. 20. E. GOCKELIUS consiliorum et obseruat. medicar. Dec. VI. Aug. Vind. 1683. DE LE BOE SYLVIUS Oper. Amstelod. 1680. D. SENNERT, BLANCARD, ALBINUS et DE HORN ll. cc.), zonarum, armillarum (J. D. MAJOR et J. N. SCHIPPEL l. c. c. 3. th. 1. et c. 4. th. 8. 12. 13.), ex corio molli vel panno aut linteo fabricatarum, quibus lumbi cingebantur, internam faciem iis vel emplastris oblinendo, quam, quod omnino praestat, manu calida nuda, vel manica armata infricando (*hydrargyrosis*), vel quod potius adhuc est, id negotii aegro ipsi committendo.

Circumspectione tamen, quam omnis mercurii usus postulat, praeparatione corporis, cui adhibetur, aliis simul exhibitis medicamentis, quae conditio

F 2

aegri

aegri et mercurii effectus ipse postulat, in huius quoque medelae usu opus est; aeger, per totum medicationis tempus in conclavi temperate calido occludendus, et ab omni frigore sollicitè muniendus, toties, mane alternis diebus, linteis, antequam sputum promanare inchoat, non mutatis, pharmaco illinitur, donec imminentem saluationem praesentiat, quod ut plurimum quarta inunctione perfecta contingit, nunc autem, si nolis, hos in saluariae fabricam effectus ulterius progredi, per aliquot dies ille labor praetermittitur, et si euauerint illi effectus, denuo repetitur, tam diu hac cum cautela continuandus, donec omne malum extirpatum sit, vel si opus esse videatur ad tollendum morbum abundante sputi profluuiio, qui multorum adhuc valetudinariorum, medicorum et praesertim agyrtarum mos est, minuendum certe applicati unguenti praebium, quod hactenus paulatim ad auctum fuerat, ne nimis importune et largiter sputum profluat, et quidem eodem gradu, quo auctum fuerat, sensim ad illud pondus, quod prima inunctione adhibitum fuit, et in eo usu pergendum, donec omnis labes venerea ex humoribus abluta sit. Alii (v. gr. Ill. GIRTANNER l. c. I. p. 355) autem singulis inunctionibus unam tantummodo drachmam, alii (v. gr. MELLIN l. c. p. 130) duas adhibent, alii primis quidem inunctionibus duas consumunt drachmas, at pro alia atque alia mercurii unguentum intrantis ratione, mali indole ac pertinacia, et aegroti robore et conditione pedetentim ad unciam dimidiam (ASTRUC l. c. L. IV. c. 7. p. 398), imo ad integram adeo (Pharmacia rationalis

nalis

nalis p. 355) ascendunt; alii suris aut crurum interiori lateri (v. gr. Ill. GIRTANNER l. m. c.) allinendo acquiescunt; alii (v. gr. ASTRUC l. c. p. 398) prima aut primis inunctionibus a tarsis ad furas, sequentibus a suris ad media crura, tandem ultra nates procedunt; alii (Pharmacologia rational. l. m. c.) primis diebus solis tarsis, insequentibus simul genibus, porro brachiorum etiam articulis, tandem dorso quoque linimentum applicant, singuli ut plurimum partem, cui admouetur, panno laneo, ita ut rubescat, prius fricando, unguentum autem ipsum tamdiu vi quadam adhibita allinendo, donec cutis arida iterum videatur.

Quibus cautelis si addas, ad parandum unguentum recipi hydrargyrum purissimum, et quicquid unguinosi adiciatur, adiacere recens atque incorruptum, subigi ac commisceri alterum cum altero aequabilissime, neque unquam in usum vocari unguentum vetustatis situ obrutum, haud immerito ad palmarias luis venereae medicationes referenda videtur haec hydrargyrosis, ideo iam sub finem seculi decimi quinti et initium decimi sexti (J. GRÜNBECK tr. de pestilentiali scorra siue malo de Frantzis originem remediaque eius continent. (1496.) 4. et de mentulagra, alias morbo Gallico. 1503. 4. U. DE HUTTEN l. de guaiaci medicina et morbo gallico. Mogunt. 1519. 4.) usitata, et a medicis plurimis, J. WIDMANN (tr. de pustulis et morbo, qui vulgato nomine mal de Franzis appellatur. MCCCXCVII. 4.), C. GILINO (opuscul. de morbo gallico ap. LUISINUM), M. BROCARDO (diff. de

morbo gallico ap. *eundem*), J. CATANEO (l. c.), G. VELLA (consilium medicum pro egregio artium doctore Aloysio Mantuano, qui morbo Gallico laborabat ap. LUISINUM), P. MAYNARDO (l. de morbo Gallico ap. *eundem*), ANGELO BOLOGNINO (l. de cura ulcerum exteriorum et de vnguentis. Bonon. 1514. fol.), J. BENEDICTO, J. DE VIGO, H. FRACASTORIO (ll. cc.), J. a BETHENCOURT (Noua poenitentialis Quadragesima, nec non purgatorium in morbum Gallicum siue Venereum opus fructiferum. Paris. 1527. 8.), porro a N. MASSA (epistol. medicinal. Venet. 1558. 4.), P. A. MATTHIOLO (de morbo Gallico l. vn. Venet. 1535.), M. A. BLONDO (tr. de origine morbi Gallici, deque ligni Indici ancipiti proprietate. Venet. 1542. 8.), A. FRACANCIANO (de morbo gallico fragmenta quaedam elegantissima ex lectionibus. Patav. 1563. 4.), G. DORDONO (de morbi gallici curatione tract. quatuor. Pap. 1568. 8.), J. CALVO (Libro di medicina y chirurgia, que trata de las llagas en general y en particular y assi mesmo del morbo Gallico, en el quel se ensenna su origen, causas, y curacion, el modo da hazer el vino santo, das las unciones, y correger sus accidentes. Sevill. 1580. 4.), J. CRATONE A KRAFTHEIM (de morbo Gallico comment. a SCHOLZIO edit. Francof. 1594. 8.), P. FORESTO, A. BASTELLO (ll. cc.), P. DE TORREZ (libro, que trata de la enfermedad de las bubas. Madrid. 1600. 4.), A. CAESALPINO (ars medica. Romae. 12. 1601-1603. libr. 4.), E. RUDIO (de morbo Gallico L. V. Venet. 1604. 4.), S. CORTILLO (l. c.), L. SEPTALIO (animaduersion. et caution. medic. 1614.), TIMAEO A GÜKDENKLEE (Caf.

(Caf. medicinal. Lips. 1663. 4. p. 273), R. WISEMANN (several chirurgical treatises. London. 1676. fol.), FR. CALMETTE (Riverius reformatus. Genev. 1677. 8.), TH. SYDENHAM (ep. de luis venereae historia et curatione. Londin. 1680. 8.), ST. BLANCARD (Venus belegert en ontset of Verhandelinge van de Pokken en deselfs toefallen, met een grondige en zekere genesinge, steunende meest op de gronden van Cartesius. T'Amsterdam. 1684. 4.), M. G. PURMANN (*Anweisung zur Salivationscur.* Frankfurt. 1700. 8.), C. DE CABALLIS (phaenomen. medic. singulari intuitu recens. Venet. 1686. 12.), ANONYMO (Les opérations de chirurgie par une methode courte et facile, avec deux traités, l'un des maladies de l'estomac, et l'autre des maux vénériens. Paris. 1688. 12.), G. BAGLIVIO (Oper. omn. medico-practic. Lyon. 1752. 4. p. 53-56), EL. ALBERTI (diff. de lue venerea. Altd. 1702.), J. L. PETIT (l. c.), VASTI et ECKMANN (l. c. p. 8), FR. DE FONSECA HENRIQUEZ (tratado unico do azougue nos cazos, que he prohibido. Lisb. 1708. 4.), J. CHR. SELIG (de medicinae vnguentariae recentioris praestantia diff. Altd. 1723. §. VIII. p. 20), M. PEAGET et C. DIONIS (quaest. med. an luis venereae curationi per frictum potius, quam per suffitum faueant medicae obseruationes? Paris. 1738.), C. FR. HUNDERTMARK (diff. de singulari vsu frictionis et vnctionis in curatione morborum. Lips. 1740. 4.), M. ALBERTI et H. A. SCHRIMPF (diff. de hydrargyrosi siue de salivatione ope mercurii. Hal. 1740. 4.), L. HEISTERO (compend. medicin. practic. Amstelod. 1743. 8. c. II. p. 225-240), H. BOERHAAVIO (tr.

medico- practic. de lue venerea. Lugd. Bat. 1751. 8.), C. O-CONNEL (diff. de optima tutissimaque lue veneream radicitus extirpandi methodo. Lugd. Bat. 1751. 4.), QUERENET et MAUFLATRE (Recueil periodique d'observations de medecine, chirurgie, pharmacie &c. à Paris. 8. Tom. IV. 1756. Mart. art. 3. p. 182-197. et Maj. art. 1. p. 323-337), LE NICOLAIS DU SAULSAY (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. X. 1759. Mart. art. 4. p. 232-241), P. J. MALOUIN (Chimie medicinale. Paris. 12. Ed. 2. vol. 2. c. 33. p. 158), GUIL. FORDYCE (review of the venereal disease and its remedies. Lond. 1768. 8.), S. F. MORAND (Opusculs de Chirurgie. à Paris. 4. P. II. 1772. art. 3. c. 4. p. 260-267), P. FABRE (nouvelles observations sur les maladies vénériennes. Paris. 1779. 8.), DE HORNE (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. LI. 1779. Jan. art. 1. p. 38-44), GUIL. DEASE (observations on the different methods, of treating the venereal disease. Dublin. 1781. 8.), L. NANNONI (trattato di chirurgia e di respettive operazioni. Siena. 8. Tom. IV. 1783. lect. CII. p. 321 sq.), C. DE MERTENS (observation. medic. Vindob. 8. T. II. 1784. p. 108), P. A. PERENOTTI DI CIGLIANO (del vario modo di curare l'infezzione venerea, e specialmente del uso vario del mercurio. Turino. 1788. 12.), A. FR. LOEFFLER (*Beyträge* &c. P. I.) et aliis commendata et cum fructu adhibita.

Tabem ex veneno venereo natam hac methodo superatam testatur de MEZA (Act. Societ. medic. Hafnienf. 8. Hafn. Vol. II. 1779. p. 211).

Non

Non defuere tamen, qui, quamuis hydrargyri in lue venerea debellanda potentiam non negarent, vnguentorum tamen horum vsum, multi forsan eo, quod, nimis solliciti de supprimendo sputi profluvio, mercurii quoque efficaciam fini accommodatam sufflaminabant, imparem isti negotio (DE HORNE examen des principales methodes &c. p. 7 sq.), mitigando tantum, non extirpando sufficere (J. B. MONTANUS l. c.) pronunciarunt, leniori tantummodo morbo opposcentes (GUIL. DEASE, J. D. CHEVALIER et L. P. F. R. LE THIEUVILLIER ll. cc.), aut acrioribus, v. gr. mercurio sublimato corrosiuo (C. GILINUS et ST. BLANCAARD ll. cc.) linimenta ista acuentes, aut cum frictionibus illis clysmata antiuenera (DE HORNE journal de medecine &c. T. Ll. p. 44), vel suffitus mercuriales (IDEM l. m. c. p. 41), vel internum mercurii sublimati corrosiui (IDEM l. m. c. p. 42. ROSENSTEIN l. c. J. J. GARDANE moyens certains et peu conteux de detruire le mal venerien. à Paris. 1772. 8. et FR. B. DARSSÉS diss. de hydrargyrosi in lue venerea. Monsp. 1776. 4.), aut dulcis (TIMAEUS A GÜLDENKLEE, QUERENET et MAUFLATRE ll. cc.) aut gummosi (J. LIND l. m. c. SCHLICHTING act. physico-medic. Acad. Caes. Nat. Curios. T. VIII. Norimb. 1748. obs. 8. p. 25), aliorumue mercurialium (L. HEISTER l. m. c.), aut haustus ex ligno guaiaco cocti (C. DE CABALLIS l. c.) aut aliorum sudoriferorum (DE HORNE journal de medecine &c. T. Ll. p. 38) vsum coniungentes.

Alii vero, licet inunctione circumspecte adhibita grauidas (NANNONI l. c.), infantes (L. BOTALLUS luis

venereae curandi ratio. Paris. 1563. 12.), senes et vetulas (GOULARD l. m. c.), ipsos tabidos (FR. DE FONSECA HENRIQUEZ l. c.) tentari sine vlla noxa posse, experientia docuerit, sine dubio diris illis malis improudum eius vsu fecutis, epilepsia (D. RAYMOND traité des maladies, qu'il est dangereux de guérir &c. Avignon. 1757. 12. Vol. II. obs. 6. p. 303. J. B. MONTANUS l. c.), pallore (IDEM l. c.), insignibus et medelam pertinaciter respuentibus faucium vlceribus (J. LANZONI Ephemer. Acad. Caes. Nat. Curios. Dec. III. A. I. 1694. obs. 28. p. 57), faucium, linguae, gingiuarum gangraena (J. DOLAEUS ibid. Dec. II. A. 4. Norimb. 1686. obs. 120. p. 228), aliis, et ipsa morte (J. DOLAEUS l. m. c. D. CRUGER ibid. J. D. SCHLICHTING act. physico-medic. Acad. Caes. Nat. Curios. Norimb. T. VIII. 1748. obs. 26. p. 68) territi, ancipitem (P. VON DER STYLLE *chirurgisches Handbuch*. Frankfurt. 1611. 8.) pronunciarunt, et periculi plenam (BEN. VICTORIUS lib. de morbo gallic. Florent. 1551. 8. J. G. H. KRAMER medicina castrensis. Norimb. 1735. 8. c. 15. pag. 86-91. DE HORNE examen &c. pag. 7 sqq.), aut noxiam (FABIUS PACIUS comment. in septimum Galeni librum cum tractatu de morbo Gallico per methodum curando. Vicent. 1608. fol.), pituitosis praecipue et phlegmaticis (J. J. GARDANE recherches pratiques sur les differentes manieres de traiter les maladies vénériennes. à Paris. 1770. 8. c. 5.), vt non nisi summa cum cautela admitterent (J. HARTMANN et J. KEIL diff. de lue venerea. Marburg. 4. 1611.), aut morbo tantummodo profundius infixio, deteriori, aliisque artis auxiliis non cedenti opponerent (Ch.

(CH. WIRSUNG *Arzneymbuch*, darin wird vom Haupt bis zu den Füßen verzeichnet, was jedes Glied des menschlichen Leibes für Krankheiten angreifen &c. Frankfurt. 1568. fol. HIER. CAPIVACCIUS de lue venerea acroases, opera PH. SCHOEPFII editae. Spir. Nemet. 1590. 8. C. DE REBECQUE le Chirurgien charitable. Laufann. 1673. 8. J. B. VERDUC Pathologie de chirurgie. Paris. 1710. 12. P. II. c. 40. D. TURNER practical dissertation on the venereal disease &c. London. 1717. 8.), lenius malum internis medicinis (J. B. VERDUC l. c.), aut potibus ex ligno guaiaco paratis (CH. WIRSUNG, H. CAPIVACCIUS, C. DE REBECQUE ll. cc.), aut remediis ex hydrargyro confectis (J. HARTMANN et J. KEIL, D. TURNER ll. cc.) opugnantes, alias, efficacitatem nimiam temperandi causa, camphoram aut sulphur vnguento adiicientes.

Alios spurcities, quae omnino continuato per aliquod temporis spatium istorum vnguentorum vsu, euitari penitus nequit, et metus (J. J. GARDANE l. m. c.), quo minus poris cutis per pingua ista occlusis transpiratio supprimatur, quae, vt malum feliciter superetur, benignas naturae leges sequatur necesse est, ab hoc medelae generae absterruit, quamuis vtrumque incommodum coniuncto frequenti balneorum tepidorum vsu tolli ex parte queat; alios (van SWIETEN l. c. Vol. V. p. 526 sq.) periculum, ab assurgentibus in conclauis calidi saepe angusti et humilis atmosphaeram, et resorbis atque inspiratis (FABRICIUS HILDANUS obseruat. chirurg. Cent. V. obs. 98. p. 495. GOULARD sur les maladies veneriennes. p. 12. 51. 55. LOESECKE l. c. p. 265.)

p. 265.) hydrargyri vaporibus, aliis quoque, et interdum ipsis iis, quibus hydrargyrum neutiquam prodest, quin imo saepe pessime nocet, imminens; aegrotos multos, potissimum eos, qui vt alii, se hoc morbo laborare, ignorent, optant, aut ob negotia extra cubiculum peragenda ea lege sese obstringi renuunt, praeceptum a multis (neque tamen ab omnibus v. gr. NANNONI l. c.) medicis inculcatum, vt per omne hydrargyroscos istius tempus conclauis calido inclusi maneant.

Grauior vtique contra memoratum horum vnguentorum vsus obiectatio illa est, mercurium, ea specie exhibitum, nimis inaequaliter agere, tum eo quod aliorum hominum densa magis sit cutis inhalandis mercurii effluuiis minus fauens, aliorum laxa magis et maxime sensibilis, ita vt in illis parum efficiat, in his iusto violentius operetur (GIR-TANNER l. c. l. pag. 356. 357), tum quod vnguenta ipsa iam maiorem, iam minorem mercurii copiam, nunc negligentius, nunc maiore cum cura pinguedini intertritam recipiant, tum eo quod, etiam si eadem eiusdem vnguenti copia adhibeatur, cum modo maior modo minor eius portio linteis aegroti, manibus chirurgi illinentis adhaereat, vera mercurii corpus ipsum ingressi copia supputari nequeat (GARDANE l. m. c. VAN SWIETEN l. m. c. p. 525. 526).

Ad arcendum quoque in coitu impuro virus venereum vnguenta mercurialia illini praeceperunt, alii ante concubitum genitalibus (HARRISON l. c.) aut glandi penis (WAREN l. c.), alii (FALK l. c.)
coitu

coitu peracto lumbis. In glandularum partiumque glandulosarum tumoribus tam venereis, quam ex alio fonte ortis, efficacia praedicabat A. E. BÜCHNER et G. F. JAENSCH (de efficaci mercurialium vsu chirurgico. Halae. 1756. §. XI. XII. p. 22. 23), in vlceribus venereis, pili maioris magnitudine mane et vesperi anteriori et superiori tarfi loco illita J. JUNCKER (Conspect. chirurg. Tab. XLIX. Tit. VI. 7.).

Verum ad alios quoque morbos medicandos fausto successu adhibita fuere ista linimenta; ita farcocelen, vti quidem videbatur, alius plane originis, praemissis chirurgicis subsidiis, vnguento mercuriali per aliquot mensium spatium quotidie inuncto, penitus exstirpauit TERLIER (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. Tom. XVI. 1762. Apr. art. 5. p. 333).

In tetano debellando colli lateribus et maxillae inunctum linimentum mercuriale egregio cum successu tentarunt RUSH et CLARKSON (Transact. of the Colleg. of phyc. at Philadelph. 8. Vol. I. P. I. 1793.).

Magnam sibi famam acquisuere linimenta mercurialia, quotidie aliquoties, saepe ad lenes, imo largum adeo vsque saluuae profluuium vulneri allita, si cum interno potissimum mercurialium vsu combinentur, ad auertendam et sanandam, quae morsum animalium rabidorum insequitur, rabiem; ita Cl. P. DESAULT (dissert. sur les maladies veneriennes avec deux dissertations l'une de la rage, l'autre sur la phthisie. à Bourdeaux. 8. T. II. 1733.), DARLUC (recueil periodique d'observations de medecine, de chirurg.

chirurgie et de pharmacie. à Paris. 8. T. III. 1755. Sept. art. 2. pag. 182 fq. et Tom. IV. 1756. Apr. art. 4. pag. 258 fq.), T. ROSE (ibidem. Tom. V. 1756. Sept. art. 2. p. 170 fq.), DU CHOISEL (ibid. Sept. art. 3. pag. 184 et nouvelle methode sure, courte et facile, pour le traitement des personnes attaquées de la rage. à Paris. 1756. 8.), R. JAMES (treatise on canine madness. London. 1760. 8.), EHRMANN (ap. A. N. HAGG diff. de hydrophobia eiusque per mercurialia potissimum curatione. Argent. 1761.), P. LAYARD (essay on the bite of a mad dog. Lond. 1762. 8. p. 123 fq.), J. MEASE (essay on the disease, produced by the bite of a mad dog, or other rabid animal. Philadelph. 1793. 8.) et (apud eum) DEXTER, J. JOHNSTONE (medical essays and observations. Eversham. 1795. 8. pag. 287), TISSOT (l. c. p. 209), SAULQUIN (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XXX. 1769. Febr. art. 6. p. 152 fq.), FALKENER (medical transactions published by the college of physicians in London. 8. Vol. I. 1772. art. 15. p. 221), R. A. VOGEL (acad. praelection. de cognoscendis et curandis praecipuis corporis humani affectibus Goetting. 1772. 8. p. 72 fq.), LOTTI (l. c.) plurimos eorum ope saluatos fuisse testantur; nihil tamen effecisse in nonnullis casibus fatetur (ll. cc.) DARLUC, incassum saepe adhibita fuisse referunt CORVINUS (apud A. N. HAGG l. m. c.), MEDERER (methodus facilis et certissima homines et animalia a beltiis rabiosis admorsa conseruandi. Friburg. 1784. 4.), BENSELL (Transactions of the College of physicians of Philadelphia. Philadelph. 8. Vol. I. P. I. 1793.) et alii.

Maniam

Maniam chronicam et rebellem illito capiti raso bis per diem vnguento mercuriali, donec saliu largius proflueret. sanatam narrat SCHLICHTING (Act. Acad. Caes. Nat. Curios. Tom. I. 1757. 4. obs. 88. p. 346). Iuuenem post hemicraniam epilepticum saliu eodem remedio largius profluente a malo hoc liberavit (l. c.) HOUSSET. Tetanum vniuersalem, praemissa venae sectione, illita quotidie vnguenti mercurii partem dimidiam recipientis drachma, subiuncto balneo, et continuato per aliquot dies hoc medendi modo sanavit (l. c.) DE LA ROCHE et (ibid. Vol. XLII. 1774. mens. Sept. p. 215) DU BOUEIX: Deglutiendi facultatem illito ad lene saliuae profluuium vsque eiusmodi vnguento bis feliciter restituit J. BRISBANE (Select cases in the practice of medicine. London. 1778. 8. p. 30).

Ita etiam in cerebri hydrope cruribus ad lene vsque saliuae profluuium, vt tamen neutiquam eo opus sit, inunctum, addito simul interno mercurii dulcis aliorumque vsu eximiam open praestitit DOBSONIO, PERCIVALLO et MACKIE (ll. cc.), nullam WILMERO (l. c.) vnguentum mercuriale.

In febribus et ipsa dysenteria illinendum abdomini nuperius suadet BOAG (medical facts and observations. IV. n. 1.): In hepatitide alii, quamuis et hic crebro incassum adhibeatur (J. JOHNSTONE l. m. c. p. 236. 237. 241).

Ad propellendum dracunculum multum conferre, si membro aegrotanti allinatur, asseuerat BAJON (l. c. I.), tumorem potius augere et extractionem eius difficiliorem reddere LOEFFLER (*Beyträge* I.).

At

At multum quoque ad gradum efficaciae facit ratio mercurii, quam vnguentum recipit, et reliquorum, quae illud ingrediuntur, indoles. Ne enim dicam, fuisse (v. gr. J. PASCHALEM libr. de morbo quodam composito, qui vulgo apud nos Gallicus appellatur. Neapoli. 1534. 4.), qui hydrargyrum cum salina subigi et in linimenti speciem redigi iusserunt, ne illas hic memorem, quas, medicinae ex hydrargyro iam paratae, intrant, numerosae prostant vnguentorum mercurialium formulae, quae cum aliis atque aliis vnguinosi combinari illud praecipunt.

Vnguentum ad pediculos (LE MORT pharmacologia medico-physica p. 163) ex mercurio cum terebinthina et sedecim axungiae suillae partibus conflatum, et oleo ligni rhodii irroratum.

Vnguentum ad pediculos inguinales a Scretta denominatum (FRAUNDORFFER l. c. p. 329. 330.) praeter semina staphidis agrariae et extractum nicotianae mercurium viuum (ratione pinguedinis habita partem octauam) primo cum parvissima terebinthinae copia, post cum pinguedine subactum recipit, vsum, cui adhibetur, in fronte indicans.

Vnguentum ad scabiem (LE MORT l. m. c.) ex argento viuo cum quatuor olei laurini et triginta duabus axungiae porcinae partibus subacto duabus sulphuris, dimidia aluminis, et nitri parte temperato et oleo spicae condito paratum, articulis, praefertim carpis, fricando inungendum.

Vnguentum antipforicum cum mercurio (New dispensatory p. 635) ex radice enulae et rumicis acuti

acuti cum aqua et aceto, donec media humoris pars auolauerit, coctis, liquore expresso cum sifymbrio aquatico et axungia suilla cocto, et madore omni dissipato denuo expresso, cum cera lutea et oleo laurino tandem cum argento uiuo antea cum terebinthina subacto, permisto paratum, simpliciori vnguento in sananda scabie nequaquam efficacius.

Vnguentum antisiphyliticum (BLEGNY obseruat. de lue venerea c. 3. adiect. zodiaco medico Gallico. Genev. 4. T. I. 1679.) ex vnguento rosato cum $\frac{1}{6}$ argenti viui, $\frac{1}{12}$ terebinthinae, $\frac{1}{24}$ olei laurini et $\frac{1}{28}$ croci compositum, ad saluiae in venereis excitandum profluuium ab auctore adhibitum.

Vnguentum caeruleum fortius (New dispensatory p. 637) ex mercurio cum duabus axungiae suillae partibus et $\frac{1}{32}$ balsami sulphuris subacto confectum, malo venereo sanando potissimum adhibitum, caesii coloris, mercurio magis ferax, quam reliqua. In scabie noxium compertum ab ELLERO (*vollständige Chirurgie*. Berlin. 1763. p. 499).

Vnguentum caeruleum mitius (New dispensatory p. 637) coloris laetioris mercurium cum $\frac{1}{16}$ terebinthinae et quatuor axungiae partibus subactum recipit, eidem scopo dicatum.

Vnguentum contra vermes a Cl. DEKKERS denominatum (FRAUNDORFFER l. c. p. 337. 338.) praeter fel taurinum oleum amygdalarum amararum et vnguenta quaedam magis composita mercurii quoque pauxillum continet, quod vtique ad enecandos vermes, quo consilio abdomini illinitur, facere aliquid potest.

Vnguentum enulatum cum mercurio (Pharmacop. Leidens. Edit. vlt. Lugd Batav. 1732. 8. p. 106) praeter radicem enulae axungiam porcinam, oleum vetus et sal commune argentum viuum ($\frac{2}{35}$) quoque cum aequali terebinthinae lotae portione subactum recipit, in sananda scabie praepriis celebratum.

Vnguentum enulatum siue contra scabiem pharmacopoeae Haganae cum mercurio (JÜNGKEN corp. pharmacent. p. 676. b.) praeter radicem enulae, hellebori nigri et zingiberis, ceram, axungiam porcinam et oleum vetus, sulphur quoque cum succo pomorum limoniorum tritum et quintam hydrargyri partem cum aequali terebinthinae portione permistam continet, scabiei sanandae potissimum inferuiens, praecedente tamen facilius salivae fluxum excitans.

Vnguentum mercuriale (New dispensatory p. 639. Pharmacop. suec. p. 120. GIRTANNER l. c. I. p. 445) omnino tanto melius, quanto simplicius, ex mera axungia suilla leni igne colliquefacta, et, dum iterum spiffescit, cum dimidia aut aequali portione, duabus tribusue partibus argenti viui, donec omnes eius globuli disparuerint, contrita conflatum; addunt, alii (New dispensatory l. m. c. Pharmacop. Edinburg. pag. 127. Pharmacop. rossic. Petropol. 1778. 4. p. 135), vt paulisper durius fiat vnguentum, quartam ratione axungiae seui ouilli partem, alii (J. LIND Medical journal. Vol. VIII. P. 1. art. 4.) pauxillum cerae, alii, vt salivationem auertant (DESPATUREAUX l. c.), camphoram, alii (B. ALBINUS de salivatione mercuriali §. 24.) mercurium
(vncias

(vncias sex) cum axungia fuilla (fesquiuncia) et aequali anatinae et caninae portione, oleo oliuarum vetusto (vncis quatuor) et aequali olei iuniperi portione subigunt, alii (idem l. m. c.) theriacam, mithridatium, alii puluerem atque oleum ireos florentinae, oleum florum cheiri, vulpinum, et lumbricorum, hermodactylos, et gummi euphorbium, alii oleum spicae, petroleum, styracem calamitam et liquidam, alii succum rutae, ebuli et salviae inspissatum, alii oleum laterum et hypericonis cum succis fumariae, bryoniae et rumicis acuti coctum, myrrham, cerussam et cineres vitis, alii viride aeris adiiciunt. Loco axungiae butyrum recipit H. MERCURIALIS (medicin. practic. oper. P. DE SPINA edit. Francof. 1602. fol. tract. de morbo gallico), alii (H. FABRICIUS ab *Aquapendente* medicin. practic. edit. a P. BOURDELOT. Paris. 1634. 4. l. 3. c. 35.) oleum oliuarum vetustum (vncias quatuor) cum radice althaeae (vncis duabus), et aequali radicis lilii albi, et serpentariae portione coquunt, coctum exprimunt, cum oleo nardino (duabus vncis), et aequali olei mastichini et laurini portione permiscent, et additis adhuc thure (vncia media), et aequali mastichis, myrrhae et lithargyrii portione cum sex vncis vnguenti a B. ALBINO (l. c.) imperati confundunt; alii (F. PLATER praxeos medicae oper. Basil. 1602. 4. tr. 3. p. 442) mercurium cum sex partibus vnguenti de althaea, vel neruini, vel Agrippae, vel enulati subigi iubent; alii (MAETS apud LE MORT Collectanea chymica Leidensia Maetiana et Marcgrauiana. Leid. 1696. 4. p. 110. III.) mercurium (fesquiunciam) cum salua extinctum

oleo laurino (vnciiis duabus) et cerae (vnciae mediae), aut (vnciam vnam ad tres) oleo laurino (vnciae mediae), axungiae parcinæ non salitæ (vnciiis duabus), cerae (drachmis tribus), styracis liquidæ (scrupulo) et floribus sulphuris (scrupulo), aut additis sub finem adhuc rubia tinctorum (drachma duabus), croco (drachma), cinnamomo (drachma), moscho (granis quatuor), et ambra grisea (granis quatuor) argentum viuum (vncias tres) cum aequali portione terebinthinæ venetæ et axungiae porcinae subactum, oleo liliorum alborum (sesquiuncia), et olei laurini ac rutæ aequali portioni intermiscent.

Vnguentum mercuriale simplex (J. J. PLENCK methodus noua et facilis argentum viuum aegris venerea labe infectis exhibendi. Vindob. 1766. 8. p. 69) ex mercurio cum aequali portione gummi arabici addita subinde aqua terendo in mucilaginis speciem conuerso, et cum dupla vnguenti nutriti portione subacto conflatum, tophis, testiculis tumidis, addito balsamo vlceribus quoque sanandis, additis camphora et sapone nigro discutiendis tumoribus induratis vtile, pruritus quoque ex acrimonia venerea natus tollens.

Vnguentum mercuriale terebinthinatum (GIR-TANNER l. c. I. pag. 446) subigendo mercurium (vnciam) cum terebinthina (drachmis duabus), donec omnes globuli euauerint, et cum vnguento simplici (drachmis quatuordecim) permiscendo confectum, perinde ac alia eiusmodi vnguenta, quæ mercurius ingreditur, eo quod facilius ille terebinthinæ nubet, quam pinguedini, paratu facilius, et dura-

durabilius, at delicatulis valde molestum, quoniam cuti eorum illitum pruritus, imo ruborem, leuem cutis inflammationem, dolores creat, parum vtique distans ab vnguento neapolitano.

Vnguentum mundificans STAHLII (Pharmacop. Wirtemberg. II. p. 226. 227) mundandae et liberandae ab efflorescentiis cuti, cui eo consilio, vel etiam articulis brachiorum et manuum inungitur, a STAHLIO destinatum, ex colliquato cum plumbo, contrito cum terra tripolitana et commixto cum vnguento albo camphorato mercurio conflatum.

Vnguentum neapolitanum (Pharmacop. Wirtemb. II. p. 227. Pharmac. rational. p. 354) terendo mercurium (vncias quatuor), donec omnis exstinctus sit, cum terebinthina (sesquiuncia), et permiscendo cum axungia porcina lota (vncias decem), addendo sub finem vel oleum oliuarum, vel grati odoris ergo oleum spicae (drachmam) paratur, ad sanandam luem neapolitanam celeberrimum, J. DE VIGO iam vsitatum. Parum discrepat vnguentum a Cl. MELLIN (l. c. p. 129) praescriptum, qui mercurium primo parcissima terebinthinae portione exstingui, et tum demum cum duabus axungiae porcinae partibus misceri iubet.

Vnguentum pediculorum (Pharmacop. Wirtemberg. II. p. 128) praeter femina staphidis agriae, radicem veratri albi, saponem venetum, oleum laurinum, et pinguedinem porcinae argentum viuum ($\frac{2}{3}$) terebinthinae media portione exstinguendum recipit, molestis illis insectis fugandis vtique par.

G 3

Vnguen-

Vnguentum pediculorum Mynsichti (JÜNGKEN l. c. p. 674. b.) amplius adhuc compositum similiter haud exiguam argenti viui saliuæ ieiuni extinctam portionem recipit.

Vnguentum veterinariorum (BALDINGER histor. mercurii et mercurialium medica. P. II. Goetting. 1781. 4. p. 7) ex hydrargyro et oleo baccarum lauri conflatum, veterinariis ad vaccarum fugandos pediculos et sanandam scabiem vsitatum.

II. Cerata atque emplastra mercurialia.

JÖ. DE VIGO et ANGEL. BOLOGNINO (l. de vnguentis ad libr. de cura vlceraum exteriorum. Bonon. 1514. c. 6.) iam vsitata, et, quamvis tardius, diuturno tamen vsu, inuito quoque interdum medico auctam praeter naturam saliuæ excretionem (van SWIETEN l. c. V. p. 496) excitantia, eodem a nonnullis, v. gr. J. DE VIGO (l. c.), L. GUYON (le miroir de la beauté et santé corporelle, contenant toutes les difformités et maladies, tant internes, qu'externes, qui peuvent survenir au corps humain. Lyon. 1615. 8. Vol. 2.), A. WEICKHARD (Colerus rediuius s. Thesaurus pharmaceuticus Galenico-chymicus, ex optimis auctoribus congestus. Francof. 1626. fol.) consilio, quo vnguenta, ad debellandam scilicet luem veneream applicata, eoque sine super alutam extensa, articulis, artibus, totique, si ventrem, thoracem et caput exceperis, corpori, donec prima apparerent saliuæ largius profluxuræ indicia (G. VELLA consil. de morbo gallico. Mant. 1515. 4. N. MASSA tr. de morbo gallico. Venet. 1532. TH.

RANGO-

RANGONUS de morbo galeco sanando. Venet. 1538.
 D. FONTANONUS de morbis internis curandis. Lugd.
 1550. A. LOBERA de las quadro enfermedades cor-
 tetanos. Toled. 1544. J. SAPORTA de lue venerea.
 1600. A. DE LEON practica de morbo gallico.
 Valladolid. 1605. B. PERDULCIS vniuersa medicina.
 Paris. 1649. T. GUILLAUMET traité de la crytalline.
 Lyon. 1611. FR. RANCHINUS traité de l'origine de
 la verole. Lyon. 1620. EPIPH. FERDINANDUS ob-
 serv. Venet. 1621. J. C. SPARR diss. de lue venerea.
 Argentor. 1673. B. CHRISTINUS arcana Lazari Ri-
 verii 1676. P. GARNIER traité pratique de la verole.
 Leyd. 1699. J. G. RAUCH diss. de mercurii vsu et
 abusu. Marb. Catt. 1727. et alii, praesertim ASTRUC
 l. c. L. II. c. 6. p. 141) imposita; at, quoniam
 pressione atque immobilitate molestiam creant, ob
 difficulter ac serius resorbunt, mercurium minus
 certos effectus edunt, et poros obstruendo facilem
 eruptionibus atque inflammationibus cutaneis, praesertim erysipelati ansam praebent (DE HORNE ex-
 amen &c. p. 3), vix cicurando atque ex corpore eli-
 minando virus illi venereo adhibita, sed potius
 malis topicis ex eodem fonte promanantibus, cutis
 affectibus superficialibus (J. V. MÜLLER l. c. p. 208),
 nodis (DE HORNE l. m. c.), tophis (H. BOERHAAVE
 de cognoscendis et curandis morbis aphor. 1479.),
 exostosis (DE HORNE l. m. c.), testiculorum tumo-
 ribus (VAN SWIETEN l. c. V. p. 500), aliarum par-
 tium glandulosarum et glandularum tumoribus, etiam
 non venereis (A. E. BÜCHNER et G. F. JAENSCH
 l. m. c.), bubonibus (DE HORNE l. m. c. VAN SWIE-
 TEN l. c. V. p. 496), etiam scrophulis (BIERCHEN
 l. c.)

G 4

l. c.)

l. c.) opposita; bubones emplastri vsu aliquando magis indurari, vnguento illito facilius cedere expertus est BALDINGER (histor. mercur. medica continuata. Cassell. 1785. 4. p. 29).

Imposito temporibus et carpis emplastro mercuriali, et propinato simul interne mercurio delirantem cum sanitate in gratiam rediisse refert N. D. FALK (treat. on the medical qualities of mercury P. III.); cariem tibiae, in qua os emollitum erat, ex causa interna natam, simili emplastro tentavit R. BROWNE CHESTON (pathological inquiries and observations in surgery from the dissections of morbid bodies, with an appendix containing twelve cases on different subjects. Gloucester. 1766 4. app. art. 11. p. 141), quod tamen, cute quamuis illaesa ventriculi dolores, adempto emplastro statim cessantes, aegrotae excitauit.

Ceratum mercuriale (New dispensat. p. 646) mediae inter vnguentum atque emplastrum tenacitatis et spissitudinis, mercurium ($\frac{1}{4}$) primo cum balsamo sulphuris, post cum axungia porcina et cera flaua inuicem liquatis, subactum recipit.

Ceratum mercuriale simplex (J. J. PLENCK l. m. c. p. 70) ex argento viuo cum aequali gummi arabici copia terendo addita subinde aqua in mucilaginis formam redacto, et cum cera liquefacta et butyro cacao permixto conflatum, in scrophulis venereis (IDEM l. m. c. p. 93) vtile.

Emplastrum ad topbos venereos non exulceratos (JÜNGKEN l. c. p. 635. a.), ab HOFFMANNO denominatum, praeter multa alia argentum viuum ($\frac{1}{18}$ vel

($\frac{1}{18}$ vel paulo minus) continet, vt igitur et huic debeatur pars virium, quas exferuisse nomen inscriptum indigitat.

Emplastrum cicatricem inducens (FRAUNDORFFER l. c. p. 115) similiter hydrargyrum cum aequali plumbi copia confusum et cum emplastro de plumbo vel diapompholygos permistum recipit.

Emplastrum commune cum mercurio (New dispensat. p. 629) proxime accedit, si mercurii potissimum rationem habeas, ad ceratum mercuriale, vt tamen loco cerae atque axungiae emplastrum commune recipiat, omuino vices sesquipedalis illius compositi a vigo primum descripti egregie supplens.

Emplastrum commune cum mercurio s. Emplastrum mercuriale (Pharmac. Edinburg. p. 131) ex mercurio (vncii octo) cum terebinthina veneta (vncii duabus et dimidia) subacto et emplastro communi (librae vni et dimidiae) colliquefacto intermisso, virtute medicata parum a praecedente distat.

Emplastrum de ranis cum mercurio (Pharmacop. Wirtemb. II. p. 68) ampla compositio, a JO. DE VIGO primo descripta et adhibita, mercurio, cuius nunc octauam, nunc sextam, nunc quartam, nunc tertiam partem recipit, si non omnem, tamen plurimam, quam in resoluendis glandularum tumoribus (A. E. BÜCHNER et G. CHR. JAENSCH l. m. c.) exercet, efficaciam debens; in cereoli formam redacto vrethram nimis angustam feliciter dilatavit FABRICIUS HILDANUS (Oper. omn. p. 1030). Eo potissimum prae aliis vsi sunt nonnulli veteres

G 5

medici

medici ad luem veneream ipsam curandam (A. WEICKHARD I. C.).

Emplastrum ex ammoniaco cum mercurio (New dispensat. p. 629) haud multum ab simile emplastro communi cum mercurio, eo tantummodo cum discrimine, quod loco emplastri communis gummi ammoniacum recipit, quod additamentum resolventem mercurii virtutem omnino multum auget.

Emplastrum mercuriale (Pharmac. Wirtemberg. II. p. 65) ex mercurio cum ($\frac{2}{55}$) terebinthina et ($\frac{1}{55}$) styrace liquida subacta, et colliquefactis inuicem emplastro diachylon simplici ($\frac{2}{55}$) et gummi ammoniaco ($\frac{1}{55}$) intermissto paratum, praecedenti fatis simile, virtute tamen resolvente, quam nullam ab emplastro diachylon adipiscitur, inferius.

Emplastrum mercuriale (New dispensatory, p. 629. Pharmacop. suec. p. 58), ex emplastro gummoso tanquam basi conficitur, cuius librae vni et dimidia liquefactae hydrargyri vncia octo cum terebinthinae venetae vncia et styracis liquidae vncia vna et dimidia subactae agitando intermiserentur, vt igitur resoluendi potentia a praegresso vix discrepet.

Emplastrum mercuriale (Pharmac. Edinburg. pag. 131) idem cum emplastro communi cum mercurio.

Emplastrum mercuriale (Pharmac. rational. p. 127) ex mercurii vncis tribus cum terebinthinae larignae vncis tribus extincto, et cum emplastri communis libea vna permissto conflatur, vt igitur non multum abluat ab emplastro mercuriali pharmacopoeae Edinburgicae.

Empla-

Emplastrum mercuriale (s. SHARP critical inquiry into the present state of surgery. London. 1750. 8. p. 174 sq.) ex argenti viui cum balsamo sulphuris subacti partibus duabus, emplastri diachylon cum pice burgundica partibus quatuor, et antimonii crudi parte vna componitur, cereolis potissimum vtile, quibus constrictam vrethram fausto cum successu saepe dilatauit s. SHARP.

Verum enim vero memorata supra incommoda, quae externum medicamentorum mercurialium vsum omnino premunt, multos (e. gr. A. GALLO de ligno sancto non permiscendo. Paris. 1540. 8. D. TURNER l. c. van SWIETEN l. c. V. p. 546 sq. J. J. GARDANE l. c. p. 105 sq. J. J. PLENCK methodus noua et facilis argentum viuum aegris venerea labe infectis exhibendi, cui accedit hypothesis noua de actione metalli huius in vias saliuales. Vindob. 1766. 8. c. 3. p. 55 sq. et *Sammlung von Beobachtungen über einige Gegenstände der Wundarzkunst*. Wien. 8. P. II. 1770. art. 5. pag. 109 sq. GIRTANNER l. c. I. p. 348. 388.) eosque magni nominis medicos, persuasissimos, ea ratione dolin mercurii corpus ingredientis curatius definiri, eiusque effectum ad arbitrium medici dirigi facilius posse, induxit, vt internum hunc vsum, iam J. VOCHS (l. c.) cognitum, et THEOPHR. PARACELSO consuetum, externo praeferunt, quamuis negari non possit, eo facilius laedi ventriculum, aliaque profluua excitari, aliis atque aliis in spasmos deduci (DE HORNE examen &c. p. 30) digestionis officinam, quae mala additis aluum laxantibus alii (TH.

DE

DE MAVERNE l. c.), absorbentibus alii, opio aut camphora alii praeuertere annisi sunt. Multum porro intercedit discriminis, quo medicamento mercuriali, et quo pacto illo utaris; alia enim est efficacia mercurii agitando aut terendo cum aliis atque aliis tenacioribus aut ficcis subacti, alia magis vel minus perfecte calcinati, alia aliis atque aliis particulis salinis alia atque alia ratione intricati atque arctiori vinculo iuncti.

III. *Pilulae mercuriales.*

Pilularum, in quibus mercurius cum aliis atque aliis continua trituratione permiscetur, forma plurimis hydrargyri preparati usum internum praefertibus apprime placuit (H. VERVEER *Verhandeling over de Venus-smet &c. Te Rotterdam. 1774. 8.*). Notandum tamen est, etsi hanc formam eligendo periculum illud euitetur, quod ob consortium particularum salinarum a multis aliis medicinis ex hydrargyro petitis metuendum est, vix adeo imitari mercurium, ut sperari possit, fore, ut omnis ille, qui cum pilulis deglutitur, efficaciam suam exserat, timendum igitur, ne minus aequabiliter agat, quamvis, quod omnino in praeparandis istis pilulis fieri semper debet, donec omnes eius globuli euauerint, et aequabilissime per omnem reliquam materiam terendo dispersus et commixtus fuerit mercurius.

Ita, ut illos taceam, qui arcanum sibi seruarunt pilularum conficiendarum modum, e. gr. LOE-SECKE (l. c. p. 275) mercurium (partes tres) cum felle

felle taurino vel terebinthina subactum, additis saponibus hispanico albo (partibus quatuor), gummi guaiaco (partibus quatuor) et sulphure antimonii aurato (partibus quatuor) cum syrupo quodam in pilulas compactum vermibus intestinis, obstructis visceribus, malis morsum animalis rabidi excipientibus, et lue venereae opponit; ita anonymus quidam (*Hamburgisches Magazin. Hamburg und Leipz. 8. Vol. XV. 1755. p. 36-38*) fluorem album et gonorrhoeam praeter alia feliciter oppugnauit sequentibus pilulis, quarum singulis vespere et mane drachmam in quindecim pilulas dispersit deglutendam imperauerat; mercurium ex cinnabari reductum (vnciam vnam cum dimidia) cum terebinthina veneta (vncia dimidia) ita subigi iubet, vt vel armato oculo nullus amplius mercurii globulus in conspectum prodeat, et terebinthina fuliginis in modum nigrescat, huicque misturae adici rhabarbari vnciam mediam, et succini praeparati drachmam vnam cum dimidia. Ita Ill. PLENCK (methodus noua et facilis &c. p. 69) argenti viui drachmam cum duabus gummi arabici drachmis, addita subinde aqua terendo in mucilaginis speciem conuersam cum drachma extracti conii et puluere radicis glycyrrhizae in pilulas compingi iubet, quarum (singulae grana duo pondere aequant) mane et vespere sex recipi iubet. Cl. N. J. PALLUCCI (continuazione del saggio di nuoue osservazioni e scoperte &c. Firenz. 1770. 8. p. 143) ex mercurii, saponis alicantici et micae panis portione aequali adpersa subinde aqua vel syrupo capillorum veneris, ita inter se mistis, vt mercurius oculum fugiat,

fugiat, pilulas granorum trium vel quatuor confici, et bis vel quater de die vnam earum deglutiri suadet, simul fidem faciens, centum quoque eiusmodi pilulas pedetentim sumtas nullum salivae excitasse profluvium. Cl. PAISLY (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. LXXXV. Octob. 1790.), perinde ac Cl. WILSON (ibid.) contra dysenteriam in India grassatam, praegresso vomitoriorum usu, egregio cum euentu, donec vrina expallescere inciperet, vsus est pilulis sequentem in modum confectis, quarum singulis ternis horis aegrotò vnam propinari curavit; iussit scilicet mercurii scrupulum cum gummi arabici in puluerem contusi scrupulis duobus et paucula aqua subigi, et addito radicis ipecacuanhae in pollinem contritae scrupulo in 160 pilulas dispesci. JO. HAARTMANN (Kongl. Svensk. Vetensk. Academ. Handling. Vol. XXIX. ann. 1768. trim. 3. art. 8. pag. 276. 277.) vsus est egregio cum successu ad sananda tum luem veneream ipsam, tum eius symptomata varia, v. g. indurationes, pilulis puluere lycopodii conspersis et granum vnum pondere aequantibus, ex hydrargyri drachmis sex vel vncia, saponis albi hispanici, extracti guaiaci, et sulphuris antimonii aurati singulorum vncia media et syrupo communi compositis. Alii (v. GIRTANNER l. c. I. p. 358. 448.) ex argenti viui vncia cum terebinthinae vncia vna et dimidia, additis, si opus sit, aliquot olei terebinthinae guttis, aequabilissime subacta 80 pilulas (*Mercurius terebinthinatus* GIRTANNER l. c. I. p. 351) puluere radicis glycyrrhizae conspergendas confici, earumque mane et vesperi vnam vel duas sumi iubent.

Pilulae

Pilulae aethiopicae (Pharmac. Edinb. p. 117),
Mercurius mellitus (GIRTANNER l. c. I. p. 351),
 ex argento viuo (drachmis sex) primo cum melle
 optimo (vncia media), donec omnes globuli eua-
 nuerint, subacto, et cum sulphure antimonii aurato
 (vncia media), gummi guaiaco (vncia media) aequa-
 biliter commixto, et cum mucilagine gummi ara-
 bici in pilulas (240, quarum duae aut quatuor
 mane et vespera aegrotis propinantur) redacto pa-
 rantur. Inter palmarias ex mercurio praeparatas
 medicinas, iudice Ill. GIRTANNER (l. c. I. p. 359.
 449. III. p. 685.) referendae, in sanandis morbis
 cutaneis, iis quoque, qui neutiquam a labe vene-
 rea proficiscuntur, eximiae efficaciae, aluum non
 aequae tentantes, ac pilulae a PLUMMERO denomi-
 natae, quas etiam virtute sua vincere perhibet
 (l. m. c. I. p. 359) Ill. GIRTANNER.

Pilulae aethiopicae (New dispenfat. p. 573)
 parantur, mercurium (drachmas sex) cum resina
 guaiaci et sapone hispanico subigendo, et, quando
 omnes mercurii globuli euanuerunt, cum sulphure
 antimonii aurato (singulorum horum vncia media)
 et syrupo communi in pilulas redigendo.

Pilulae Barbarossae, ab inclyto eius nomi-
 nis rei maritimae apud Turcas praefecto, et post
 initium seculi decimi sexti Algerii imperante, qui
 conficiendi eas modum Francorum regi Francisco I.
 patefecit, nomen sortitae, medicis diu vsitatae, et
 a M. A. BLONDO (tract. de origine morbi gallici,
 deque ligni indici ancipiti proprietate. Venet.
 1542. 8.), GUIL. RONDELETIO (de morbo italico tr.
 apud

apud LUISINUM), J. WYER (*Arzneymbuch von etlichen bis anher unbekannten und unbeschriebenen Krankheiten*. Frankfurt-am Mayn. 1580. 8.) et aliis collaudatae, semen cicericis magnitudine aequantes ex argenti viui vnciis viginti quinque, rhabbarbari electi drachmis decem, diacrydii drachmis tribus, farinae frumenti drachmis duabus, moschi et ambrae singulorum drachma vna, et succo pomorum limoniorum parantur (P. DE BAYRO de medendis corporis humani malis encheiridion vulgo vademecum. Leid. 1578. 8. cap. de doloribus capitis ex morbo gallico genitis).

Pilulae Bellostii ab inuentore AUG. BELLOSTE (Suite du Chirurgien de l'hospital, contenant differents traités. à Paris. 1724. 12.) eiusque filio M. A. BELLOSTE (traite du mercure avec une instruction sur le bon usage des pillules de M. BELLOSTE. Paris. 1756. 12. et dissertation de Mr. BELLOSTE sur ses pillules mercurielles. 12.) plurimum praedicatae, verum quod conficiendi illas rationem spectat, arcanae habitae, parum a praegredientibus distant, violentius tamen efficaces, vt grauissima damna earum vsus secuta esse referat D. CIRILLO (osservazioni pratiche interno alla lue venerea. Napoli. 1783. 8. P. II. p. 124); constantur vero (Ill. GIRTANNER l. c. II. p. 367) ex argento viuo (vncia), saccharo (drachmis duabus), diacrydio et ialapa (vtriusque vncia), et vino albo, ita vt fiant pilulae granorum quatuor, quarum quatuor ad octo simul exhibentur.

Pilulae ex mercurio gummoso (J. J. PLENCK *Sammlung &c.* II. art. 5.) ex argento viuo purissimo cum

cum amyli partibus tribus et mucilagine gummi arabici subacto et in pilulas formato, quae singulae granum vnum mercurii continent, et binae quotidie propinantur, paratae, aut (quae singulae grana tria pondere aequant, ex mercurio (drachma vna), gummi arabico in puluerem contuso (drachmis tribus) et syrupo cichorei cum rheo ita permisto, vt mercurii conspici nihil amplius queat, tum demum cum mica panis albissima (uncia media) in pilulas redacta, quarum sex mane et vesperi aegroto praebentur, PLENCKIO multum depraedicatae, at, nisi recentes, parum vtilis, eo quod paucorum dierum interuallo indurantur, et tum saepius haud dissolutae, alio iterum egrediuntur (MOENCH *systematische Lehre von Arzneimitteln*. Marburg. 8. 3te Aufl. 1795. p. 222), et, si aqua dissolvas, vel cum lacte coquas, plurimam mercurii partem in fundum dimittunt.

Pilulae mercuriales (Pharmac. Edinb. p. 119. 120.), *Pilulae mercuriales mellitae* (HECKER *deutsche Anweisung &c.*), *Mercurius mellitus* (GIRTANNER l. c. I. p. 351), terendo hydrargyrum (unciam vnam), addito, si opus fit, parca manu syrupo, cum mellis aequali portione, donec nihil amplius mercurii appareat, et cum mica panis (unciis duabus) in pilulas (480) redigendo, quarum quotidie binas ad sex vsque deglutiat aeger, paratae. Lenissimis medicamentis mercurialibus internis accenset (l. m. c.) Cl. HECKER.

Pilulae mercuriales (New dispensat. p. 572)
ex mercurio cum resinae guaiaci et saponis hispanici
P. II. Vol. II. H aequali

aequali copia, addito syrupo, vel (drachmis quinque) cum terebinthina argentoratensi (drachmis duabus), extracto cathartico (scrupulis quatuor) et rhabbaro (drachma), vel (ibid p. 573) primo (drachma dimidia) cum terebinthina veneta, tum cum duro guaiaci extracto (drachma vna cum dimidia), et oleo fassafra (guttis viginti), aequabiliter permisto et in hanc formam redacto, natae.

Pilulae mercuriales (Pharmacop. pauperum in vsum nosocomii regii Edinburgensis. Edinburg. 1759. 8. p. 34), diuersae vtique a mox praecedentibus, ex mercurio (vncia vna) cum melle perfectissime subacto, et cum gummi ammoniaco (vncia vna) et sapone hispanico (vncia vna) commixto componuntur.

Pilulae mercuriales laxantes (New dispensat. p. 572) conficiuntur, hydrargyrum (vnciam) cum resina guaiaci, extracto hellebori nigri, rhabbaro (singulorum vncia media) et syrupo communi in pilulas redigendo.

Pilulae mercuriales laxantes (Pharmacop. pauper. Edinb. p. 35) similiter ex argento viuo cum melle subacto et sapone hispanico conflantur, addita tamen loco gummi ammoniaci massa pilularum ecphrasticarum purgantium, et aucta mercurii (ad vnciam vnam et dimidiam) ratione.

Ad has pilulas quam proxime accedunt ea medicamina, quae similiter subigendo argentum viuum cum aliis atque aliis aut tenacioribus aut ficcis parantur, alia tamen, quam pilularum facie conspicua, rarius hydrargyrum ita diuisum in se
conti-

continentiã, vt non, si diu asseruata fuerint, aut in ventriculum deuenerint, in maiores globulos confluere, nullo effectu edito per intestina ruere, et per aluum euadere possit.

IV. *Medicamenta mercurialia interna, terendo hydrargyrum cum aliis parata, aliam, quam pilularum formam prae se ferentia.*

Aethiops antiphthificus (ASTRUC l. c. p. 455), mercurius cum balsamo peruuiano ficco (*Aethiops peruuianus*), aut cum balsamo canadensi, aut cum balsamo Copaiua subactus, a quo in morbo, cuius titulum in fronte gerit, vix aliquid bonae frugis expectes, in plurimis potius phthifios speciebus et stadiis ancipitis valde vsus.

Aethiops antirheumaticus, Aethiops antiscorbaticus (ASTRUC l. m. c.) hydrargyrum cum gummi guaiaco terendo aequabiliter permistum, a quo in rheumatismo et arthritide, ea praefertim, quae cum labe venerea complicatur, aut ab illa originem ducit, multum speres, in scorbuto, qui mercurium aegre ferre videtur, potius metuas.

Aethiops purgans (ASTRUC l. m. c.), ex argento viuo cum manna calabrina vel resina ialapae in puluerem aequabilem conuerso natus, scopo aluum mouendi aut vermes intestinos necandi aliquando adhibitus.

Aethiops diureticus (ASTRUC l. m. c.), ex hydrargyro cum gummi iuniperi vel sale ammoniaco terendo exactissime mixto natus, potiores vires,

H 2

quas

quas tum in transpirationem insensibilem, tum in lotii excretionem exercet, a commemoratis modo additamentis deriuat.

Bolus ad necandos pellendosque lumbricos Zapatae (FRAUNDORFFER l. c. p. 62) ex mercurii scrupulo dimidio vel integro cum saccharo, pauca aqua addita in mellis spissitudinem redacto, et, instillatis aliquot olei amygdalarum guttis cum conferua rosarum subacto, natus, vsus rationem in fronte indicat.

Bolus caeruleus (GIRTANNER l. c. I. p. 359. 449), paratus ex argenti viui granis decem cum scrupulo conferuae rosarum tam diu contritis, donec omnes mercurii globuli euanuerint, hodie vix vsitatus.

Trochisci mercuriales (GIRTANNER l. c. I. p. 359. 448.) ex mercurio viuo et sacchari candi dupla portione secundum artis leges fabrefacti, singuli drachmae dimidiae pondere, grata infantibus a vermibus infestatis medicina.

Mercurius saccharatus (New dispensatory p. 508), *Aethiops saccharatus* (LOESECKE l. c. p. 277), ex mercurio cum aequali portione sacchari candi rubri in aequabilem pollinem subacto paratus, qui pollen, si sicca forma sex circiter granorum pondere sumatur, non contemnendum in vermibus, qui infantum intestina vellicant, debellandis, et in ipsis symptomatibus venereis sanandis praebet medicamentum; puluere duplam sacchari portionem recipiente (*Pulis hydrargyri saccharatus*) per sex continuas hebdomades bis quotidie ad scrupulum dimi-

dimidium propinato, luem ipsam sanatam fuisse testis est COLLINGWOOD (ap. DUNCAN medical commentaries for 1791. n. 5.); quamcunque tamen sacchari rationem sequaris, facillime, si cum fluidis permiscetur, a saccharo secedit intertritum hydrargyrum, quem quidem secessum instillatis aliquot (vnciae mercurii 32) olei baccarum iuniperi guttis praeuerti sibi persuaferunt Londinenses (New dispensat. l. m. c.) medici. Puluere ex mercurio cum tribus sacchari canariensis partibus subacto, radice valerianae, et floribus liliorum conuallium composito in nares attracto bis caecitatem ex obstructis sinibus frontalibus ortam sustulit Cel. SCHMUCKER (*vermischte chirurg. Schriften*. Berlin und Stettin. 8. Vol. II. 1779.), hydropem oculi alius medicus (Götting. *Anz. von gel. Sachen*. 1780. p. 380).

Mercurius gummosus (J. J. PLENCK methodus noua et facilis &c.) ex mercurio cum sesquialtera aut dupla gummi arabici portione, addita inter terendum aqua syrupo edulcata, tam diu contrito, donec, euanescentibus omnibus globulis, in mucilaginis griseae speciem abeat, praeparatur, omnis utique acrimoniae expers, interno vsu tutior, quam multa alia ex argento viuo confecta medicamina, vt etiam infantibus, grauidis, debilibus propinari possit, ventriculum non laedens, certe minus infestus (J. QUARIN animaduersiones practicae in diuersos morbos. Vienn. 1786. 8.), mobilitate sua orbatus facilius vasa subit, muco intercedente cum humoribus miscetur, ideo in lue venerea a J. J. PLENCK (l. m. c. p. 22-47. et *Sammlung &c.* P. II.),

MEDERER et ZEERSEN (apud eundem methodus &c. p. 46. 47.), P. J. HARTMANN et CHR. J. SOMMER (diff. curation. nonnull. ad liquoris mercurialis vsum spectantes. Francof. ad Viadr. 1769.), ab J. L. ODHELIO (Kongl. Svensk. Vetensk. Acad. Handling. Vol XXXI. ad ann. 1770. trin. 4. art. 4. p. 292-314.) a KAEMPFIO (act. philosophico-med. societ. academ. scientiar. princip. Hassiae. Gieff. Cattor. 4. Vol. I. 1771. art. 23.), J. CLARK (observations on the diseases in long voyages to hot countries, and particularly on those, which prevail in the East-Indies. London. 1773. 8.), Ill. THEDEN (*Unter-richt für die Unterwundärzte bey Armeen.* Berlin. 1774. 8. P. II.), J. L. L. (a chemico-medical dissertation on mercury, on its various preparations and mode of operating. London. 1774. 8.), ab J. G. ESSICH (*Praktische Anweisung zur gründlichen Cur aller nur möglichen Gattungen venerischer Krankheiten für angehende Stadt- und Feldwundärzte &c.* Augsburg. 1787. 8.), infantum praesertim, ab J. J. GARDANE (détail de la nouvelle direction du bureau des nourrices de Paris. Paris. 1775. 8.), medicanda, in aliis morbis a labe venerea natales ducentibus, aut a lue venerea residuis, v. gr. epilepsia a KAEMPF (l. m. c.), morbo articulari ex hoc fonte orto a L. D. HERZOG (diff. de morbo articulari speciatim venereo, praesertim de arthritica quadam feliciter sanata. Helmst. 1768. 4.), in rhachitide, ab HARTMANN et SOMMER (l. c. p. 37), aliisque sanguinis depravationibus a KAEMPF (l. m. c.), in morbis inflammatoriis et dysenteria a J. LIND (medical Journal Vol. VIII. 1787. P. I. art. 4.), in glandulis mesenterii obstructis ab HART-

MANN

MEDERER

B

MANN et SOMMER (l. m. c.), a J. CHR. GUIL. MÜLLER (diff. de viribus ac usu mercurialium. Ien. 1775. 4. p. 27), in atrophia exinde nata ab eodem (l. m. c.), in fungo articularum a CARTHEUSER (apud HARTMANN et SOMMER l. c. p. 38), teste SOMMER (l. m. c.) in cancro labii superioris aperto sanandis, in veneno serpentum debellando a J. N. LAURENTI (Specimen medicum exhibens synopsis reptilium emendatum, cum experimentis circa venena et antidota reptilium aultriacorum. Vienn. 1768. 8. p. 198), et in ascaridibus lumbricoidibus, intestina obsidentibus necandis a P. J. HARTMANN (progr. de liquoris mercurialis Plenckiani virtute anthelmintica. Francof. ad Viadr. 1770.) et J. CHR. GUIL. MÜLLER (l. m. c.) eximio cum fructu adhibitus.

Alio tamen atque alio modo paratus fuit hic mercurius gummosus; ipse inuentor principio fluidam formam aliis praetulit, v. gr. (*Solutio mercurialis simplex*, *Solutio mercurii gummosa*) mercurii viui drachmam cum gummi arabici drachmis duabus in mortario lapideo, adfuso subinde aquae fumariae cochleari dimidio tamdiu teri, donec omnes globuli euanescant, durante hoc labore sensim syrapi kermesini vnciam mediam, et aquae fumariae vncias octo intermisceri, aut paratum hoc pharmacum adhuc cum alio ex balsami copaiuae et gummi arabici singulorum drachma dimidia, syrapi kermesini drachmis duabus, et aquae fumariae vncis duabus composito permisceri (*Solutio mercurialis balsamica*, *Liquor mercurialis PLENCKII*), et vtriusuis misturae mane et vespere cochlearia duo

H 4

cuitando)

euitando) aegrotis propinari iussit; *serius tamen* maluit prius medicamen ex mercurii drachma et gummi arabici drachmis tribus, addito inter terendum syrupo cichorei cum rheo, et aquae rosarum vnciiis duodecim confici, mel et gummi tragacanthae in vices arabici substituit Cl. W. SAUNDERS (a new and easy method of giving mercury by J. Plenck, translated from the latin. London. 8. Ed. III. 1772.); Berolinenses medici (HERZOG l. c. p. 48) mercurii drachmas duas cum gummi arabici vncia integra teri, et aquae rosarum vncias sedecim admisceri iubent; P. J. HARTMANN (cautiones nonnullae &c. p. 23) eandem mercurii et gummi rationem sequendo vtrumque primo in mortario vitreo, tum addito subinde denuo gummi super lapidem porphyrium teri, tum parca manu syrupum, tandem aquae suauolentis vncias duodecim et syrupi cuiusdam vnciam mediam addi, et, si sedimentum subcinereum ponderosius videatur, hoc, liquore decantato, denuo cum gummi arabico et adspersa aqua teri, duabus tribusue aquae vnciiis temperari, et cum liquore defuso permisceri denuo suadet: loco argenti viui mercurium saccharatum cum gummi permisceri iubet BLOCH (*medicinische Bemerkungen* &c. p. 172), Cl. LAURENTI (l. c.) pro vna dosi argenti viui drachmam cum gummi arabici drachmis duabus subigi, aquae fontanae vncias tres adfundi, et extracti gentianae scrupulos duos saccharique albi drachmas duas solui in eo liquore imperat. Potentiam eius acuendi causa ROSENSTEIN (l. c.) et GARDANE (*recherches pratiques* &c. p. 251) mercurium sublimatum corrosiuum album
 adiici;

multum quidem cum eo mercurii corpus ingredi, verum maximam eius partem, nullo effectu praestito, alio iterum egredi (GIRTANNER l. c. I. p. 358), lentius operari experti referunt (l. m. c.) GARDANE et CEZAN (manuel antisyphillitique ou essai sur les maladies veneriennes, à Londres et Paris, 1774. 8.) et debilius, vt leniori modo malo (GARDANE l. m. c.), gonorrhoeae quibusdam speciebus, grauidis atque infantibus sufficiat (CÉZAN l. m. c.); nihil penitus efficere in ossium carie, eorumque perinde ac glandularum tumoribus (CÉZAN l. m. c.), contra luem veneream vt plurimum nihil praestare (J. FR. HENKEL l. m. c.), vrethrae quoque iniectum, quod quidem auxilium ad gonorrhoeam veneream sanandam proposuerat GUIL. ROWLEY (essay on the cure of the gonorrhoea or fresh contracted venereal infection, without the use of internal medecines. London. 1771.), contra virus venereum nihil valere (S. F. SIMMONS observations on the cure of gonorrhoea and some other effects of the venereal virus. Lond. 1780. 8.), nihil (P. J. HARTMANN et SOMMER l. c. p. 38) in spina ventosa, salivae tamen profluuium, quod nunquam cieri assueverat et inter praerogativas eius retulerat Ill. PLENCK (methodus noua &c. p. 54) crebro, interdum fatis cito, eius vsu excitari N. MUNNIKS (diss. de lue venerea eiusque praecipuis auxiliis, inter quae Ill. SWIETENII et Cl. PLENKII remedia potissimum examinantur. Lugd. Bat. 1769.), SAUNDERS (l. m. c.), M. E. BLOCH (*medizinische Bemerkungen* p. 171), ne ipsis quidem istius remedii patronis HERZOG (l. c.), ODHELIO (l. c.), P. J. HARTMANN et SOMMER (l. c. p. 37),
 inficias

inficias euntibus, alii v. g. HENKEL (l. c.) alui, alii v. g. CÉZAN (l. c.) sanguinis profluvia et articularum dolores eo vsu procreari testantur, inutilem pronunciant medicinam AD. MURRAY et P. DUBBS (nonnulla circa methodum luis venereae curandae p. 24).

Medicamentum Geruasii (J. J. GARDANE recherches pratiques &c. p. 251 sq.) non est, nisi argentum viuum, eo momento, quo exhibetur, in cochleari cum syrupo quodam subactum.

Arcanum Nicole (Lettre sur un remede antivénérien, dans le quel il n'entre point de mercure. Paris. 1766. 12.), quamuis eius inuentor et venditor nihil continere argenti viui asserat, mercurium tamen sublimatum corrosiuum album recipere demonstrare annifus est MARGES (examen et analyse chymique des différens remedes, que M. NICOLE met en usage pour le traitement des maladies veneriennes &c. Paris. 1771. 12.), ex mercurio cum pasta farinacea subacto et in panes conformato consari innuit (l. m. c.) GARDANE.

Mercurius alcalizatus (New dispens. p. 508),
Mercurius alcalifatus (Pharmac. rational. p. 206),
Aethiops alcalifatus, *Aethiops absorbens* (ASTRUC l. m. c. p. 455), a J. BURTONO (treatise on non naturals, in which the great influence, they have on human bodie, is set forth and accounted for. Yorck. 1738. 8.) primum memoratur, G. CHEYNEO (natural method of curing the diseases of the body and the disorders of the mind, depending of the body. London. 1742. 8.) et R. BROOKES (introduction to physick and surgery. London. 1754. 8.) proba-

probatus, ex mercurio cum lapidibus cancrorum praeparatis (dupla portione vel $\frac{5}{8}$) in puluerem aequabilem ex atro cinereum terendo conuerso natus, multis (Pharmac. rational. p. 206. LOESECKE l. c. p. 276) a scrupulo dimidio ad drachmam vsque dimidiam exhibitus, siue solus, siue resinae ialapae iunctus, in bubonibus, gonorrhoea, morbis cutaneis aliisque inquinamentis venereis solenne remedium, ad incidendam quoque lentam humorum pituitam, referendasque natas ex ea causa viscerum oppilationes (Pharmac. rational. l. m. c.), praedicatus, in hepatis inflammationibus, praegressa venaesectione et salium mediorum vsu, (J. LIND essay on the most effectual means of preserving the health of seamen in the royal navy and a dissertation on fevers and infection &c. London. 1774. 8. p. 266), eximio cum fructu exhibitus, in febribus intermittentibus iugulandis ipso cinchonae cortice interdum superior (J. HUXHAM obseruationes de aëre et morbis epidemicis ab anno 1726 ad finem 1737 Plymuthi factae. Lond. 1739. 8.), ad scorbutum, cui vix prodesse putes, medicandum adeo celebratus (DOSSIE theory and practice of chirurgical pharmacy &c. London. 1761. 8. p. 348), difficilis et taediosae praeparationis medicina.

V. *Mercurius sulphuratus, Sulphuretum hydrargyri,*
Sulfure de mercure.

Aethiops mineralis, Aethiops mercurialis,
primum memoratur a TURQUET DE MAYERNE (Syn-
tagm. praxeos medic. ad calc.), G. BATE (dispen-
sator.

fator. Londin. 1693. 8.) et a GUALTH. HARRIS (l. de morbis acutis infantum, acc. obseruat. aliquot de morbis grauioribus, de luis venereae origine, natura et curatione. Genev. 1696. 4. pag. 136), niger, mercurius, vel (*Aethiops mineralis empyrus*) exponendo vtrumque mistum igni, donec sulphur ardere desinat (T. DE MAYERNE et G. BATE ll. cc.), vel (Pharmacop. suec. p. 35. yv. GAUCKES prax. medico-chirurgic. rational. Groening. 1700. 8. C. 24. p. 210) cum liquato lenioris ignis vi sulphure agitando, vel, quod melius vtique videtur cum floribus sulphuris terendo, (*Aethiops mineralis apyrus s. sine igne paratus*), donec omnes globuli euanuerint (G. HARRIS l. c.), permistus, nunc ex aequali vtriusque copia (New dispensat. p. 508. Pharmac. Edinb. p. 97. 98. Pharmac. rossic. p. 98. N. LEMERY cours de chymie. p. 223), nunc ex duabus mercurii vnaque sulphuris (Pharmac. suec. et edinb. ll. mm. cc. New dispensat. l. c. p. 509. J. FR. SCHROMMIUS diss. de aethiope minerali. Altdorf. 1725. 4. §. IX. p. 11), nunc ex tribus mercurii duabusque sulphuris (Pharmac. Wirtemb. II. p. 4), nunc ex vna mercurii et quatuor sulphuris partibus (J. D. CHEVALIER et L. R. P. F. THIEUILLIER l. c.), nunc ex quatuor mercurii partibus et vna sulphuris (J. HIGGS l. c.), nunc ex duabus sulphuris vnaque mercurii (MAYERNE et BATE ll. cc.), nunc ex tribus sulphuris et quatuor mercurii (Dispensat. Boruffo-Brandenburgic. p. 3. G. HARRIS l. c.) partibus conflatus, quae tot quoque aliorum praestantiorum medicaminum fuit fors, ab aliis (TRILLER dispensator. vniuersal. T. II. p. 8), rarius impetuofae

tuosae et nociuae potentiae, quam inertiae (BOERHAAVE element. chem. T. II. pag. 493) accusatus, atque ex officinis medicamentariis (GIRTANNER l. c. I. p. 359) proscripius.

Neque sane negari potest, noxas interdum ab eius usu fuisse illatas, tum potissimum, quando ex consilio J. D. CHEVALIER (l. c.), G. HEUERMANN (l. c. Vol II.) et aliorum, siue nudus vnciae circiter pondere, siue postquam cum combustibilibus et flagrantibus quibusdam materiis in pastillos, trochiscos vel tabellas redactus erat, prunis inspersus, suffitus specie ab aegrotis excipiebatur, quemadmodum superius relatam fuit; at interno quoque usu haud raro effectus edere, expectatione medici vehementiores, experientia docuit; salinae certe profluuium, quod eius usu nunquam cieri, HARRIS (l. c. p. 137), BATE, GAUCKES, N. LEMERY (ll. cc.), SCHROMMIUS (l. c. p. 15), LOESECKE (l. c. p. 279), sibi aliisque pollicebantur, haud raro excitasse SPIELMANN (institut. chem. p. 216), MONRO (l. c. I. p. 247), MOENCH (l. m. c. p. 220) et alii perhibent. siue contingat illud vitio mixtionis iusto minus sollicitae et diligentis, vt mercurii globuli plures integri maneant (MONRO l. m. c.), vel rursus secedant, siue ob acidum in primis viis haerens, mercurii partem (aggreddi enim mercurium in hoc pharmaco comprehensum certis sub conditionibus e. gr. aquam fortem, nuperius quoque comperit Ill. HILDEBRANDT l. c. p. 294) extrahens, et a sulphure inuolvente liberans; praemisso certe aluum laxantium usu, iunctis potuum demulcentium haustibus, et aegris ab omnium acidorum usu interdictis,

dictis, quas cautelas etiam LOESECKE (l. c. p. 280), iniungit, nunquam ab usu huius pharmaci saluam promanasse asseuerat Ill. BALDINGER (histor. mercur. et mercurialium medic. P. III. Goetting. 4. 1781. p. 7), qui etiam nullas vnquam alias noxas frequentem eius usum secutas fuisse, testatur (l. m. c. p. 6.).

Perinde iniusta videtur illorum (c. FR. HUNDEBTMARK *diff. de mercurii viui et cum salibus varie mixti summa in corpus humanum vi atque efficacitate, eiusque cum sulphure coniuncti virtute in idem nulla.* Lipf. 1754. A. E. BÜCHNER et G. F. JAENSCH l. c. §. VI. p. 15. 16.) sententia, qui inertem proclamant hunc aethiopem (s. P. HILSCHER *progr. de aethiope minerali.* Ien. 1748. 4. S. R. WINKLER *de variis aethiopis medicamentosi generibus.* Erlang. 1786. NEUMANN *praelection. chymic.* ed. ZIMMERMANN p. 503). Sulphur certe, etiamsi humoribus nostris non soluatur, in excretiones potentiam suam exercere supra ostensum fuit; et argentum viuum, metallico nitore et insigni illa mobilitate priuatum non recta per intestinorum anfractus via decurrere, quae adhuc de mercurialibus dicenda sunt, demonstrabunt. Aegrotorum per longum temporis spatium hac medicina vtentium cimelia argentea, quae corpus contingunt, nigrescere, aurea argenteum induere calorem notauit Ill. LEONHARDI (in edit. MACQUER *chymisches Wörterbuch.* Leipz. 8. P. IV. 1782. p. 223).

Prima huius aethiopis virtus, eaque, quam immortalis BOERHAAVE (l. m. c.), in reliquas paulo iniquior, solam illi concedit, est, vt vermes inte-

stina

stina praecipue infantum toties occupantes, necet, iam a MAYERNIO (l. c. p. 231) et HARRIS (l. c. p. 135) praedicata, tot aliis aliorum v. gr. LOESECKE, D. MONRO, BALDINGER (ll. cc.), J. G. WALLERII (disputat. academ. Holm. et Lips. 8. fascic. I. continens physico-chemic. et chemico-pharmaceuticas. 1780. Sect. 2. disp. XV. pag. 354) periculis confirmata.

Exhibetur autem eo in casu infantibus duorum ad octo granorum, adultis dimidii imo integri scrupuli pondere semel vel bis per diem, interposito singulis v. gr. quaternis diebus pharmaco alium ducente, modo pulveris specie, saccharo et cinnamomo alioque aromate conditus, vel (*Morsuli contra vermes* Pharmacop. Wirtemberg. II. p. 111) cum radice ialapae refina farta (drachmis tribus) aequali copia, feminibus cinae, et corallina officinali (singularum vncia media), cinnamomo (drachmis duabus) et saccharo albo, aqua rosarum soluto (vncis septem) in morsulos, vel (*Rotulae contra vermes* Pharmacop. Wirtemberg. II. p. 152) cum aequali (scrupulis duobus) feminum cinae, corallinae officinalis et cinnamomi portione, et saccharo albo in aqua rosarum soluto (vncis quatuor) in rotulas lege artis redactus; propinantur autem rotularum, quarum singulae vnciae aethiopsis scrupulum dimidium recipiunt, quotidie drachmae duae ad sex, morsulorum vero, quarum singulae vnciae aethiopsis scrupulum et similem ialapae rationem tenent, infantibus, dulcia eiusmodi appetentibus, aliisque medicinis praefereantibus, drachma vna ad duas.

In

In difficilioribus etiam morbis a vermium pro-
genie in intestinis nidulante originem ducentibus
eximiam opem praestare hunc aethiopem, loquitur
exemplum puellae epilepticae, exhibitis post pur-
gatam fordibus aluum sedecim huius pharmaci prae-
biis a SCHULZIO (apud SCHROMMIUM l. c. p. 21. 22.)
sanatae.

Neque in hac sola virtute vermifuga omnem
consistere aethiopis mineralis potentiam, ex ante
dictis facile intelligas; vtraque certe materies, ex
cuius connubio coaluit, insigni iam dudum inclaruit
in morbis cutaneis diuturnis sanandis efficacia, vt
igitur haud mireris, in scabie (JÜNGKEN lexic. phar-
maceut. &c. ALLEN synops. vniuers. practic. medic.
p. 294. LOESECKE l. c. p. 280. SCHULZE l. m. c.
p. 24. BALDINGER l. m. c.), tinea capitis (LOESECKE
et BALDINGER ll. mm. cc.) sananda, tinea, infricato
tamen simul abdomini vnguento neapolitano (FRI-
DRICH ap. HARTENKEIL *medicinis-chirurgische Zeitung*.
Salzburg. 8. 1795. d. 7. May. p. 188), achoribus
retropulsis et epilepsiam caussantibus (SCHULZE
l. m. c.), varis faciem defoedantibus (IDEM l. m. c.)
eximiam tulisse opem.

Sulphuris potissimum consortio, materiem tran-
spirationis insensibilis ad cutem propellentis, niti
videtur faustus ille successus, quem in morbis ca-
tarrhalibus, praesertim angina eius indolis, et pal-
pebrarum tumore ab eius vsu comperit SCHULZE
(l. m. c. p. 23. §. XXIV.), et pars certe effica-
ciae, quam in hydrope debellando (BATE l. c.)
edidisse fertur.

P. II. Vol. II.

I

Oculo-

Oculorum alios quoque morbos et vlcera foeda vsu huius medicaminis sanata refert Ill. BALDINGER (l. m. c.).

Glandulas obstructas aethiopsis huius vsu referatas SCHULZIUS (l. m. c.) in puella vidit, eius auxilio a duro glandularum colli mentique tumore liberata; in glandularum tumoribus scrophulosis commendat GOURSAND (Recueil des pieces, qui ont concouru pour le prix de l'Academie royale de chirurgie. à Paris. 4. T. III. 1759. p. 288); in morbis scrophulosis, ipsa ophthalmia scrophulosa, scirrhis vlceribusque matricis et intestini recti aequali nitri portione temperatum et cinnabari antimonii fucatum (audit tunc ipsi *pulvis mineralis*) multum extollit GUIL. ROWLEY (seventy four cases with the manner of cure and the preparation of the remedies. Lond. 1779. 8.); atrophiam toties ab obstructis mesenterii glandulis oriundam, strumas et scrophulas cedere huic aethiopi expertus est Ill. BALDINGER (l. m. c.).

Morbum, americanis indigenum, Yaws dictum, non sanari quidem penitus, verum demulceri tamen mirifice huius medicaminis vsu testis est G. GUIL. SCHILLING (diatribe de morbo in Europa pene ignoto, quem Americani vocant Yaws. 8. Ultraj. 1770.).

Morbos cutaneos ex labe venerea propullantes exhibito bis vel ter per hebdomadem eius scrupulo, vel drachma dimidia addita parca manu ialapa feliciter sustulit J. G. H. KRAMER (Commerc. litterar. Noric. 1739. hebd. 38. p. 297). Fuere,
qui

qui in hydrophobia eius vsum tentarunt (J. JOHNSTONE l. c. p. 296).

In ipsa denique lue venerea praeter BATE (l. c.) aliosque vsum eius cum fausto euentu tentavit G. GAUCKES (l. c.), leniori tamen modo malo opponens; iussit autem ille mane et vesperi scrupulum vel drachmam dimidiam cum cereuisia aegroto praeberi.

Fuere autem inter hos, qui morbum venereum ipsum aethiope oppugnabant, multi, qui pilularum formam pulveri praeferebant; natae sunt sic *pilulae aethiopicae* (Pharmacop. Wirtemb. II. p. 125), in quibus ille cum media portione reguli antimonii medicinalis et gummi guaiaci, et cum aequali portione extracti sassaparillae subigebatur; harum grana duodecim ad drachmam dimidiam vsque, tum in memorato modo morbo, tum in scabie maligna, vlceribus fordidis, hydrope, febre quartana exhibebantur.

Pauciores aethiopem cum pinguedine permistum vnguenti specie in morbo venereo adhibuerunt; ita J. HIGGS, MAUFLATRE et QUERENET (ll. cc.), ille, propinata interne simul serpentaria, hi, mercurio dulci.

Accedit ad hunc aethiopem medicamentum illud *hypnoticum* (*Aethiops narcoticus*), a J. C. JACOBI (Act. Acad. Caesar. Natur. Curiosor. Vol. I. 1757. append. art. 5. p. 136), maximopere collaudatum, atque instillando argentum viuum (vncias duas), spiritu nitri fumante (vncii quatuor) solutum, aquae calcis aut lixiuio alcalino ex aqua calcis (libris duabus) et cineribus clauellatis (vncii duabus)

I 2

cum

cum sulphure (vncijs quatuor) cocto, et sedimentum eluendo paratum; hoc puluere (*Puluis hypnoticus*) somnum induci (JACOBI l. m. c. et KRIEL Verhandelingen uitgegeeven door het hollandsch Maatschapp. der Weetensch. te Haarlem. D. XII. p. 31), et mixto cum decima parte pulueris nigri, terendo per tres dies continuos mercurium cum aqua acquisiti, atque adultis ad scrupuli dimidii pondus propinato virus venereum deuinci sine saliuæ fluxu posse asseueravit (l. m. c. art. 58. p. 228) J. C. JACOBI.

Propius adhuc ad aethiopem mineralem accedit, vt tamen pauxillum ferri contineat, illud medicamentum, quod CL. NAVIER (Memoir. de mathematique et de physique présentés par des étrangers à l'Academie des sciences à Paris. 4. T. VI. 1774. art. 35. p. 335), non in vermibus modo profligandis, sed in morbis quoque cutaneis inueteratis, atque tumoribus scrophulosis, scirrhosis ipsisque adeo cancrofis, efficax, vti quidem asserit, expertus est, ex mercurio hepate sulphuris soluto et per factam acidi cuiusdam vi ferri solutionem praecipitato paratum, accensum tamen odorem phosphori flammamque albam spargens.

Aethiops iouialis (LEONHARDI apud MACQUER *chemisches Wörterbuch* &c. IV. 1782. p. 218), ex aequali mercurii, stanni et sulphuris parte terendo paratus, qui quotidie aliquoties drachmae dimidiae pondere deglutitus in debellanda taenia haud parum auxilii praestat.

Aethiops auripigmenti v. Vol. I. p. 276.

Aethiops antimonialis v. Vol. I. p. 176.

Aethiops

Aethiops mineralis auratus (HECKER l. m. c.)
ex sulphure aurato antimonii cum argento viuo,
donec huius globuli euanescunt, terendo permisto
natus, ex lenioribus medicaminibus mercurialibus,
debilibus, praeter naturam sensibilibus atque irri-
tabilibus, in sputum sanguineum procliuibus, si
quando hydrargyro opus habent, conducens.

*Panacea mercurialis nigra, flores salis am-
moniaci aethiopici* (J. G. WALLERIUS l. m. c.), *Mer-
curius fixatus, Panacea* (SCHROEDER l. c. p. 392),
ex argento viuo, sulphure et sale armoniaco, per
sublimationem arctius combinatis, nata, vix nisi
colore magis obscuro a cinnabari caerulea discre-
pans, inter diaphoretica olim relata.

Cinnabaris, ex arctiori mercurii et sulphuris
copula per sublimationem vt plurimum firmata pro-
genita, ponderosa, colore laetissime rubro, per
triturationem siue siccam, siue magis adhuc instil-
lato quodam fluido exaltando conspicua, ponderosa,
si prunis iniiciatur, cum flamma caerulea et haliti-
bus, quales sulphur ardens eructat, deflagrans,
ceterum odoris ac saporis omnis expers, neque
aqua, neque humoribus aquosis dissoluenda, olim
medicis (G. SCHULZ scrutinium cinnabarinum. Hal.
1680. 8. F. CHPH. OETINGER cinnabaris exul redux
in pharmacopolium. Tubing. 1760. 4. J. G. WAL-
LERIUS. et N. SKRAGGE de cinnabaris in corpus hu-
manum effectum. Vpsal. 1762. 4. P. DEMETRIUS de
medicis cinnabaris viribus. Lips. 1778. 4. MANGOLD
Act. ac. elector. Mogunt. scient. vtil. Erford. II.
p. 402 sq.) plurimi aestimata, ideo creberrime

I 3

vfitata,

vſitata, atque ob propriam ſibi virtutem in numeroſas formulas recepta v. gr. in puluerem *epilepticum* D. MOEBII (FRAUNDORFFER l. c. p. 234), HARTMANNI (SPINA l. c. p. 758), CRATONIS (ibid. p. 759), RUDOLPHI IMPERATORIS (ibid.), et DOLAEI (ibid. p. 761), abſorbentem WEDELII (Pharmacop. Wirtemb. II. p. 130), arthriticum WEPFERI (ibid. p. 133), antipafmodicum nitroſum (ibid. p. 134); pulueris cephalici cum ſaccharo a CAMERARIO (ibid. p. 136), et alterius a WINTERO (ibid. l. m. c.) denominati, pulueris confortantis CAMERARII (ibid. p. 137), pulueris confortantis Cellenſis (ibid. p. 138. et pharm. ſuec. p. 87), pulueris epileptici mirabilis MYNSICHTI et alterius epileptici rubri (Pharmac. Wirtemb. p. 140), pulueris praecipitantis STAHLII (ibid. p. 145), pulueris temperantis (ibid. p. 147. 148. et New diſpenſatory p. 558), pulueris contrayeruae compoſiti ſiue bezoardici (Pharmac. ſuec. p. 86), pulueris Tunchinenſis (Pharmac. rational. p. 266), a COBBIO denominati et ad praeuertendas morſus animalium rabidorum ſequelas a Sinenſibus primo adhibiti a WALL (Philosoph. Tranſact. 1744. nr. 474. art. 18. p. 212), a REID (ibid. 1741. Nov. 5.), B. Patre, PH. FR. GMELIN (Specificum antidotum nouum aduerſus effectus morſus rabidi canis. Tubing. 1750. 4.), J. DALBY (on the virtues of cinnabre and muſk againſt the bite of mad dog. Birmingham. 1764.), commendati, porro ſpecifici cephalici MICHAELIS nomine inſigniti (Pharmacop. Wirtemb. II. p. 171) aliorumque formulas intrans, quorum omnium ſalubrem efficaciam tametſi negare omnem nolim, eam tamen cinnabari deberi, ante me dubi-

dubitarunt (v. gr. NICOLAI *Recepte u. Curarten* p. 554) multi, humoribus nostris, in corpore viuo circulanti-
bus, contradicentibus quamuis aliis, praefertim J. G. WALLERIO et F. CHR. OETINGER (ll. cc.), non solui,
LOESECKE (l. c. p. 277. 278), BALDINGER (l. m. c. p. 11) aliique perhibent, deglutitam non mutata
alio iterum exiisse expertus est CARTHEUSER (diff. de cinnabaris inertia medica. Francof. ad Viadr. 1743. 4.); laudes olim ipsi in sedandis neruorum
turbis tributas, nuperius a J. DALBY (l. m. c.) et N. D. FALK (l. c.) recoctas, nullo firmo niti funda-
mento subolsfecit iam BOERHAAVIUS (Element. Chem. T. II. p. 494), experientia eorum teste pronuncia-
runt B. Pater (l. m. c. p. 24. §. 26.), LOESECKE, CARTHEUSER, TRALLES (ll. cc.), BALDINGER (l. m. c. p. 11. 12).

Arctius scilicet illud vinculum, quod in hac cinnabari inter argentum viuum et sulphur inter-
cedit, vtriusque efficaciam fere delet, quod vt primum laxatur et soluitur, illa redit; quamuis
igitur in ventriculum detrusa aut nihil aut saltem perparum efficiat, (interdum enim salinae fluxum
induxisse, praeter alios testatur LIEUTAUD synopf. vniuers. prax. medic. Amstelod. 4. 1765. P. II. L. 2.
acidum forsan in ventriculo offendens, cuius vi a sulphure inuolvente dirimitur), et *emplastrum de
cinnabari* (SPINA l. c. p. 384), perinde ac *emplastrum
febrisugum* (J. LE MORT pharmac. med. phys. p. 172),
et *unguentum epilepticum* (JÜNGKEN corp. pharmac. p. 670. b.), et *Panacea Anwaldina*, quae, multum
olim depraedicata, cinnabari potissimum constare, cui
crocus et conchae praeparatae accedant, (O. CROLLIUS

l. c. p. 195) fertur, colorem quidem, nihil tamen virtutis debere cinnabari tam certum sit, quam quod certissimum, prunis tamen inspersa, quarum calore inflammata in sua principia, sulphur et hydrargyrum, ambo vaporis specie conspicua, resoluitur, fatis potenter operatur.

Quare a primis inde huius medicationis incunabulis suffituum illorum ad morbos venereos sanandos adhibitorum princeps materies fuit cinnabaris, rarius meraca, quam aliis, potissimum fragrantibus (B. ALBINUS et G. C. DE HORN l. c. §. 22) temperata, v. g. (drachmae duae), cum gummi guaiaco (drachmis tribus), benzoë et styrace calamita (vtriusque drachma vna et dimidia) ac terebinthina in trochiscos (*Trochisci contra luem veneream* D. DEKKERS, FRAUNDORFFER l. c. p. 310), aut (B. ALBINUS et G. C. DE HORN l. m. c.) cum thure, benzoë, et mastiche (singulorum drachmis sex ad vnciam cinnabaris dimidiam), aut cum terebinthina, styrace liquida, et gummi tragacanthae in similem formam redacta.

Verum quam anceps sit remedium illa fumigatio, supra iam fuit ostensum, ab HANNEMANNO quoque (Ephemerid. Acad. Caes. Nat. Curiosor. Dec. II. ann. 6. Norimb. 1688. p. 566) reprobata.

Cinnabaris nativa, *Hydrargyrum Cinnabaris* (Linn. Syst. nat. III. p. 376), laetissime rubra, ponderis specifici, ratione ad pondus specificum aquae purae habita, = 7000 — 8000 : 1000, septem mercurii partes, aliquando plus continens, rarius quidem, quam olim vulgo putatum fuit, arsenico inquit

inquinata, idcirco tamen non immerito a plurimis medicis, qui suam in cinnabari posuere fiduciam, posthabita, quamuis alii (e. gr. J. A. HOFSTETER *ob der natürlichen und rein gewachsene Zinnober als eine Arznei in den menschlichen Leib ohne Gefahr gebraucht werden könne.* Leipz. 1708. 4. et *vortrefliche Güte des natürlichen jedoch rein gewachsenen Zinnobers, entgegengesetzt* J. G. BECKERN, *daß dieser Zinnober recht gebraucht ein ganz unschädliches und nie genug gepriesenes Medicament sey.* Schleswig. 1711. 4.), in nativa proximum quasi supremi numinis donum omni arte humana superius conspicientes omni factitiae praeferrent, aut (G. CLAUDER *inuentum cinnabarinum, hoc est, dissertatio de cinnabari nativa Hungarica in maiorem efficaciam fixata et exaltata.* Ienae. 1684. 4.), continuata per plures menses variis lenioris caloris gradibus digestionem ita immutari posse sibi persuaderent, ut novem eius granis lues venerea sanari penitus possit.

Cinnabaris factitia, olim Venetiis (DEMACHY *l'art du distillateur des eaux fortes.* à Paris. 1773. fol. Vol. II. P. 3. Sect. 4. art. 2.) et Viennae (KOESTLIN apud J. BECKMANN *Beyträge zur Oeconomie &c.* IV. p. 153. J. A. WEBER *nützliche Wahrheiten für Fabrikanten und Künstler.* Wien. 1787. 8. p. 41-61. 247-263. *practischer Theil.* p. 9. 76. WASSERBERG *chem. Abhandlung vom Schwefel.* Wien. p. 314 sq.), nunc Idriae (HACQUET *Magazin der Bergbaukunde.* P. III. p. 67), et insigni quotannis copia Amstelodami (*Bergmännisches Journal.* Ann. IV. 1791. P. II. p. 84 sq. DEMACHY l. m. c. J. J.

FERBER *neue Beyträge zur Mineralgeschichte verschiedener Länder &c.* Vol. I. p. 339 sq. RÜCKERT *chemische Annalen* 1789. Vol. I. p. 302 sq.), parata, cum hodie rarius a medicis interne adhibeatur, rarissime a pharmacopoeis ipsis confecta, sed, perinde ac a pictoribus aliisque artificibus, quibus utique melius conducit, quam medicis, ut plurimum specie pollinis in molendinis isti foli fini accommodatis im-
 petratam, de arsenici labe (N. D. FALCK et J. J. FERBER II. CC) nonnullis suspecta, nunc lapide pyrmieson (J. A. WEBER *physicaiisch - chemisches Magazin für Aerzte, Chemisten und Künstler.* Berlin. 8. P. I. 1780. p. 51), frequentius minio (J. J. FERBER I. m. c. p. 344. 345. J. A. WEBER I. m. c. p. 50 sq. DOSSIE *geöffnetes Laboratorium übersetzt durch Königsdörffer.* p. 221), aut alia atque alia ferri calce (J. J. FERBER I. m. c. p. 345), praefertim ea, quam ferri vitriolum post distillationem acidi relinquit, aut laterum pulvere (J. J. FERBER I. m. c.), nunc pigmentis vegetabilibus, sanguine draconis (G. FR. HILDEBRANDT I. m. c. p. 324. 325), fantalo rubro (J. A. WEBER I. m. c. p. 51), aut femine lycopodii (J. A. WEBER I. m. c.), nunc paucioribus, nunc pluribus fucata.

Facile tamen detegi istae fraudes possunt, plures, si specimen certissime genuinae cinnabaris cum suspecta comparare liceat, coloris varietate; arsenicum et lapidem de pyrmieson, qui illud recipit, prodit nidor allii foetori similis, quem eo corrupta cinnabaris spirat, carbonibus ardentibus inspersa, et fumus albus, flammam assurgentem lambens; reliqua manifestantur, eo quod cinnabaris ferro candenti

dentis inspersa aut vasis clausis igne paulo violentiori exagitata, materiam quandam superflitam relinquit, quum pura et genuina tota in altum auolet; relinquit autem carbonis speciem, si cum materia vegetabili permista fuerit, puluerem, quem, oleo lini super eo accenso magnes trahit, si ferri calce, puluerem cum fluxu nigro facile in metallicum plumbi granum conuertendum, si minio fuerit vitata, quod dulci quoque sapore se prodit, quem bonum acetum cum istiusmodi cinnabari coctum adsciscit.

Cinnabaris antimonii v. Vol. I. p. 237.

Cinnabaris caerulea (J. G. WALLERIUS disput. academic. fasc. I. disp. XV. p. 355) ex decem partibus aethiopsis mineralis cum tribus salis ammoniaci septies sublimatis nata, aequae ac infrequentia medicamina salis ammoniaci intermixto maiorem, quam praee cinnabari exserit, efficaciam, debet, colore caesio distincta, ceterum obsoleta.

Mercurius violaceus diaphoreticus s. *Flores ammoniaci-mercuriales* (ASTRUC l. c. p. 457. 458), ex atro in violaceum colorem vergens, sublimando aethiopem mineralem per deflagrationem paratum cum aequali salis ammoniaci portione impetrati, scrupuli dimidii imo integri pondere, boli vel pilularum forma ad virus venereum delendum quondam praescribebantur, a CHARMETTON (Recueil des pieces, qui ont concouru pour le prix de l'Academie royale de chirurgie. à Paris. 4. T. III. 1759. p. 210 sq.) ad dissipandos tumores scrophulosos commendati.

Mercuri-

Mercurius violaceus Parisiensium (TRILLER dispensat. vniuers. P. II. p. 404), ex mercurii partibus tribus, sulphuris et falis ammoniaci, vtriusque partibus duabus, paratur.

Mercurius diaphoreticus Kenelmi Digbaei (III. BALDINGER histor. mercurii et mercurial. medica. P. IV. 1781. p. 4), ex argento viuo (libra integra) cum sulphure antimonii aurato (vnciis quatuor) terendo permisto, et aliquoties sublimate exortus.

VI. *Medicamenta, in quibus mercurius aliis metallis iungitur, olim frequentia, hodie parum usitata.*

Amalgama plumbi, in minutos globulos redactum, praemisso amygdalarum dulcium oleo, deglutendum olim exhibebatur aegrotis, morbo iliaco laborantibus (J. VESTI et G. G. ECKMANN diff. de vsu et abusu medicamentorum mercurialium. Erford. 1705. 4. p. 7. §. 111.).

Amalgama stanni (v. Vol. I. p. 300); hoc amalgamate scrupuli pondere quotidie exhibito intra breue temporis spatium profligatam lepram refert MISSA (Recueil periodique d'observations de medecine, de chirurgie et de pharmacie. à Paris. 8. T. II. 1755. Febr. art. III. p. 140); praedicarunt quoque alii (F. HOFFMANN et van den VELDE diff. de mercurio et medicamentis select. Hal. Magdeb. 1700.) et C. OERI (diff. de hydrargyri natura, viribus et vsu. Basil. 1706.); puluerem, terendo hoc amalgama cum aqua nascentem, ad debellandos vermes intestina irritantes et ipsam taeniam (BALDINGER
l. m. c.

l. m. c. P. II. p. 10), cum fructu adhibuerunt alii. Alias mercurii cum stanno misturas commendant PARACELSUS (de curation. impost. curat. luis gallic. c. 9.), MAETS (collectan. chymic. Leidenf. p. 261. et Chem. ration. p. 83), MAUR. HOFFMANN (act. laborat. chymic. proc. 154.) et FR. HOFFMANN (Not. ad Oper. POTERII p. 72. et Medic. ration. systemat. T. IV. P. 5. c. 4. p. 170).

Amalgama ferri, quod totum a magnete trahitur, difficulter obtinendum, ex aequali vtriusque metalli portione sibi comparavit CROHARÉ (journal de medecine, chirurgie, pharmacie. T. XLII. 1774. Sept. art. 3. p. 276), cuius in morbis chronicis medicandis laudes canit.

Sal mercuriale ferreum liquidum (Navier Contrepoissons de l'arsenic, du sublimé corrosif &c. T. II. P. 4. c. 12. p. 345 sq.), mercurium sublimatum corrosivum album aqua solutum cum solutione ferri in aceto facta commiscendo obtinetur, acrimoniae expers, et, sit fides apud NAVIER, in multis morbis chronicis tutum et utile. Mercurii quoque cum ferro connubium in sananda lue venerea efficax extollit DIBON (diff. sur les maladies veneriennes. Paris. 1724.); similis remedii arcani ex acido falis communis, ferro et paucis argento vivo saturato, conflat mentionem iniicit SCHEELÉ (VeckoKrift för Läkare och Naturforskare Vol. VII.).

Eiusdem mercurii cum antimonii regulo copulam D. DE PLANIS CAMPY (la verole reconneue, combattue et abattue. Paris. 1623.) praedicat.

Mercuri-

Mercurius dulcis martiatus (P. J. HARTMANN diff. martis cum mercurio coniunctionem vltibus practicis commend. Hal. 1759. 4. et diff. de mercurio dulci martiali, eiusque praeparatione et vsu medico. Francof. ad Viadr. 1773.), residuum a floribus salis ammoniaci, quos haematifatos appellant, cum argento viuo terendo et sublimando paratus, vtrumque metallum, ferrum et mercurium, continet, vt itaque vtriusque vires coniunctas, ferri roborantes, mercurii resoluentes spondeat, in mixta hac indicatione apprime utilis (P. J. HARTMANN ll. mm. cc. et NOSE *über die Behandlung des venerischen Uebels*. Augsp. 1780. 8.).

Mercurius diaphoreticus multorum non est nisi mercurii calx antimonii calce aut antimonii aurique calce simul temperata, quales misturas eximii, vtinam meritis! laudibus condecoratas descriptas legere est apud D. DE PLANISCAMPY (l. c.), FR. HOFFMANNUM (ll. mm. cc.), SENNERT (institut. medic. L. V. P. 3. Sect. 3. c. 18.) et (l. c. L. III. c. 15. p. 395-397), sub nomine *praecipitati solaris, praecipitati solaris regulini s. diaphoretici, HERCULIS BOVII, auri vitae CLOSSAEI* apud J. SCHROEDERUM.

Panacea de la Vigne, Mercurius praecipitatus ruber solaris et lunaris (FR. HOFFMANN pharmacopoea medico-chymica. L. III. c. 15. §. 22.), puluis ruber ex calce mercurii et vtriusque metalli nobilis conflatus, coniungendo consueta ratione aurum et argentum cum hydrargyro, superfluum huius portionem ex nato inde amalgamate exprimendo, amalgama in puluerem conterendo, nouum sub-

subinde hydrargyrum (vt tandem decuplo superet aurum atque argentum) adfundendo, et per nouem mensium spatium phialae inclusum leni lampadis igni exponendo confectus, vnius vel duorum, imo quinque et decem granorum pondere in morbis quam maxime desperatis commendatus, et insigni, qua pollet acrimonia periculosus, hinc merito exoletus.

Praecipitatus solaris (GERV. UCAY traité de la maladie venerienne. Ed. 3. à Paris. 1702. 12. p. 90. J. DEVAUX abrégé de la médecine pratique de J. ALLEN. T. III.), puluis obscure ruber, ex mercurii aurique calce coniunctis compositus, amalgama auri, quartam huius metalli partem recipiens, per tres menses continuos lampadis igni sensim aucto exponendo, natus, granorum trium, imo duodecim pondere olim exhibitus, verum acrimonia sua, qua vomitum aluumque violentissime mouet, facile nociturus, ideo obsoletus.

Similiter argentum viuum cum auro permisceri suadent A. GALLUS (de ligno sancto non permiscendo. Patav. 1540.), HERCULES SAXONIA (luis venereae perfectissimae tractat. Patav. 1597.), B CHRISTINUS (Arcana L. Riverii. 1676.), BASSIUS (tract. de morbis venereis. Francof. et Lipsf. 1763.), CAESALPINUS (de metallis p. 195), SENNERT (l. m. c.), UNZER (anatomia mercurii. p. 233), et in *auro vitae* HARTMANN, et *auro vitae alio* SCHROEDERUS (l. m. c.), in suo *mercurio per se praecipitato* ZWOELFFER (mantiff. spagyric. p. 354), in *AZOTH HOFLINGII* et *mercurio diaphoretico* CARDILUCCII JÜNGKEN (Chem. experimental.

mental. p. 260), in suo HERCULE BOVIUS (SCHROEDER l. c. p. 396).

Mercurius dulcis solaris, *Manna mercurii* (SCHROEDER l. c. p. 400), non est nisi mercurius dulcis, primo in crystallos, tum in liquorem redactus, denique cum auri calcinati tertia parte digestus.

Arcanum corallinum Zwelfferi (JÜNGKEN corp. pharmac. p. 305. a.), pulvis ruberrimus, mercurium dulcem cum octava vel sexta parte croci solis spongiosi primo terendo permistus, tum vstus.

Mercurius praecipitatus viridis, *Lacerta viridis*, pulvis viridis, ex mercurii cuprique calce commistis constans, olim quidem in gonorrhoea virulenta (J. VESTI et G. G. ECKMANN l. c. p. 22. §. XIII. N. LEMERY cours de chymie. p. 272), et phimosi non extrinsecus modo, sed granorum duorum, imo sex et octo pondere intus boli pilularumue forma adhibitus, siue (N. LEMERY l. m. c.) commixtam cum cupri solutione mercurii solutionem caloris vi omni humore orbando, residuum siccum denuo per acetum soluendo, et acetum iterum per ignem dissipando, siue (New dispensat. p. 522) ex mercurio sublimato corrosivo albo aqua dissoluta ope instillatae solutionis cupri per spiritum salis ammoniaci peractae praecipitando argentum vivum paratur, forsitan quoque ab infixo adhuc acerrimo acido vehementissime operatur, et ventriculum praesertim haud parum laedit, hinc hodie ex pharmacopoliis fere omnibus exul.

VII. *Calces mercurii, Mercurius oxydatus.*

Aethiops per se, Aethiops mineralis per se, Mercurius oxydatus niger, mercurius continua cum aqua trituratione in puluerem atrum omninitoris expertem conuersus, HOMBERGIO (Memoir. de l'acad. des scienc. à Paris. ann. 1700. p. 277 sq.) cognitus, facillime acida, etiam vegetabilia, subiens, hinc sueta medicaminum a KEYSERO quondam venum datorum materies, cito quoque et aequaliter cum pinguedinibus in vnguentum redigendus, J. C. JACOBI (l. m. c. art. 58. p. 228) laudes meritis, eo quod, quamuis, notante etiam KUHNIO (Nov. act. acad. Caes. Nat. Curios. Vol. I. p. 331), veneno venereo aduersetur, saluam non cieat, ab aliis grani vnus, et plurium, imo octo pondere, consilio aluum ducendi exhibitus, quam eius virtutem a tribus iam eius granis deglutitis in se ipso expertus est B. MANGOLDUS (Act. Acad. elector. Mogunt. Erford. T. I. 8. 1757. p. 244-251), qui etiam arcanum ab HUNDERTMARKIO (Respona seu consilia praestantium medicinae doctorum, de morbo, qui Card. A. M. QUIRINUM per 5 et amplius menses lectulo affixum detinuit. Brix. 1750.), Card. QUIRINO oblatum, in ea calce latuisse suspicatur; teste ANT. LE GRAND (Curios. rerum abditar. naturaeque arcanor. perscrutator. p. 219) scrupulorum duorum dosi cum diacydonio propinatus vermibus ex intestinis expellendis suppar. Faciliorem et minus taediosam parandae huius calcis rationem docuit DEMACHY; iubet scilicet ille (Nov. act. Acad. Caesar. Nat. Curios. Vol. VII. 1783. p. 48. 49.) argentum viuum cum spissa ex gummi tragacanthae vel arabico con-

P. II, Vol. II. K lecta

fecta mucilagine ita conteri, vt ellipsis agitando describatur, donec nulli amplius appareant globuli, huic massae, vt soluatur, aquam calidam infundi, per chartam griseam traici, et puluerem nigerimum, qui labore hoc peracto chartae adhaeret, leni calore exsiccari.

Mercurius praecipitatus per se, Mercurius praecipitatus, Praecipitatum, Praecipitatus ruber, Puluis Vigonis, Calx mercurii rubra, Mercurius oxydatus ruber, Mercurius calcinatus, calx ex argento viuo caute in vase altiori per longius temporis spatium igni exposito (WESTRUMB *chem. Annal.* 1793. Vol. I. p. 111. 112. van MONS *ibid.* 1794. Vol. I. p. 127. 128), a veteribus (SCHROEDER l. c. p. 392) interdum additis silicibus, nata, iam GEBERO (*vollständige chymische Schriften &c.* Frankf. und Leipz. 1710. 8. L. II. c. 17. p. 110), R. BOYLEO (*Histor. fluiditat. et firmitatis.* Amstelod. 1667. 12. P. II. Sect. 51. p. 121), J. KUNCKELIO (*Laborat. chymic.* P. III. c. 6. p. 226 sq.), HOMBERGIO (l. c. ann. 1705. p. 101 sq.), cognita, rubra, nitens, eoque nitore mercurium praecipitatum rubrum ut plurimum superans, ex lamellis quasi lithargyrii instar conflata, acri et metallico sapore linguam feriens, igni in vasis clausis et apparatu pneumatico torta largam aëris vitalis copiam largiens, et in argentum viuum rediens, multis, v. gr. CRATONI A KRAFTHEIM (*commentar. de morbo gallico* ed. a SCHOLZIO. Francof. 1594. 8.), AEG. DAELMANS (*nieuw hervormde geneeskunst gegrond op de gronden van het acidum en alcali.* Amsterdam. 1689. 8.), FRAUNDORFFER (*Ephemer. Acad.* Caesar.

Caesar. Nat. Curios. Dec. III. ann. 3. Lipf. 1696. obl. 4. p. 5), ANGELO SALAE (syn. aphorism. chymiatr. Sect. II. aph. 34. p. 260), et nuperius Angliae praesertim medicis e. gr. FR. GEACH (medical and chirurgical observations on the inflammations of the eyes, on the venereal disease, ulcers, and gun-shot-wounds. London. 1768. 8.) et J. ANDREE (observations on the theory and cure of the venereal disease. London. 1779. 8.), inter palmaria virus venerei antidota relata, eo scopo v. gr. cum $\frac{1}{20}$ extracti et $\frac{3}{20}$ resinae (*Pilulae magneticae* *Ostii* TROMMSDORFF *Journal der Pharmacie*. Vol. II. Fasc. 2. p. 86-98), dimidii, integri, duorum adeo granorum pondere vel cum aequali (v. gr. octo granis) pulveris radice liquiritiae pondere, et (granis quinque) conferua cynosbati (GIRTANNER l. c. I. p. 449) in pilulas (duodecim, quarum una singulis vesperis, tertia semper exclusa, ante cubitum deglutitur), vel cum opii aequali copia et conferua cynosbati (GIRTANNER l. c. I. p. 450) in bolum redacta, maiore quatuor aut quinque granorum pondere aluum et vomitum violentissime mouens, licet diaphoretica potius quam hac facultate gaudere asserant SENNERT (l. m. c. c. 18.), POTERIUS (pharmacop. spagyric. L. II. c. 13.) et ZWELFFER (l. m. c. p. 353). Externo etiam vsu saluam ciere expertus est FABRICIUS HILDANUS (observat. cent. 5. obl. 94.); in plura quoque medicamenta externa v. gr. *aquam causticam* (SCHROEDER l. c. p. 152), mundandis vlceribus vtilem, *aquam mercurialem* RULANDI (SPINA l. c. p. 134), vlceribus malignis adhibitam, *emplastrum ad tophos venereos non*

exulceratos HOFFMANNI (JÜNGKEN corp. pharmac. p. 635. a.) fuit receptus.

Praecipitatus dulcis (SCHROEDER l. c. p. 394) paratur, argentum viuum cum mercurio praecipitato rubro, super quo vini spiritus deflagrauit, calcinando.

Mercurius praecipitatus ruber, *Mercurius calcinatus ruber*, mera, si quidem, prouti decet, violentum et diuturnum satis ignem experta fuerit, mercurii calx, a praecedente, nisi debiliore velis nitore, parum distincta, licet alia plane ratione, soluendo scilicet argentum viuum aqua forti, hancque, donec superstes massa rubrum induat colorem, per ignis vim iterum expellendo, (P. J. BONZ NOV. act. Acad. Caesar. Natur. Curios. T. VII. obs. XV. p. 100 - 105. RÜCKERT *chem. Annalen*. 1788. Vol. II. p. 497 - 501. VAN MONS *ibid.* 1792. Vol. I. p. 131 - 133. et HILDEBRANDT *ibid.* 1792. Vol. II. p. 398 - 402), parata.

Et haec mercurii calx acris metallici saporis igne torta largitur aërem vitalem et argentum rediuuum, atque acidis plurimis facilius dissoluitur, quam mercurius viuus; non raro alienis adulteratur, lateribus in puluerem contulis (J. M. SCHILLER *vermischte Aufsätze chemischen, pharmazeutischen und physikalischen Inhalts*. Nürnberg. 1790. 8.), minio et cinnabari, si quidem fraus sublit, ut plurimum ut eadem coloris varietas exurgat, quam genuina merx prae se fert, utraque simul corrupta; patet omnino hoc vitium specimen calcis certissime genuinae cum hac suspecta comparanti, laterum mixtura,

stura, quando, quod a calce ignis vim in catillo experta superest, combusto super hac materia lini oleo a magnete trahitur; prodit minium intermistum plumbi granum a liquata hac cum carbonum puluere calce remanens; cinnabarin interesse colliges, si calx haec catillo aut carbonibus candentibus inspersa fumum et flammam sulphuris monstrat.

Insignis, quam in corpus viuum exercet, acrimonia externo potissimum vsui destinauit hoc pharmacum; hinc vlceribus, siue ex causa venerea, siue aliunde ortis, potissimum oculorum (PLATNER institut. chirurg. rational. §. 314. p. 195), ad carnem luxuriantem exedendam, callososque eorum parietes absumendos et pus bonae notae excitandum, in vlcusculis canerosis penis (J. DE VIGO l. c. N. MASSA de morbo gallico tr. 6. c. 61. GIRTANNER l. c. I. p. 217), morbis oculorum venereis, verrucis venereis corrodendis (GIRTANNER l. c. I. p. 236), vulneribusque ab animalium rabidorum dentibus inflictis, nunc pulueris forma inspergitur (GIRTANNER l. m. c.), nunc et frequentius quidem, v. gr. cum decem partibus vnguenti basilici (*Vnguentum rubrum* GIRTANNER l. c. I. p. 452), in vnguenti formam redactum, etiam in lue venerea ipsa (FR. DE ROMA Consultation. medicae chirurgic. Op. posthum. Napol. 1669. fol.), et morbis cutaneis (N. D. FALCK l. c.) adhibetur. Principem ita constituit materiem tam *pulueris cathaeretici pro ossibus* (cariosis scilicet, quibus adspergitur), alumini vsto ($\frac{3}{8}$), cerussae ($\frac{6}{8}$), oleo caryophyllorum ($\frac{1}{8}$), euphorbio ($\frac{1}{8}$), myrrhae ($\frac{6}{8}$), fabinae siccae ($\frac{6}{8}$),

K 3

radici

radici iridis et aristolochiae rotundae (vtriusque $\frac{1}{8}$) iunctum (SCHROEBER l. c. p. 262), et aquae lauandis partibus impetigine defoedatis dicatae (TURQUET DE MAYERNE prax. tract. 2. c. 21.), et vnguenti piacentini, in nosodochio patauino ad sananda vlcera venerea et alia adhibiti (FRAUNDORFFER tabul. smaragd. p. 330), in quo minio ($\frac{1}{16}$) et cerussa ($\frac{1}{8}$) temperatum, cum cera alba ($\frac{1}{8}$) et oleo communi ($\frac{5}{8}$) subigitur; simili vnguento, hanc mercurii calcem recipiente, adhibito simul intus mercurio sublimato corrosiuo, vlcus venereum teterrimum, malam, parotidem, ductus saliuales arrodens, sanauit LANGE (apud SCHMUCKER *vermischte chirurg. Schriften*. Vol. II.); opio (granis duobus vel tribus) temperatum, et cum cera alba (drachma) ac butyro non salito (drachmis duabus) permistam (drachmam dimidiam) calcem in ophthalmia praedicauit BOERHAAVE (de morbis oculorum. Goett. 1730. 8. p. 95), in lippitudine Ill. THEDEN (*Neue Bemerkungen &c.* I. p. 192); vnguentum, ex eadem, tutia praeparata ($\frac{1}{16}$), nitro depurato ($\frac{1}{20}$), camphora ($\frac{1}{20}$) et axungia porcina ($\frac{3}{8}$) conflatum, in tunicae corneae claritate restituenda aliisque oculorum malis delendis potentissimum deprehendit CHR. L. MURSINNA (*medic. chirurg. Beobachtungen nebst einigen Anmerkungen darüber*. Berlin. 8. Erste Samml. 1782.); mercurio praecipitato rubro cum aequali copia argenti viui et stanni in amalgama redacto, et cum quadrupla portione vnguenti rosati, et aliquot guttis olei menthae piperitae subacto, dolores ab haemorrhoidibus caecis natos cito et mirifice leniuit N. D. FALCK (l. m. c.); eodem mercurio praecipitato rubro

(scru-

(serupulo vno), praecipitato albo (granis quinque), saccharo saturni et floribus sulphuris (amborum drachma dimidia), cum oleo ligni rhodii (guttis quinque), vnguento pomato (drachmis sex) et oliuarum oleo subactis, ad sanandam scabiem feliciter vsus est M. RULAND (Curation. empiricar. et histor. in certis locis et notis personis, expertar. et rite probatar. Centur. Lauing. 1594. 12. l. 4. tit. scabies); mercurio praecipitato rubro, cum theriaca et vnguento digestiuo subacto, praescripto simul pro interno vsu turbith minerali, a cane rabido morsam saluauit KÜHN (nov. act. Acad. Caesar. Nat. Curios. T. I. obs. 58. p. 219 sq.); cum axungia porcina commistus egregium quoque praebet, modo circumspecte adplicatus, pediculis necandis par remedium; mercurio praecipitato rubro et aequali florum sulphuris portione cum vnguento saturnino Zwelfferi (octupla portione) et oleo oliuarum in linimentum redacto, ad tineam, achores, fauos sanandos vsus est H. SRETA (apud M. FRICCIUM paradoxa de venenis. Aug. Vindel. 1710. 8. p. 117); amplius adhuc compositum *vnguentum ad scabiem*, quod hunc mercurium praecipitatum recipit, habet LE MORT (pharmac. medico-physica. p. 165).

Ingreditur porro *ceratum mercuriale* a N. D. FALCK (l. c.), in vlceribus cutisque vitiis, ab acrimonia venerea proficiscentibus collaudatum, in quo (vncia dimidia) cum mercurio dulci (vnciis duabus), saccharo saturni (vncia integra), cera alba (vnciis quatuor), oleo nucum iuglandis (vnciis sex) et oleo lauendulae (guttis triginta) coniungitur; et

emplastrum ad clauos pedum. quod LE MORT (l. m. c. p. 168.) tum his delendis, tum vlceribus durioribus sanandis, tum bubonibus venereis discutiendis commendat; permiscetur autem (scrupuli duo) cum gummi ammoniaco (drachmis duabus), resina pini (drachma vna), et vitriolo cupri (drachma media vel scrupulo).

Vlceribus liquida quoque interdum forma cum aqua agitando permixtus (LOESECKE l. c. p. 288.) applicatur.

Puluere nicotianae et radice ari temperatum, atque naribus attractum in gutta serena eximiam tulisse opem narrat LOESECKE (l. m. c.), cum puluere herbae nicotianae et radice ari maculati permixtus ac naribus attractus in amaurosi quoque commendatur a Sueciae medicis (*Veckokrift för Lakare och Naturforskare &c.* Vol. VI.). Suffitibus mercurialibus adiecit J. ZECCHIUS (de morbo gallico 1586.).

Neque tamen ingens illa acrimonia ab vsu interno huius quoque pharmaci deterruit, multis tamen, H. FRACASTORIO (de morbis contagiosis c. 10.), AL. FR. PETRONIO (l. c. l. 6. c. 23.), B. TOMITANO, J. WYERO, J. ZECCHIO, S. CORTILIONI, D. TURNERO (ll. cc.), A. M. BRASSAVOLAE (de morbo gallico. Venet. 1551.), A. FERRERIO (de pudendagra. Tolos. 1533.), M. J. PASCHALI (opuscul. de morbo gallico), G. FALLOPIO (de morbo gallico. Patav. 1564. c. 79.), PR. BORGARUTIO (method. de morbo gallico. Patav. 1566.), J. PALMARIO (l. de hydrargyro. c. 6.), P. P. PEREDAE (prax. medic. Barcin. 1579.), J. BALCIANELLO (disc. contro l'abuso dell' antimonio praeparato, argento viuo sublimato, e del praecipitato

in

in medicina solutiua ordinato. Veron. 1603. 4.), P. FORESTO (l. c. l. 32. obf. 19. schol.), H GUARGUANTO (responf. var. Venet. 1613.), J. VARANDAEO (tr. de morbo gallico. Monfp. 1620.), FR. RANCHINO (traité de l'origine &c. de la verole. Lyon. 1620.), TH. BARTHOLINO, qui (epiftolar. medicinal. Hafn. 8. Cent. III. 1657. obf. 100.) externum iam vsum insignes fuiſſe fecutas noxas, memorat, C. MUSITANO (trutina chirurgico-phyfica. Colon. Allobr. 1698.), B. BOSCHETTI (diff. de ſaliuatione mercuriali. Venet. 1722.), G. S. BAUMLERO (*mitleidiger Arzt*. Argent. 1731.), J. G. RAUCHIO (diff. de mercurii vſu et abuſu. Marburg. Catt. 1727.), L. HEISTERO et J. J. SCHMIDIO (diff. de chirurgorum erroribus in curandis morbis venereis. Helmſt. 1728.), B. VAN LINDERN (*Venus-Spiegel*. Strasb. 1732.), M. ALBERTI et H. A. SCHRIMFFER (diff. de hydrargyroſi. Hal. Magdeb. 1740.), G. FR. VENEL (quaef. chemic. duodec. Monfp. 1759. quaef. 6.), D. MONRO (l. c. Vol. I. c. 8. Sect. 4. p. 254. 255.) et (apud eundem) s. HAHNEMANNO deteſtato.

Primus, qui internum eius, quamvis multoties abluti, vſum tentavit, videtur fuiſſe J. DE VIGO, qui, (chirurg. compendioſ. Venet. 1520. fol. l. 5. et chirurg. copioſ. Rom. 1514. fol. l. 2. c. 20.) granorum duorum pondere in colica, et (chirurg. compendioſ. l. m. c.) granorum trium vel quatuor pondere cum theriaca ſubactum in peſte commendat; primus, qui eum, aqua ſollicite ablutum, granorum quinque pondere, non ad hos modo morbos, verum etiam ad quartanam pertinacem et melancholiam,

choliā, et potissimum ad virus venereum iugulandum intus adhibendum praecepit, fuit P. A. MATTHIOLUS (l. c.), sequentibus mox aliis v. ANT. GALLO (de ligno sancto non permiscendo. Paris. 1540. 8.), RANGONO (de morbo galeco sanando. Venet. 1538.), M. A. BLONDO (de origine morbi gallici. Venet. 1542.), A. ALCAZER (Chirurgiae. L. VI. Salmant. 1575.), TH. BOVIO (Flagello contra de medici communi detti rationali. Venet. 1583. 4.), A. CAESALPINO (κατοπτρον s. speculum artis medicae Hippocraticae &c. Lugd. gall. 1601-1603. l. 4.), F. PLATERO (prax. medic. Basil. 1602.), SENNERTO et ZACUTO (ll. cc.), A. WEICKARDO (Cotlerus rediuiuus. Francof. 1626.), HARVY (apud TURNER l. c.), J. LOSSIO et J. G. REBENTROST (diff. de lue venerea. Vitemb. 1683.), M. B. VALENTINI (prax. medic. infallibil. c. 12. p. 143), H. BOERHAAVIO (Elem. Chem. II. p. 485); ita N. GRIMM (Ephemer. Ac. Caesar. Nat. Curios. Dec. II. A. 4), eius granis primo tribus, sensim pluribus, donec leue contingeret saluāe profluuium, exhibitis, quatuordecim dierum spatio pertinax gutturis vlcus sanauit. Multi veneno venereo infecti et plurimis aliis pharmacis frustra tentati decocto bardanae faturato, cuius singulis libris medium huius mercurii praecipitati granum additum fuerat, potato, teste Perill. STOERCKIO (ann. medic. secund. Vindob. 8. 1761. p. 224), cum sanitate in gratiam redierunt.

Multi tamen eorum, qui deglutiendum aegrotis praeceperunt mercurium praecipitatum rubrum, eius acrimoniam metuentes, et, ducibus A. LIBAVIO

(Alche-

(Alchemia. Francof. 1597. 4. p. 404), GEOFFROY (Mém. de l'Acad. des scienc. à Paris. ann. 1735. p. 68), H. BOERHAAVIO (l. m. c.), J. R. SPIELMANNO (instit. chem. p. 152), et J. FR. EHRMANNO (de hydrargyr. praeparat. interior. effect. §. VI. p. 9), perinde ac colorem a superflite acerrimo nitri acido, cuius tamen, modo ignem fat fortem et diuturnum expertus fuerit, nihil (J. C. WIEGLEB *forigesf. kleine chemische Abhandl.* Langensalz. 1770. 8. p. 153 sq. GUIL. H. S. BUCHOLZ *chemische Versuche über das Mayerische Acidum pingue.* 1771. 8. p. 85 sq.), amplius superest, deriuantes, alio atque alio modo mitigare illam annisi sunt; Ill. A. MURRAY et P. DUBB (l. c. c. 2.) additamentum alcalinum imperant; terrae cuidam absorbenti nuptum grani vnus vel duorum pondere in pertinacissima gonorrhoea, cui tamen raro mercurialia conducunt, exhibuit LOESECKE (l. m. c.); alii sollicita et repetita aquae purissimae et feruidae auxilio peracta ablutione acrimonia nociua exuere conati sunt; multi alia atque alia, arcana interdum habita, ratione, vti quidem sibi persuadebant, cicuratum, nouo nomine insignitum interno vsui accommodarunt.

Praecipitatum nobile (*Angelus Sala* exegesis chymiatr. op. p. 755) non est nisi species mercurii praecipitati rubri, falis acido inquinata, nata ex calce mercurii aqua regis soluta, et ignis vi vsta, in scabie maligna collaudata.

Mercurius corallatus (SCHROEDER l. c. p. 393) non est nisi mercurius praecipitatus ruber, cui ternis vicibus noua acidi nitri portio infusa et ignis vi iterum expulsa fuit, illo igitur nequaquam mitior.

Arcanum

Arcanum corallinum (J. HARTMANN apud G. CROLL Basilica chymica. Lips. 1634. 4. p. 211. 212. qui tamen nullo vini spiritu vsus fuit. New dispensatory p. 514.), *Arcanum corallinum Paracelsi, seu mercurius sublimatus rubeus non corrosivus* (CROLL l. c. p. 207-210. qui tamen sublimando aliquoties argentum viuum cum nitro et vsto siue vitriolo siue alumine mercurium praecipitatum rubrum parat), non est nisi mercurius praecipitatus ruber, iteratis adhuc vicibus nitri acido imbutus, et, primo fortissimo igne, tum coquendo per mediam horam cum aqua pura orbatus, bis cum spiritu vini, quem tartarifatum vocant, per distillationem iterum separato, permixtus, denique tertia adhuc vice diu cum spiritu vini calore tandem ad lenem vsque bullitum aucto digerendo, refrigeratum defundendo, ac subsidentem in fundo puluerem exsiccando, paratus, ab O. CROLLIO et J. HARTMANNO (l. m. c.), posteriori et J. KEILIO (diss. de lue venerea. Marburg. 1611.), in hydrope, lue venerea, podagra praedicatus; in his morbis perinde ac in scabie, cancro aliisque vlcibus a J. FORTI (Consult. medic. T. I. Cent. 3. conf. 75.), J. B. van HELMONT (Pestis tumulus. Colon. 1644.); tanquam remedium incidens, depurans, veneno venereo quam maxime aduersum a LIEUTAUD (l. c. P. II. p. 610), posteriori titulo quoque a MALOUIN (chymie medicinale. à Paris. 12. Vol. II. 1750.) collaudatum, grani vnus, imo trium pondere exhibitum, a J. FR. CARTHEUSER et CHR. C. GULDE (diss. de suspectis quibusdam pharmacis salino-mercurialibus. Francof. ad Viadr. 1759. 4.), inter pharmaca suspecta relatum.

Lauda-

Laudanum minerale (J. HARTMANN ap. CROLL l. m. c. p. 212), est arcanum corallinum, primo cum aceto calido, et hoc expulso cum vini spiritu tractatum, quod siccatum granorum duorum pondere sumtum primo laxare aluum, tum sudorem somnumque conciliare, in scabie, vlceribus, fistulis mirifice prodesse, gloriatur inuentor.

Rosa vitae mineralis (FRAUNDORFFER l. c. p. 255) non est, nisi mercurius praecipitatus ruber, cui quater vini spiritus infunditur, et quater per distillationem iterum expellitur, qui lente per aluum et vomitum operari, et granorum quatuor, imo sex pondere in hydropo et lue venerea maximo opere conducere traditur.

Mercurius corallinus (New dispens. p. 513), multis *Arcanum corallinum*, ex eodem mercurio praecipitato rubro paratus, qui cum vini spiritu per aliquot dies continuos digestus, accenso hoc spiritu exsiccatur P. DE SORBAIT (Vniuers. medic. theoretic. et practic. Norimb. 1672. fol.) granorum quatuor pondere, donec leue oriatur salinae profluuium, in lue venerea vtitatus, granorum trium pondere etiam ab YV. GAUKES (l. c.) commendatus, assentientibus T. KNOBLOCH (*kurzer Bericht von den Franzosen*. Gieff. 1620.), P. SARTORIO *Franzosenarzt*. Strasburg. 1645.), FR. DE LE BOE SYLVIO et RAUCH (ll. cc.), E. GOCKELIO (consil. et obseruat. medic. Dec. VI. Aug. Vindob. 1683.), PH. FRAUNDORFFER (Ephemer. Acad. Caes. Nat. Curios. Dec. III. A. 3. obs. 4. p. 5.), et R. DIBON (diff. sur les maladies veneriennes. Paris. 1724.);
pedum

pedum dolorem pertinacissimum salua pharmaco hoc exhibito largissime profluente deuicit ANDR. LOEW (Ephemer. Ac. Caes. Nat. Curios. Dec. III. ann. 1697. 1698. obl. 156.).

Panacea mercurialis rubra (New dispensat. p. 514), pariter ex mercurio praecipitato rubro nascitur, qui primo per viginti quatuor horas cum octupla aquae portione, et hac defusa exsiccatum cum aequali spiritus vini copia per quindecim dies digeritur, affusa bis et accensa dupla tincturae sulphuris portione denuo per duos aut tres dies cum vini spiritu digeritur, eoque defuso exsiccatum. Exili v. gr. granorum duorum pondere transpirationem insensibilem augere, maiori vomitum aluumque mouere perhibetur.

Praecipitatus diaphoreticus excellens (J. HARTMANN apud O. CROLL l. c. p. 488-490.) non est, nisi mercurius praecipitatus ruber, artificiosa valde ratione fabricatus, deflagrante super eo vini spiritu ex opinione inuentoris correctus, qui grani vnus pondere deglutitum nunc vomitum, nunc aluum, nunc sudorem mouere testatur.

Puluis principis (New dispensat. p. 514.) non est, nisi idem mercurius praecipitatus ruber, primo ter cum plurima aqua bulliente semper recenti per duodecim horas digestus, tum exsiccatum, cum dupla salis tartari portione exacte permixtus, et denuo, donec omni prorsus sapore spoliatus sit, cum aqua pura, denique bulliendo cum spiritu vini tractatus, et hoc defuso exsiccatum, satis sic similis *Arcano corallino* (Pharmacop. Wirtemb. II. p. 26).

Turbith

Turbith minerale rubrum Zwelfferi (JÜNGKEN corp. pharmac. p. 300) parum ab hoc puluere abludit, nisi velis, vini spiritum deflagrare.

Mercurius praecipitatus antiuenericus (J. HARTMANN apud O. CROLL l. c. p. 203. 204.), non est, nisi mercurius praecipitatus ruber, primo aqua calida saepius affusa omni acrimonia orbatus, post ter oleo, quod vocant tartari per deliquium, ablutus, humore semper per distillationem iterum expulso denuo aquae calidae ope ab omni sale liberatus, septies cum albumine ouorum tractatus, humore iterum per distillationem exutus, denuo aliquoties aqua calida ablutus, et septies affuso, septies per distillationem iterum expulso, denique accenso vini spiritu exsiccatus. Granorum trium et quinque adeo pondere cum scammeo aut succo liquiritiae coniunctus, lui venereae et hydropi ab HARTMANNO oppositus.

Aurum horizontale, Turpethum minerale (ZWELFFER mantiff. spagyric. p. 358); PARACELUSUS et HELMONTIUS ita parandum praeceperunt, vt mercurio praecipitato rubro infunderent multoties aquam regis, eaque per distillationem iterum segregata, tandem cum spiritu vini purissimo digererent (MARCGRAF Collect. chym. Leydenf. 1696. 4. c. 124. p. 107. PENICHER Collect. pharmaceut. p. 175).

Mercurius auratus (*Angelus Sala* sept. planet. terrestr. spagyric. recens. op. p. 207. 208.), non est nisi mercurius praecipitatus ruber, primo cum sale tartari permixtus, tum aquae distillatae ope ab omni sale liberatus, denique cum ($\frac{3}{14}$) auro diaphore-

phoretico et ($\frac{2}{14}$) marte rubificato combinatus, vermibus et veneno venereo aduersus.

Guttae Lamottianae (ASTRUC l. c. L. II. c. 7. p. 147.), *Gouttes du Général Lamotte*, laetissime purpureae, non videntur esse nisi laruata quaedam mercurii praecipitati rubri vel cinnabaris in liquore acri solutio, cuius guttae aliquot, infuso foliorum theae v. gr. instillatae, per mensem vnum aut duos continuos quotidie forbentur.

Elixir antisiphyliticum (BOUEZ DE SIGOGNE methode nouvelle pour guerir les maladies vénériennes, beaucoup plus sûre, et plus aisée, qu' aucune de celles, qui ont été en usage jusqu' ici &c. à Paris. 1722. 12.), cuius mane et vesperi aliquot guttas cum infuso calido theae sumi iubet modo nominatus autor, parum ablutere videtur ex sententia Cl. ASTRUC (l. m. c. L. VI. p. 613) a guttis Lamottianis, pariter rubicundum.

Mercurius solubilis (HAHNEMANN *chemische Annalen*. 1790. Vol. II. p. 22.) nigerrimus, quem tamen colorem diu asseruatus in canum mutat, et, si praescriptae a Cl. HAHNEMANNO leges religiose feruentur, a falis communis perinde ac a vitrioli acido liber, hinc mitis, insipidus, et sine violentia efficax, neque vomitum neque alui fluxum, neque alia in ventriculo atque intestinis incommoda ciens, facilius aequabiliter cum aliis, praesertim pinguedinibus permiscendus, hinc certius, si in isto confortio extrinsecus adhibeatur, resorbatur, atque aequabiliores effectus exserens, bulliente aceto et ipsis humoribus animalibus totus soluendus, ex aqua
forti

forti purissima per spiritum falis ammoniaci causticum purissimum praecipitatus, ablutus, atque sine calore exsiccat.

Interno potissimum vsu conducit in phimosi, vlceribus genitalium cancrrosis, adtupulante quoque, qui in tribus hominibus eius periculum fecit, Ill. MOENCHIO (*systematische Lehre von Arzneymitteln &c.* Ed. 3. p. 226), et Cl. HUFELAND (apud C. CHR. G. AMELUNG *diff. de mercurio solubili Hahnemanni.* Ienae. 1792. 4. §. 16. p. 20-24), aliisque ex eodem fonte natis (Ill. BUCHHOLZ apud AMELUNG l. m. c. §. 19. p. 25. 26. et HUFELAND *ibid.* p. 20), in gonorrhoea (AMELUNG l. m. c. p. 18-20. 24. 25. §. 14. 15. 18.) et fluore albo (Ill. BUCHHOLZ l. m. c. p. 25-28. §. 19. 21.), bubonibus, testibus tumen- tibus atque induratis, aliisque eiusmodi malis, a caussa venerea ortis, et in lue venerea ipsa, consentientibus quoque Ill. FRITZE (*klinische Annalen.* Heft I. p. 108) et LA FONTAINE (*medizinisch- chirurgische Abhandlungen.* Breslau und Leipzig. 1791. p. 139), opii tertia parte temperatus, et liquiritiae vel sacchari pulvere edulcatus, primo die dimidii vel integri grani pondere, quotidie medio grano aucto, vt sensim grana quinque propinentur, et primi salinae largius promanaturae praenuncii compareant, exhibitus (HAHNEMANN *Unterricht für Wundärzte über die venerischen Krankheiten nebst einem neuen Quecksilberpräparate.* Leipzig. 1789. 8.). Vomitum excitasse comperit Ill. HILDEBRANDT (dulcis mercurii laudes. Erlang. 1793. 8. p. 33).

VII. *Calces mercurii praecipitatae*, quibus *salini* aliquid adhaeret, *potentiam earum augens*, *Mercurii praecipitati plurimi*.

A mox praecedentibus medicamentis mercurialibus eo distinctae, quod semper adhaerentem sibi habeant salis cuiusdam particulam, eam tamen adeo exilem, ut ea intercedente nequaquam solui penitus aqua possint, qua quidem nota a salibus mercurialibus mirifice discrepant; aliae lenius, aliae violentius efficaces.

Mercurius praecipitatus albus, *Mercurius cosmeticus*, *Lac mercuriale*, *Calcinatum maius Poterii*, *Panacea mercurii albi vulgaris* (J. HARTMANN *prax. chymiatric.* Genev. 1682. 8. p. 16), *Praecipitatus communis* (SCHROEDER l. c. p. 394), *Praecipitatum album*, *Catharticum mercuriale*, et, si aqua calida elotus follicite fuerit, *Manna mercurii*, albus, nitoris omnis expers, mediae inter mercurium sublimatum corrosivum et dulcem efficaciae, nitri acido soluendus, praeter acidi nitrosi vestigia (T. BERGMAN *Kongl. Svensk. Vetensk. Acad. Handling.* ad ann. 1769. §. XVIII.), *salis communis acidum mercurio coniunctum* continet, minorem quidem, quam mercurius corrosivus, maiorem tamen, quam mercurius dulcis, eius portionem, et soluto per aquam fortem argento viuo donec non amplius inde turbetur, muriam salis communis instillando, praecipitatus, eo quod cum ferri scobe vasis clausis igni violentiori expositus, argentum viuum largiatur, ferrum salis communis acido unitum relinquat, et prunis inspersus totus auolet,

auolet, facile ab aliis materiis candore et externa facie illum aemulantibus, dignoscendus.

Non raro autem adulteratur (DOSSIE *geöffnetes Laboratorium übersetzt von G. H. KOENIGSDOERFFER.* p. 205), quae fraus facile detegitur, quum genuina merx vasis clausis violentiori paulo igne agitata nihil, corrupta autem aliquid relinquat, quod indolem intermistae materiae manifestat; est autem illa potissimum vel amyllum, quod, praeterquam pondus specificum mercurii praecipitati albi mirifice minuit, carbonem relinquit, vel creta (MOENCH l. m. c. p. 226), quae violenta cum acidis efferuescentia facile se prodit, cerussa, quae si mercurius praecipitatus albus cum cineribus clavellatis et pauco carbonum puluere terendo permistus ignis vim experiatur, plumbi metallici specie superest, scoriae salinae innidulantis.

Ob acrimoniam suam externo potissimum inferuit vsui, rarius cum aqua (v. gr. in aqua cosmetica Mynsichti JÜNGKEN corpus pharmac. p. 179. a.) permittus, ut plurimum vnguenti forma adhibitus, tam ad tumores induratos, praesertim topbos venereos emolliendos, qui eo pannis calidis excepto fricantur, vlcerebus oculorumque morbis venereis sanandis, quam (BARCHUSEN pyrotophia. Lugd. Bat. 1698. 4. p. 187) ad scabiem, etiam inueteratam et rebellem, herpetem miliarem, serpiginem, pustulas faciei (ideo *cosmeticus* appellatus), lichenes (BELL a treatise on the theory and management of ulcers. Edinb. 1778. 8.), aliaque id genus cutis vitia, quamuis non venerea, consentiente quoque

N. D. FALCK (l. c.), tollenda, non neglectis tamen, si quidem ex interna causa proueniunt, internis medicamentis. Ita J. ZELLERUS (*Vnguentum ad scabiem Zelleri* Pharmac. Wirtemb. II. p. 231. b.) cum septem vel octo partibus vnguenti rosati (cuius loco vnguentum quoque pomatum, vel alia pinguedo recipi potest) subactum felicissimo cum euentu scabiei, etiam ferinae, opposuit, qua affectas partes drachma eius quotidie inungi imperauit, confirmante eximiam hanc efficaciam (*Vnguentum mundificans Zelleri* Pharmac. rational p. 353), B. WERLHOFFII (Commerc. litterar. Noric. 1735. p. 100 sq.) et III. BALDINGERI (histor. mercur. medic. Cassel. 4. 1785. p. 13), et, oleo, quod appellant, tartari per deliquium, adiecto, LANGII (miscell. veritat. medic. fasc. 1. p. 6.) experientia; eo additamento auctum efficax quoque in vlceribus fordidis inuenit hoc vnguentum Cl. LANGE.

Eodem vnguento, simplici scilicet, R. LENTILIUS (Miscellan. medico-practic. p. 107), III. BALDINGER (l. m. c. p. 13) et B. Collega J. A. MURRAY (de medendi tineae capitis ratione paralipomena. Goetting. 4. 1782. p. 14. 15.) tineam capitis feliciter oppugnarunt.

Simile linimentum, duodecimam tamen modo mercurii huius praecipitati partem recipiens Immort. BOERHAAVIUS (Elem. Chem. T. II. p. 483. 484.) infectis cutaneis eradicandis, scabiei, vlceribus faciei et malignis aliarum quoque partium sanandis aptissimum expertus est; minore quoque mercurii huius praecipitati portione dotatum cutis vlcuscu-

ulcusculis scabiosis eiusque madori, in infantibus pone aures saepius obuio, fausto successu opposuit; CHALMERS (Account of the weather and diseases of South-Carolina. I. p. 96 sq.), cum argenti viui portione subactum, adhibitis simul fonticulis atque internis medicamentis tineae. Vnguentum ex tribus vnguenti pomati partibus et vna mercurii praecipitati albi compositum (I. c. I. p. 452), siquidem nostrum hunc velit (v. L. I. p. 352. 381.), in cutis morbis venereis imperat III. GIRTANNER.

Similiter ad oculorum inflammationem serophulosam sanandam vertici illini iubet vnguentum ex mercurio hoc praecipitato et aequali lactis sulphuris portione et sedecim (ratione mercurii) axungiae porcinae partibus conflatum ROWLEY (treatises on one hundred and eighteen principal diseases of the eyes and eyelids. Lond. 1790. 8.).

Mercurium praecipitatum album, primo cum aceti lithargyrii partibus tribus commixtum, et dissipato omni humore cum aequali axungiae porcinae copia in vnguentum redactum, in scabie et herpete miliari multum praedicat MAETS (Collectan. chymic. Leidens. p. 109); eodem cum octo partibus vnguenti e cerussa albi subacto tineam crebro sanauit FR. HOME (Clinical experiments, histories and dissections. Lond. 1781. 8.). *Vnguentum* aliud ad *scabiam* (Pharmac. Wirtemb. II. p. 230. 231.) pariter praeter cerussae quadruplam copiam ($\frac{4}{1}$) mercurium praecipitatum album recipit. *Linimentum mercuriale psoricum*, quod in scabie praestantissimum expertus est DOSSIE (Theory and practice of

chirurgical pharmacy. London. 1761. 8. p. 265), perinde ex mercurio praecipitato albo cum olei oliuarum partibus duodecim et cerae albae partibus quatuor; aliud *Vnguentum e mercurio praecipitato* (New dispens. p. 639) ex eodem mercurio praecipitato albo et tripla magisterii sulphuris portione cum vnguento simplici subactis conflatur.

Eodem mercurio praecipitato cum fabinae pulvere iuncto ossis tibiae tumorem feliciter sanauit L. ROBERG (de foeda lue dicta venerea. Vpsal. 1700. 4.).

Quamuis suspectum (J. FR. CARTHEUSER et CHR. C. GULDE l. c.) aut periculosum valde (G. UCAY, YV. GAUKES, BOSCHETTI, BAUMLER ll. cc., GIRTANNER l. c. I. p. 381) pronunciarent alii mercurii huius praecipitati albi usum internum, alii (v. gr. AD. MURRAY et P. DUBB l. c.) ob leuiorem acidi et metalli vnionem mercurio sublimato corrosiuo inferiorem haberent, alii v. gr. NABOTH (apud FR. HOFFMANN medic. ration. systemat. II. p. 265) et J. PALMARIUS (de morbis contagiosis l. de hydrargyro c. 6.) interfectos hoc usu homines referant, multi tamen e. gr. TURQUET DE MAYERNE, DE LE BOE SYLVIUS, RAUCH (ll. cc.), J. HARTMANN (praxis chymiatrica p. 16), M. FR. FRIESS et J. F. ORTLOB (diss. de saluatione. Lips. 1684.), HARVY (ap. D. TURNER l. c.), J. FR. HERRENSCHWANDT (diss. de historia mercurii medica. Lugd. Bat. 1737.), C. FR. HUNBERT BARCK et C. BERGMANN (de mercurii viui et cum salibus varie mixti summa in corpus humanum vi atque efficacitate &c. Lips. 1754.), GAR-
DANE

DANE (recherches pratiques &c.) non tentarunt modo, sed secundo successu eximiam eius vtilitatem edocti commendarunt. Ad expellendos ex intestinis vermes multum conferre iam docuit MAYERNE (prax. l. 3. c. 4.). Cum tribus gummi ammoniaci partibus in pilulas redactum, quarum singulis mane et vespers tres scrupulum pondere aequantes, recipi imperat, donec halitus foetere incipit, in sanando morbo venereo omnibus aliis ex mercurio paratis medicinis praefert H. OVERCAMP (van de natuur der fermentation en dessels effecten in't menschelyke ligham. Amsterdam. 1681. 4. et alle de medicinale, chirurgicale en philosophische Werke. Amsterdam. 1694. 4.), quamvis cum iudicio, tuto tamen exhiberi ANGELUS SALA (synops. aphorism. chymiatr. Sect. II. aph. XXXIV. p. 261); praeter mercurium dulcem medicando eidem morbo aptissimum esse subsidium enunciat H. BOERHAAVE (tr. medico-practico de lue venerea. Lugd. Bat. 1751. 4.), qui quoque cum tribus sacchari partibus permistum *panaceae mercurialis* nomine dignum putat, tuto efficacem, ieiuno adulto eo consortio stipatum ad nouem grana exhibitum, aluum mouere, leuiter vomitum, repetito aliquoties vsu blande saliuam, pituitam soluere, gonorrhoeam, scabiem, vlcera venerea sanare expertus est (Elem. Chem. II. p. 483). Ipse G. van SWIETEN (l. c. V. p. 532. 533.) cum dupla sacchari portione terendo mistum quatuor circiter granorum aut paulo minori pondere aegrotis venerea labe infectis egregio cum euentu ter vel quinquies per diem propinauit, praescripto insuper, vt vomitum,

L 4

alui

alui fluxum, tormina praeuerteret, aquae corticum citri laudano puro (grana huius duo ad uncias illius quatuor) conditae cochleari. Eodem mercurio praecipitato albo, primo vnus, sensim duorum granorum pondere exhibito cum saccharo permisto lente quidem, at penitus tandem superavit cariem ossium B. FUUN (Verhandeligen uitgegeeven door de Hollandse Maatschappij der Wetenschappen te Haarlem. 8. P. II. 1755. art. 15. p. 388 sq.). Exactissima lotion eundem, qui alias ad indolem mercurii sublimati corrosiui accedat, mercurio dulci magis similem reddi asseuerabat J. R. SPIELMANN et J. FR. EHRMANN (l. c. §. VII. p. 12); igni commissum et fistula vitrea perpetuo agitatum adeo mitescere, vt nec vomitum, nec aluum, vix saluam cieat, H. BOERHAAVE (l. m. c. p. 484); in phiala per arenam sublimatum tantopere cicurari, vt aluum modo moueat, J. VESTI et G. G. ECKMANN (l. c. §. IV. p. 9). Sublimatus et fecibus abiectis aqua dissolutus, et denuo sublimatus *aquilam caelestem* exhibet, J. BEGUINO (Tyrocin. chemic. c. 18. p. 338. 339.) *Manna mercurii* quoque dictam.

Mercurius gryseus (J. HARTMANN ap. O. CROLL l. c. p. 205), mercurius praecipitatus albus (vel flauus) aqua rosarum follicite elotus, exsiccatus, optimo vini spiritu irroratus, cum aequali spiritus vini et camphorae portione permistus, et priori per lentam distillationem iterum orbatus, quem trium ino sex granorum pondere extracto theriacae mistum aluum mouere, et sex ante exacerbationem horis sorptum febres pellere, in epidemicis potissi-

praecipitatus albus dulcis, pulvis albus ex soluto per aquam calidam mercurio corrosiuo albo ope spiritus falis ammoniaci praecipitatus, vtique mercurio praecipitato albo prius memorato mitior, cum aut nullum plane contineat vel nitri vel falis marini acidum, vel paucissimum, idque per alcali falis ammoniaci cicuratum, interno vsu magis tutus, externo minus efficax, asseruatus facile in colorem ochroleucum vergens.

Mercurius praecipitatus albus (New dispens. p. 521. Pharmac. suec. p. 75), et *Praecipitatus albus* s. CLOSSAEI vomitiuo-catharticus (SCHROEDER (l. c. p. 394), *Mercurius praecipitatus* (Pharmacop. russic. p. 99. 100), paratus ex mercurio sublimato corrosiuo albo vna cum aequali falis ammoniaci portione aqua dissoluto, cui, donec nihil amplius decidat, lixiuum cinerum clauellatorum vel lignorum instillatur, quod, alcali volatile ex sale ammoniaco extricando, huius vi puluerem album praecipitat, aqua purissima multoties eluendum. Indole, partium, quibus conflatur, inter se ratione, et efficacitatis gradu omnino similis mox praecedenti.

Mercurius praecipitatus albus (Pharmac. rational. p. 213), quum instillata falis communis muria neutiquam omne argentum viuum praecipitari ex aqua forti possit, vt ne portio adhuc in supranatante liquore haerens pereat, alii hanc spiritu falis ammoniaci infuso deturbari, alii mox ab initio muriae spiritum hunc adiici, Cassellani medici praecipitationem, per mixtum cum dimidia portione falis tartari et aqua solutum salem ammoniacum

niacum peragi, et, ne quid remaneat, donec non amplius turbetur liquor, oleum, quod vocant tartari per deliquium, infundi iubent, ea ratione vtique maiorem mercurii huius praecipitati albi copiam impetraturi, eius tamen efficacitatis certe gradu a praecedentibus discrepantis, quum ex mercurio praecipitato albo ad veterum normam fabricato, et altero per alcali volatile praecipitato componatur, mediae igitur potentiae.

Mercurius cinereus Blackii, Hydrargyrum nitratum cinereum (SCHWEDIAUER l. c. p. 179).

Pulis mercurii cinereus (GIRTANNER l. c. l. p. 353. 383. 453.) nascitur, quando argentum viuum per spiritum falis ammoniaci effervescentem ex aqua forti praecipitatur, aqua distillata eluitur, et ficcatur, ab Ill. GIRTANNER (l. m. c. p. 383) et Cl. SCHWEDIAUER (l. c.) inter optimas ex hydrargyro paratas medicinae relatus, qui mane et vesperi grani vnus pondere, vel cum conferua rosarum in pilulas cinnamomi puluere conspergendas redactus grani primo vnus, aut duorum, sensim sex pondere in lue venerea exhibetur.

Turbith nigrum parum a puluere mercurii cinereo discrepans, colore tamen multo obscuriore et defectu acidi aërei, quum praecipitando argento viuo adhibeatur spiritus falis ammoniaci causticus, propius ad mercurium accedens, quem solubilem appellare gestit Cl. HAHNEMANN, in quo parando maiorem omnino curam tum faturando nitri acido, tum alcali volatili ab omni falis acido liberando impenditur.

Mercuri-

Mercurius praecipitatus fuscus (New dispensatory p. 522), *Praecipitatus luteus* (J. HARTMANN apud O. CROLL l. c. p. 205), a WURTZIO, qui crebro eo vsus est, multis cognominatus, paratur argentum viuum ex aqua forti per lixiuum cinerum clauellatorum vel oleum tartari per deliquium praecipitando, follicite sedimentum lauando ac siccando, ex luteo fuscus, mitis, vt granorum sex et decem adeo pondere deglutitus aluum tantummodo mouere feratur, haud ita pridem in lue venerea medicanda multum vsitatus.

Praecipitatus luteus diaphoreticus (J. HARTMANN apud O. CROLL l. c. p. 203) conficitur, mercurium sublimatum corrosiuum album soluendo aqua feruida, instillando huic, donec nihil amplius praecipitet, tartari, quod vocant, oleum per deliquium, liquore defuso sedimentum luteum, recenti semper aqua, donec nullum amplius ex eo saporem contrahat, lauando, et lento igne siccando. Granorum quinque vel septem pondere bis in septimana cum theriaca aut mithridatio exhibitus obstructa viscera referare, et ad icterum inprimis sanandum multum facere fertur.

Mercurius deiectorius (ANGELUS SALA exeget. chymiatr. op. p. 756), *Flores argenti* aliis, paratur crystallos hydrargyri nitrati oleo tartari per deliquium irrorando, donec nulla amplius exfurgat spuma, liquorem per filtrum traiciendo, quod in filtro remanet, aqua distillata eluendo, per aliquot dies cum aceto digerendo, et defuso aceto denuo lauando et siccando. Granorum duorum

ad

ad sex vsque pondere propinatus leniter aluum mouere fertur.

Mercurius dulcificatus (ANGELUS SALA sept. planet. terrestr. spagyric. recens. p. 209), est species mercurii praecipitati albi, per salem armoniacum ex aqua forti praecipitata, sollicitè elota, cum aceto lithargyrii permista, et humore per distillationem omni expulso, cum calce plumbi permista, ANGELO SALAE, postquam cum aequali succi mercurialis inspissati portione et septem partibus vnguenti rosati in vnguenti (*Vnguentum mercuriale*) formam redegerat, in sananda scabie, pustulis, vlceribus venereis aliisque mali moris familiaris.

Praecipitatus correctus (SCHROEDER l. c. p. 394) conficitur, mercurium praecipitatum bulliente aceto dissoluendo, et ex hoc per oleum tartari per deliquium iterum praecipitando.

Pulvis rosae vitae (ANGELUS SALA Oper. p. 851-856), *Mercurius incarnatus praecipitatus* (J. HARTMANN l. m. c. p. 205), dilutissime roseus, per vrinam eiusque salia, ea potissimum, quae phosphori, salis communis aut acetosellae acidum continent, ex aqua forti praecipitatus, qui cum cura elotus granorum sex ad decem vsque pondere ingestus per inferiora tantum purgare perhibetur.

Mercurius phosphoratus, *Mercurius phosphoreus*, *Sal phosphoricum mercuriale*, *Hydrargyrum phosphoratum*, *Phosphoras mercurii*, albus, aqua vix dissoluendus, in aëre immutatus persistens, instillando aquae forti hydrargyrum continenti phosphori

phosphori acidum, aut sal quoddam medium acidum illud continens, aqua solutum, donec nihil amplius delabatur, praecipitatus, sollicitè ablutus, et ficcatus (HAGEN *Lehrbuch der Apothekerkunst* Königsberg. 8. Ed. 4. Vol. II. 1792. p. 309. ANONYMUS in *Journal der Erfindungen, Theorien und Widersprüche in der Natur- und Arzneiwissenschaft*. Gotha. 8. fasc. II. 1793. p. 45. J. B. TROMMSDORFF *Journal der Pharmacie für Aerzte und Apotheker*, Leipzig. 8. Vol. I. P. I. 1793. p. 97. GOETTLING *Taschenbuch für Scheidekünstler und Apotheker*. 1794. p. 149. 184.), MARCGRAFIO (*Chem. Schrift*. Berlin. 8. P. I. 1761. p. 54) et T. BERGMANNO (comm. de attractionibus electivis opusc. physicor. et chemic. Vol. III. 8. Lipsi. 1788. p. 454.) cognitus, ex hydrargyro iterum et phosphori acido conflatus, nuperius demum medico vsu venit, Viris clarissimis BALDINGERO et GIRTANERO (ll. mm. cc.) praeteritus, a Cl. SCHWEDJAUER (l. c.) et NISBETT (*Abhandl. über die Luftseuche übersetzt von D. C. F. MICHAELIS*. Lipsig. 1789. 8. p. 301), obiter modo memoratus, primo publicas in lue venerea laudes obtinuit ab arcanorum venditore J. S. MITTIE (*Etiologie nouvelle de la salivation, ou explication de la maniere, dont le mercure fait saliver. à Montpellier. 1777. 8. et observations sommaires sur les traitemens de maladies veneriennes, particulièrement avec les vegetaux. à Paris. 1779. 8. MACQUER journal des savans. Febr. 1781.*), confirmatas observationibus ANONYMI modo laudati (l. c.) et J. FR. SCHMIDT (*diff. hydrargyri phosphorati historia chemica et vsus medicus*. Erford. 1794. 4. p. 19-23), qui grani

dimidii

dimidii vel integri pondere bis quotidie ingesto, saccharo et aromatibus condito, non luem veneream modo ipsam, adeo inueteratam et refractariam, et ossium, glandularum, cutis morbos, ex eadem causa progenitos, sed alia quoque cutis vitia chronica, et ipsos morbos rheumaticos et arthriticos diuturnos cessisse, expertos se esse profitentur, neque tamen negant, in aegris nonnullis, salivae profuvium, dosi imminuta euitandum, nauseam et vomitum, cinnamomo aliisque aromatibus additis avertendum, eius usum fuisse secuta.

Sal sedatius mercurialis (MONNET traité de la dissolution des métaux p. 328), soluto per aquam fortem mercurio boracem aqua solutum infundendo praecipitatus, flavus, ad aerem paulisper virescens, difficilime aqua solvendus (T. BERGMAN de attractionibus attractivis §. 21. Nov act. soc. reg. scient. Vpsal. Vol. II. p. 210), ignis vi sublimatus, aurantium colorem adsciscens (WENZEL *Lehre von der Verwandtschaft &c.* p. 362), medicis quoque commendatus a CROHARÉ (apud ROZIER observations de physique &c. T. IX. p. 348. et T. X. p. 411), et externo iam usu, si scilicet per frictionem applicatur, in morbo venereo sanando efficax (CROHARÉ l. m. c. CHAUSSIER ibid. T. VI. p. 351. et T. IX. p. 346 et 352).

Mercurius benzoïnus (TROMMSDORF *chemische Annalen.* 1790. Vol. II. p. 309. 310.), siue solutos in aqua distillata benzoës flores soluto per aquam fortem argento viuo instillando, et praecipitatum inde sedimentum aqua frigida eluendo, siue mercurium

curium praecipitatum fuscum cum floribus benzoës et aqua coquendo, et humorem omnem leni calore expellendo paratus, albus, nitens, ad aërem non mutabilis, aqua difficilime, paulo facilius vini spiritu foluendus, igne aperto totus auolans, a Cl. TROMMSDORF (l. c.), amplius adhuc MITTIE (l. c.) medicis commendatus.

Mercurius praecipitatus flavus, Mercurius emeticus flavus, Turbith vel Turpetum minerale, Mercurius praecipitatus (O. CROLL l. c. p. 194), *Mercurius laxatiuus* (J. HARTMANN prax. chymiatri. P. I. tr. 3. cathart. miner. nr. X.), iam BASILIO VALENTINO aut quisquis librorum eo nomine inscriptorum autor fuerit, (*Schlußreden. Hamburg. 1700. 8. p. 378.*) et PARACELSO (*Chirurgia magna cur. J. D. O. FRANCI. Argent. 1573. fol. T. III.*) cognitus, siue argentum viuum cum vitrioli, quod appellant (SCHROEDER l. c. p. 393), vel sulphuris (idem l. c. p. 392) oleo coquendo, massam albam, quae sicca remanet, in tenuem pollinem comminutam in aquam coniiciendo, puluerem flavum delabentem, defusa aqua limpida, follicite lauando et siccando, siue soluto per aquam fortem argento viuo vitrioli acidum (SCHROEDER l. c. pag. 395), aut solutum in aqua tartarum vitriolatum (POTT miscellan. Berolinensia. Tom. V. pag. 91.) instillando, et sedimentum inde praecipitatum aqua feruida eluendo, ex mercurii calce, et, nisi summa cum cura et repetitis conatibus elotus fuerit (MONNET traité de la dissolution des métaux. à Amsterdam et Paris. 1775. 8. p. 310. BAUMÉ chymie experi-

experimentale et raisonnée. II. p. 403), parcissima
 acidi vitrioli portione (ROUELLE Memoir. de l'Acad.
 des scienc. à Paris. ann. 1754. p. 882 sq. BAYEN
 journal de physique. 1777. T. VI. p. 487. SPIEL-
 MANN et EHRMANN l. c. p. 8. M. LANDRIANI opusc.
 fisico-chimici. Milan. 1781. 8. p. 160-164. SCO-
 POLI dictionar. chemic. di MACQUER. Turpetho.
 MOENCH l. m. c. p. 238. E. G. H. ARZT *Versuch einer
 systematischen Anordnung der Gegenstände der reinen
 Chemie.* Leipzig 8. 1795. p. 167.) constans, ignis
 vehementioris vi aequae ac a lixiuo caustico ru-
 bescens, ponderosus, quum interno vsu et anima-
 libus necem inferat (HILLEFELD experimenta quae-
 dam circa venena. Goett. 1760. p. 61), et homi-
 nibus horrenda tormina, violentos vomitus, alui
 profluvia, anxietates, internarum partium spasmos
 (FR. HOFFMANN medic. ration. systemat. Tom. II.
 p. 260. HELFWICH Miscellan. Acad. Caesar. Natur.
 Curios. Dec. III. ann. 8. J. VESTI et G. G. ECKMANN
 l. c. §. XII. p. 21. 22. ANT. DEIDIER consultations
 et observations medicinales. à Paris. 1754. 12.
 Vol. III.), colli, capitis, oris tumorem atque in-
 flammationem lethalem (CHR. G. STENZEL de mer-
 curio dulci praestantissimo pituitae resoluendae et
 euacuandae remedio. Vitemb. 1742. 4. p. 4. 5.),
 interdum intolerabiles artuum dolores, malleolo-
 rum vlcera, rigiditatem brachiorum, atrophiam
 ipsam, et facilius aliis ex argento viuo paratis me-
 dicinis salinae fluxum creasse, ex multis medicorum
 periculis pateat, multis interno vsu (J. VESTI et
 G. G. ECKMANN l. m. c. p. 19. 22. J. F. CARTHEUSER
 et CHR. C. GULDE, AD. MURRAY et P. DUBB II. CC.

P. II. Vol. II.

M

HÄHNE-

HAHNEMANN apud MONRO l. c. l. p. 254. MOENCH
 l. m. c. GIRTANNER l. c. l. p. 383. 384.) detesta-
 tus, aliis non vnguenti modo forma in fistulis
 aliisque vlceribus malignis et foetidis expurgandis
 (O. CROLIUS l. c. p. 199. et apud eum J. HARTMAN-
 NUS p. 207), aut emplatri (*Emplastrum* ad tophos
 venereos dissoluendos JÜNGKEN l. c. p. 635. a.),
 aut ptarmici specie (R. BOYLE teste BOERHAAVIO
 elem. chem. II. p. 490. WARE Memoir. of the
 medical society at London. Vol. III. 1792. n. 15.)
 aliis, et potissimum puluere nicotianae vulgato tem-
 peratus, ad sanandam guttam serenam commenda-
 tus, et egregio cum successu adhibitus, sed intus
 quoque granorum paucorum (1-6) pondere con-
 seruae aut electuario intermixtus, in lue venerea
 (BASILIUS VALENTINUS l. m. c. PARACELUS Chirur-
 g. magn. P. III. O. CROLIUS l. c. p. 199. et apud
 eum l. c. p. 207. J. HARTMANNUS, TH. ZWINGER
 Consilior. et epistolar. medicinal. J. CRATONIS a
 KRAFTHEIM L. II. oper. L. SCHOLZII. L. II. Francof.
 1592. p. 275. GUIL. CLOWES brief and necessary
 treatise touching the cure of the disease now usually
 called lues venerea. London. 4. Ed. 3. 1637. J.
 KORNTHAUER comment. ad PARACELSI tract. de peste.
 Francof. 1622. 4. J. SCHMIDT *Spiegel der Wund-
 arzneey* Ulm. 1656. 4. p. 484. FR. GEACH l. c.),
 in gonorrhoea (R. MURDOCH diss. de gonorrhoea.
 Edinb. 1754.), in vlceribus venereis (O. CROLIUS
 l. m. c.), exanthematibus venereis (SCHWEDIAUER
 l. c. c. 13. art. 3. p. 186), tabe venerea (BOER-
 HAAVE l. m. c.), hydrope pertinacissimo (O. CRO-
 LIUS et BOERHAAVE ll. mm. cc.), potissimum pectoris
 (b. GAU-

(b. GAUBIUS apud BALDINGER historia mercurii medica continuata. Cassell. 1785. 4. p. 9.), scabië (o. CROLLIUS l. m. c.), glandularum morbis obstinatissimis (BOERHAAVE l. m. c.), istero (o. CROLLIUS l. m. c.), asthma (J. HARTMANNUS l. c. p. 206. 207.), podagra (o. CROLLIUS l. m. c. p. 206.) aliisque arthritidis speciebus (B. VALENTINUS l. c.), in tumore genuum enormi arthritico (MICHAELIS apud RICHTER *chirurg. Bibliothek.* Vol. V. 1779. Fasc. 1. p. 118), quin imo in febris continuis et intermittentibus, pleuritide et peste (o. CROLLIUS l. m. c. p. 207.) praedicatus.

Etsi facile dem, in aliis horum morborum carere nos posse ancipiti hoc medicamento, in aliis summum ab eius usu imminere periculum, robustum, quod turbis ab eo excitatis satis resistat, poscere corpus, nec nisi durioribus malis esse opponendum, in his tamen cauto usu, camphora imprimis cicuratum (MALOUIN l. c. II. p. 200), mira aliquando praestat, summas praesertim laudes in rabie canina tum brutorum animalium (MELLIN l. c. p. 134) tum hominum promeritum.

Primus, qui in atroci hoc morbo proposuit, et siccis quidem corporibus nocere, phlegmaticis autem tanto melius conducere expertus est, est R. JAMES (Philosoph. Transact. Vol. XXXIX. nr. 441. art. VIII. p. 244. Art of curing the madness caused by the bite of a mad dog. Lond. 1735. 8. New method of preventing and curing the madness caused by the bite of a mad dog. Lond. 1743. 8. Modern practice of physick. London. 1746. 8.

M 2

Treatise

Treatise on canine madness. London. 1760. 8.); iubet autem ille, illito simul atque affricato bis per diem vulneri ipsi vnguento mercuriali, prima et altera vespera turpethi grana tria ad octo, aequali camphorae portione temperata, et cum syrupo in bolum redacta, ingeri, elapsis aliquot diebus repeti eandem medelam internam, donec salivam profluxuram esse pateat, repeti denuo praenunciis illis sputi promanaturi evanescentibus, et post duos tresue dies quotidie ad primam vsque lunae phasin balneo frigido immergi aegrum, hac praeterlapsa tribus insequentibus vesperis duo vel tria turpethi grana deglutiri, balnea iterari, eamque medicacionem tribus vel quatuor redeuntibus lunae periodis similiter institui.

Plurimos hac medela saluatos non JAMES (Philosoph. Transact. l.c.) modo refert, sed alii quoque e. gr. SAUVAGES (dissert. sur la rage. p. 53. 54. 58. 59.), C. F. KÜHN (nov. act. physic. medic. Acad. Caes. Leopoldino-Carol. Norimb. 4. T. I. 1757. art. 55. p. 219), DARLUC (Recueil periodique d'observations de medecine, de chirurgie, et de pharmacie. à Paris. 8. T. III. 1755. Sept. Sect. I. art. 2. p. 182. et T. IV. 1756. April. nr. 4. p. 258), FALKENER (medical Transactions published by the college of physicians in London. Vol. II. art. 15. p. 221.) et LAYARD, qui tamen monet, irritabilibus et spasmo iam affectis obesse (essay on the bite of a mad dog. Lond. 1762. 8. c. 3.) testantur. Ipse WERLHOFIUS (apud Ill. J. E. WICHMANN diff. de insigni venenorum quorundam virtute medica. Goetting. 1763.), vnguento mercuriali, cauterio

terio et cucurbitulis extrinfecus simul adhibitis, pilulis ex cantharidum grano vno, turpethi grano medio, camphorae granis decem et mucilage traganthae compositis, quarum per sex septimanas continuas quotidie sex ingeri imperabat, eundem morbum oppugnauit: Incisum adhibuit J. JOHNSTONE (l. c. p. 299).

Trochisci tonici mercuriales, Gâteaux toniques mercuriels (BRU methode curative de traiter les maladies veneriennes par les gâteaux toniques mercuriels. à Paris. 1789.), misturam huius turpethi cum mercurio praecipitato albo melli saccharo et farinae intermistam continere videntur; est enim illos parandi ratio, quae sequitur: Infunditur argenti viui vnciae vncia aquae fortis, atque vt primum illud metalli nitorem amisit, duae adduntur falis communis vnciae; quod in fundum delabitur; sedimento sponte sua iterum dissoluto omnis humor caloris ope expellitur; quod remanet sal siccum flauescens aqua bulliente soluitur, humor denuo ignis vi expellitur, et falis albidus, quod superest, drachmae duae soluuntur in aquae bullientis libra vna, solutioni huic aluminis drachmae tres cum dimidia, pariter aquae libra solutae et mellis vnciae duae adduntur, et elapso mense (aestate dimidio) huius liquoris libra vna et vncia vna cum sacchari crudi vnciis duabus et farina in pastam rediguntur, ex qua fiunt trochisci 240.

Mercurius dulcis, Mercurius sublimatus dulcis, Mercurius sublimatus purgans, Hydrargyrus muricatus mitis, Murias hydrargyri mitis,

M 3

Pana-

Panacea Quercetani, Corallinum album Libauii, Draco mitigatus, Panchymagogum minerale, Manna metallorum, Aquila alba. Non dubito huc referre eo nomine a medicis insignitum medicamen, quippe quod perinde ac reliqua huius sectionis, modo rite paratum sit, sapore caret, et aqua dissolui renuit, tuta efficacia (G. FR. HILDEBRANDT dulcis mercurii laudes. Erlang. 1793. 8.) omnibus fere reliquis pharmacis ex argento viuo paratis palmam praeripit.

Constat quidem mercurius hic dulcis, aequae ac corrosivus albus, ex falis culinaris acido et argento viuo, vt ideo, perinde ac ille igne exagitatus, totus fumi specie auolet, et auro affricatus (BERGMAN de connubio hydrargyri cum acido falis. §. XXV. Opusc. Vol. IV. p. 324, GOETTLING Almanach ad ann. 1792. p. 21), colorem eius non mutet, eo tamen cum discrimine (R. KIRWAN *Versuche und Beobachtungen über die specifische Schwere und die Anziehungskraft verschiedener Salzarten, und über die wahre neu entdeckte Natur des Phlogistons, aus dem Engl. übersetzt und mit einer Vorrede versehen von D. L. CRELL.* Berlin und Stettin. 8. Vol. I. P. 2. 1785. p. 19), vt illius perparum (in 100 partibus 14, easque aqua adhuc temperatas), huius multo maiorem portionem (86), quam quidem mercurius ille corrosivus, contineat, eiusque partem non penitus calcinatam, quae calcinatio maiorem vtique acrimoniam illi inurit (BERTHOLLET Memoires de l'Acad. des sciences à Paris ad ann. 1780. Paris. 1784. p. 448 sq. PH. FR. HOPFENGAERTNER diff. exhib. obseruationes et cogitata circa mercurii cum acido

acido muriatico connubium. Stuttgard. 1792. p. 25), sed in calcem minus perfectam, aethiopi per se dicto aemulam, conuersam.

Magnum ideo inter vtrumque, si externarum dotium rationem habeas, intercedit discrimen; pondere specifico multum superat alterum mercurius hic dulcis, ita vt eius pondus, pondere aquae = 1000 posito, aequale sit 8235 — 9882 — 12353 (MUSSCHENBROECK elem. physic. p. 274.); sapore omni caret, quo tamen acerrimo pollet mercurius sublimatus corrosiuus, neque falis communis (ALSTRÖMER apud T. BERGMAN de connubio hydrargyri cum acido falis. §. XXVII. Opusc. Vol. IV. p. 326), neque vini spiritu soluitur, neque aqua, quamuis feruidissima, nisi vltra 1200 partes vni eius parti (ROUELLE Memoir. de l'Ac. des scienc. à Paris. ann. 1754. p. 882 sq.) impendas, quam ingressus colorem syrapi violarum ita mutat, vt ex caeruleo paulisper in virescentem vergat, ab instillatis alcalibus non effervescit quidem, verum turbatur, et a volatili quidem infuso opali ad instar; facile tamen oliuarum oleum subire fertur, et cum tripla eius portione emplastri tenacitatem adipisci (J. G. WALLERIUS l. c. P. II. Sect. III. C. 14. §. 16. art. 10. g.); corrosiuo praeterea solidior, et nitore quidem ad metallicum accedente, superior, candore autem et pelluciditate paulo inferior, vt tum interna facie in colorem flauescens vergat, tum tritus aut cultro rasus eum colorem ostendat, solis radiis expositus aut lixiuio cinerum clauellatorum expositus obscurum tinctum nanciscens, citius atque euidentius eam mutationem patiens ab infusis aut calcis aqua, aut

M 4

aliis

aliis liquoribus alcalinis, post primam sublimationem in tenebris tritus lucet (SCHEELE apud T. BERGMAN l. m. c. §. XXV. p. 324). Crytalli eius imbricatim sibi incumbentes prismata tetraëdra referunt vtrinque pyramide tetraëdra terminata.

Ex recensitis his notis simul liquet, an genuinus sit et sollicitè paratus mercurius dulcis. Arsenico corrumpi, eamque fraudem per ducentos fere iam annos in Anglia frequentem occurrere conqueffus est DOSSIE (*geöffnetes Laboratorium &c.* p. 198); ea ratione vitiatam mitiffimam cetera medicinam intus adhibitam teterrimos progeneraturam esse effectus, facile est intellectu; at neque difficile est scrutinium; talis enim mercurius dulcis carbonibus ardentibus vel potius catillo amplo postea altero inuerso contexto ac sensim candenti inspersus fumo affurgente allium redolente suum prodit arsenicum, tanto certius, quando (DOSSIE l. m. c. p. 199.) cum tertia parte florum sulphuris, aut (London dispens. p. 517) cum dupla portione fluxus nigri et pauca ferri scobe terendo commistus antea fuit, qui fumus nisi allium redoleat, nisi in posteriori experimento liquationis vestigia in ferri scobe compareant, accusationem hanc iniustam esse colligas.

Crebrius sane noxios edit effectus mercurius dulcis, eo quod minus sollicitè et religiose praeparatus fuit; aut enim, id quod tamen rarius accidit, mercurii pars metallici nitoris tenax et arctius conubium renuens, globulorum minimorum specie, qui lente vitrea certe vsurpari, et numum aureum, cui affricantur, cortice quasi argenteo obducendo demon-

demonstrari queunt, massae innidulatur, aut pars certe mercurii sublimati corrosiui, ex quo vulgo mercurius dulcis conficitur, nondum cicurata remansit, omni nunc massae virosam illam acrimoniam concilians, cuius iste iam dudum merito accusatus fuit.

Variis tamen notis hic naeuus manifestatur; anceps profecto illa est, quae a sapore desumitur, quem sollicitè paratus nullum habet; facilior a vini spiritu et aqua depromptus; nihil enim soluit ille mercurii dulcis religiose fabricati, etsi per longum temporis spatium calore ad ebullitionem vsque aucto cum comminuto mercurio tractatus fuerit, vt ergo pondus mercurii dulcis ab ea operatione diminutum et spiritus vini defusus, si ab instillato caustico vel cinerum clauellatorum lixiuio fuscum vel luteum sedimentum dimittat, vitium istud prodat. Aquam porro quamuis feruidam quum difficillime et pro exigua tantummodo portione subeat mercurius dulcis, facile sublimatus corrosius, in ea vtriusque dote nouum latet examinis adminiculum, si enim aqua distillata cum eiusmodi mercurio dulci in tenuem puluerem contrito per aliquod temporis spatium cocta et per chartam griseam traiciendo separata sapore distincto gaudeat, ab affusis alcalibus plurimum turbetur, et multum sedimenti dimittat, quod cum calce viua aut ferri scobe igne violentiori in vasis clausis tractatum argentum viuum promit, nullum superest dubium, quin isto adhuc veneno contaminatus sit.

Ostendunt quoque illam corruptelam aqua calcis et liquores lixiuiosi, praesertim caustici; si

M 5

enim

enim in mortario vitreo aut lapideo cum his sub-
 igas bonae notae mercurium dulcem, atrum aut
 saltem obscure cinereum induet colorem; sin autem
 illa adhuc labe peccat, aurantio potius vel ad hunc
 accedente tinctu comparebit.

Vulgo enim paratus mercurius dulcis (Phar-
 macop. Wirtemberg. II. p. 107. New dispensat.
 p. 518. Pharmacop. Edinb. p. 99. Pharmac. luec.
 p. 73. Pharmac. rossic. p. 99. Pharmac. rational.
 p. 208.) ex mercurio sublimato corrosiuo albo, qui
 alia atque alia ratione cum argento viuo, donec
 omnibus eius globulis euanescentibus in aequabilem
 cum eo puluerem conuersus sit, terendo permisce-
 tur, et in vasis vitreis aucto statim ad magnum
 vsque gradum igne in altum agitur, segregata ex-
 acte superiori materiae sublimatae portione laxiori,
 candidiori, minus ponderosa, mercurii sublimati cor-
 rosiiui albi magis aemula, cum noua, minori tamen
 multo argenti viui portione eadem ratione per-
 miscetur, et igni committitur, eum laborem tertia
 adhuc vice eadem cum cura et circumspectione re-
 petendo, et tandem mercurium dulcem simili cum
 cautela a superiori materia perinde ac a fecibus in
 fundo superstitibus liberatam ex vitro eximendo.

Quum tamen subtilissimo eoque acerrimo pul-
 vere, qui dum teritur mercurius sublimatus corro-
 siuus cum argento viuo, affurgit, nisi adspergendo
 hinc inde pauxillum aquae incommodum illud
 praeuertatur, molestissima et adeo nociua sit opifi-
 cibus ista operandi ratio, suo iam tempore LE MORT
 (Chym. medico-physic. p. 138.) ex argento viuo
 cum

cum sale communi et dupla portione colcotharis vitrioli aequabilissime permisto et simili cetera modo igni exposito, vtilius adhuc et tutius nuper Cl. HERMBSTAEDT (apud Ill. SELLE *Beiträge zur Natur- und Arzneywissenschaft*. III. p. 61. et *physicalisch-chemische Versuche und Beobachtungen*. Berlin. 1789. 8. Vol. II. p. 101-114), assentientibus et sua experientia confirmantibus BONZ et BENTLY (apud DEMACHY *Laborant im Großen aus dem Franzöf. übersetzt und mit Zusätzen versehen von S. HAHNEMANN*. Leipz. 8. Vol. II. 1784. p. 156), DOLLEUS (*pharmaceutisch-chemische Erfahrung*. p. 7), MOENCH (l. c. p. 236), aliisque, ex mercurio (partibus sedecim) in aequali pondere olei, quod audit, vitrioli soluto, dissipato per ignem omni humore comminuto, cum noua portione argenti vini (quinque partibus) et sale communi decrepitato (nouem partibus) permisto et sublimato parari, eamque sublimationem iterari iubet.

Fuere multi, et sunt adhuc, qui in duplici vel triplici illa sublimatione non acquiescentes, sed sexies (New dispensat. p. 518), septies (*Calomelas* vel *Calomel* potius a mellea quasi dulcedine tunc multis audit), nonies vel decies, superaccedente per trium hebdomadam spatium cum vini spiritu vaporum vel flammae specie iterum expellendo digestionem, *panacea mercurialis* a multis nuncupatur (Pharmacop. Wirtemb. p. 124. ASTRUC l. c. L. IV. c. 12. §. IV. p. 455-457. ST. FR. GEOFFROY tract. de materia medica. Paris. 8. T. I. 1741. p. 260. 261. M. B. VALENTINI polychresta exotica in curandis affectibus contumacissimis probatissima. Francof. ad

ad Moen. 1700. 4. diff. 6. R. J. CAMERARIUS et J. CASPAR diff. de panacea mercuriali. Tubing. 1700. 4.), imo decies et quater repetendam illam esse imperant, sibi persuadentes, operoso isto artificio efficaciorum ac tutiorum reddi hanc medicinam, at quicquid ea arte fieri tibi fingas, aut spe tua excides, aut faciliori et certiori via isto fine potiri te posse facile perspicias. Fac enim, iterato isto labore maiorem semper intrudi mercurio sublimato argenti vini copiam, tutius forsitan inde obtinebis medicamen, sed certissime ob rationem partis minus efficacis auctam debilitatum, ut eo maiore eius praebio opus sit (G. W. WEDEL et J. A. STOLL diff. de mercurio dulci. Ienae. 1700. 4. p. 19. J. VESTI et G. G. ECKMANN l. c. §. V. p. II. M. FRICCIUS l. c. p. 120. 121. A. MURRAY et P. DUBB l. c.), ne dicam, esse certum quendam finem (J. CHR. BERNHARDT *chemische Versuche und Erfahrungen &c.* Leipz. 1755. 8.), ultra quem argentum viuum cum mercurio sublimato coniungi arcius non potest. Obseruauit praeterea cum aliis Cl. BAUMÉ (l. c. II. p. 423), repetitis istis toties sublimationibus mercurium dulcem in sua secedere principia, et tantum abesse, ut eo labore *mitescat*, ut potius pars eius mercurii corrosiui virulentam indolem recuperet, et ea contaminatum pharmacum nauream, dolores, sensationem ponderis ventriculorum prementis procreet.

Vnica sublimatione rem absolui posse, modo mercurio sublimato corrosiuo prius cum aqua in pastam redacto intermiscetur argentum viuum, asserit

BAILLEAU

BAILLEAU (Histoire de la Societé de médecine à Paris. ad ann. 1776. p. 328), duas praescribunt medici Wirtembergici et Cassellani (Pharmac. Wirtemb. et rational. ll. cc.), tres Suecici et Rossici (Pharmac. suec. et rossic. ll. cc.), ad summum quatuor Scotici (Pharm. Edinb. l. c.), omnino scopo attingendo pares, si leges artis supra memoratae strictè seruentur, et impetratus sic mercurius dulcis atque in tenue pollen comminutus aut per longum temporis spatium cum vini spiritu, qui, quicquid mercurii sublimati corrosiui inest, extrahit, digeratur (vocant tunc multi New dispensat. p. 520. *Panaceam mercurialem*), aut aqua meraca semper recenti (Pharmac. Wirtemb. l. c.), vel frigida, vel (ZUR MÜHLEN dispensat. Monasteriens. 1749. p. 65. J. FR. CARTHEUSER elem. chym. dogmatico-experimentalis. Francof. ad Viadr. 8. Ed. 2. 1753. p. 88.) tepida, vel (D. LUDOVICI pharmac. modern. diss. 1. de purgant mineral. p. 222), quae praestat, calida (appellant nonnulli *mannam mercurii*), optime bulliente, abrasa, si velis, antea parte magis friabili (J. G. BRENDÉL arist. chemico-pharmaceutic. 1751. Opuscul. cur. H. A. WRISBERG. Goetting. 4. P. I. 1769. p. 63), toties terendo eluatur, donec et aqua, et qui superest mercurius dulcis, nullo amplius sapore linguam feriant, et mercurii pollen tenuissimus aquae supernatet (N. D. FALCK l. c. sect. 2.); liberatur sic certissime ab exitioso mercurii corrosiui consortio mercurius dulcis, facilius et certius adhuc, si (Pharm. ration. l. m. c.) primo aquae riuo, quo mercurius dulcis abluitur, (pars octaua ratione mercurii dulcis) sal ammoniacus adiiciatur, cuius

cuius adminiculo (BAUMÉ l. m. c. p. 428) longe facilius fecedit, et aquam subit, quicquid mercurio corrosiuo simile mercurio dulci forte inhaesit.

Qui magis adhuc obtundere salis acidum, mercurio dulci inhaerens, cupiunt, cum lixiuio caustico, alcali volatili, vel (NORFORD recueil periodique d'observations de médecine, chirurgie, pharmacie &c. à Paris, 8. T. VII. 1757. Dec. art. 6. p. 442 sq.) aqua calcis in vase vitreo tractant mercurium hunc dulcem, in subtilissimum antea puluerem contritum, et finito hoc labore ac defuso liquore supranatante aqua meraca aliquoties eluunt atque exsiccant, impetrantes sic puluerem nigrum mitissimum, mercurio ab HAHNEMANNO solubilis titulo insignito analogum, parando (HEYER *neues Magazin für Aerzte*. Vol. IX. fasc. 6. 1787. p. 564.) mercurio gummoso aptissimum. Ita Cl. MOSCATI (L. FRANCK *medizinisch-chirurgische Zeitung*. 1795. April. p. 71. 72.) mercurio dulci lagenae immisso infundi iubet lixiuii caustici vncias tres vel quatuor, igni arenae vel cinerum committit, vas aliquoties concutit, et vt primum puluis nigrum colorem induit, quod mediae horae spatio vt plurimum accidit, ex igne eximi, et refrigeratum iterum liquorem defundi. Ita (l. c.) Cl. SAUNDER (*Mercurius cinereus* siue *Mercurius niger Saundersi*) teri in mortario, instillata subinde aqua, cum alcali volatilis aequali copia eumque laborem tamdiu continuari praecipit, donec albus eius color in atrum abierit; ita (*Mercurius praecipitatus dulcis* vel *cinereus*) alii (HEYER l. c.) drachmam mercurii dulcis cum aquae calcis

calcis saturatae ac recentis vnciiis octodecim tamdiu conteri imperant, donec in puluerem ex atro cinereum conuersus sit.

Primi, qui huius medicaminis mentionem faciunt, nisi obscura aliqua PARACELSI (l. c. de virib. membror. p. 324.) et LAUR. HOFFMANNI (de vero vsu et fero abusu medicamentor. chymicor. p. 124.) loca huc torquere velis, fuere J. BEGUIN (tyrocinium chymicum. Vitemb. 1623. 12. c. 18. p. 335), O. CROLLIUS (l. c. p. 213. 214.) et J. QUERCETANUS (Tetr. grauissim. capit. affectuum p. 409), quibus breui temporis spatio ita adstipulati sunt medici, vt in plurima Europae pharmacopolia reciperetur, et sollicita ac religiosa eius praeparatio, quae nunquam aliis committi debebat, pharmacopoeis serio iniungeretur.

Habuit tamen et hoc medicamentum suos, eosque acres aduersarios, a multis adeo inter venena relatum (TEICHMEYER medic. legal. p. 65). Neque negari omnino potest (D. CRUGER Ephem. Acad. Caes. Nat. Curios. Dec. 2. ann. 6. obs. 41. R. LENTILIUS *ibid.* Dec. 3. ann. 5. 6. app. R. GLAUBER furnor. philosoph. P. II. c. 38. p. 84. D. SENNERT tr. de consens. et dissens. Chymicor. cum Aristotelicis. c. 18. TH. TURQUET de MAYERNE de morb. externis tract. 10. proleg. de morbis venereis. FR. HOFFMANN et G. L. SCHOTT diff. de medicamentis infecuris. Hal. 1713. pag. 31), crebro nocuisse. A vaporibus eius febrem biliosam fuisse natam refert STROEM (Physicalsk, oekonomisk og medicochirurgisk Bibliothek for Danmark og Norge, udgivet

udgivet of et Selskab. Kiobenh. 8. B. II. 1794. art. 1.). Memorat HELWIG (obseruat. physico-medic. posthum. Aug. Vindelio. 4. 1680.) necem vsu eius infecutam; J. LEDELIUS (Ephemerid. Acad. Caesar. Natur. Curios. Dec. II. A. X. obs. 14.) ab vncia media deglutita post atrocissima alui profuua, WAGENIZ (meditatio medica curiosa de mercurio dulci puluerato. Quedlinb. 1705.), a quindecim eius granis ingestis in iuvene sanissimo vomitus, praecordiorum angustias, tremores et sexto die mortem; ita FR. HOFFMANNUS (Medicin. ration. systemat. T. I. p. 263.) in homine ventriculo pleno bis grana eius sex deglutiente et frigori exposito apoplexiam lethalem; in infante duodecim annorum a granis eius quindecim ingestis post summas anxietates et vomitus mortem FR. HOFFMANN et G. L. SCHOTT (l. m. c. p. 30. 31.); ita saepe contra omnem medici expectationem (FR. HOFFMANN l. m. c. p. 264. R. LENTILIUS miscellanae medico-practica tripartita. Vlm. 1698. 4. P. I. p. 207. HARDER apiar. observ. medic. centum ac physic. experimentis refert. Basil 1687. 4. obs. 43. p. 192.) enorme, interdum (CHR. G. STENZEL l. m. c. p. 7.) lethale, externo adeo vsu (CHR. J. TREW commerc. litter. noric. 1731. spec. 52. p. 411. 412. SCHULZE praelect. in dispenfat. Brandenb. p. 188.) salinae profuuium, aut gingiuarum noxas, aut dentium iacturas (HILDEBRANDT l. m. c. p. 19.) perpeffi sunt mercurio hoc dulci vtentes. Quamobrem (C. BONTEKOE fundament. medicin. Amsterd. 1688. 8. p. 64. G. H. WELSCH curat. propr. et consil. med. Aug. Vind. 1681. Dec. III. cur. 1.) ipsi B. HALLERO
(Vor-

(Vorlesungen über die gerichtliche Arzneywissenschaft, aus einer nachgelassenen lateinischen Handschrift übersetzt. Bern. 8. Vol. II. 1784.) suspectus declaratur, ab aliis (AD. MURRAY et P. DUBB l. c. c. 2.) eo, quod solui humoribus renuit, ipsi corrosiuo postpositus. At enim vero haec infortunia potius, quam medicinae ipsi, intempestiuo eius (FR. X. WANNER sist. rationem dulcificationis mercurii dulcis &c. Argent. 1747. 4. §. XXXII. p. 35) ac nimis diu continuato vsui, iusto largiori dosi, corruptelae supra memoratae, et, quod J. G. BRENDelius (l. m. c. p. 62. 63.) egregie exposuit, et M. FRICCIUS (l. c. p. 124.) iam indigitat, praesertim minus sollicitae eius praeparationi, quae mercurii corrosiuo partem intemeratam in eo relinquit, debentur. Nisi in singulis, quae repetuntur, mercurii dulcis sublimationibus, noua argenti viui portio intermiscetur, venenum nasci iam pronunciauit M. B. VALENTINI (Pandectae medico - legales. Francof. 1701. 4. P. VI.), mercurium dulcem optimaе notae iteratis sublimationibus, nisi semper viui quid adiectum fuerit. quum viui aliquid in qualibet sublimatione expellatur, ad indolem a corrosiuo propiorem reduci J. G. BRENDelius (l. m. c. p. 63).

Neque enim inficias ire licet, multa in vsu mercurii dulcis circumspectione opus esse, taceam illas cautelas, quae medicaminum ex mercurio paratorum vsus generatim poscit, superius iam commemoratas; sunt adhuc aliae, quas mercurius dulcis sibi proprias requirit.

Exulet mercurius dulcis, in hominibus, scorbuto (M. FRICCIUS l. c. p. 125), phthisi (M. FRICCIUS

P. II. Vol. II,

N

l. m. c.

I. m. c. CHR. G. STENZEL l. c. p. 6. 7.), scirrhus (BIERCHEN l. c. p. 9.), irritabilitate morbosa (M. FRICCIUS l. c. p. 126. HILDEBRANDT l. m. c. p. 40.), debilitate morbos insequente (M. FRICCIUS l. m. c. CHR. G. STENZEL l. c. pag. 7.) laborantibus, nisi summa urgeat necessitas, quo tum in casu opii (J. DE PLENCIZ act. et obseruat. medic. Prag. et Vienn. 1783. 8. HAMILTON Philosoph. Transact. Vol. LXVI. for 1776. P. II.) vel ipecacuanhae (AD. FR. LOEFFLER *Beyträge* &c. P. I. 1791. 8.) parcissima dosi, vel camphora (E. J. van den BOSCH historia constitution. epidem. verminos. 1760-1763. per insulam Overflaque et contiguam Goedereede grassatae &c. p. 343. LYSON observations on the effects of calomel and camphire. London. 1777. 8. MOENCH l. c. p. 236), vel millepedibus (CHPH. J. DE TREW et CHPH. FEUERLEIN ll. cc. J. G. H. KRAMER medicina castrensis. Norimb. 1735. 8. c. 15.), vel sulphure (S. TH. QUELMALZ progr. quod hydrargyri vires a sulphure suspensas expendit. Lipsi. 1748.), et potissimum aurato antimonii (*Pulvis et Pilulae alterantes Plummeri* Vol. I. p. 221.) praeuerti noxius effectus poterit, iisque additamentis simul caueri, ne nimio impetu in glandulas saliuam excernentes ruat, et praeter expectationem medici largum eius profluuium, consuetis symptomatibus stipatum, excitet.

Reliquae cautelae ad internum potissimum mercurii huius dulcis usum spectant. Biliosus minus conducere iam monuere G. W. WEDEL et J. AD. STOLL (l. c. p. 34.), qui quoque (l. c. p. 33. 34.) grauidas, senes et infantes ab eius usu interdicunt,

quam-

quamuis dulcem hunc mercurium melius ferri ab infantibus, experientia adstipulante, asserat III. HILDEBRANDT (l. m. c. p. 40.); obesse iis, quorum intellina nimium sunt debilitata, et qui siue ex hac siue ex alia causa in alui profluuia nimis proni sunt, annotauit LOESECKE (l. c. p. 287); neque iis hominibus, quibus argento viuo intima corporis penetralia peruagante opus est, prodesse posse, si mox iterum aluo egrediatur, facile colligas; accedit, quod mercurius dulcis ipse aluum stimulet, et tormina, adeo aliquando vomitum cieat, quod ne fiat, aliis medicamentis cauendum est; ita van SWIETEN (l. c. V. p. 533.) eo consilio post singulas doses mercurii dulcis cochlear aquae distillatae corticum citri, cuius singulis binis vnciis granum laudani puri adiectum fuit, forberi, III GIRTANNER (l. c. I. p. 373.) saponem adiici praecipit.

Neque vanus profecto est metus perniciosae acrimoniae, quam mercurius dulcis, alia atque alia salia, praesertim sal culinare (MOENCH l. c. p. 236), et acida potissimum contingens, adipisci possit. Vitandus itaque, dum mercurius dulcis adhibetur, ciborum salitorum, et salis communis aliorumque salium mediorum (G. W. WEDEL et J. A. STOLL l. c. p. 35. LOESECKE l. c. p. 122. MELLIN l. c. p. 145.) in medicamentis vsus, et si quando salia media perfecte saturata, quae nihil acidi marini continent, cum eo coniungere vtile videatur medico, consultum non modo est, parcissima illa recipere dosi, sed agitando tantum, non terendo (Pharmacop. Wirtemb. II. p. 107.) permiscere.

Magis adhuc metuenda sunt acida, quamvis vegetabilia atque animalia periculosam ex eo nancisci acrimoniam nullo experimento constat, tutius tamen est, aegros, mercurio dulci vtentes, non a cibis modo potibusque, sed a medicamentis quoque abstinere acidis atque acidulis, neque exhibendus est aegris (J. G. WENDELIN de medicamentis metallicis. Hal. 1743. 4. §. 39. p. 78. WANNER l. c. p. 34. J. VESTI et G. G. ECKMANN l. c. §. XIV. p. 22.), praesertim infantibus (LOESECKE l. c. p. 122), quorum ventriculus atque intestina acida saburra turgent, nisi hac prius exterminata, aut (J. G. H. KRAMER l. m. c.) interposita vel addita, quae illud acidum absorbeat, terra; ita grana eius duodecim cum lapidum cancrorum praeparatorum drachmis duabus misceri iubet eo consilio MELLIN (l. c. p. 147).

Quum porro gingivae ac dentes a frequenti et diuturno eius contactu mirifice laedantur (LOESECKE l. c. p. 286), praestat certe, nisi alia obstant, ea exhibere forma, qua velociter in ventriculum detruditur, quam ea, qua diutius oris interioribus partibus adhaeret; ideo boli (New dispens. p. 582.) vel pilularum (O. CROLLIUS l. c. p. 214. FR. HOFFMANN et G. L. SCHOTT l. m. c. p. 33. WENDELIN l. c. p. 77.) forma praecellit morfulis, rotulis, trochiscis et ipsi pulveri.

Habet etiam pulveris forma, nisi addito saccharo vel elaeosaccharo illud temperetur, id incommodi, quod (WENDELIN, FR. HÖFFMANN et L. M. SCHOTT ll. mm. cc.) in ventriculum perueniens, ob ingens, quo pollet, pondus specificum fundum

fundum petendo, villosae eius tunicae sinibus ac plicis se insinuando, neque eo, quod difficulter humores subit, facile detergendus, facilius tormina creat; magis adhuc peccare videntur illi, qui cum liquore quodam (O. CROLLIUS, WENDELIN, FR. HOFFMANN et L. M. SCHOTT ll. mmi. cc.) mercurium dulcem praescribunt, quum ex hoc semper subsideat.

Multum denique interest, qua dosi et qua ratione adhibeatur mercurius dulcis; si hydrophobiam exceperis, quae largius utique praebium poscit, prudentis certe medici est, a minuta v. g. grani dimidii bis quotidie administrandi incipere dosi, sensim ascendendo ad vnum, sex, imo decem grana, sollicitè attendendo, quid in aegro efficiat, si diutius resistat malum, interdum paulisper interrumpendo medicationem, et, quando superatum est malum, quod oppugnandum sibi sumserat, abruptendo; protracta enim ultra terminum perinde nocet, ac tentata nimis parco et iusto citius cessante eius vsu.

Mercurii dulcis granum vnum tempestive exhibitum plura praestare, quam eius drachmam, experientia edoctus loquitur N. D. FALCK (l. c. Sect. II.).

Et primus quidem, cui hoc quoque medicamentum mercuriale tum auertendo, tum sanando fuit oppositum, morbus, est lues venerea.

Ita ASSALINI (l. c.), ut tutiores cum feminis suspectis coeant, ante coitum glandem, praeputium et totum membrum virile mercurio dulci, antea cum saliuâ subactò, inungenda, N. D. FALCK (l. c.)

N 3

peractò

peracto concubitu aquam cum mercurio dulci agitando permittam vrethrae iniiciendam suadet.

Quamvis ab hoc vsu vix aliquid sperari possit auxilii, multiplex (BEGUIN l. c. p. 336. J. RHODIUS observ. medicinal. Patav. 1687. 8. cent. III. obs. 84. p. 193. et analect. et not. in L. SEPTALII animadversion. et caution. medicas. Patav. 1652. 8. ad l. 7. p. 578. J. VESTI et G. G. ECKMANN l. c. p. 11-16. §. VI. G. W. WEDEL et J. A. STOLL l. c. p. 29. 30. TIMAEUS A GULDENKLEE cas. medicinal. Lips. 1663. 4. p. 273. G. FABRICIUS HILDANUS Oper. p. 879. BEN. SYLVATICUS Consilior. et responsor. medicinal. centur. IV. acced. method. collegiandi. Patav. 1656. fol. CHPH SELIGER Ephem. Acad. Caes. Nat. Curios. Dec. II. ann. 1. 1683. obs. 136 p. 338. P. J. FABRUS insignes curationes variorum morborum, quos medicamentis chymicis curavit. Tolos. 1627. 8. cur. 93. M. B. VALENTINI l. m. c. M. LISTER sex exercitation. medicinal. de quibusdam morbis chronicis. London. 1694. 8. G. RIVIERE quaestion. medic. Monspel. 1696. 4. quaest. 4. N. BOIREL nouvelles observations sur les maladies veneriennes. à Paris. 12. 1711. J. MOYLE, B. BOSCHETTI, CHR. J. DE TREW, J. G. H. KRAMER, CHPH. FEUERLEIN ll. mm. cc. J. G. BAIER de mercurii in corpus humanum agendi modo secundum leges physicas. Altd. 1739. J. C. BRUNNER diff. de methodo tuta et facili citra salivationem curandi luem veneream, quam experimentis et obseruationibus practicis firmatam et illustratam alias sibi comparavit. Scaphus. 1739. 4. D. M. LOHMANN diff.

de

de curatione luis venereae sine salivatione. Duisb. 1741. 4. CHR. G. STENZEL et J. PH. KLIPSCH casus aliquot hominum a lue venerea per salivationem curatorum. Vitemb. 1742. 4. H. BOERHAAVE tract. medico-pract. de lue venerea. Lugd. Bat. 1751. 8. P. GYONGYOSI diss. de empyricis remediis. Harderv. 1753. §. 3. A. DE STOERCK lib. quo continuantur experimenta et obseruationes circa noua sua medicamenta. Vindob. 1765. 8. J. CLARCK observations on the diseases in long voyages to hot countries, and particularly on those, which prevail in the East-Indies. Lond. 1773. 8. G. van SWIETEN l. m. c. p. 532. A. E. BÜCHNER et J. E. RICHTER diss. de medicamentorum mercurialium cum salibus paratorum efficacitate per adiunctum sulphur ad certos quosdam morbos magis accommodanda. Hal. 1754. 4. §. XXV. p. 39. C. GUIL. POERNER selectus mater. medic. in usum praelect. academic. Lips. 1767. 8. N. D. FALCK l. c. p. 406. SCHWEDIAUER l. c. GIRTANNER l. c. I. p. 373. 435. HILDEBRANDT l. c. §. VIII. p. 48.) tamen docuit experientia, in lue venerea debellanda princeps esse medicamentum, licet negari non possit, minus circumspicte eo vtentes facilius in salinae fluxum ruere, quam qui argentum viuum alia ratione praeparatum adhibent.

Qui mercurium dulcem prae reliquis eligunt, plurimi certe intus adhibent, ipsis infantibus ea labe infectis singulis vesperis grani dimidii pondere, adultis maiori et paulatim aucta, optime boli aut pilularum forma, quae nulla in ore mora facta integrae deglutiuntur; in illam formam v. gr. cum

N 4

conserua

conferua rofarum (*Bolus mercurialis* New dispensat. p. 583.) redactus, hanc aliis atque aliis additis adipiscens.

Ita P. GYONGYOSSI (l. m. c.) cum mica panis, J. VESTI et G. G. ECKMANN (l. c. p. 15.) cum extracto fumariae, vel (l. c. p. 12. 13.) cum aloë hepatica, resina scammonae vel ialapae, et vna alteraue olei caryophyllorum vel cinnamomi gutta, cum extracto scorzonerae, sassaparillae, colocynthidis, rhabbarbari, bezoardico vel panchymagogo G. W. WEDEL et J. A. STOLL (l. c. p. 33.), cum extracto scorzonerae J. A. WEDEL et J. G. SLEVOGT (diff. de lue venerea. lenae. 1729. 4.), cum lapidibus cancerorum, sulphure antimonii aurato, gummi guaiaco, resina guaiaci et balsamo Copaiba (A. E. BÜCHNER et J. E. RICHTER l. c. p. 38.), cum camphora, croco et theriaca Andromachi, aut loco posterioris cum resina ialapae, extracto aloës et panchymagogo Crollii N. GISLER (Kongl. Svensk. Vetensk. Acad. Handling for 1768. Vol. XXIX. trim. 4. art. 8. p. 353 sq.), vel cum terebinthina veneta (New dispensat. p. 574), vel cum creta praeparata et mucilage gummi arabici (ibid. p. 573), vel cum extracto molliori ligni guaiaci et oleo ligni sassafras (ibid.), vel cum extracto ligni guaiaci et camphora (ibid.), cum sulphure antimonii aurato, pilulis polychrestis, gummi guaiaco et essentia succini (KAEMPF in *Fragmenten zur Arzneykunde und Geschichte*. Frankf. 1780. 8.), cum extracto quodam amaro, aqua facile dissolueno HILDEBRANDT (l. m. c. p. 37) subigi iubent.

Prostant

Prostant quoque, ne dicam pilulas alterantes PLUMERI (Vol. I. p. 221), quae, quamuis a C. A. VANDERMONDE (*Journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c.* T. VIII. Mart. 1758. p. 252) vituperatae, a Cl. SCHWEDIAUER (l. c. c. 13. p. 187), TODE (*Bibliothek.* Vol. I. fasc. 3. p. 203), GIRTANNER (l. c. I. p. 381), in domanda lue venerea inutiles declaratae, a multis, e. gr. J. G. HASENNEST (*Act. Acad. Caesar. Nat. Curios.* Vol. V. 1740. obl. 136. p. 451), R. BROCKLESBY (*oeconomical and medical observations.* London. 1764. 8.) efficaces compertae fuere, et ipsius b. OFTERDINGERI (*Anleitung für das Landvolk in Absicht auf seine Gesundheit.* Zürich. 1773. 8. p. 641. 677. 678.) laudes meruere, aliae atque aliae in officinis et apud auctores pilularum mercurium dulcem recipientium formae, suis iam nominibus insignitae.

Pilulae ad gonorrhoeam HOFFMANNI (SPINA manuale s. lexicon pharmaceutico-chymicum. Francof. ad Moen. 1700. 8. p. 688.) praeter mercurium dulcem (drachmam vnam et mediam) terebinthinam (vnciam), balsamum peruuiianum et Copaiba (vtriusque drachmam), radicem symphyti (drachmas duas), nitrum vitriolatum (aequale pondus), succum liquiritiae (vnciam mediam), resinam guaiaci (drachmas tres), extractum rhabarbari (aequale pondus), lapides cancrorum (aequale pondus), fuccinum (aequale pondus), oleum lignorum guaiaci et sassafras recipiunt.

Pilulae ad gonorrhoeam virulentam ETTMÜLLERI (SPINA l. m. c.) ex mercurio dulci (drachma
N 5 media),

media), ossibus sepiae (aequali pondere), terebinthina cypria (drachma), et oleo succini (guttis quatuor) conflantur.

Pilulae anthelminthicae HOFFMANNI (SPINA l. m. c.) praeter mercurium dulcem (grana quindecim) extractum aloës (drachmam vnam), camphoram (grana tria) et spiritum vitrioli (guttas sex) continent.

Pilulae catharticae (Pharmacop. suec. p. 83.) ex mercurio dulci (drachma), extracto ialapae (scrupulis duobus) et panchymagogo Crollii (drachmis duabus cum dimidia), et oleo iuniperi distillato (scrupulo medio) componuntur.

Pilulae mercuriales (Pharmac. ration. p. 256) ex mercurio dulci (partibus quatuor), sulphure aurato antimonii (partibus duabus), gummi guaiaco (partibus tribus) et spiritu vini conficiuntur, parum igitur abludentes a pilulis Plummeri.

Pilulae Plummeri (Pharmac. Edinb. p. 120) praeter mercurium dulcem (partes tres) sulphur antimonii auratum (aequale pondus), extractum glycyrrhizae (partes duas) et mucilaginem gummi arabici recipiunt.

Pilulae rubrae (GUIL. ROWLEY seventy four cases with the manner of cure, and the preparation of the remedies. London. 1779. 8.) ex aequali mercurii dulcis et sulphuris aurati antimonii copia conflantur.

Fuere tamen medici, qui hoc etiam medicamento ad sanandum morbum venereum et varia mala ex eo promanantia extrinsecus vti mallent.

Ita

Ita ad fluorem album et gonorrhoeam venereaе profapiae sananda suo iam tempore TURQUET DE MAYERNE (Syntagma praxeos &c.) mercurium dulcem cum melle rosato (partibus duabus) et aqua calcis (partibus 48), c. MUSITANUS (de lue venerea L. IV. Neapol. 1689. 8.) cum aqua plantaginis (partibus 32), J. VESTI et G. G. ECKMANN (l. c. p. 13.) cum aqua rosarum (partibus sedecim), GIRTANNER (l. c. l. p. 170. 445.) cum aqua quacunq̄ distillata (partibus sedecim) agitando permistam, J. GUIL. BAUMER (Act. Acad. Elect. Erford. T. II. Erford. 1761. p. 455.) cum oleo hypericonis (aliquot grana cum eius vncia dimidia), R. BROCKLESBY (l. m. c.) cum gummi arabico et olivarum oleo subactum vaginae vel vrethrae iniiciendum suadent; at nihil ea iniectione effici nuper enunciauit S. F. SIMMONS (Observations on the cure of gonorrhoea and some other effects of the venereal virus. London. 1780. 8), et quum ob insigne pondus specificum semper fundum petat, neque, vel maxima agitatione, dispertiri aequabiliter possit, et siphonem facile obturet, ea forma non conducere monuit III. MOENCH (l. c. p. 236).

Praetulerunt alii (GIRTANNER l. c. l. p. 217) inunctionem, quo etiam adhibendi modo salivae profluuium excitari, obseruavit iam B. ALBINUS (diss. de saluatione mercuriali. Francof. ad Viadr. 1689. 4.); cum oleo et sale ammoniaco coniunctum et cuti sub continua frictione illitum tanquam remedium efficax commendat CLARE (essay on the cure of abscesses by caustic and the treatment of wounds

wounds and ulcers, with a new method of introducing mercury in the circulation for the cure of lues venerea. London. 1779. 8.); cum axungia porcina subactum et saccharo saturni auctum applicarunt alii (v. MOENCH l. m. c. p. 237); aliud praedicat Ill. HILDEBRANDT (l. m. c. p. 37. 38.) ex mercurio dulci (partibus quatuor), cera alba et oleo amygdalarum (vtriusque partibus sex), et seuo ouillo (partibus nouem) constans; in cancro tamen genitalium nimium irritare haec vnguenta, neque ex arbitrio medici pendere copiam argenti viui, corpus ingredientis et efficaciae gradum, monuit (l. c. I. p. 217) Ill. GIRTANNER.

Nuperius, vt salivae fluxum citius, tutius, quum nulla eius particula in ventriculum perueniat, et minori longe copia administrato mercurio dulci excitaret, eundem grani vnus vel duorum pondere cum saliva subactum, aut syrupo quodam temperatum oris labiis, linguae, genarum interiori faciei, quae omnes partes vasis absorbentibus referatae, et glandulis salivalibus satis vicinae sunt, donec praenuncii illius profluuii appareant, affricari suadent (l. m. c.) CLARE, et (apud eum) HUNTER et CRUIKSHANK, aliorum tamen, vt videtur, assensum haud promeriti, tentata aliquoties sine successu ab A. FR. LOEFFLER (l. c. Beytr. I.) medicatione.

Neque morbum tantummodo venereum ipsum mercurio dulci feliciter oppugnari, sed alias atque alias quoque eius propagines eius efficaciae cedere, loquitur experientia; quid in gonorrhoea virulenta valeat, iam dictum; syrupo mixtum et vulvae labiis allitum

allitum fluorem album eiusdem indolis tum praevertere, tum tollere testis est CLARE (l. m. c.); faniei acris et foetidae ex vagina muliebri fluxum suis pilulis rubris et puluere minerali sanatum gloriatur (l. m. c.) ROWLEY; fluorem album benignum mercurio dulci sulphuri iuncto A. E. BÜCHNER et J. E. RICHTER (l. c. p. 40). Arthritidem veneream mercurii dulcis cum opio coniuncti auxilio superatam memorat (l. m. c.) PLENCIZ, salivae fluxu, per mercurium dulcem (granis duobus) cum sulphure antimoni aurato (aequali pondere), camphora (grano vno) et lapidibus cancrorum praeparatis (drachma dimidia) combinatum, atque alternis vespers exhibitum excitato, alius medicus (*Berlinische Sammlungen zur Beförderung der Arzneiwissenschaft, der Naturgeschichte, der Haushaltungskunst, Cameralwissenschaft und dahin einschlagenden Litteratur*. Berlin. 8. Vol. I. art. 6. p. 83 sq.). In scrophulis venereis commendat ROSENSTEIN (l. c. p. 721). Ophthalmiam veneream mercurii dulcis vi sanatam testatur (l. m. c.) ROWLEY; bubones venereos mercurio dulci (granis quatuor ad quinque) cum saliva subacto et affricato dissipatos QUARIN (l. m. c.), in consolidandis vlceribus venereis, etiam inueteratis, potentissimum experti sunt M. ALBERTI et J. HAVIGHORST (diss. de singulari mercurii dulcis vsu in desperatis quibusdam morbis. Hal. 1746. 4.), succo conii (drachmam vnam et dimidiam cum vnciis duabus succi) iunctum, et linteo carpto instillatum QUARIN (l. m. c.). At in aliis quoque vlceribus mercurii dulcis vsum conducere, ex multorum medicorum experientia constat; in vlceribus verminosis

noſis atque inueteratis, non neglecta externa eorum cura, in vlceribus pedis, etiam iis, qui fluxum muliebrem obſtructum infequebantur, vtiliſſimum deprehenderunt mercurii dulcis vſum internum J. VESTI et G. G. ECKMANN (l. c. §. V. p. 11. et §. VII. p. 16 - 18); homines multis vlceribus, putridiſſimam ſaniem plorantibus, exefos, mercurii dulcis cum ſulphure antimonii aurato permiſti vſu egregie ſubleuatos memorat J. R. RICHTER (l. m. c. p. 39: §. XXV.); vlcera, etiam decrepitorum, eo remedio ſanata (l. c.) N. GISLER, vlcera pedum maligna, acerrimam ſaniem ſtillantia, partim huius partim aethiopis mineralis ope ſanauit CHEYNE (English malady or a treat. on nervous diſeaſes of all kinds p. 343); vlcera vterum atque inteſtinum rectum arrodentia, genu, pedem, infeſtantia, inueterata quoque et mali moris, pilularum rubrarum potiſſimum auxilio ſuperata (l. m. c.) ROWLEY; in vlceribus, niſi malignis et putridis, cetera mali moris et pertinaciſſimis, mirificam eius efficaciam experti ſunt Ill. RICHTER (*Anfangsgründe der Wundarzneykunft*. I. §. 753.) et G. FR. HILDEBRANDT (l. m. c. §. 16. p. 59. 60.), interne potiſſimum eo vſi, vt tamen vlceribus ficcis, callo circumcinctis, ſuperandis externus vnguenti ſpecie ſufficeret vſus.

In fiſtulis quoque, iis adeo, quae pleuritidem ſequebantur, ſuas pilulas cum fructu exhibuit (l. c.) N. GISLER; cancro oppoſuerunt mercurium dulcem GUIL. RIVIERE (l. m. c.), A. E. BÜCHNER et C. CLESS (diſſ. de medicamentorum mercurialium vſu in cancro. Hal. 1755. 4. §. XXIX. p. 47.), cancrum
naſi,

nasi, mercurio et conio incassum tentatum, nouem mensium spatio praeter fumum mercurialem, extrinsecus adhibitum, et mercurium sublimatum corrosiuum, cuius singulis diebus octauam grani partem vna cum nitro et camphora administrabat, pilulis suis rubris felici euentu curauit (l. m. c.) ROWLEY; succum ex pomis putridis expressum et cum mercurio dulci permistum cancro adplicari iubet L. HEISTER (*kleine Chirurgie*. Nürnberg. 1747. 8. p. 160); ossium cariem non sustulit quidem (N. GISLER l. c.) mercurius dulcis, vlcera tamen effecit, ex quibus facile eximi poterat os cariosum; mercurium dulcem spinæ ventosæ opposuit A. E. BÜCHNER (diff. de remediis mercurialibus spinæ ventosæ medicandæ interdum idoneis. Hal. 1754. 4.), cum dupla lapidum cancrorum et media sulphuris antimonii aurati portione, saltem cum eximio aegrotorum leuamine J. E. RICHTER (l. c. §. XXV. p. 39.), aliis atque aliis permistum alii.

In vlceribus per cutem serpentibus mercurii dulcis vsum commendat LOESECKE (l. c. p. 122.), in aliis morbis omnibus, cutem defoedantibus, siue ex labe venerea siue ex alio fonte promanantibus P. GYONGYOSSI (diff. de empyricis remediis. Harderv. 1753. §. 14.), N. D. FALCK (l. c. Sect. III.); in herpete (J. E. RICHTER l. c. p. 39.), cui tamen non raro frustra opponitur (G. FR. HILDEBRANDT l. c. §. 18. p. 63.), in ipsa lepra QUERCETANUS (tetr. grauissim. capit. affectuum. p. 460 sq.), et cum antimonii sulphure aurato permistum A. PLUMMER (*physical essays read before a Society at Edinburgh*.

burgh. Vol. I. 1754. 8. n. 6.); in gutta rosacea multum leuaminis attulit J. E. RICHTER (l. m. c.), qui quoque in tinea sananda praedicat; externis remediis non neglectis radici ialapae iunctum efficacem in hoc morbo comperit mercurium dulcem KÜHN (apud J. G. FRITZE *medizinische Annalen für Aerzte und Gesundheitliebende*. Leipzig. 8. Vol. I. 1781.); solo eius vsu saepe debellauit Ill. HILDEBRANDT (l. m. c. §. 19. p. 63). In scabie collaudant mercurium dulcem J. VESTI et G. G. ECKMANN (l. c. §. V. p. 11.), M. ALBERTI et J. HAVIGHORST (l. c. §. 13.), in venerea potissimum J. E. RICHTER (l. m. c.), et ante hos iam (l. m. c.) QUERCETANUS.

At non in chronicis tantummodo, verum quoque in acutis cutis exanthematibus vtilem experti sunt mercurium dulcem medici. Ita in variolis iam commendauit (l. m. c.) QUERCETANUS, et recentior quoque testatur experientia (Miscellan. Acad. Caesar. Nat. Curios. Dec. I. ann. 3. p. 13. 93. DIMSDALE *Unterricht von der Methode die Kinderblattern einzupfropfen übers.* Leipzig. 1768. p. 11. ROSENSTEIN l. c. p. 222. J. C. LETTSOM *medical memoirs of the general dispensary for part of the years 1773. and 1774.* London. 1774. 8. METZGER *aduersaria medic.* P. II. Francof. 1778.), et recentissima Ill. HILDEBRANDT (l. m. c. p. 73-75. et *Bemerkungen über die Pocken in der Epidemie des Jahrs 1788.* Cap. 4.), Cl. HUFELAND (*Bemerkungen über die natürlichen und künstlichen Blattern zu Weimar im Jahr 1788.* Leipz. 1789. p. 21.), AD. FR. LOEFFELERI (*Beytr.* P. I.) aliorumque (vid. G. H. SCHIERHOLZ *de mercurii vsu in vario-*

vario-

variolis. Goetting. 1788.) administrato, potissimum ante accessum huius morbi, mercurio dulci, siue solo, siue cum sulphure aurato antimonii, siue cum camphora, siue cum tartari emetici sexagesima parte permisto, mitiorem longe et minus ancipitem decurrere morbum, seu deducas illam virtutem ex comprobata eius in morbis cutaneis efficacia, seu ex vi veneno varioloso aduersa, seu ex facultate saliuæ fluxum ciendi, in hoc morbo tantopere proficuum, seu ex potentia in infantibus toties obuios vermes necante, et aluum ducente, complicationem hinc morbi, et quod prono alueo inde fluit, periculum auertente, seu ex virtute eius spissa attenuante, in ipsis inflammationibus multum celebrata.

Non enim pituitam modo potentissime incidit (CHR. G. STENZEL de mercurio dulci praestantissimo pituitae resoluendae et euacuandae remedio. Vitemb. 1742. 4. G. W. WEDEL et J. A. STOLL l. c. p. 28. LOESECKE l. c. p. 122), sed alios quoque humores iusto spissiores resoluit (D. LYSONS practical essays upon intermitting fevers, dropsies, diseases of the liver, the epilepsy, the colic, dysenteric fluxes, and the operation of calomel. Bath. 1772. 8.) mercurius dulcis.

Quam ob rem scirrhum testiculi diuturno eius eoque interno vsu feliciter discussit J. E. RICHTER (l. m. c.), externo tentarunt alii; saltem non infimam partem emplastri, a CLOSSAEO (J. SCHROEDER l. c. p. 195. 196.) ad scirrhos dissipandos collaudati, efficit hic mercurius dulcis. Scirrhum proltatae,

P. II. Vol. II.

○

extrin-

extrinsecus simul adhibitis fumo et vnguento mercuriali pilulis suis rubris ingestis vicit (l. m. c.) ROWLEY; vteri scirrhus *idem* (l. m. c.); eius vsu interno alias quoque partes induratas emolliari comperit N. GISLER (l. c.); in vero tamen scirrhus, in quo omne vasorum lumen deletum est, irritum imo periculosum damnat mercurii dulcis vsu Ill. HILDEBRANDT (l. m. c. §. 9. p. 50). Glandulis obstructis fausto cum euentu opposuere mercurium dulcem G. W. WEDEL et J. A. STOLL (l. c. p. 28.), KLAUNIG (Act. Acad. Caesar. Nat. Curios. Vol. II. p. 33.), M. ALBERTI et J. HAVIGHORST (l. c.), J. E. RICHTER (l. c. p. 39. 40.), A. BRUNN (l. c.), et Ill. THEDEN (*Neue Bemerkungen und Erfahrungen &c.* I. p. 167.); et posterior quidem infantibus, eo malo laborantibus, aquam (libras circiter quatuor, ita vt vna remaneat) cum mercurio dulci (vnciis duabus) per duos dies continuos coctam, ita exhibet, vt mane, et interdum vesperi partem eius 120^{ma}m sorbeant.

In strumis colli salutarem deprehendit mercurii dulcis vsu internum (l. c.) N. GISLER; in scrophulis iam praedicarunt (l. m. c.) QUERCETANUS et GUIL. RIVIÈRE (l. c.), et recentius tum ROWLEY (l. c.) scrophulosis morbis omnis fere generis praeter alia ex argento viuo parata medicamina optimo cum successu pilulas suas mercuriales opposuit, tum Cl. GUIL. LEURS (*Prysverhandeling bekroond door het Genotschap ter Bevordering der Heelkunde te Amsterdam. Vol. I. 1791.*), Ill. HILDEBRANDT (l. m. c. §. 10. p. 50. 51.), Cl. HUFELAND (*über die Natur,*

Natur, Erkenntnißmittel und Heilart der Scrophelkrankheit, eine von der kaiserlichen Academie der Naturforscher gekrönte Preisschrift. Jen. 1795. 8. sect III. c. 2. art. 4.) et alii (quos vide apud Cl. KORTUM comment. de vitio scrophuloso. Lemgo. II. 1790. p. 31.) summo cum fructu mercurium hunc dulcem exhibuerunt.

Alia etiam viscera obstructa mercurii dulcis vsu referari, multiplex edocuit obseruatio (G. W. WEDEL et J. A. STOLL l. c. p. 28. 29.); in lienis infarctu efficacissimum vidit BAJON (Memoir. pour servir à l'histoire de Cayenne et de la Guajane francoise. à Paris. 8. I. 1777.); in oppilato hepate alii; in sexcentis illis morbis, qui ex obstructis abdominis visceribus pullulant, alii.

Ita inter medicamenta in ictero salutaria refert mercurium dulcem FRITZE (l. c. p. 153.); in eodem morbo, praegresso salis ammoniaci et emetici vsu, multoties mirificam praestitisse opem, testis est Ill. HILDEBRANDT (l. m. c. §. 13. p. 54. 55.).

Quum ex hoc praesertim fomite crebro nascantur febres intermittentes, eaeque quidem pertinacissimae, potissimum quartanae, mirum non est, has mercurii dulcis siue meraci, siue cum cortice cinchonae coniuncti auxilio haud raro fuisse iugulatas. Eo nomine commendatus iam fuit mercurius dulcis a G. W. WEDELIO et J. A. STOLLIO (l. c. p. 29.), J. E. RICHTERO (l. c. p. 39.), SARCONIO (*Geschichte der Krankheiten, die durch das ganze Jahr 1764 in Neapel sind beobachtet worden, aus dem Ital.*

übersetzt durch FUSSLIN. Zürich. 8. P. III. 1772. §. 846. p. 243), SELLIO (medicina clinica p. 597), LYSONIO (l. m. c. p. 32.), THOMPSONIO (medical consultations. London. 1773. p. 111); suo iam tempore FR. HOFFMANNUS (medicin. ration. systematic. T. IV. P. 1. §. VIII. p. 64. 65. 85. medicin. consultat. T. IV. Dec. V. cas. VII. p. 321. praxis clinic. compendiosa februm cum cautelis. Hal. 1705. 4.) egregio cum successu in febris intermittentibus etiam rebellibus domandis interdum ad lene vsque salinae profluuium vsus est mercurio dulci, quem (drachmam) cum cortice cinchonae (drachmis tribus), regulo antimonii medicinali (drachmis duabus), croco martis tenuissimo (drachma), arcano duplicato (drachma), et oleo menthae (guttis quatuor) permiscendum curauerat, ita vt pulueris huius cum rob sambuci et iulepo rosarum subacti mane et vesperi drachmam mediam deglutiri iuberet, adstipulantibus J. H. SCHULZIO et J. G. GRAEVIO (l. c. p. 19. 20. §. XIV. XV.), et sua ipsius experientia comprobante C. PEZOLDO (observ. medico-chirurgic. LXVIII.). Nuperius quoque L. FRANCK (*medizinisch-chirurgische Zeitung, herausgegeben von HARTENKEIL*. Salzburg. 8. 1795. d. 7. Maj. p. 181. 182.) mercurium dulcem, quotidie pondere granorum quatuor ad decem vsque, aliquando cortici cinchonae aut radici valerianae et saccharo nuptum, in febris quartanis medicandis vtilissimum depraedicat, et III. HILDEBRANDT (l. m. c. §. XIV. p. 56. 57.) eius consortio corticis cinchonae stipati vsu febrem quartanam, aliis remediis pertinacissime resistentem, fugatam refert.

In

In morbo hypochondriaco, cuius primus fons toties in obstructis abdominis visceribus latet, profuisse suas pilulas narrat (l. c. p. 368.) N. GISLER; felici cum successu pilulis ex mercurio dulci, aloë et camphora conflatis et singulis quaternis vesperis exhibitis, in medela melancholicorum usus est Immort. WERLHOFFIUS (Opera edit. WICHMANNI. Hannov. 1775. p. 694), non mediocri cum aegrotorum leuamine Ill. HILDEBRANDT (l. m. c. p. 52. §. 11.); in maniacis sanandis summam suarum pilularum vim extollit (l. c. p. 359.) N. GISLER; multum ad recuperandam sanitatem maniacae feminae fecisse, expertus est Ill. HILDEBRANDT (l. m. c.).

In hydrophobia auertenda, adhibito simul extrinsecus argento viuo, mercurium dulcem intus ingestum efficacem praedicant KALTSCHMID et BERTRAM (diss. de saluatione mercuriali ceu indubio praeseruationis et curationis remedio aduersus rabiem caninam. Ien. 1760.), ANDRY (recherches sur la rage. à Paris. 1778. 8.) et auctores libri (Instruction concernant les personnes mordues par une bête enragée. Strasb. 1778. p. 9.); infricandum oris interioribus partibus suadent CHR. FR. JAEGER (*medizinische Anweisung wegen der tollen Hundewuth.* Stuttg. und Tübing. 1782. 4. p. 16.) et J. JOHNSTONE (l. c. p. 287), monuit tamen R. HAMILTON (remarks on the means of obviating the fatal effects of the bite of a mad dog. Ipswich. 1785.), iusto tardius operari; incassum adhibuerunt alii (apud A. DUNCAN medical commentaries for the Year 1792. Edinb. 8. D. II. Vol. 7. 1793.

Sect. IV. art. 3.), et J. JOHNSTONE (l. c. p. 299-302.), etsi salinae profluvium excitasset.

In hydrope quoque, toties ex obstructis infimi ventris visceribus proficiscente, praeceuntibus iam PARACELSO (*von der Wasserfucht*) et QUERCETANO (l. m. c.), GR. HORSTII (ed. MARC. DONATI histor. medic. memorabil. Francof. 1664. 8. L. 7.), G. W. WEDELII et J. A. STOLLII (l. c. p. 29.), M. ETTMÜLLERI (SCHROEDER dilucidatus. Oper. omn. cur G. FRANCO. Francof. 1688. fol.), D. MONROI (*Essay on the dropsy and its different species. Lond. 12. Ed. 2. 1756. p. 62.*), JAC. LINDII (*essay on the diseases incidental to Europeans in hot climates. London. 1768. 8. p. 268*), LYSONII (l. m. c. p. 64.), METZLERI (*Preischrift von der Wasserfucht. Ulm. 1787. p. 50.*) et J. FERRIAR (medical histories and reflexions. Warrington and London. 1792. 8.) laudes meruit; ad decrementum tumoris, in hydrope anasarca conspicui, conferre, crebro comperit III. HILDEBRANDT (l. c. §. 15. p. 57.); hydropem, qualis haud raro febrem scarlatinam excipit, etiam pertinaciorem, mercurio dulci (*drachma media*), cum auro fulminante, extracto *scillae* (vtriusque aequali cum priori pondere), rhabbarbari radice electa (*drachmis duabus*), sale a sylvio febrifugi titulo insignito (aequali pondere) et rob iuniperi in pilulas grani vnus vel duorum compacto, quarum singulis binis aut ternis horis vnam alteramue per duos tresue continuos dies aegroto exhibendam, et infusam cum baccis iuniperi, aut decoctam cum radice tritici repentis aquam calidam superbibendam iussit,

iussit, feliciter dispulit M. A. PLENCIZ (Oper. medico-
 physica. Vindobon. 1762. 8. tract. 3. de scarlatin.
 §. LX. p. 121-124); eundem mercurium dulcem
 (grana sedecim), cum resina ialappae (aequali pon-
 dere), elaterio (granis sex), extracto panchyma-
 gogo Crollii (drachma dimidia) et essentia ialapae
 in pilulas subactum, hydropi opposuit L. HEISTER
 (*medicinisch-chirurgische Wahrnehmungen*. P. I. p. 450).
 Qui lenioribus cedere renuebat, militum hydro-
 pem, mercurio dulci, praeunte LUDOLFO, cum
 lapidibus cancrorum praeparatis (parte media), an-
 timonio diaphoretico et millepedibus praeparatis
 (amborum parte quarta) coniuncto, fausto cum
 euentu impugnauit Ill. BALDINGER (*von den Krank-
 heiten einer Armee*. Langensf. 1765. 8. p. 217); mer-
 curio dulci cum ari radice (partibus octo) permisto,
 et ad saliuae profluuium vsque administrato ascitico
 sanitatem reddidit Cl. BLOCH (*medizinische Bemerkun-
 gen*. Berlin. 1774. 8. p. 113-115); mercurium
 dulcem vel cum sapone veneto, vel cum sapone
 ex sale tartari et gummi guaiaco conflato in pilulas
 redactum, et ea copia propinatum, vt saliu pro-
 fluere incipiat, mirifice efficacem in hydrope pel-
 lendo iam expertus est J. H. RIEPENHAUSEN (Morbi
 epidemici statim ab initio proximi belli vsque ad
 eius finem, scilicet ab anno 1757 vsque ad 1762
 Goettingae et circa eam grassati. Hal. 1766. 8.):
 Feminam hydropicam largiori paulo saliuae fluxu
 per mercurii dulcis vsum internum excitato cum
 sanitate in gratiam rediisse legas (Ephemer. Acad.
 Caesar. Nat. Curios. Dec. II. A. 4. obs. 36.); in-
 erterem tamen deprehendit Perill. QUARIN (l. m. c.),

et quod asciten spectat, etiam III. HILDEBRANDT (l. m. c.).

Egregiam potissimum praestitisse opem in hydrocephalo interno sanando largiori paulo copia ingestum testes sunt praeter J. DOLAEUM (encyclopaedia chirurgico-rationalis. Francof. 1689. 4.) Anglorum medici, C. GUIL. QUIN (de hydrocephalo interno diff. Edinb. 1779. et treat. on the dropfy of the brain illustrated with a variety of cases, to which are added observations on the use and effects of the digitalis purpurea in dropfies. Lond. 1790. 8), PERCIVAL (Medical and philosophical commentaries by a Society in Edinburg. 1779. P. II.), DOBSON (Medical Observations and Inquiries by a Society of Physicians in London. London. 4. Vol VI. 1784. art. 6.), HAYGARTH (ibid. art. 7.), HUNTER (ibid. art. 8.), et FERRIAR (l. c.); in puero trienni, imposito simul ceruici emplastro vesicatorio, ad saluam vsque profluuium egregio cum successu exhibuit LEIB (Transactions of the College of Physicians of Philadelphia. Philadelphia. 8. Vol. I. P. 1. 1793.), qui tamen (l. m. c.) in alio puero, perinde ac CURRIE (ibid.) et PERKINS (ap. DUNCAN l. c. Dec II. Vol. I. P. 1. Sect. 1. art. 2.) eadem medela nihil effecit; malum minuere visus fuit III. HILDEBRANDT (l. m. c. p. 59. §. 15.), nequaquam sustulit.

Quum spissitudini quoque, in inflammationes pronae, temperet mercurius dulcis, ea forte ex causa in hydrope cerebri, qui (QUIN l. m. c.) inflammatoriam saepe prae se fert indolem, crebro salutaris, mirifica eius, si quando aluum nimium stimulet,

stimulet, opii exili portioni permisti, sanguine prius misso et aluo laxata, potentia in intestinorum (J. LIND medical journal. London. 1787. p. 43.), et hepatis inflammationibus (J. A. MURRAY diss. de hepatide p. 53.), R. HAMILTON (Medical commentaries Vol. IX. for 1783 and 1784. Sect. II. art. I.), in ipsa pleuritide et peripneumonia (J. LIND et R. HAMILTON ll. mm. cc.), in angina, ipsa gangraenosa (COLDEN medical obseruations and inquiries &c. Vol. I. n. 19. p. 211. BAILEY et MICHAELIS apud Ill. RICHTER *Chirurg. Bibliothek.* Vol. V. p. 737-739) et membranacea (BARD Transactions for promoting useful knowledge. Philadelph. 4. Vol. I. 1771. Phys. art. 4. et apud RICHTER l. m. c.) patet; in ophthalmia, non tantum venerea et scrophulosa, sed aliis quoque ex causis, ex laesione externa, transpiratione suppressa, primarum viarum sordibus nata, graui, chronica, pertinaci, virtute salutari omnia alia medicamenta superauit mercurius dulcis, siue solus, siue cum cortice cinchonae exhibitus (Ill. HILDEBRANDT l. m. c. §. 23. p. 72. 73.), eo in morbo iam a WARNERO (description of the human eye, and its adjacent parts together with their principal diseases. London. 1773. p. 25 sq.) commendatus.

In rheumatismo chronico multo cum fructu vsi sunt mercurio dulci alii; rheumatismum brachii et humeri per nouem menses plurimis aliis medelis pertinaciter resistentem, pilularum, quarum singulae doses mercurii dulcis et sulphuris aurati antimonii vtriusque granum vnum continebant, diurnus vsus fugauit.

O 5

Quum

Quum dysenteria et colica similem non raro originem agnoscant, haud mireris, in his quoque (LYSONS l. m. c. p. 177.) aliquando cum successu fuisse administratum, in illa quidem opio, in hac medicamento cuidam cardiaco iunctum; in illa utique inertem, si ulceribus exesa, aut alio modo laesa per medicamenta violenta fuerint intestina.

Ad munienda contra luem armenta omnibus reliquis praefert mercurium dulcem cum camphora permistum J. A. PLENCIZ (l. m. c. T. I. addit. sect. II. p. 226), qui potentia vermes pellendi ac necandi prodesse, sibi persuasissimum habet.

Et certe ingens ipsi inest virtus vermifuga; celebrant eo nomine mercurium dulcem N. CHESNEAU (observ. medic. Paris. 1672. 8. L. III. p. 322), J. VESTI et J. G. ECKMANN (l. c. §. V. p. 11. et §. VIII. p. 18.), G. W. WEDEL (amoenit. mater. medic. L. II. Sect. 2. c. 8. p. 366.), J. A. STOLL (l. c. p. 31. 32.), LOESECKE (l. c. p. 122. 123.), HILDEBRANDT (l. m. c. §. 20. p. 65.); suam quoque in specifico CLOSSII contra taeniam partem agit (P. I. Vol. IV. p. 124 sq.), quare aliis atque aliis aut aluum laxantibus, aut pariter vermifugis, qualia e. gr. GERARDO praecipiente fabinae folia, aut gratioribus v. gr. elaeosaccharo (HILDEBRANDT l. m. c.) mistus, alia atque alia forma in ipsis officinis venit, olim ab HARRISIO (l. c.), serius a MELLINO (l. c. p. 145) reprobatus.

Pilulae anthelminticae HOFFMANNI (SPINA l. c. p. 688), praeter mercurium dulcem (grana quindecim) extractum aloës (drachmam), camphoram

phoram (grana tria), et vitrioli spiritum (guttas sex) recipiunt.

Puluis ad vermes (LE MORT pharmac. medico-phys. p. 135) praeter mercurium dulcem et varia amara corallinam et vitriolum ferri recipit, et scrupuli dimidii, imo integri pondere exhibetur.

Puluis ad vermes (FRAUNDORFFER l. c. p. 252), ampla compositio, quam praeter mercurium dulcem radix ialapae, vitriolum ferri, alumen, sal gemmae, creta, myrrha, atque alia vegetabilia, potissimum amara atque aromatica ingrediuntur, dosi serupuli medii, imo scrupuli et drachmae integrae adhibita.

Puluis contra vermes seu lumbricos Zwelfferi (JÜNGKEN l. c. p. 274. b.) ex mercurio dulci (drachmis duabus cum media), seminibus cinae (vncia), corallina (drachmis duabus), radice mechoacannae albae (aequali pondere), magisterio ialapae cum amygdalis subacto (drachma), seminibus anisi (drachma vna et dimidia), et saccharo albillimo (vncia media) conflatur, et scrupuli, imo integrae drachmae, pondere in lacte vel mulso propinatur.

Puluis contra vermes Zwelfferi alius (JÜNGKEN l. m. c.) praeter mercurium dulcem corallinam (vtriusque vnciam mediam), femina cinae, saccharum album, (vtriusque vnciam), myrrham, macis (vtriusque drachmam), cornu cerui rasum et radicem turbith (vtriusque drachmas duas) recipit, et drachmae dimidia, imo integrae pondere praebetur.

Rotulae

Rotulae ad vermes necandos Morelli (FRAUNDORFFER l. c. p. 261) praeter mercurium dulcem (drachmam mediam) et saccharum aqua solutum corallinam, semina fantonici, et rhabarbarum electum (singulorum drachmam) continent.

Rotulae aduersus lumbricos aliae Zwelfferi (JÜNGKEN l. c. p. 352. a.) ex saccharo albiſſimo aqua rosarum soluto (vnciiis quatuor), mercurio dulci (drachmis tribus vel vncia media), et radice mechoacannae albae componuntur, et drachmae, imo mediae vnciae, pondere propinantur.

Rotulae contra vermes seu lumbricos Zwelfferi (JÜNGKEN l. m. c.), ex saccharo albo aqua rosarum soluto et legitime in hunc finem praeparato (vnciiis quatuor), feminibus cinae (drachmis tribus), radice turbith (drachmis duabus cum dimidia), corallina et mercurio dulci (vtriusque drachmis duabus), et cinnamomo (drachma vna et media) constant, et drachmarum duarum, imo mediae vnciae, pondere praescribuntur.

Tabellae anthelminticae (New dispensatory p. 565) ex saccharo (vncia media) aqua rosarum soluto, scammono et mercurio dulci (vtriusque granis quatuor) conficiuntur, alternis diebus mane exhibendae.

Tabellae pro vermibus (LE MORT l. m. c. p. 129. 130.) principem certe virtutem a mercurio dulci habent, quem praeter corallinam, camphoram et scammonium recipiunt.

Trochisci anthelmintici siue hermetici Secretae (Pharmac. Wirtemb. II. p. 216), *Trochisci hermetici*

metici s. mercuriales Scretae (SPINA l. c. p. 1004),
 ex mercurio dulci (vncia dimidia), diacrydio sul-
 phurato (drachma), cornu cerui, quod philoso-
 phice praeparatum appellant (scrupulis duobus),
 cinnamomo (scrupulo), saccharo albo (vncia),
 conferua rosarum rubrarum (drachmis duabus) et
 mucilage traganthae aqua rosarum soluta ita
 compinguntur, vt singuli grana quindecim pondere
 aequent, dulcis igitur mercurii grana duo, dia-
 crydii vnum contineant, et solitarii ergo, aut bini
 propinentur.

Si quid in epilepsia (ingreditur enim pulue-
 rem antepilepticum DOLAEI (SPINA l. c. p. 761.)
 et aliis morbis conuulsivis, v. gr. illo, quem Ger-
 mani Kriebelkrankheit appellant (J. TAUBE *Ge-
 schichte der Kriebelkrankheit, besonders derjenigen, welche
 in den Jahren 1770 und 1771 in den Zellischen Gegenden
 gewüthet hat.* Göttingen. 1782. 8.) bonae frugis
 praestitit, magna cum veri similitudine ex virtute
 vermes interficiendi deducas, quos creberrimam eius-
 modi morborum esse caussam, inter omnes constat.
 Neque tamen vermes tantummodo ex intestinis
 eliminat mercurius dulcis, sed aliis quoque ea for-
 dibus liberat, quibus tot mala progignuntur, tot
 alia exasperantur, eo nomine iam ab O. CROLLIO
 (l. c. p. 214), G. W. WEDELIO et J. A. STOLLIO
 p. 26. 27.) multisque aliis laudatus atque frequen-
 tissime alia atque alia forma adhibitus. Hanc aluum
 ducendi facultatem multum vtique facere ad effica-
 ciam, quam in aliis atque aliis enarratis morbis
 exferit, extra omnem dubitationis aleam positum
 est, at perinde certum, quam in veneno venereo
 domando

domando ab eo expectas, virtutem turbare, ac interdum fere abolere.

Bolus catharticus cum mercurio (New dispensatory p. 581), vel ex mercurio dulci (granis quinque), radice ialapae (scrupulo) et syrupo rosarum solutiuo, vel, si fortiori opus sit cathartico, ex mercurio dulci, speciebus aromaticis (amborum scrupulo dimidio), gummi guttae (granis septem) et syrupo rhamni cathartici compingitur.

Bolus mercurialis (New dispensat. p. 583), ex mercurii dulcis granis quinque ad quindecim et conferuae rosarum drachma dimidia conflatur, excitando quidem imprimis salinae profluuiio deltinatus, at non raro praeter medici expectationem aluum laxans.

Pilulae de cambogia (New dispensat. p. 572), partem vtiq̄ue eius, quam edunt in aluo euacuanda, efficaciae gummi guttae, cuius nomen in fronte gerunt, aloae succotrinae, et extracto hellebori nigri debent, at certe non exiguam mercurio dulci, cuius aequalem cum reliquis recipiunt portionem.

Rotulae laxatiuae infantiles (SCHROEDER l. c. p. 233) omnem, a qua denominantur, efficaciam radici ialapae et mercurio dulci acceptam referunt, cuius vtriusque aequalis portio illas intrat.

Tabellae purgantes (LE MORT l. m. c. p. 129), licet scammoniei, radicis ialapae et rhabbarbari et foliorum sennae maiorem longe portionem contineant, partem tamen huius quoque virtutis mercurio dulci debent. Drachmae mediae, ino vnciae dimidiae pondere propinantur.

Qua

Qua virtute in oculorum morbis (N. GISLER l. c. p. 368. J. TAUBE l. c.) tantopere conducatur, definire nolum; quid in ophthalmia praestet, supra iam dictum; amaurosin salivae profluvio, per internum mercurii dulcis usum excitato, sanatam refert L. HEISTER (ap. VOGT de amaurosi salivatione curata. Altd. 1713. 4.); in ipsa cataracta profuisse suas pilulas tradit (l. m. c.) N. GISLER; tum incipientem, tum consummatam pilulis suis rubris et pulvere, quem vocat, minerali, sanasse se ostendit (l. m. c.) ROWLEY; maculas corneae, leucomata et alia eius generis pilula alba, id est, mercurio dulci cum saccharo et mucilage gummi arabici in pilulam compacta, deleta *Idem*; maculas corneae mercurio dulci cum saccharo et alumine permisto illinendas suasit BOERHAAVE (de morbis oculorum p. 66.); pulvere mercurii dulcis cum saccharo permisti penicilli ope admoto pannum oculi sustulit G. F. JAENSCH (diff. de efficaci mercurialium usu chirurgico. Hal. 1756. 4. §. XV. p. 26).

In ischuria incipiente plurimum prodesse mercurium dulcem (grana decem) opio (granis duobus) temperatum, singulis sex horis exhibitum, testatur HAMILTON (Philosoph. Transactions Vol. LXVI. for the year 1776. P. II.); in rhachitide suas pilulas egregio certe cum aegrotorum leuamine exhibuit (l. c. p. 172.) N. GISLER, qui quoque paralyticis mirifice profuisse suas pilulas (l. c. p. 359. 367.) testatur; in eodem morbo commendatus iam fuit mercurius dulcis ab aliis (J. VESTI et J. G. ECKMANN l. c. §. IX. p. 18. 19.).

Mercuri-

Mercurius corrosiuus ruber (New dispens. p. 512. 513.), si quidem differt a mercurio praecipitato rubro, ab acido, praesertim salino tenacius argento viuo adhaerente, maiorem ei acrimoniam conciliante, pendet illa discrepantia; recipitur enim vt soluatur illud, aqua fortis, quae distillando sedecim eius uncias cum drachma salis marini ad siccitatem vsque impetratur.

Mercurius sublimatus ruber nascitur ex hydrargyro nitrato violentiori igne in altum acto, parum certe distinctus ab eo, quem vulgo praecipitatum rubrum dicunt.

Mercurius tricolor, si permistum, donec globuli eius euauerint, cum vitriolo vsto, et nitro argentum viuum vehementi igne torquetur, alia atque alia ratione aquae et nitri acido nubens triplicem in superiori vitri parte affigit annulum, summum album vel cinereum, medium flauum, infimum rubrum. Medicis alchemicis olim magni aestimatus hodie merito euiluit.

VIII. *Salia mercurialia, tam liquida, quam sicca.*

Hoc sub titulo illa comprehendo medicamina mercurialia, quae veram prae se ferunt salis indolem, et aqua distillata perfecte soluuntur, in quibus igitur paulo largiori, quam quidem in praecedentibus copia, nunc hoc, nunc illud principium salinum secum coniunctum habet argentum viuum.

Difficulus quidem et perparum, nec nisi in calcis formam redactum alcalibus solui argentum
viuum

viuum nuperius quoque expertus est Ill. HILDEBRANDT (*Geschichte des Queckfilbers*. p. 267. 270.), calcinatum tamen alia atque alia ratione iis potissimum alcalibus, quibus acidum aëreum affixum est, solui WEIGELII (*Oblerv. chemic. et mineralogic. II. Exp. X. p. 12.*), WENZELII (*l. c. p. 421*), LAVOISIER et CORNETTI (*Memoir. de la Societé de medecine. à Paris. ad ann. 1780 et 1781. p. 238 sq.*) et ipsius Ill. HILDEBRANDTI (*l. m. c. p. 271*) pericula loquuntur; praedicavit iam suo tempore (*l. c.*) QUERCETANUS, assentiente postea SEVERINO (*de recondita abscessuum natura. L. IV. c. 23. §. 9. p. 255*) *spiritum mercurialem*, id est, spiritum vrinosum argentum viuum dissolutum in se continentem; et plurimi quoque sunt in commendanda ad luem veneream debellandam medicina (*Essentia mercuriali*), quae solutum continua trituratione et decantatione per lixiuum causticum fortissimum hydrargyrum recipit, post praeceptorem suum LUDOLFUM D. CHR. GRASSO (*diff. de mercurio per alcali soluto tutissimo specifico antiuenerico. Erford. 1747. 4. §. VI. XII.*) et L. A. RITTER (*diff. sist. demonstration. quod atrocissima luis venereae symptomata non sint effectus morbi, sed curae mercurialibus institutae. Erf. 1747. 4. §. XII. p. 25.*); nullos tamen, quantum noui, haecenus affectas nacti.

Debilius quoque aggrediuntur mercurium salia neutra, facilius tamen et validius reliquis sal armoniacus, siue (*Tinctura mercurialis Garayi*) diu cum argento viuo teratur, aequabiliter permistus aëris contactui exponatur, vt primum humorem attraxit, in mortario agitetur, exsiccetur, denuo

aëri exponatur, illoque artificio decies vel ultra repetito, tandem liquor per filtrum traiectus exsiccetur (Com. DE GARAYE Chymia hydraulica C. 4. sect. 7. *ins Deutsche übersf. Zweyte Auflage.* Frankf. und Leipzig. 1755. 8. p. 234. 235.), siue mercurius, quem dicunt praecipitatum fuscum, cum aequali salis armoniaci portione contritus ignis vi in altum agatur, materia in altum acta in aquam coniiciatur, et pulvis albus, qui in eo fundum petit, salis nitentis lamellati, quod duodecuplo aquae pondere, infigne frigus excitando, soluitur, specie sublimentur (NAVIER contrepoisons de l'arsenic &c. II. p. 104), siue mercurius, qui audit, praecipitatus ruber, cum ($\frac{4}{7}$) salis ammoniaci tritus, ignis violentiae simili modo expositus (HILDEBRANDT *Geschichte des Quecksilbers.* p. 280 - 282), siue vel idem (HILDEBRANDT l. m. c. p. 279. 280.), vel mercurius praecipitatus fuscus (NAVIER l. m. c. p. 94.) bullienti salis armoniaci per aquam paratae solutioni iniiciatur; quocunque modo procedas, nascitur, quum argentum viuum vel eius calx salis armoniaci portionem in suas partes diuellendo, eius acidum attrahat, *sal, salis* veteribus *Alembroth* nuncupati instar, ex mercurio sublimato corrosiuo et sale ammoniaco compositus (MACQUER memoir. de l'Acad. des scienc. à Paris. ad ann. 1755. p. 545 sq. HILDEBRANDT l. m. c. p. 280. 281.), vt tamen posterius (HILDEBRANDT l. m. c. p. 281.) subtilissimas mercurii atomos aliquando intermitas habeat. Spiritu vini solutus hic sal maximopere fuit commendatus in chronicis cutis morbis a b. MACQUERO (l. m. c.), maximo cum fructu adhibitus aqua solutus

lulus

lutus seni, pertinacibus, dolentissimis, grauissimis viscerum abdominis obstructionibus et spirandi difficultate laboranti a b. SPIELMANNO (apud J. FR. EHRMANN diff. de hydrargyri praeparatorum inter-norum in sanguinem effectibus. Argent. 1761. 4. p. 26. § XVII.).

Tinctura antiuenerica Molleti, Quintessence venerienne du Sieur Mollet: salis eius generis mercurium et salem ammoniacum soluto in se tenenti vires suas debere testis est NAVIER (l. m. c. p. 113).

Guttae albae Wardii, D. Ward's white drops, acre sane atque anceps remedium, cuius quotidie vnicam guttam aqua plurima temperatam sorbendam aegris lue venerea affectis imperavit inuentor. Si N. FALCKIO (l. c.) fides, paratur, si quatuor argenti viui vnciae in sedecim aquae fortis meracioris et cum septem vnciis alcali volatilis permistae vnciis soluantur, et crySTALLORUM ex eo liquore refrigerato delapsarum libra tribus aquae rosarum libris soluantur; secundum Ill. GIRTANNERUM vero (l. c. I. p. 386), si praecipitatum ex aqua forti salis ammoniaci vi hydrargyrum aqua denuo soluantur.

Mercurius tartarificatus, Hydrargyrum tartarificatum: Continuata aliquamdiu trituratione (*Aethiops tartarificatus*) argentum viuum cremorem tartari ita subire, vt nulli eius amplius appareant globuli MONNET (Melang. de philosophie et de mathématique de la Societé royale de Turin. Vol. IV. ad ann. 1766-1769. p. 103) et PAECKEN diff. de sale acido essentiali tartari. Goetting. 1779. 4.) iam obseruarunt, et addito, dum teruntur, syrupo

P 2

v. gr.

v. gr. capillorum veneris, adeo arctum necti inter-
 vtrumque vinculum, vt pulveribus etiam inter-
 mittis, qui humorem absorbent, non reuiuiscant,
 expertus est DE MORVEAU (*Anfangsgründe der theore-
 tischen und praktischen Chemie zum Gebrauch der öffent-
 lichen Vorlesungen auf der Academie zu Dijon, aus dem
 Franzöf. übersetzt mit Anmerkungen von CHR. EHR.
 WEIGEL. Leipz. 8. Vol. III. 1780. p. 56*). Quam-
 vis mercurium metallico adhuc nitore conspicuum
 cremore tartari nequaquam solui docuerit experien-
 tia, eadem tamen ostendit, calces eius, tum cal-
 cem ignis vi sine vlllo additamento paratam (NAVIER
 l. m. c. app. 1.), tum eam, quae vulgo mercuri-
 us praecipitatus fuscus audit (NAVIER et MONNET
 ll. mm. cc. WENZEL l. c. p. 308. PRESSAVIN traité
 des maladies veneriennes, dans lequel on indique
 un nouveau remède, dont l'efficacité est constatée
 par des expériences réitérées et un succès constant
 depuis dix années. à Geneve. nouv. edit. 8. 1775.
 p. 371 sq.), bullientis aquae adiumento et ipsa mora
 solui cremore tartari posse, et salem fistere, qui
 facile aquam subit (A. DUNCAN observations on the
 operation and use of mercury in the venereal disea-
 ses. Edinb. 1772. 8.), facilius adhuc, si (NAVIER
 l. m. c.) boracis, aut (s. HAHNEMANN apud DEMACHY
Laborant im Großen &c. T. II. p. 172) salis sedatiui
 pauxillum fuerit additum.

Hunc salem vere metallico sapore imbutum,
 et cupri politam atque humectatam superficiem, cui
 affricatur, argenteo cortice obducentem, etiam a
 Cl. SCHWEDIAUER (l. c. c. 17. sect. 3.) inter meliora
 medicamina mercurialia recensitum, aqua solutum
 (Mercur-

(*Mercurius tartarizatus liquidus, Eau vegetale mercurielle*) et syrupo quodam edulcatum, siue intus, siue extrinsecus adhibeatur, multis, forte nimis (BALDINGER histor. mercur. et mercurialium prog. 6. Cassell. 1785. 4. p. 15.), laudibus cumulat PRESSAVIN (l. c. et dissert. sur un nouveau remede anti-vénérien. Lyon. 1767. 8.), quamvis diffiteri haud possit, id ipsi cum aliis ex argento viuo paratis medicinis commune esse, vt, nisi euacuantibus auertatur, saluæ fluxum cieat (traité p. 135. 323. 329. 331. 342.), non malum modo venereum ipsum, pertinacissimum adeo, quod mercurii sublimati corrosiui (trait. p. 334. 346-351.), vnguenti mercurialis (traité p. 320. 334.) et medicamenti a KEYSERO denominati (diss. p. XLV. et trait. p. 351.) vim eluserat, tuto, cito, et sine molestia, eius vsui cessisse, sed alias atque alias eius propagines, scabiem (traité p. 341. 345.), vlcera, potissimum colli (l. m. c. p. 325. 327. 328. 334.), pedum (l. m. c. p. 329. 334.) et foetidissima narium (l. m. c. p. 346.), scirrhus glandularum in cancrum degenerantes (l. m. c. p. 330. 332. 343. 349. 351.), rhagades et verrucas cancrofas, alias ani (l. m. c. p. 320. 324. 327. 328. 334. 350.) et genitalium (l. m. c. p. 320. 324. 327. 328. 330. 334. 340. 343. 344. 347. 350. 351.) eiusmodi excrescentias, gonorrhoeas (l. m. c. p. 330. 341. 343. 346. 351. et dissert. p. XLIV. XLV.), cranii aliorumque ossium exostosis (traité p. 345. et diss. p. XLIII.), hemicranias (l. m. c. p. XLII.), ophthalmias, rheumatismos (l. m. c. p. XLI. XLIV. et traité p. 330. 334. 335.), ipsam tabem ex hoc fonte oriundam

(l. m. c. p. 331. 333.) felicissime deuictas fuisse, exemplis fufius enarratis refert. Confirmauit has laudes fua ipfius experientia faltem ex parte J. C. TH. BOELKE (diff. de mercurio tartarifato liquido. Goett. 1787. 8. p. 45 - 51).

Externo quoque vfu, linteis carptis inflillatum, quae vlceribus eiusmodi intruduntur, in vlceribus tum venereis, tum alius originis, quamuis pertinaciffimis, et ad offa vsque penetrantibus, mirifice prodeffe, capta a BOELCKIO (l. m. c. p. 52 - 59.) pericula loquuntur. Vrethrae iniectum ad auerendam infectionem veneream commendauit (ll. cc.) PRESSAVIN.

Puriori tartari acido iungi poffe facilius ac maiori copia mercurium, fiue illud diu cum argento viuo teratur, fiue cum aqua et mercurio praecipitato per fe, aut loco huius cum mercurio praecipitato rubro, aut mercurio praecipitato fufco coquatur, fiue paratae per nitri acidum argenti viui folutioni inflilletur aut acidum tartari purum, aut cremor tartari, aut tartarus tartarifatus, aut fal polychreffum Seignette aqua foluta, docent experimenta a MEYERO (*alchymiflifche Briefe*. Hannover. 1767. 8. p. 7 fq), PAECKEN (l. c. p. 14), ESCHENBACH (progr. de quibusdam auri calcibus et falibus mercurialibus. Lipf. 1785. p. XVI. XVII.) et DE MORVEAU (l. c. III. p. 57.) commemorata. Medicis tamen vlibus haftenus non inclaruit ifta miftura.

Ab aliis quoque acidis vegetabilibus foluitur hydrargyrum: Mercurium, quem vocant praecipitatum per fe, tam vinum rhenanum, quam expreffum

pressum ex pomis citreis succum subire A. S. MARCGRAFIUS (*Chymische Schriften*. Berlin. 8. P. I. 1761. p. 120.) expertus fuit; in posteriori perfectissime quoque dissoluit hydrargyrum, per alcali ex acido quodam praecipitatum C. FR. WENZEL (l. c. p. 250. 251.): In succo ex uvis immaturis expresso et aliis acidis vegetabilibus alias atque alias hydrargyri calces NAVIER (l. c. II. p. 75.) et R. DAVISONIS (diff. de solutione mercurii in acido vegetabili, eiusdemque usu. Lugd. Bat. 1767. 4.). Prior arcanum quoddam remedium, a quodam *Diennert Liqueur fondante* nominatum, non esse nisi eiusmodi solutionem hydrargyri acido vegetabili perfectam (l. c.) asserit.

Antiquissima est, apud medicos quoque, *mercurii in aceto solutio*, PENOTO (theatrum chemic. Argent. Vol. I. p. 654. et de vera praeparatione et usu medicam. chymicor. ed. III. Vrsell. 1602. 8. p. 34.), HENCKELIO (de appropriatione. p. 32.), STAHLIO (specim. Beccherianum. p. 127. n. 180.), SCHROEDERO (l. c. p. 409.) et aliis iam cognita, recentius cum aliis atque aliis mercurii calcibus feliciter tentata; aethiopem, quem vocant per se, et KEYSERUS (ap. R. DE HAUTESIERK recueil d'observations de médecine des hopitaux militaires. à Paris. 4. Vol. II. 1772. app.), et MANGOLDUS (act. acad. elect. Mogunt. Erford. I. p. 247.) aceto dissolutum vidit; mercurium praecipitatum per se A. S. MARCGRAF (l. m. c.), CHR. EHR. WEIGEL (observ. chemic. et mineralog. II. p. 10.) et DE MORVEAU (l. c. III. p. 15.), mercurium praecipitatum rubrum WESTENDORF (diff. de optima acetum concentratum

eiusdemque naphtham conficiendi ratione, vtriusque affectionibus ac vsu medico. Goetting. 1742. 4. p. 29. 30.), mercurium praecipitatum fuscum A. S. MARCGRAF (l. m. c.), DE MORVEAU (l. m. c. p. 14.), WENZEL (l. c. p. 206.), MONNET (Melanges de philosophie et de mathématique de la société royale de Turin, pour les années 1766 - 1769. Vol. IV. p. 100sq.), turbith minerale WESTENDORF (l. c. p. 31).

Facilius tamen succedit istud negotium cum mercurio praecipitato fusco; largitur illa solutio, si humoris portio dissipata fuerit, salem (*Hydrargyrum acetatum, Acetas hydrargyri, Terre feuilletée mercurielle de Fourcy*) paulisper acriorem et leniter adstringentem, album, argenti more nitentem, squamosum, tactu vnginosum, qui ab aëris contactu nitorem facile amittit, aqua, nisi calida, non solvitur, digitis ficcis et calidis adhaerescit, leni per calorem evaporatione flavescit, vasis clausis igne tortus acidum suum dimittit, et prunis ardentibus inspersus totus auolat.

Hic sal iam a PENOTO (ll. cc.) in morbis veneris grani vnius pondere cum vino ter per septimanam exhibitus, eodem pondere adhuc Lutetiae vsitatus (J. J. FERBER *Beyträge zur Mineralgeschichte verschiedener Länder &c.* I. p. 354), basin (HAUTE-SIERK l. m. c. et DE HORNE examen des principales méthodes, d'administrer le mercure pour la guérison de la maladie vénérienne. à Londres et Paris. 1769. 8. p. 95.) constituit pilularum et tragearum, a KEYSERO, magnas ex earum commercio diuitias et tandem praemium regium reportante, tantis

tantis laudibus celebratarum (Reponse de M. KEYSER à un libelle du Sieur THOMAS, intitulé: Le Préfervatif ou Avis au Public sur les dragées antiveneriennes. Paris. 1756. 12. Reponse de M. KEYSER à l'Auteur anonyme d'un livre intitulé: Traité des tumeurs et des ulcères. à Paris. 1759. 8. Methode de M. KEYSER pour l'administration de ses dragées, dans le traitement des maladies veneriennes, imprimé par ordre du Roi. à Paris. 1762. 8.), in quibus cum manna et farina permiscetur, melius (J. PH. VOGLER pharmac. select. p. 78. 79.) cum amylo, tragacantha et saccharo in trochiscos vel pilulas redigitur.

At alii quoque fausto cum successu vfos se fuisse hoc a KEYSERO denominato medicamento praedicarunt, v. gr. J. COWPER (Narrative of the effects of the celebrated antivenereal medicine lately discovered by M. KEYSER. London. 1760. 8.), FR. ROUX (diss. de tragearum antiueneriarum praefantia. Monspel. 1765. 4.), J. B. REY (recueil d'observations sur le traitement des maladies veneriennes. Lyon. 1770. 8.), PELTIER (nouvelle methode d'employer les dragées antiveneriennes de M. KEYSER. à Paris. 1779. 8.) et J. PH. VOGLER (l. m. c. p. 79). Si glandularum obstructio, solidorum relaxatio et dispositio debilis occurrat, proficuum deprehendit earum vsum J. V. MÜLLER (l. c. p. 244), in hydrope venereo J. PH. VOGLER (l. m. c. p. 81).

Minus tamen arrisit haec mercurii forma aliis v. gr. AD. MURRAY et P. DUBB (l. c. c. 2. p. 22). Nocuisse testantur A. LE CAMUS (Journal économique.

que. Aug. 1756. p. 110. et Januar. 1757. p. 135), GIRTANNER (l. c. I. p. 384) et DE HORNE (l. m. c.); colicas grauissimas, hypercatharses, febres lentas eius vsum infecutas Ill. QUARIN (animaduers. pract. in diuers. morb. Vienn. 1786. 8. p. 18 sq.); colicas, alui profluvia, etiam cruenta, tabem adeo eius vsu progenerata J. COLOMBIER (Code de médecine militaire pour le service de terre. Paris. 1772. 8.); non saliuæ modo aluique profluuium, sed nauseam, vomitum, cardialgiam, colicam J. PH. VOGLER (l. m. c.), saliuæ profluuium et vehementem alui fluxum procreare testatur quoque auctor libri: Parallele des différentes methodes de traiter la maladie venerienne. à Amsterdam. 1764. 8. p. 178 sq.; impares esse has pilulas labi venereae delendae IDEM (l. m. c.) et PRESSAVIN (dissert. p. XXXI et traité &c. p. 90-92), modo malos gignere effectus, modo nihil efficere, CÉZAN (manuel anti-syphillitique &c.). Quum tot aliis, sale culinari, vulgatissimo ciborum nostrorum condimento, saponibus, alcalibus, terris, ipso ferro praecipitetur ex aceto argentum viuum, magna utique, ne horum aliquid in ventriculo offendat haec medicina, circumspeditione opus est.

Acido ex ossibus extricato via humida neque mercurium metallica adhuc facie conspicuum (HILDEBRANDT *Geschichte des Quecksilbers*. p. 235), neque per alcali quoddam ex acido praecipitatum (WENZEL l. m. c. p. 239), neque solo igne calcinatum (MARCGRAF l. c. I. p. 54.) solui, experimenta loquuntur; vix solui mercurium praecipitatum rubrum, quem adpel-

adpellant, Ill. HILDEBRANDT (l. m. c. p. 235) expertum se esse profitetur.

Solui tamen hoc acido, alcali volatili et vi-
trioli acido adhuc contaminato, pauxillum (in eius
drachma circiter grana octo) mercurii praecipitati
rubri, siue cum, siue sine nitri acido praeparati
J. A. M. SCHAEFFER (diff. de mercurialibus quibus-
dam pharmacis eorumque praecipuis virtutibus.
Lips. 1790. 4. §. VI. p. 19. 20.), HEROLD (quae-
dam momenta de usu mercurii phosphorati Schae-
feri. len. 1793.), Cl. G. FR. CHR. FUCHS (*chemische
Bemerkungen über das phosphorsaure Quecksilber, die
Boraxsäure, das stinkende Johanniskraut und den saft-
losen Astragalus.* Jena und Leipz. 8. 1795.), Cl.
WESTRUMB (apud eundem l. m. c. p. 9. 10. §. 8.),
Cl. WIEGLEB (apud eundem l. m. c. §. 7. p. 7-9.),
Cl. GOETTLING (*Almanach für Scheidekünstler und Apo-
theker.* ad ann. 1794. p. 149-176.), Cl. TROMS-
DORFF (apud Cl. FUCHS l. m. c. p. 9. §. 10-12. et
*Journal der Pharmacie für Aerzte, Apotheker und
Chemisten.* Leipzig. 8. Vol. I. fasc. 2. p. 203 sq.),
Ill. HERMBSTAEDT (apud eundem l. m. c. p. 249.
250. et apud Cl. FUCHS l. m. c. §. 6. p. 6. 7.), et
WILHELMI (apud Ill. GRUNER *Almanach für Aerzte
und Nichtärzte* ad ann. 1795. p. 68 sq.) testantur,
et nasci, humore omni per calorem expulso, salem
(*Hydrargyrum phosphoratum, Mercurius phosphoratus*)
metallici saporis, ad aëris contactum deliquescentem,
grato acore aquam, qua facile et fere totus
soluitur, imbuentem, aquae heliotropii succo tinctae
colorem caeruleum in rubrum conuertentem, a
commixtis cineribus clauellatis halitum alcalinum,
caloris

caloris vi primo fumum cupri ruborem *in* candorem commutantem, eructantem, postea vero liquefactum.

Hic sal, a J. A. M. SCHAEFFERO (l. m. c. p. 20.) et Ill. NICOLAI (*Recepte und Curarten*. Vol. V. p. 557-582.) commendatus, a Cl. BRETSCHNEIDER (apud HEROLD l. c. et apud Cl. FUCHS l. m. c. p. 73-101.), HEROLDO (l. m. c.), Ill. STARK (apud Cl. FUCHS l. m. c. p. 66. 67.), DORLIO (apud eundem l. m. c. p. 68-70.) et STURMIO (ibid. p. 70-72.) secundo cum successu et ut plurimum sine molestia aegroti adhibitus, tum in morbo venereo, tum in aliis atque aliis eius propaginibus fuit, siue illum aqua distillata soluendo, et, si placet, melle vel syrupo quodam edulcando, siue cum extracto gentianae rubrae et marrubii albi in pilulas redigendo, et, si externa luis venereae symptomata adsint, v. g. ulcera, exanthemata, haec simul soluto in aqua distillata sale soluendo.

Inter omnia salia facillime subit mercurius nitri acidum, modo purum atque intemeratum, solutione limpida, temperaturam aquae distillatae omnino, nequaquam aquae naturalis ferente, si, diluta quamvis, cuti aut alii corporis animalis parti instillatur, maculam obscure purpuream relincente, cupri laminam politam iniectam argentea crusta obducente, acerrima, et si humoris pars exhalauerit, in crystallos albas similiter acrimonia insignes, abeunte, aqua distillata denuo facillime soluendas.

Ob ingentem, qua pollet, acrimoniam externo potissimum usu venit haec solutio, eximie profecto

perfecto efficax, quodocunque exedente, putredini et venereae potissimum labi aduersa medicina opus est, nunc liquoris, nunc falis, nunc vnguenti vel emplastri speciem prae se ferens.

Liquor exfoliativus Bellostii, Eau de Belloste (H. BELLOSTE Chirurgien de l'hôpital. à Paris. 1696. 8. c. 12.) non est nisi perfecta per aquam fortem argenti viui solutio, multa plantaginis aqua temperata, quam peritissimus ille chirurgus siue penicilli ope ossibus illitam, siue per sinus vlcera iniectam in carie ossium saluberrimam deprehendit.

Liquor mercurii viui Mynsichti (JÜNGKEN l. c. p. 64. b.) non est nisi solutio argenti viui per aquam fortem perfecta, plurima (ad singulas uncias libra) aqua plantaginis temperata, et cum lapide medicamento permista, ideo lactis tenuis instar turbida, in vlcerebus, etiam antiquis et pertinacibus, tum venereis, tum ex alio fonte scaturientibus, in delendis exanthematibus olim frequenter vsitata, oculis tamen et dentibus infestissima.

Aqua grisea (Pharmac. Wirtemb. II. p. 18.) solutio argenti viui per aquam fortem parata, decocta (singulae unciae eius libris duabus) cum radice chelidonii maioris et aristolochiae longae, cum herba scordii et rutae hortensis, et floribus rosarum aqua diluta, in vlcerebus phagadaenicis, et synouia praecipue quondam celebris, a GOHLIO (Act. medic. Berolinenf. Vol. III. p. 86.) primum descripta, et multis ab hoc denominata.

Calx mercurii (New dispensat. p. 512.) potius *Hydrargyrum nitratum* vel *Nitras hydrargyri,*

gyri, non est nisi mercurii per aquam fortem parata solutio, lenis caloris auxilio omni humore orbata, alba, ob summam acrimoniam rarissime adhibita.

Vnguentum citrinum (New dispensat. p. 637. Pharmac. suec. p. 120. rational. p. 351.) non est, nisi argenti viui (vnciae vnus) in aqua forti (vncius duabus) solutio, feruidissima adhuc cum liquata leni igne porci axungia (libra) in mortario lapideo fortiter agitando permista, coloris flauī, eximie acris, hinc in vlceribus venereis, vulneribus ab animalibus rabidis inflictis, virtute alia vnguenta mercurialia superans, a Cl. J. WARE (remarks on the Ophthalmy, Pforophthalmy and purulent Eye. London. 1780. 8.) in pforophthalmia topica multopere commendata, si quotidie pauxillum eius, candelae calore paulisper liquefactum, digiti indicis ope margini palpebrae inungitur.

Vnguentum citrinum (GIRTANNER l. c. I. p. 452.) ex argento viuo aequali copia aquae fortis purae soluto, et cum oleo oliuarum (quatuor ratione argenti viui partibus) et axungiae suillae (octo ad sedecim partibus) agitando permisto paratur.

Vnguentum ophthalmicum Heckeri (A. FR. HECKER deutliche Anweisung die venerischen Krankheiten genau zu erkennen und richtig zu behandeln. Erfurt. 1791. 8.), ex aqua forti, quam duplicem vulgo vocant (vncia media), argento viuo purissimo faturata, cum camphora (drachma media) in oliuarum oleo (vncius duabus) soluta, et butyro recenti non salito (vncius quatuor) permista paratur. Hoc vnguento parcius palpebris allito ophthalmias pertinaces,

tinaces, et tunicae corneae obscuraciones ex veneno venereo natas, fuisse sublatas testatur (L. m. c.)
Cl. HECKER.

Emplastrum antiuenericum Zwelfferi (JÜNGKEN corp. pharmaceut. p. 654. a.) ex eadem mercurii solutione cum axungia suilla (dupla ratione mercurii portione) permista, lenissimo igne ad emplastri fere spissitudinem cocta, et additis cera, mastiche et thure adhuc aucta paratum, in vlceribus venereis multopere praedicatum.

Emplastrum de ranis cum mercurio Zwelfferi (JÜNGKEN corp. pharmac. p. 637. a.) loco argenti vini crudi solutum in aqua forti recipit.

Verum ne in huius quidem acerrimi medicamenti vsu externo sublitere medici; suo iam tempore L. ROBERG (diff. de foeda lue dicta venerea. Vpsal. 1700. 4.) in debellanda lue venerea inter reliqua medicamenta ex argento viuo confecta palmam mereri, expertum se esse testatur. Alii atque alii alia atque alia ratione in cicuranda eius acrimonia vsi sunt.

Essentia mercurialis Charras non est nisi argenti viui in aqua forti solutio, plurima aqua communi (partibus viginti quatuor) diluta, et lim-pida iterum a sedimento albo defusa (GIRTANNER l. c. l. p. 382), multum ab inuentore in malo venereo sanando celebrata, etsi magnam argenti viui partem per istam temperaturam in fundum dimiserit.

Aqua mercurialis (J. DEVAUX ad calcem versionis gallicae libri J. ALLEN synopf. vniuers. medicin. Paris. 1728.), chirurgi cuiusdam Lutetiani in lue
vene-

venerea vſitata, non eſt niſi ptifana ſudorifica, ſolutione mercurii nitroſa condita, ita vt aeger mane ieiuno ventriculo duas ptifanae libras vncia media, integra, imo maiore adhuc ſolutionis iſtius portione imbutas deglutiat.

Mercurius nitroſus (III. SELLE *neue Beyträge zur Natur- und Arzneywiſſenſchaft*. Berlin. 8. P. I. 1782.) cryſtalli excolores tabulares, ex ſaturata mercurii per aquam fortem ſine ignis auxilio ſolutione delabentes, in labe venerea delenda, malo potiffimum inueterato, aegroto ceterum robuſto, etiam exanthematibus (HECKER l. m. c.) et hydrope venereo (III. SELLE l. m. c.), oſſium malis ex hoc fonte prognatis, aliisque a male curata gonorrhoea profiſcentibus (J. FR. FRITZE *Annalen des kliniſchen Inſtituts zu Berlin*. 8. ſaſc. I. 1791.) ſanandis mirifice efficaces; ſoluuntur ſcilicet quadrupla aquae diſtillatae portione, eiusque ſolutionis mane et vespere initio guttae duae multa adhuc aqua temperatae porriguntur, praebio, ſi vomitum cieant, aut aluum laxent, imminuto, et ſi aluum ſtimulare pergant, ſubſtitutis aliis ex hydrargyro paratis medicinis.

Syrupus mercurialis Belleti (Expoſition des effets d'un nouveau remède, dénomé ſyrop mercuriel. à Paris. 1768. 12.); quamvis inuentor neget et perneget (Expoſition des effets d'un nouveau remede, dénommé ſyrop mercuriel, rendue publique, conformément à la lettre ſuivante adreſſée à l'Auteur par Mr. LE DUC DE PRASLIN: On y a joint une inſtruction détaillée ſur la manière d'em-

d'employer ce remède dans les maladies veneriennes de toute espece, dans les ecrouelles, et le rachitis, autrement la maladie des enfans noués. Seconde edition, augmentée d'un recueil de nouveaux procès verbaux, et certificats, qui est précédé de quelques reflexions sur la brochure de Mr. DE HORNE. à Paris. 1770. 12.) acidum vllum minerale intrare arcanum suum remedium, et ipse Ill. GIRTANNER (l. c. I. p. 386.) et J. SCHWEDIAUER (l. c. c. 14.) referant, esse mercurium ex nitri acido per alcali vegetabile praecipitatum, aethere vitriolico solutum. et syrupo quodam gratiore edulcatum, Cl. DE HORNE (Examen des principales methodes d'administrer le mercure &c. p. 111 sq) tamen, quum chemica arte in hunc syrupum, et qui illius basin constituit, *liquorem fundamentalem* inquireret, indubia eaque haud parca acidi nitrosi deprehendit vestigia, vt igitur huc referri quodammodo possit.

Si inuentorem (ll. cc.) et, quos in medium ille produxit, testes audias, non in venereis modo morbis omnis generis sanandis, reliquis ex argento viuo paratis medicinis palmam praeripit, sed et in rhachitide et scrophulis medicandis efficacissimum se praestitit.

Non placet tamen ille syrupus AD. MURRAY et P. DUBBS (l. c. c. 2.), ardorem ventriculi, dolores capitis, anxietates ab eius vsu nata enarrat J. J. GARDANE (recherches pratiques sur les différentes manières de traiter les maladies vénériennes. à Paris. 1770. 8. c. 14. p. 249), eadem syptomata, etiam tormina, alui profluvia, febres DE HORNE

P. II. Vol. II,

Q

(l. c.);

(l. c.); ex vno et viginti aegris, quibus BELLETUS suum syrupum exhibuit, duos esse mortuos, quindecim modo sanatos (IDEM l. m. c.); in tribus aegris funesta ex eius usu euenisse symptomata testatur POMMÉ (nouveau recueil des pièces, relatives au traitement des vapeurs, ou supplément au traité des affections vaporeuses des deux sexes &c. à Paris. 1771. 8. p. 333).

Syrupus vegetalis Velnosii, arcanum quoque remedium, praeter inuentorem ab IS. SWAINSON (Account of cures by the vegetable syrup of M. DE VELNOS in the venereal disease. London. 1787. 8.), multis laudibus celebratum; non differre a syrupo mercuriali Belleti perhibet Ill. GIRTANNER (l. c. I. p. 386).

Roob antisypiliticum D. l'Affecteur, arcana puriter medicina, in Gallia venalis. Conuenire cum syrupo mercuriali BELLETI refert (l. m. c.) Ill. GIRTANNER, mercurium sublimatum corrosiuum album recipere a BUCQUETO et D'ARCET examinatum D. RYAN (ap. A. DUNCAN medic. commentar. for 1780. fasc. 4.) asserit.

Mercurius sublimatus corrosiuus albus, *Mercurius sublimatus corrosiuus*, *Mercurius sublimatus*, *Hydrargyrus sublimatus*, *Mercurius sublimatus crystallinus et caelestis*, *Laudanum minerale corrosiuum*, *Sublimatum corrosiuum*, *Hydrargyrum salitum*, *Murias hydrargyri corrosiuus*, *Malleus metallorum*, acerrimus et austeri saporis, candidissimus, facile crystallorum nitentium, rarius cubicarum, quam acicularium tetraedro-

prisma-

prismaticarum in cuneum quasi desinentium formam adipiscens, aëris contactu neque humescens, neque fatiscens, aqua, cuius bullientis 3,475 et vini spiritu, cuius bullientis 0,883 partes (WENZEL l. c. p. 435. 444.) exigit, totus soluendus, ex mercurio, eoque quidem calcinato, et fortissimo falis culinaris acido arctissima copula, ea circiter ratione, vt 200 eius partes argenti viui contineant 151, acidi 49 (T. BERGMAN de minerar. docimas. humida Opusc. Vol. II. p. 423), iunctis conflatus, ponderis specifi-
fici haud mediocris (8000:1000 ratione aquae), Arabibus iam medicis, CHUZAEIS (apud RHAZES contin. L. XII. c. 1.), RHAZEO (Libr. ad Almanfor. VIII.), AVICENNAE (canon. medic. ed. FORTUNAT. PLEMPH LOVAN. 1658. fol. L. 2. P. 2. p. 219), GEBERO (de inuent. verit. p. 720) cognitus, per sublimationem, quam dicunt, rarius, quam debebat, a pharmacopoeis, quam ab iis, qui eiusmodi mercium magnam copiam parant, olim potissimum Venetiis, hodie, maximam quod spectat partem, Amstelodami, alio atque alio modo, alio atque alio ingredientium delectu et ratione conficitur, vt mirum certe non sit, pharmaci iam praeparati crebro non aliam modo esse atque aliam partium constituentium inter se rationem (SCOPOLI *chemische Annalen* 1784. Vol. I. p. 24-29. PH. FRID. HÖPFENGAERTNER diss. exhib. observationes et cogitat. circa mercurii cum acido muriatico connubium. Stuttgart. 1792. p. 5. sq.), sed, quod pronò alueo inde fluit, alium etiam atque alium solubilitatis, quam dicunt, in aqua, et ipsius, quam in corpus animale exferit, efficacitatis gradum.

Ex vitriolo ferri ad rubedinem vsque vfto, alumine vfto (quod pofterius tamen plurimi omiferunt), fale communi et nitro cum argento viuo contritis, fuo iam tempore parauit hunc mercurium fublimatum (l. m. c.) GEBER, fequentibus eum aliis, potiffimum quoque Venetis, quorum operandi rationem TACHENIUS (Hippocrat. chymic. p. 215) patefecit, et Batauis multis (J. J. FERBER *neue Beyträge zur Mineralgefchichte verfchiedner Länder &c.* I. p. 349 fq.) artificibus; iufferunt alii (J. KUNCKEL *laboratorium chymicum herausgegeben von J. C. ENGELLEDER.* Hamburg und Leipzig. 8. 1716. p. 242. 243. BOULDUIC *Memoir. de l'Academ. des scienc. à Paris ad ann. 1730. p. 508 fq.*), folui argentum viuum bulliente vitrioli oleo, et fuperfitem ab hac folutione maffam albam cum fale communi terendo permiftam ignis violentia in altum agi, modo noftra aetate apud artifices quoque, etiam Batauos (DE-MACHY *Laborant im Großen mit H. D. STRUVE'S Anmerkungen und einem Anhang von WIEGLEB aus dem Franzöf. überf. und mit Zufätzen verfehen von S. HAHNEMANN.* Leipz. 8. Vol. II. p. 146 fq.) frequentiore, vtilliore (T. BERGMAN *de connubio hydrargyri cum acido falis.* §. VIII. *Opusc.* Vol. IV. p. 294), et magis compendiario: In vtroque operandi modo vitrioli acidum ignis vi ex vitriolo (et fi quidem illud addatur, ex alumine) vel ex mercurio illo vitriolato expulfum, in falem communem agit, et bafin eius alcalinam vehementer attrahendo acidum aëris forma extricat, quod pro fuo in hoc nifu argentum viuum eodem aestu in vapores refolutum arripiendo, in falem illum metallicum cum ifto coit.

Quam-

Quamuis omnino pro vario parandi eum modo aliquod intercedat discrimen, illud tamen vix notabiliter alterare mercurii huius corrosivi efficacitatem in corpus humanum poterit, maioris autem momenti, si potissimum interno vsui adhibere vo- lueris, illa corruptela est, qua, nefario artificio, a BARCHUSEN (pyrosophia. Lugd. Batav. 1698. 4. p. 192), N. LEMERY (Mém. de l'Acad. des scienc. à Paris. ad ann. 1734. p. 264 sq.), DOSSIE (l. c. p. 193), S. J. HOCHSTETTER (diss. de noxiis quibusdam circa medicamenta officinalia. Ien. 1738. 4. p. 14.), SPIELMANNO (institut. chem. p. 209), J. J. FERBERO (l. m. c. l. p. 352), WALLBAUM (*Verzeichniß einer vollständigen Apotheke*. Leipz. 1769.) et aliis (New dispens. p. 517) notato, et contra NEUMANNUM (Chemia medico-dogmatic. experi- mental. T. I. P. 2. §. 15. p. 188) et HAHNEMAN- NUM (*über die Arsenikvergiftung, ihre Hülfe und gericht- liche Ausmittelung*. Leipz. 1786. 8. p. 241. et *Un- terricht für Wundärzte* p. 201. et *Kennzeichen der Güte und Verfälschung der Arzneimitt.* Dresden. 1787. 8. p. 245), ab J. H. POTTIO (obseruation. et animad- version. chemic. praecipue circa sal commune &c. p. 15.), ab ACH. GAERTNERO (specifica method. recent. cancrum sanandi. Tubingae. 1757. 4. §. XXXIV-XXXVII. p. 31-34.), a T. BERG- MANO (dissert. de arsenico. Vpsal. 1777. §. VI. C. Opusc. Vol. II. pag. 290. et Kongl. Svensk. Vetensk. Acad. Handling. ad ann. 1769. §. XVI. Opusc. Vol. IV. p. 306) et GOETTLINGIO (*Taschen- buch für Scheidekünstler und Apotheker*. ann. 1783. pag. 184.) per experimenta probato, mercurio

Q 3

sub-

sublimato corrosiuo arsenicum album intermisceri perhibetur.

Difficilis erit detectu haec fraus, solius coloris ratione habita, praesertim si in puluerem contusus veneat mercurius sublimatus; idem enim vtrique est color, eadem vtriusque dos, vt, si ignis violentiam experiatur, fumi ex albo cinerei specie auolet, qui laminis metallicis politis eum contingentibus pruinae albae quasi forma se affigit, vt tamen arsenici fumus singulari penitus odore, allium quomodocunque mentiente, nares feriat, qui igitur, si a mercurio sublimato siue solo, siue cum tertia parte florum sulphuris terendo permulto (DOSSIE l. m. c. p. 199), siue prius cum spiritu vini, qui mercurium sublimatum facilius longe soluit, quam quidem arsenicum, tractato, prunis insperso, furgat, certissima erit arsenici interstiti nota.

Altera nota huius fraudis est, si mercurio sublimato corrosiuo aqua soluto instillata aqua gas hepatico saturata nubes aurantias excitet, quae tinctus sui tenaces sensim sedimenti specie in fundum delapsae elotae, exsiccatae, atque ardentibus carbonibus iniectae allii nidorem spargunt (s. HAHNEMANN *über die Arsenikvergiftung &c.* p. 239. 241.).

Si porro mercurius sublimatus aqua dissolutus ab instillata cupri per spiritum salis ammoniaci peracta solutione sedimentum dimittat ex viridi flauicans, quod facile quidem spiritum salis ammoniaci causticum et acida, nequaquam tamen aquam, ipsam arsenico grauidam, subit, et siccum prunis inspersum arsenici fumum eructat (s. HAHNEMANN l. m. c. p. 237. 238.), de hoc vitio certus eris.

Si

Si eidem mercurio sublimato aqua dissoluto instillata aqua calcis feruida, receus, saturata, album praecipitet sedimentum, quod lente delabitur, aqua multo arsenico grauida iterum soluitur, et siccatum, oleo irroratum, et prunis immixtum, memoratum illum odorem spirat (S. HAHNEMANN l. m. c. p. 239), ingens sane huius corruptionis est suspicio.

Si denique, mercurio sublimato corrosiuo cum dupla portione fluxus, quem appellant, nigri et paucissima scobe ferri terendo permixto, et in cattillo satis capaci igne primum, donec ebullitio cessat, leniori, tum sensim, tandem semel et simul eo usque aucto, vt omnia albo fulgore candeant, exposito, tam arsenici fumus affurgat, quam ferri scobs, quasi liquefactionis initium perpeffa, formam suam paulisper mutauerit (New dispens. p. 517), certum habebis arsenici inhaerentis iudicium.

Magis anceps est nota a mutationibus, quas alcalia aut aqua calcis (GOETTLING l. m. c. ann. 1782. p. 49.) mercurio sublimato corrosiuo inducunt, deprompta. Ita mercurium sublimatum arsenico adulteratum aqua feruida solutum ab infusa alcali fixi dupla portione similiter aqua soluta statim dimittere sedimentum nigrum, quod, si genuinus sit, aurantium delabatur, asserit praeter alios DOSSIE (l. m. c. p. 193. 194.), quod quidem examen suo iam tempore fallaciae arguunt BARCHUSEN (l. c.) et BOULDU (Histoir. de l'Acad. des scienc. à Paris. ad ann. 1699. p. 69.); neque mercurius sublimatus arsenico vitiatu ab instillato alcali fixo aqua soluto semper maculam nigram contrahit (BOULDU l. m. c.

Q 4

et

et ACH. GAERTNER l. c. p. 36). Etsi ACH. GAERTNERUS (l. c. p. 37.) alcalia volatilia genuinum exhibere huius pharmaci quasi lapidem lydium, et ex mercurii sublimati corrosiui arsenico fucati solutione ab instillato falis ammoniaci spiritu sedimentum praecipitari atrum asserat, alium tamen huius experimenti euentum se vidisse contendit T. BERGMAN (l. m. c. §. XVI. p. 307), et mercurium sublimatum corrosiuum manifeste arsenico corruptum ab instillato falis ammoniaci spiritu caustico colorem non mutare expertus est. Perinde incertum esse examen per aquam calcis institutum comprobauit BÜCKING (*Neues Magazin für Aerzte*. Vol. VI. fasc. 1. p. 65).

Tot prostant virosae huius falis acrimoniae exempla, vt, si vllum, hoc certe inter venena acerrima suum mereatur locum. Non enim canes modo, siue in venas impulsum (M. ETTMÜLLER de chirurgia infusoria. Lips. 1668. 4.), siue drachmae pondere ingestum (J. J. WEPFER cicutae aquaticae historia et noxae commentario illustratae. Basil. 1679. 4. p. 300), feles, scrupuli pondere ingestus (J. AD. THEOPH. SPROEGEL experimenta circa varia venena in variis animalibus instituta. Goetting. 1753. 4. p. 43.) et cuniculos scrupuli dimidii pondere deuoratus (J. A. TH. SPROEGEL l. c. p. 47.) interficit, sed in hominibus quoque, qui illum ingesserunt, praecordiorum oppressionem (G. W. WEDEL et J. A. STOLL l. c. p. 22. FR. HOFFMANN medic. ration. systemat. P. II. p. 263), ficitatem oris et linguae, sitimque immensam (LOEW apud SYDENHAM Oper. II. p. 324), nauseam (VALLERIOLA obseruat. medic.

medic. Lugd. 1589. 8. L. I. obf. 6. p. 47), vomitus violentissimos et pertinaces (G. W. WEDEL et J. A. STOLL, VALLERIOLA et LOEW ll. mm. cc. A. BACCIUS prolegom. ad libr. de venenis et antidotis. Rom. 1506. p. 121. M. JACOBÆUS act. Hafnienf. Vol. I. 1671. 4. obf. 116), saepe cruentos (G. W. WEDEL et J. A. STOLL l. m. c.), animi deliquia (VALLERIOLA l. m. c.), atrocia tormina (BACCIUS et LOEW ll. mm. cc. KOENIG apud J. J. WEPFER l. c. p. 302. VALLERIOLA l. c. obf. 6. 7. 8. p. 47. 55. 70.), dolorem ventriculi quasi vrentem (BACCIUS l. m. c.) vel lancinantem (VALLERIOLA l. m. c. PH. SALMUTH obseruat. medic. posthum. Brunsvic. 1648. 4. cent. I. Obf. 9. p. 6. 7.), eiusdemque inflammationem (PH. SALMUTH, G. W. WEDEL et J. A. STOLL, FR. HOFFMANN ll. mm. cc.), alui profluuia putidissima (BACCIUS, VALLERIOLA ll. mm. cc. LAMBERT commentaires ou oeuvres chirurgicales. Marseille. 1627. 4.), deliria (FR. HOFFMANN l. m. c.), convulsiones (FR. HOFFMANN l. m. c.), perpetuam animi inquietudinem (FR. HOFFMANN l. m. c.), crebro quoque pertinacem stranguriam (VALLERIOLA l. m. c.), halitum foetidum (VALLERIOLA l. m. c.), sudores gelidos (G. W. WEDEL et J. A. STOLL l. m. c.), interdum salivae profluuium largum (KOENIG et LAMBERT ll. mm. cc.), vocem raucam (G. W. WEDEL et J. A. STOLL l. m. c.), stertorem (G. W. WEDEL et J. A. STOLL l. m. c.), et putredinis vestigia in interioribus oris partibus conspicua (VALLERIOLA l. c.), et saepe mortem induxit (FR. HOFFMANN, SALMUTH, BACCIUS ll. mm. cc. P. AMMANN Irenicum Numae Pompeii cum Hippocrate. Lips. 1689. MEIBOM exc.

Q 5

codic.

codic. ap. BLUMENBACH *medicinische Bibliothek*. Vol. I. P. 2. p. 376. 377. A. MOELLENBROEK *Miscell. Ac. Caes. Nat. Curios.* Dec. II. ann. 1. 1684. obs. 54. p. 131. et PIBRAC *Memoir. de l'Acad. de chirurg.* à Paris. T. IV. et T. XI. p. 245.), non raro ce-
 rem (G. PATIN *lettres choisies.* à Cologne. 12. Vol. I. 1692. L LXV. p. 149.), cadauere citissime in
 putredinem ruente (G. W. WEDEL et J. A. STOLL
 l. m. c.), et in ventriculo vt plurimum (PH. SALMUTH,
 P. AMMANN, LOEW ll. cc.) erosiones monstrante.

In minima praebia crebro repetita partitum
 veneni lenti specie adhiberi a nefariis hominibus
 refert FOURNIER (*observations sur la fièvre lente ou
 hectique.* Dijon. 1781. 8.), siue saccharo (HEUCHER
*Mithridates sistens praeservationem principis a ve-
 neno* Opp. omn. T. I. p. 128. §. XXV.), siue
 arsenico (FORESTUS *obseruat. et curat. medicin.*
 L XXX.) permittum, necem lentam eo veneficio
 perpetrata commemorat c. a REYES (*elysius iu-
 cundar. quaestion. campus.* Francof. 1670. 4.).

Ex recensitis his symptomatibus perinde ac ex
 notis supra enarratis facile agnoscas mercurii sub-
 limati virus, cui debellando atque ex corpore eli-
 minando aqua tepida largissimis haustibus potata,
 et per anum iniecta, lac, olea vnguinosa recentia,
 et mucilaginoso, quae eius acrimoniam inuoluunt
 atque obtundunt, eximie inseruiunt. Oleo saluauit
 duos aegrotos ab huius veneni vsu vitae periculum
 incurrentes (l. c.) VALLERIOLA, oleo et lixiuio ex
 cineribus lignorum parato FORESTUS (l. m. c.), oleo
 amygdalarum et lacte puellam quindecim annorum

LOEW

LOEW (l. c.), oleo amygdalarum cum theriacae drachma media et lacte tepido alius (*Hamburgisches Magazin*. 8. Hamburg und Leipz. Vol. XV. 1755. P. V. n. 7. p. 537.) puellam quatuor annorum, oleo lini et amygdalarum per os atque anum largius ingesto, aqua multa tepida et tandem sale tartari iusculo ouino soluto AKENSIDE (de dysenteria p. 43.) feminam, quae integram eius drachmam sumferat; lacte plures J. PRIMIROSE (de vulgi erroribus. Amstelod. 12. L. IV. 1630.); aquam spiritu vini conditam alii, aquam calcis alii praedicarunt, salia lixiuiosa, aqua soluta P. TOUSSAINT NAVIER (Contrepoisons de l'arsenic, du sublimé corrosif &c. P. II. c. 2. p. 181. MALOUIN chimie medicinale. T. II. p. 210.); circumspecto usu alcali vegetabilis, decoctis mucilaginosi soluti, cum sanitate in gratiam rediit adolescens, qui ultra mediam huius veneni vnciam deuorauerat (KRAMER Commerc. litterar. Noric. 4. 1735. hebd. XXX. p. 236 sq.); salem absinthii commendauit eodem consilio DU MONCEAU (journal de medecine, chirurgie, pharmacie. 1778. T. II. Januar.), tincturas ferri alcalinas TOUSSAINT NAVIER (l. m. c. p. 196.), hepar sulphuris, praefertim martiale, antiphlogisticis, balneis demulcentibus, fomentationibus, lubricantibusque mitissimis iunctum *idem* (l. m. c. c. 5. p. 231 sq.).

Exitialis tamen haec acrimonia non obstitit, quo minus ante A. M. BRASSAVOLI (Examen omnium simplicium, quorum vsus est in publicis officinis. Rom. 1536. fol.) tempora mercurio hoc sublimato ad luem veneream sanandam vterentur medici.

Quum

Quum autem tantam animaduerterent mercurii sublimati virulentiam medici, externo tantummodo adhibuerunt vsui, alia atque alia forma vlceribus, etiam non venereis, tumoribus, aliis atque aliis cutis morbis eum opponentes. Ita Veterinarii Frisiae orientalis equis scabiosis vnguento ex butyro infulso et mercurio sublimato corrosiuo albo conflato, aut lixiuio fortiori ex cineribus nicotianae extracto et eodem mercurio condito medentur.

In tumoribus venereis, potissimum ossium, siccum adhibuit ALEXIUS PEDEMONTANUS, siue, quod verum eius nomen est, HIER. ROSELLO (de secretis. Venet. 1557. 4.), granum eius scrophulis cultro apertis imposuit TURQUET DE MAYERNE (Syntagm. prax. medic. Lond. 1690. 8. P. I.); siccum quoque eius pollinem apice cultelli margini vlceris aqua calida prius abluto inspersum, imposito postea vlceri linteo carpto vnguento basilico flauo imbuto, atque exhibito aegro vini cyatho, et ad leniendos, quos mercurius sublimatus exasperat, dolores, caute laudano, efficacissimum expertus est in vlceribus canerosis DUNDAE (ap. DUNCAN medical commentar for 1788. Dec. II. Vol. III. 1789.); frequentius huic etiam externo vsui inseruit aqua solutus (*Aqua mercurialis* multis); ea forma iam TORELLAE, HOCKIO, BRASSAVOLO (II. cc.), A. FERRO (de ligni sancti multiplici medicina et vini exhibitione. Romae. 1537.), AL. LOBERAE (de las quadro enfermedades cortefanas. Toled. 1544.), B. RINIO (de morbo gallico. 1546.), et FR. RENNERO (*Handbüchlein die Franzosen zu curiren*. Nürnberg. 1559.), ad mundanda vlcera vsitatus;

vsitatus; in vlceribus impuris aut margine calloso circumcinctis, nisi dolentibus aut inflammatis, plurimum valere expertus quoque fuit II. HILDEBRANDT, qui (l. m. c. p. 35. 44. 66.) singulis aquae distillatae vnciis eo consilio dimidium mercurii sublimati granum, etiam maiorem eius copiam solui praecipit; ophthalmiam quoque veneream eadem solutione, quae, donec oculus maiorem sine dolore ferre queat acrimoniam, singulis vnciis non nisi quartam grani partem dissolutam continet, *idem* (l. m. c. p. 35. 44.) et DUSSAUSOY (journal de medec. chirurg. pharmac. Sept. 1786. T. LXVIII.), tylosin callosam ROWLEY (on the diseases of the eyes &c.) felicissime oppugnauit. Ad consumendas verrucas venereas, quae eo consilio aliquoties quotidie eo liquore irrorantur, et delendas genitalium partium, quas vocant, carunculas mercurium sublimatum aqua solutum commendat III. GIRTANNER (l. c. I. p. 216. 237.); in gonorrhoea iniiciendum (ita vt in aquae vnciis octodecim vnum mercurii granum soluatur) vrethrae suadet III. TODE (*Erleichterte Kenntniß und Heilung eines gemeinen Trippers*. Kopenhagen und Leipzig. 1780. 8.).

Aqua tali mercuriali cariem maxillae inferioris praegresso cauterio penitus sanauit JOURDAIN (Journal de medec. chirurg. pharmacie. T. XXI. 1764. Octob. art. 7. p. 352.); mercurio sublimato (drachmis duabus) vna cum cerussa, lithargyrio, alumine vsto, tartaro vsto (singulorum drachma) cum aqua fontana et spiritu vini (vtriusque vnciis duabus) cocta, et cum vnguento aegyptiaco (uncia media)

media) permisto, ad exsiccanda ulcera sinuosa, quibus per siphonem iniiciebatur, usus est FABRICIUS HILDANUS, cum unguento camphorato remixtum FR. HOFFMANN (Medic. ration. system. T. IV. P. 5. 1739. c. 7. p. 313.), cum unguento aegyptiaco, aqua rosarum et plantaginis subactum TAGAULT (de chirurg. institutione. Paris. 1543. fol. 1. 3. de ulceribus) in sanandis fistulis potentissimum expertus est, cum mica panis subactum in panaratio PITIOT (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. LXXVII. Octobr. 1788.), cum viridi aeris in aqua solutum in ulcere narium cancroso CHAPELLE (apud DESAULT journal de chirurgie. à Paris. 8. Vol. I. 1791.); vini spiritu solutum et quotidie illitum ad consolidandum inueteratum pedis ulcus multum fecisse SCHNEIDER (ap. RICHTER chirurg. Bibliothek. V. p. 543) testatur.

Manus scabie pertinacissima infectas eadem solutione lauando, ab hoc malo liberatas vidit M. RULANDUS (Curation. empiric. et histor. in certis locis et notis person. expertar. Cent. IV. Basil. 1583. 12.), caput tinea diuturna vexatum eadem (ita ut singulae aquae librae drachmas duas mercurii sublimati continerent) bis quotidie lauando ZACUTUS LUSITANUS (de medic. princip. hist. l. 1. hist. 3. obs. 2. p. 2.); eundem liquorem (ut tamen decent modo grana libra aquae solueret) tum in tinea tum in lichenibus efficacissimum deprehendit B. BELL (tr. on the theory and management of ulcers. Edinb. 1778. 8.); aquam similem (scrupulum mercurii sublimati in octo aquae unciis soluendo) in scabie

(CHPH.)

(CHPH. L. HOFFMANN vom Scharbock, von der Luft-
 feuche, von der Verhütung der Pocken im Angesichte,
 von der Ruhr und einigen besondern Hülfsmitteln, nebst
 einer Nachricht von dem Zustand und Verbesserung der
 Arzneuverfassung im Hochstifte Münster während der
 jetzigen Regierung. Münster. 1782. 8. p. 278.) prae-
 dicat, et egregio cum successu (vt tamen mercurii
 drachmam mediam viginti quatuor aquae vnciis
 solueret) adhibuit b. H. CHRN. WOELTGE (obseruat.
 medicar. fascicul. Goetting. 1783. 4. p. 28 sq.).
 Eundem (grana decem aquae libra) aqua solutum
 in lichenibus et tinea exsiccandis aliis praefert BELL
 (on ulcers &c.); et saluberrimum expertus est in
 morbo faciem inprimis mirifice defoedante A. DUN-
 CAN (medical cases with remarks. Lond. 1778. 8.
 hist. III.). Mercurii sublimati drachmas duas cum
 aquae fluuiatilis vnciis duodecim per eam temporis
 moram, qua ova indurescunt, coqui, clarum, post-
 quam aliquamdiu in cella stetit, liquorem caute a
 sedimento separari, et per gossypium traieci iubet
 J. H. LANGE (Miscell. veritat. de rebus medicis.
 Lüneb. 8. Fasc. I. 1774. p. 117 sq.), qui hunc
 liquorem naribus attractum in ozaena atque oph-
 thalmia venereis mirifice prodesse testatur. Mer-
 curium sublimatum (drachmas sex) aqua plantaginis
 (vnciis tribus), rosarum (duabus) et florum auran-
 tiorum (uncia vna) solutum faciei pustulis aliisque
 impuritatibus, etsi a prima lotione intumescat atque
 inflammetur facies, efficacissimum experti sunt R.
 LENTILIUS (Miscellan. medico-practic. P. I. p. 104.)
 et M. FRICCIUS (Paradoxa de venen. p. 130.);
 eundem (grana sex), aqua plantaginis et rosarum
 (vtrius-

(vtriusque vncia) solutum in impetigine et pruritu
 M. FRICCIUS (l. m. c. p. 131.); eundem (drachmam
 cum dimidia) vna cum camphora (scrupulis qua-
 tuor), alumine (drachmis duabus), et borace
 (drachmis tribus) cum aqua fragorum (vncis sex),
 plantaginis, nymphaeae et rosarum (singularum
 vncis quatuor) permistum, in eodem malo TURQUET
 DE MAYERNE (l. c. tr. 2. c. 21.), qui (c. 16.) alia
 atque alia ratione combinatum in faciei rubore, ma-
 culis, asperitatibus tollendis eum collaudat. Eun-
 dem mercurium sublimatum (drachmam) vna cum
 sale tartari albissimo (drachma vna et dimidia), bo-
 race, saccharo cando, sale prunellae, alumine vsto,
 perlis (singulorum drachma media), camphora
 (scrupulo medio), cum aqua fragorum (vncis qua-
 tuor), rosarum, plantaginis et nymphaeae (singu-
 larum vncia vna et dimidia) permistum et vesperi
 applicatum in varis faciei multum praestare refert
 (l. m. c. p. 131. 132.) M. FRICCIUS; vna cum bo-
 race, et saccharo canariensi (singulorum drachmis
 binis) in petia ligatum, cum rose maiali supra tri-
 ticum collecto (libris quatuor) coctum, et, post-
 quam per linteum traiectus fuit, addita calido ad-
 huc liquori camphora auctum, ad faciei maculas
 delendas adhibuit A. VAN MYSICHT (armamentar.
 medico-chymicum. sect. 26.), qui quoque (l. m. c.
 sect. 21.), eodem vel cum cerussa, tartaro albo,
 et alumine vsto (singulorum drachmis duabus),
 vitriolo albo, camphora (vtriusque vncia media),
 et nihilo albo (drachma media) permisto, et pul-
 veris huius vncia media cum aceti vini optimi vncis
 quatuor coniuncta, vel vna cum saccharo albo
 cando

cando (vtriusque vncia media) in aqua plantaginis et rosarum (vtriusque vncii quatuor), spiritu vini optimo (vncia media) et aqua forti (scrupulo) soluto, et penicilli ope applicato, in lichenibus pertinacissimis feliciter se fuisse usum memorat.

Neque dubitavit LANGIUS (epistol. medicinal. L. III. c. 2.), eodem (drachma vna cum dimidia) cum sale armoniaco, cantharidibus (amborum drachma), herba scabiosae (drachmis duabus) et vnguento resinoso (vncia) in vnguentum redacto, anthraces pestiferos oppugnare, quemadmodum A. CAESALPINUS (speculum art. medic. l. 3. c. 3.) cum arsenico, croco, caryophyllis aromaticis et cinnamomo sacculo sericeo inclusum, et carpis cordisque regioni applicatum omne pestis contagium arcere sibi persuasit.

In sphacelo, senes potissimum et macilentos homines afficiente, eundem mercurium sublimatum (scrupulos duos) cum tinctura corticis peruvianii Huxhami (vncii quatuor), aethere vitrioli (vncii tribus) et oleo menthae piperitae (drachmis duabus) praecipit (l. c. sect. III.) N. D. FALCK.

Potissimum tamen malis topicis ex labe venerea propullulantibus (CHPH. L. HOFMANN l. m. c. p. 274 sq.) superandis, et morbis praecipue cutaneis (HECKER l. c. VOGLER l. c. p. 59.) sanandis inferuit haec mercurii sublimati solutio, pediculis et cimicibus necandis pariter apta, a posteriori Viro III. (*Liquor ophthalmicus* l. m. c. p. 2.), ita ut grana duo aquae rosarum vncii tribus iniiciantur, in leucomate, pterygio, panno oculorum,

P. II. Vol. II.

R

psoroph-

psorophthalmia, et periodica lippitudine inflammationis experte faustissimo cum successu, aut *lintei mollis detriti* ea humectati auxilio applicata, aut penicilli mollis ope per guttas in oculos immissa. Ingreditur quoque medicinam, quam P. J. FABRUS (Chirurgia spagyrica. Tolos. 1626. 8.) vlceribus venereis opposuit. Carunculas, quas vocat, vethrae interiorum faciem exasperantes, mercurio hoc sublimato cum viridi aeris permixto exedi iubet J. SCHMIDT (Ephemer. Acad. Caes. Nat. Curios. ann. VIII. obs. 92. p. 152).

Verum enim vero non ad externos tantummodo morbos sanandos, sed ad interna quoque mala medicanda extrinsecus applicatus a multis, P. A. MATTHIOLO (op. de morbo gallico. Venet. 1535.), A. WEICKARDO (Coler. mediciv. Francof. 1626.), A. FERRERIO (l. m. c.), FR. DE ROMA (consultation. medicae chirurg. op. posth. Neap. 1669. fol.), FORESTO (l. c. l. 32. obs. 16.), PURMANNO (*chirurg. Lorbeerkrantz.* p. 685.), MANGOLDO (id. mater. medic. p. 294.), M. HOFFMANNO (prol. de medic. delect. p. 230.), F. PLATERO (l. c.), ST. BLANCARDO (Venus belegert en ontset. Amsterd. 1684.), ANONYMO (ap. GREG. HORSTIUM observ. medic. singul. L. IV. Vlm. 1628.), DIBON (dissert. sur les maladies veneriennes. Paris. 1724.), et TH. GATAKER (observat. on venereal complaints and on the method recommended for their cure. Lond. 1764.) fuit.

Et resorberi per oscula vasorum in cute hiantia partem huius medicinae, humoribus mistam suam in hos, et glandulas praesertim, et salivam,

et,

et, si quidem illos infecerit, virus venereum exferere posse potentiam, suadet analogia vnguentorum mercurialium, et tot aliorum medicamentorum per externum contactum in partes interiores efficacium. Et non ad sanandam modo luem, sed ad arcendum quoque contagium commendatus fuit mercurius hic sublimatus.

Posteriori hoc consilio aqua (granum vnum ad duo vncias aquae octo) solutum concubitu peracto tum vrethrae iniiciendum, tum genitalia eo diligenter lauanda praecipunt (ll. cc.) HARRISON et HUNTER; granum vnum aquae vncia solutum s. GRAHAM (diss. de gonorrhoea virulenta. Edinb. 1776.), et voto interdum respondere hunc usum exemplo adducto testatur Cl. ALTHOF (*praktische Bemerkungen über einige Arzneymittel*. Vol. I. p. 67-69.); in gonorrhoea ex nimio veneris purae usu nata eadem forma optato cum successu vrethrae iniiciendum imperavit HAHNEMANN (*Unterricht für Wundärzte über venerische Krankheiten &c.*).

Balnea hunc mercurium sublimatum recipientia non egregio tantum cum successu ad debellandum morbum venereum adhibuit Cl. BAUMÉ (Chymie experiment. et raisonn. Vol II. p. 418-420.), sed, hominibus quoque tenerioris compagis et sensibilibus, nulla inde aut in ventriculum aut in pulmones redundante noxa, aut subsequente largiori salivae profluvio, a dimidio grano (pro libra aquae) incipiendo, et sensim, prouti ferre poterit aegrotus, interdum ad octo vsque grana ascendendo, et aegroti, cui vtplurimum triginta balnea sufficiunt, dum in balneo per duas circiter horas

R 2

con-

confidet, libram iusculi ex carne vitulina cocti, aut aquae radici altheae vel feminibus lini *infusae* propinando.

Negari vtique non potest, nasci interdum hac medicatione, quae vt plurimum aluum et vrinam pellit, vrinae ardorem, et in hominibus, quibus delicatula est cutis, huius ruborem, pustulas, pruritus; at prior tolli facillime potest, substituendo semel loco balnei mercurialis balneum aquae simplicis, et posteriores sequelae praeuerti, balneo aquam cum pugillo feminum lini coctam adiiciendo; inutilia tamen, et adeo noxia haec balnea censet Ill. GIRTANNER (l. c. I. p. 348.); euentum expectationi non respondisse refert GARDANE (*Recherches pratiques sur les différentes manières de traiter les maladies vénériennes. p. 76 sq.*).

Eundem mercurium sublimatum aqua solutum ad delendum virus venereum enematis instar aniniiciendum imperauit FERRAND (*observations sur les différentes méthodes de traiter les maladies vénériennes, avec une nouvelle methode de guérir ces maladies par des lavemens mercuriels. Narbonne. 1770. 4.*) et Chirurgus TH. ROYER (*Lettre sur une brochure anonyme, portant pour titre: Parallèle des différentes méthodes de traiter la maladie vénérienne. Paris. 1765. 12. Instruction pour l'administration des lavemens antivénériens. Paris. 1765. 8. Lettre à M. J. J. GARDANE. Bouillon. 1770. 12. et nouvelles observations faites dans les hôpitaux militaires de la marine pour constater la sûreté et l'efficacité des lavemens antivénériens. Londres et Paris. 1771. 8.*), quam quidem methodum

dum et DE HORNE (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. LI. 1779. Januar. p. 30.) laudat, et nuperius MACQUART (Histoir. de la Societ. de medecine à Paris. ad annos 1782. et 1783.) in gonorrhoea virulenta commendat.

Iustissime tamen monuit GARDANE (l. m. c. p. 142.), parca copia iniectum medicamen, eo quod oscula vasorum lacteorum in intestinis crassis parciore occurrunt, parcius resorbunt, parum efficere posse, maiore sublimati copia imbutum diu retineri non posse, et, quemadmodum etiam Ill. GIRTANNER (l. c. I. p. 348.), crebro adhibitum, atrocissima tormina, tenesmus, imo prolapsus intestini recti progignere.

Si igitur ea methodo expugnare morbum venereum animus est, non munire modo intestina contra mercurii sublimati acrimoniam, sed hanc quoque aliis additis temperare oportet. Ita Cl. VOLLMAR (*Neues Magazin für Aerzte*. Vol. VIII. 1786. P. 4. pag. 289. et Vol. IX. 1787. P. 4. p. 348.) clysmate simplici ex aqua tepida vel lacte praemisso, decoctum (libras duas) ex mucilaginoso v. g. radice althaeae, radice taraxaconis, radice sassaparillae, ligno guaiaco, cui mercurii sublimati (granorum sex) vna cum opio (granis viginti quatuor) in aqua distillata (unciis sex) soluti cochlear dimidium additur, iniiciendum suadet, eam medelam non morbis modo venereis, sed etiam aliis a pituita tenaci vel atra bile intestina obfidente natis opponens. Ita quoque N. D. FALCK (treat. on the venereal disease P. III.) in exulcera-

R 3

tione

tione intestinorum clysmata adhibet ex lacte et aqua parata, quibus pauculas guttas mercurii sublimati vini spiritu soluti instillat.

Eundem mercurium sublimatum aqua solutum et linteo carpto instillatum vulnere alligatum, ab animalibus rabidis inflato, morsos ab hydrophobia praemunire testatur LOFTIE (Medical facts and experiments. London. 8. Vol. I. 1791.).

Arrisit aliis, qui eundem in finem extrinsecus adhibuerunt mercurium sublimatum, vnguenti forma. Suo iam vnguento mercuriali addidit mercurium sublimatum ST. BLANCAARD (Nieuwe Konstkammer der Chirurgie of Heelkonst. Amsterdam. 1687. 8.). Potissimum autem nostro aevo inclauit vnguento ex hoc mercurio sublimato, sale armoniaco (vtriusque drachma) et axungia porcina (vncia) composito Ill. D. CYRILLO (aviso intorno alla maniera di adoperare l'unguento di sublimato corrosiuo, nella cura delle malattie veneree. Napol. 1780. 8. et osservazioni pratiche intorno alla lue venerea. Napol. 1783. 8.), praeparatis ad faciliorem resorptionem per balnea tepida praecedentibus diebus adhibita, plantis pedum, his quotidie vespera drachmas binas memorati vnguenti infricari iubet, eaque medicatione pertinacissimam quoque luem veneream vinci expertus est, assentiente Medico Sueco (Veckoskrift for Läkare och Naturforskare. Stockh. 8. Vol. VI. 1785.), quum tamen alius RYDBAECK (ibid. Vol. IX. 1788.) impar huic fini deprehenderit.

Praesertim in rheumatismis, durante medicatione mercuriali a refrigerio natis, doloribus coxas
et

et artus torquentibus (J. v. MÜLLER l. c. c. 14.), in ophthalmia rebelli, praefertim senum, ossium tumoribus, morbo ischiadico, ex alia quoque caussa exorto (D. CYRILLO l. m. c.) beneficam opem praefertit. Simile vnguentum a pluribus retro feculis ad delendum virus venereum in Polonia fuisse vfitatum testatur F. L. DE LA FONTAINE (*chirurgisch-medizinische Abhandlungen, verschiednen Inhalts, Polen betreffend.* Breslau und Leipzig. 1792. 8. Sect. II. epist. 2.). Singularem vnguenti mercurium hunc sublimatum recipientis formulam pustulis faciei delendis accommodatam habet CRATO A KRAFTHEIM (l. c. L. IV. conf. XXVII. p. 186. 187.).

Sunt etiam plures formulae in officinas receptae, quae mercurium hunc sublimatum recipiunt, eique potioem suarum virium partem debent, externo vsui dicatae.

Trochisci escharotici, Trochisci de minio
v. Vol. I. p 442.

Aqua phagadaenica TURQUET DE MAVERNE (de morb. extern. tract. 2. c. 10.) iam cognita, aliis *Aqua diuina Fernelii*, ex eodem mercurio sublimato, aqua calcis soluto, et a multis adhuc vini spiritu temperato, conflatur; quum tamen aqua calcis magnam mercurii partem praecipitet, et acrimonia omni exuat, minori longe pollet potentia, quam facta per aquam simplicem solutio, vlceribus praefertim venereis mundandis non solum adhibita, sed a multis quoque tam ad gonorrhoeam sanandam (*Abhandlungen und Beobachtungen aus der Arzneygelahrheit von einer Gesellschaft von Aerzten in Hamburg.*

burg. Hamburg. 1776. 8. et CÉZAN I. c.), siquidem vrethrae iniiciatur, quam ad contagium venereum arcendum, si quidem ante atque post coitum et in vrethram impellatur, et partes genitales ea lauentur (J. J. GARDANE methode sûre et facile de traiter les maladies veneriennes, approuvée par la faculté de medecine à Paris, et publiée par ordre du gouvernement. à Paris. 1773. 12.); nihil enim aliud fuisse medicamentum, a GUILBERTO DE PREVAL caro pretio et titulo *Eau fondante* venditum, ex inuestigatione medicorum Parisinorum (Précis pour la faculté de Paris, contre le s. G. DE PRÉVAL. à Paris. 1777. 4. Reponse de M. G. DE PRÉVAL. 1777. 4. Reponse de la faculté à la reponse de M. GUILBERT. à Paris. 1777. 4. Consultation de la faculté de medecine. 1777. 4. et Examen de l'eau fondante de M. G. DE PRÉVAL, par M. l'Ab. TESSIER. 1777.) liquet.

Aqua mercurialis pro scabiosis (GREG. HORSTIUS observ. medicin. singular. Vlm. 1625. 4. L. II. c. 2. obs. 13.) praeter mercurium sublimatum et euphorbium (vtriusque drachmas duas), arsenicum album (drachmam), spiritum vini optimum (mensuram dimidiam), et aquam rosarum (vncias octo) recipit, scopum, cui inuentor accommodavit, in fronte gerens.

Linimentum ad serpiginem Grilingii (FRAUNDORFFER tabul. smaragd. p. 164.) ex mercurio sublimato, alumine (vtriusque drachma) et gummi tragacanthae in aqua plantaginis dissoluto (vncia) conflatur.

Aqua

Aqua aloëtica mercurialis Zwelfferi (JÜNGKEN l. c. p. 177. a.) praeter mercurium sublimatum (drachmam dimidiam vel scrupulos duos) aloën succotrinam (drachmas sex) recipit, ambo aqua, succo vel decocto millefolii aut plantaginis (libra vna cum vnciis duabus) soluta, et melle rosarum (vncia vna et dimidia) edulcata; in vlcerebus venereis, ferspigne aliisque cutis defoedationibus commendata.

Aqua aluminosa (New dispensatory p. 610.) non est nisi aluminis et mercurii sublimati (vtriusque drachmarum duarum) in aqua (duabus libris) solutio, in pustulis et vlcerebus cutaneis commendata.

Aqua mercuriata (JÜNGKEN l. c. p. 177. 424. a.) praeter multa alia, cerussam (vncias duas), alumen crudum (vnciam vnā cum dimidia), nitrum, sal ammoniacum (vtriusque drachmas duas), zingiber (drachmam vnā cum dimidia), aquam folani, plantaginis et rosarum rubrarum (singulorum vncias tres), aquam polygona (vncias quatuor), acetum acerrimum (libram), lithargyrium quoque et mercurium sublimatum (vtriusque vnciam) recipit, vlcerebus venereis, et cutis defoedationibus variis, quibus penicilli ope illinitur, inferuiens.

Aqua mercurialis ad usus externos (Pharmac. Wirt. 2. p. 21.) ex iisdem fere, ex quibus aqua mercuriata, alia tamen ratione inter se mistis, componitur, iisdem vitiis tollendis adhibita, quam quippe cerussa (vncia), lithargyrium (vncia media), alumen crudum (drachmae sex), mercurius sublimatus, sal ammoniacus (vtriusque drachma), aqua

R 5

folani,

folani, plantaginis, rosarum, nymphaeae (*singulorum vnciae quatuor*) et acetum vini (*libra dimidia*) intrant.

Liquor mundificans (VOGLER l. c. p. 58. 59.) non est nisi mercurii sublimati solutio, vel (*granorum quindecim ad viginti*) in decocta cum radice rumicis acuti, vel (*granorum sex*) cum floribus genistae sagittalis, vel cum foliis iuniperi sabinae et radice acori calami aqua (*vnciis octo*), internarum medicinarum vsu non neglecto, siue lauando, siue lintea eo humectata imponendo, et post vnam alteramue horam partes, quibus applicatus fuit, aqua pura vel pauculo sapone impraegnata, vel, si ruborem et dolorem excitauerit, lacte meraco aut aqua calcis viuae temperata, abluendo, in cutis exanthematibus, potissimum venereis, mirifice efficax; si flores genistae recepti fuerint, siue liquor gargarismatis in modum adhibeatur, siue per nares attrahatur aut iniiciatur, in faucium, palati, uvulae, narium vlceribus, si folia sabinae et radix calami, ossibus simul carie affectis, praesertim salutaris.

Oleum mercurii ad verrucas et clauos pedum D. Faussii (SPINA l. c. p. 641.) nascitur, saccharum candum album cum aequali mercurii sublimati portione et paucissima ferri scobe, quae omnino partem mercurii sublimati in sua principia diuellit, primo leni, post violentiori igne vasis clausis torquendo.

Etsi externo iam hoc vsu noxas aliquando intulerit mercurius sublimatus, et v. g. PIBRAC (Mém. de l'Acad. de chirurg. à Paris. 4. T. IV.

1768.

1768. comm. 8. p. 153.) letales adeo eius effectus notauerit; J. H. DEGNER casum feminae recenset, ab imposito emplastro mercurium sublimatum adpersum continente demortuae, alios damnorum, eius usum externum secutorum casus HOURY (Mercure de France. Janv. 1764. p. 108.), et SENTER (Transactions of the college of physicians of Philadelphia. Philadelph. 8. Vol. I. P. 1. 1793.) ab eodem, ulceri cancroso insperso in altero casu gangraenam, in altero conuulsiones, in tertio febrem hecticam infecutam viderit; insignes tamen illae iacturae, quas ab externo iam mercurii sublimati usu perpessa esse fertur toties aegrotorum vita et sanitas, tantum abest, ut ab usu eius interno deterreret, ut multi potius tanto maiorem ab eo sperarent efficaciam, et qui infortunia eum excipientia non negabant, intempestiuo potius atque imprudenti eius usui tribuerent, quam quidem pharmaco ipsi.

Neque nostro demum seculo fuisse tentatum, multis constat testimoniis. Sua iam aetate BASILIUS VALENTINUS, vel quicumque sit auctor librorum hoc nomen in fronte gerentium (*Chymische Schriften, ausg. durch PETRAEUS. p. 1077.*), commendauit remedium, superiori iam et ineunte, quod viuimus, seculo in Sibiria (J. G. GMELIN *Reise durch Sibirien. Götting. 8. P. I. 1751. p. 148.* et GEORGI *Bemerkungen einer Reise im russischen Reiche im Jahr 1772. S. Petersburg. 4. Vol. I. 1775. p. 77.* CLERO *histoire naturelle de l'homme. à Paris. 1767.*), Ostiacorum praesertim genti (J. B. MITTLER *de moribus Ostiacorum. Berolini. 1720.*), in Russia
(S. G.

(S. G. GMELIN (*Reise durch Rußland zur Untersuchung der drey Naturreiche*. S. Petersburg. 4. P.I. 1771. p. 93.), Anglia (R. WISEMANN l. c. c. 2. et D. TURNER syphilis &c. p. 99.), Gallia (ASTRUC l. c. pag. 147.), Germania (ST. BLANCARD Chirurgie, deutsch. Ausg. 2. Druck. Hannover. 1690. 8. p. 431. ZWELFFER animaduerf. in pharmacopoeam Augustanam. Norimb. 1667. fol. mantiff. p. 352. FR. C. MEDICUS *Sammlung von Beobachtungen aus der Arzneywissenschaft*. Zürich. 8. Vol. II. 1766. KRAMER commerc. litterar. Noric. ann. 1734. hebd. XLI. obf. 4. p. 324.) empiricis multis in medicatione luis venereae familiare, quemadmodum secreta multa medicamenta, nostro adhuc aevo venalia, v. gr. a MAREDANT et NICOLE (GIRTANNER l. c. I. p. 386. 387. MARGES examen et analyse chymique des differens remedes, que M. NICOLE met en usage pour le traitement des maladies vénériennes &c. Paris. 1771. 12.) ebuccinata, guttae mercuriales LANGHANSII (Les gouttes glaciales helvetiques, et traité sur l'usage des gouttes mercurielles dans tous les maux vénériens, trad. de l'allemand. Lyon. 1759. 12.), teste III. GIRTANNER (l. c. III. p. 622.), et *Roob antisiphyliticum Laffeteur* (Rapport sur l'analyse du Roob antisiphilitique du Sieur Laffeteur. Paris. 1779. 8.) suam huic mercurio efficaciam debent. At non empirici modo atque agyrtae, sed medici quoque religiosi iique primi ordinis FR. HOFFMANNUS (*Medic. ration. systematic*. T. III. Ed. 2. Hal. 4. 1732. Sect. II. C. 5. §. XII. art. 2. p. 514.), H. BOERHAAVIUS (*Elem. Chem.* II. p. 488.), A. N. R. SANCHEZ (apud ACH. GAERTNER l. c.

§. I. p. 5. Histoire de la Societé de medecine à Paris. ann. 1779. à Paris. 1782. p. 266 sq. et observations sur les maladies veneriennes, publiées par M. ANDRY. à Paris. 1785. 8. p. 3. sq.), G. van SWIETEN (l. c. V. p. 541 sq. Medical observations and inquiries. Vol. II. p. 233 sq. Description abrégée des maladies, qui regnent le plus communement dans les armées. Vienn. 1759. apud C. FR. HUNDERTMARK progr. de ozaena venerea. Lips. 1758. apud J. FR. EHRMANN l. c. p. 33. et apud ASTRUC traité des tumeurs et ulceres. à Paris. 1759.), CHPH. BLASCHKE (diss. de virtute venenorum medicata. Vienn. 1757. 8.), A. E. BÜCHNER et A. FR. STOCKHAUSEN (diss. de mercurii sublimati corrosivi vsu medico interno. Hal. 1758. 8.), JO. della BONA (historia aliquot curationum mercurio sublimato corrodeute perfectarum. Veron. 1758. 8. et obseruation. medicae, mantissae loco addita historia aliquot curationum mercurio sublimato corrodeute perfectarum, olim edita. Patav. 1766. 4.), A. DE HAEN (ratio medendi in nosocomio practico, quod condidit Maria Theresia. Vindob. 8. Vol. I. 1757. p. 150. Vol. II. 1757. p. 101. 209 - 212. Vol. III. 1758. p. 217. Vol. IV. 1759. p. 239.), LUDWIG (institut. medic. clinic. Lips. 1758.), LIEUTAUD (l. c.), J. CHR. BRUNS (diss. observ. quasd. anatomicas et chirurgico-medicas exhib. Goettingae. 1760. 4.), G. E. ZANONI (vindiciae mercurii sublimati, ep. ad G. van SWIETEN. Romae. 1761.), A. DE STOERCK (annus medicus, quo sistuntur obseruationes circa morbos acutos et chronicos. Vindob. 8. II. 1761. p. 222 - 224.), JO. CALVI (lettera sopra

fopra l'uso medico interno del mercurio sublimato corrosivo, e sopra il morbo venereo. Cremona. 1762.), F. A. CREN (tr. physico-medicus de americana lue, ac omnium tutissima curandi methodo mercurii sublimati corrosivi ope. Melit. 1762. 4.), M. LOCHER (observationes practicae circa luem veneream, epilepsiam et maniam. Vienn. austr. 1762. 8.), J. E. WICHMANN (diss. de insigni venenorum quorundam virtute medica. Goetting. 1762. 4.), LE MORE (Gazette de medecine. 1762. Oct. nr. 21.), ACH. GUIL. LE BEGUE DE PRESLE (memoire pour servir à l'histoire de l'usage interne du mercure sublimé corrosif. à la Haye. 1763. 12. et observations sur l'usage interne du colchique d'automne, du sublimé corrosif, de la feuille d'oranger, du vinaigre distillé &c. à la Haye et à Paris. 1764.), P. IMM. HARTMANN et G. H. HARLEMANN (diss. observ. quasdam ad cicutae, mercurii sublimati et phosphori usum internum pertinentes sist. Helmst. 1763. 4.), H. J. COLLIN (nosocomii civici Pazmanniani annus medicus tertius. Vindob. 1764. 8. p. 298.), GUIL. BAYLIES (practical essays on medical subjects. Lond. 8. 1765.), J. J. PLENCK (l. c. p. 1. 2. *Sammlung von Beobachtungen über einige Gegenstände der Wundarzneykunst*. Wien. 8. P. II. 1770. et *Schreiben an G. L. RUMPELT, worinnen die Wirkksamkeit des ätzen den sublimirten Quecksilbers und des Schierlings wider den Herrn HIRSCHEL dargethan wird*. Wien. 1766. 8.), G. CHRISTIANOPULI (descriptio historica morborum grauissimorum, nunc mercurii sublimati corrosivi usu interno feliciter sanatorum. Brixiae. 1767.), LANGE (miscellae veritates de rebus medicis. fasc. I. p. 118.),

P. 118.), TH. C. MEDICUS et W. MUNNIKS (ll. cc.),
 A. CANESTRINI (diff. de mercurio. Oenipont. 1768.),
 J. FRANC. THIRION (quaest. med. an mercurii adhi-
 bendi multiplices methodi morborum venereorum
 curationi profint? Erford. 1768. 4.), BOURRU
 (Part de se traiter soi-même dans les maladies
 veneriennes. à Paris. 1770.), ANONYMUS (diff.
 sur la nature de l'esprit de nitre dulcifié, rélati-
 vement à la dissolution de mercure &c. à Londres
 et Paris. 1770.), J. J. GARDANE (récherches pra-
 tiques sur les différentes &c. et moyens certains
 et peu couteux, de détruire le mal vénérien. Lon-
 dres. 1772. 8.), et (apud eundem pag. 285.)
 BUCHOZ et RAYMONT, J. COLOMBIER (code de
 medecine militaire pour le service de terre. Paris.
 1772. pag. 384 sq.), J. C. LA FEBURE (Méthode
 familière pour guérir les maladies vénériennes avec
 les recettes des remédes, qui y sont propres. à Paris.
 1773. 12.), ANONYMUS (practical essays on me-
 dical subjects. London. 1773. pag. 22.), N. V.
 ROSENSTEIN (*Anweisung zur Cur von Kinderkrank-
 heiten, üb. von J. A. MURRAY. 1785. Goett. p. 755.*),
 J. G. HALLMANN (Lätt och minst kost samt satt, at
 bota och förekomma venerisk smitta hos gemene
 man, i brist af veneriske cur-hus. Stockholm.
 1774.), L. A. DE CÉZAN (l. c. p. 200.), P. J. MAC-
 QUER et F. VICQ D'AZYR (quaest. med. an lui ve-
 nereae sublimatum corrosivum? Paris. 1774. 4.),
 DE HORNE (Exposition raisonnée des différentes
 méthodes d'administrer le mercure dans les ma-
 ladies vénériennes &c. p. 37 sq. et journal de mede-
 cine, chirurgie, pharmacie &c. T. XLVI. 1776.),

PETEL

PETEL (ibid.), FR. B. DARSSÉS (diff. de hydrargyri vsu in lue venerea. Monspel. 1776. 4.), DAZILLE (observations sur les maladies des nègres, leurs causes, leurs traitements, et les moyens de les prévenir. à Paris. 1776. 8.), AD. MURRAY et P. DUBB (l. c. p. 16.), STÖLLER (*Beobachtungen und Erfahrungen aus der innern und äußern Heilkunst mit physiologischen, anatomischen und praktischen Anmerkungen.* Gotha. 1777. 8. app. art. 3.), G. BICKER (diff. de recto atque tuto mercurii sublimati corrosivi in variis morbis vsu. Goetting. 1777. 4.), M. STOLL (rat. medend. in nosocom. practic. Vindobonens. Vienn. austr. 8. T. III. 1780. p. 431.), C. GUIL. NOSE (*über die Behandlung des venerischen Uebels.* Augsburg. 1780. 8.), W. WIKISSELY (diff. de mercurii sublimati corrosivi in siphylide efficaci tutoque vsu. Vienn. 1780. 8.), HERZ (*Briefe an Aerzte.* Berlin. 2te Sammlung. Br. IV. p. 102.), J. G. BERNSTEIN (*Practisches Handbuch für Wundärzte.* Frankenthal. 8. 1787. Art. Sublimat.), ANONYMUS (Instruction sommaire sur le traitement des maladies vénériennes dans les campagnes, rédigée et publiée par ordre du gouvernement. Paris. 1787. 8.), GUIL. H. S. BUCHHOLZ (nov. act. Acad. Caes. Nat. Curios. T. IV. Obs. LIII. p. 261 sq.), TERRAS (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. LXXX. 1789.), MELLIN (l. c. p. 144.), VOGLER (l. c. p. 73 sq.), MOENCH (*systematische Lehre &c.* p. 233.), D. MONRO (l. c. I. p. 264.), DE LA FONTAINE (l. c.) tanquam potentissimum in aliis atque aliis morbis sanandis commendarunt medicamentum.

Multi

Multi eorum, quos modo nominavi, e. gr. VAN SWIETEN, DE HORNE, A. MURRAY et P. DUBBS, NOSE, CREN, LOCHER, LE BEGUE DE PRESLE (ll. cc.) huic adeo prae omnibus aliis ex argento vivo paratis medicinis palmam tribuunt, siue summae efficaciae rationem habeas, qua aliis praecellit, siue minoris longe molestiae, quam, dum effectus suos exferit, aegrotis creat, qui ea vtentes aëris commercio, a quo si alia ex argento vivo conflata medicamina adhibuerint, vulgo excluduntur, aestate certe, et per diem, libere frui, liberaliori quoque victu uti, suis officiis fungi possunt, et rarius omnino, quam quidem ab aliis, saluæ fluxum experiuntur.

Multi tamen exemplis fausti euentus recensitis non permoti, e. gr. SYLVIUS DE LE BOE (l. c.), GERV. UCAY (traité de la maladie venerienne. Tolos. 1693.), A. DEIDIER (diff. de morbis veneris. Montep. 1723.), D. TURNER (l. c.), P. J. MALOUIN (l. c. c. 33. p. 158.), ASTRUC (de morb. vener. p. 593. 624. traité des tumeurs et des ulcères &c. avec deux lettres 1) sur la composition de quelques remèdes, dont on vante l'utilité, et dont on cache la préparation; 2) sur la nature et le succès des nouveaux remèdes, qu'on propose pour la guérison des maladies vénériennes. à Paris. 1759. 12. Vol. 2. p. 394. et traité des maladies des femmes. T. III. p. 17.), GUIL. BROMFIELD (Account of the english nightshades and their effects; also practical observations on the use of corrosive sublimate and sassaaparilla &c. London. 1757. 12.), C. FR. HUNDERTMARK (progr. de ozaena venerea.

P. II. Vol. II.

S

Lipf.

Lipf. 1758. 4.), L. ESTEVE (quaestion. chemic. Monspel. 1759. quaest. 2.), J. FR. CARTHEUSER et CHRN. C. GULDE (l. c.), DOSSIE (theory and practice of chirurgical pharmacy. London. 1761.), L. E. HIRSCHTEL (*Betrachtung, ob die Wirkung des mercurii sublimati corrosivi in den venerischen Krankheiten innerlich gegeben gegründet seye? Nebst einer Erwähnung der cicuta.* Berlin. 1763. 8. et *Beyträge zu seinen Betrachtungen über den innerlichen Gebrauch des mercurii sublimati corrosivi und des Schierlings, worin die Einwürfe des H. Plenck gegen dieselbe widerlegt werden.* Berlin. 1767. 8.), POMMÉ (traité des affections vaporeuses des deux sexes. Paris. 1763.), ANONYMUS (Parallele des différentes methodes de traiter la maladie vénérienne. à Amsterd. 1764. p. 140 sq.), G. FR. VENEL et J. FR. DRILHON (qu. med. de innocentia, sufficientia, vtilitate, praestantia hydrargyrosis ex compositis mercurialibus salinis intus exhibitis in curatione morborum venereorum. Piscenis. 1764.), J. WATHEN (practical observations, concerning the cure of the venereal disease. Lond. 1765.), J. J. HUBER (nov. act. Acad. Caes. Nat. Curios. Vol. III. ann. 1767. obs. 100. p. 527.), PIBRAC (l. c. p. 153.), BELLET (l. c.), C. GUIL. POERNER (Select. mater. medic. Lipf. 1767. 8. p. 197.), GUIL. FORDYCE (Review on the venereal disease and its remedies. London. 1768. 8.), PRES-AVIN (traité des maladies vénériennes &c.), ANONYMUS (Examen des nouvelles methodes d'administrer le mercure &c.), M. FR. BOEHM (diff. varia syphilidis theoria. Argent. 1771. §. XXIV.), J. L. L. (chemico-medical dissertation on mercury, on its various

various proportions and mode of operating. Lond. 1774. 8.), J. A. DE BRAMBILLA (*Chirurgisch-praktische Abhandlung von der Phlegmone und ihren Ausgängen*. Wien. 8. Vol. II. 1775.), S. ST. DE MEZA (*opuscul. pathologico-practica*. Hafn. 1776. 8.), DE LA PEYRE (*Histoir. de la Societé de medecine à Paris, ad ann. 1777 et 1778*. Paris. 1780. p. 122.), D. CIRILLO (*osservazioni pratiche intorno alla lue venerea*. Nap. 1783. 8. P. II. p. 124 sq.), FR. A. CLAD (*diff. de proscribendo potius quam praescribendo vterius mercurii sublimati interno ac locali in re medica et chirurgica vsu*. Argentor. 1784. 4.), QUARIN (*animaduersiones practicae in diuersos morbos*. Vienn. 1786. 8. p. 318.), S. HAHNEMANN (*apud D. MONRO l. c. I. p. 264.*), GIRTANNER (*l. c. I. p. 360 sq.*), J. A. M. SCHAEFFER (*l. c. §. II. p. 8.*), tanquam exitialem et periculi plenam materiam ex internarum medicinarum censu exulare iusserunt.

Mortes adeo, hunc vsu internum secutas commemorant V. A. MOELLENBROEK (*Ephem. Acad. Caes. Nat. Curios. Dec. II. ann. 1. 1684. obl. 54. p. 131.*), ZANNINI et CLAD (*ll. cc.*), alia funesta symptomata Medici Galli (*Gazette de santé par une société des medecins. 1776. p. 139.*), tabem J. HAARTMANN (*Kongl. Svensk. Vetensk. Academ. Handling. Vol. 29. ad ann. 1768. p. 273.*), J. AL. DE BRAMBILLA (*l. c.*), J. DES LONGROIS (*sur la pulmonie, à Paris. 1783. 8.*), GIRTANNER (*l. c. III. p. 827. et apud BLUMENBACH *medizinische Bibliothek. Vol. II. p. 519.**), QUARIN (*l. c.*), J. HUNCOVSKY (*medizinisch-chirurgische Beobachtungen auf*
S 2
feinen

seinen Reisen durch England und Frankreich, besonders über die Spitäler. Wien. 1783. 8.), A. G. RICHTER (*Chirurg. Bibliothek.* Vol. IV. p. 277.), sputum sanguinis J. A. DE BRAMBILLA (l. c.), A. G. RICHTER (l. m. c.), GIRTANNER (l. c. I. p. 364.), QUARIN (l. c.), tussim H. J. COLLIN (l. c. p. 132.), respirationem difficilem TERRAS (l. c.), symptomata apoplectica, visus atque auditus defectum J. A. DE BRAMBILLA (l. c.), vertiginem TERRAS (l. c.), abortus J. A. DE BRAMBILLA (l. c.), neruorum morbos insanabiles et membrorum contractiones QUARIN (l. c.), alui fluxus pertinacissimos TH. GATAKER (*Essays on medical subjects, to which is prefixed an introduction, relating to the use of hemlock and corrosive sublimate, and the application of caustic medicines in cancrus disorders.* Lond. 1764. 8.), J. COLOMBIER (l. c.), C. DE MERTENS (*observ. medic.* Vindob. 8. T. II. 1784. p. 100.), D. CIRILLO (l. c.), GIRTANNER (l. m. c.), ALTHOF (l. c. I. p. 109.) tenesmum GARDANE (*recherches pratiques &c.* p. 101 sq.), abdominis, et intestinorum praesertim debilitatem ALTHOF (l. m. c.) et TH. GATAKER (l. c.), horum et ventriculi potissimum dolores atrocissimos TH. GATAKER (l. c.), J. GARDINER (*Essays and observations physical and literary read before the philosophical society in Edinburgh.* 8. Vol. III. 1771. p. 380.), GIRTANNER (l. c. I. p. 364. III. p. 700.), C. DE MERTENS et D. CIRILLO (II. CC.), van SWIETEN (*comment. in BOERHAAVI aphorismos.* T. V. p. 549.), nauseas J. GARDINER, van SWIETEN, GIRTANNER et ALTHOF (II. MM. CC.), asperitatis in faucibus sensationem van SWIETEN (l. m. c.),

(l. m. c.), vomitus IDEM, J. COLOMBIER, C. DE MERTENS, (ll. mm. cc.), aliaque digestionis vitia D. CIRILLO (l. c.), hydropem LENTIN (*Beobachtungen der epidemischen Krankheiten am Oberharze*. p. 103.), cutis calorem (GARDANE l. m. c.), sudorem J. COLOMBIER (l. c.) et J. ANDREE (observations on the theory and cure of the venereal disease. London. 1779. 8.), quin imo salinae paulo largius profluuium PRICE OWEN (tract. de mercurio. Edinb. 1757.), FIELIZ (ap. RICHTER *chirurg. Bibliothek*. V. p. 140.), TH. GATAKER (l. c.). In Gallia praecipue meridionali saepius nocuisse, quam profuisse, testantur (ll. cc.) PIBRAC, HUNCZOWSKY, GIRTANNER, in Magnae Britanniae nosodochiis GUIL. FORDYCE (l. c.), in Hassia MOENCH (l. m. c. p. 233.), in Austriae nosodochiis atque exercitibus QUARIN et J. A. DE BRAMBILLA (ll. cc.), qui posterior enarratas a LOCHERO (l. c.) felicitis successus historias fictitias, et ad exaltandas laudes medicinae ab Ill. van SWIETEN medicis commendatae fuisse excogitatas, et ideo hunc mercurii sublimati usum internum in illis abrogatum perhibet; idem in Russia, Suecia, Italia contigisse tradit (l. c. I. p. 363.) GIRTANNER, in Anglia J. ANDREE (observations on the theory and cure of the venereal disease. Lond. 1779. 8.), in Sibiria CHAPPE D'AUTEROCHE (voyage en Sibirie, fait par ordre du Roi en 1761. Paris. 1768. fol. Vol. I. p. 66.). In pertinacibus tantum et leniori medelae non cedentibus malis admittit (l. c.) TH. C. MEDICUS; in aegrotis abundante pituita obrutis C. GUIL. POERNER (l. c.), anceps atque incertum esse medicamen JO. CALVI (de me-

dicamentis pro nosocomiorum leuamine moderandis. Ed. II. Pifis. 1763. 4.), G. HEUERMANN (l. c. Vol. II), J. ANDREE (l. m. c.) et J. HUNTER (treat. on the venereal disease. London. 1786. 4.) pronuntiant.

At enim vero, quamuis iusto magis decantatas fuisse mercurii sublimati laudes, facile concedi, quamuis infelices illae sequelae negari omnes nequaquam possint, multas tamen incauto, intemptiuo, immodico (van SWIETEN l. m. c. p. 556.) potius vsui, vel prauae eius praeparationi tribuas, quam medicinae ipsi; saluam aegrotis ea vtentibus largius aliquando profluere, ne ipse quidem van SWIETEN (l. m. c. p. 549 - 555.) et GARDANE (recherches pratiques &c. p. 120.) inficias iuerunt; contingere id posse aegrotis, in illud profluum procliuibus, aut, quemadmodum et v. SWIETEN (Comment. V. p. 552.) et Coniunctiff. RICHTERUS (l. c. V. p. 140. 141.) annotauerunt, ab vsu aliorum ex argento viuo paratorum medicaminum illud perpeffis, facile des, rarius tamen contingere, vnanimis fere loquitur experientia, neque repugnes, homines sensibiliores v. STOERCK (l. m. c. p. 224.), irritableiores (c. DE MERTENS l. m. c. DE HORNE journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XLVI. 1776. Jul.), pulmone debili praeditos (A. STOERCK ann. medic. 2. p. 215. TERRAS l. c.), ficos (A. STOERCK l. m. c.), in tuffim, aut haemoptysin (CÉZAN et STOERCK II. cc.), aut alia sanguinis profluua (A. STOERCK l. m. c.), aut alui profluua pronos, scirrhis, tumoribus inflammatoriis, febre lenta laborantes (DE HORNE l. m. c.),
ab

ab usu huius pharmaci ardorem, nauseam, vomitum experientes, facile laedi, et vel plane arcentes esse ab eo usu, vel largissimis potuum demulcentium haustibus obuoluendam medicaminis acrimoniam, vel opio addito (RICHTER *chirurg Bibliothek.* XII. p. 476.) muniendos contra violentum hunc stimulum eorum nervos; plethoricos, praemissa venaesectione, deplendos, alios a saburra primas vias opplente, prius liberandos, ipsius epidemici characteris rationem habendam (NOSE l. c.), multa opus esse in huius, quemadmodum in usu omnium potentiarum, siue ex argento viuo, siue ex aliis confectarum medicinarum, usu circumspicione, qua neglecta neutiquam mireris more aliorum praestantiorum efficacitatis gradu ad venena accedentium medicaminum multifarias inferre noxas, qua autem adhibita ipsis infantibus, adeo lactantibus (J. J. GARDANE *recherches pratiques &c.* p. 136. BALDINGER apud BICKER l. c. p. 8.), imo, si fides CÉZAN (l. c.) et G. MACAULAY (*medical observ. and inquiries by a Society of physicians.* Vol. II. p. 256.) grauidis praeberi potest, et neque ventriculum neque intestina infestabit (Commentar. de rebus in scientia naturali et medicina gestis. Lips. 8. Vol. XXVII. 1785. p. 95.), neque pulmonibus (J. J. GARDANE l. m. c. p. 128.), quamuis debilibus, nocebit, vt potius bis in phtiseos pulmonalis initis propinatus omnibus eius symptomatibus profligatis aegros saluasse perhibeatur (BRILLOUET *journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c.* T. XLVIII. 1777. Nov. art. 3. p. 405.), iuueni in diurnos pulmonum morbos ipsamque tabem propenso, cui

ad delendam veneream tabem porrigebatur, nequam obesset (Commentar. de rebus in scientia naturali et medicina gestis. Vol. XXVII. p. 91.), et puerum compagis debilioris, anhelantem et continue tussientem, cui sanandae paedarthrocaces ergo quatuordecim hebdomadum spatio sensim septuaginta quatuor eius grana exhibita fuerant, non ab hoc tantum malo, sed, accedente quamuis febre scarlatina epidemica, pectori toties infesta, a tussi quoque et difficili anhelitu liberaret (ALTHOF l. c. p. 92-94.), et adolescentem, per duos iam annos de tussi, pungentibus pectoris doloribus et spiritu difficili conquerentem, et de tuberculis pulmonum suspectum, hausto insuper potu ex lichene islandico, farfara et millefolio cocto, integrae sanitati restitueret (ALTHOF l. m. c. p. 93-94.), tabem veneream felicissime vinceret (D. CIRILLO l. c. p. 130.), eique tabi, quae abusui veneris et nefandae paedarthrae originem debet, ab aliis (e. gr. GARDANE l. m. c. p. 141.) opponatur, et multoties superata per eius usum lue venerea obseruati a medicis e. gr. DE HORNE (l. m. c.), RICHTER (l. m. c. Vol. XI. p. 261. 262.), ALTHOF (l. c. p. 89.), per plures adhuc sequentes annos aegroti, ne minimum quidem tabis vestigium ostenderent, vt taceam, a tabe usum huius mercurii insequente praepropere concludi, causam tabis in eo usu delitescere, et multa exempla tabis eum secutae tum nondum satis demonstrata (ALTHOF l. c. pag. 102.), tum (DE HORNE exposition raisonnée des différentes methodes d'administrer le mercure &c. c. 4.) ficta esse, et satis larga mercurii sublimati praebia aut

ex

ex consilio medici aut incuria aegroti deglutita sinistro euentu caruisse; ita FR. B. DARSSSES (l. c.) refert, virum semestri spatio praeter sedecim argenti viui vncias vnguenti specie adplicatas, 485 eius grana, ita Ill. MOENCH (l. m. c. p. 233.) militem, loco decem quadringentas pilulas ab HOFFMANNO denominatas spatio duorum dierum, Ill. HOFFMANNUS ipse (in litter. apud JACOBI l. m. c.) aegros spatio vnus diei quadraginta impune deglutientes, ita Ill. RICHTER (l. m. c. Vol. IV. p. 698.) puellam, quae ex proprio arbitrio tribus huius mercurii granis spiritu frumenti solutis semel et simul sorbtis aluum tantummodo laxauit, ita Cl. ALTHOF (l. c. p. 109.) hominem robustum, cui quadruplex eius praebium non nisi intestina paulisper debilitauit.

Quodsi magna medicorum pars mercurii sublimati vsu internum atro veneni indomiti carbone notauit, alii v. g. J. HAARTMANN et J. HUNTER (ll. cc.), et FABRE (traité des maladies vénériennes. à Paris. 1782. 8.), imparem potius esse virus venereo abolendo pronunciarunt; nullum vnquam se vidisse eius successum asserit FR. VACCA' BERLINGHIERI (saggio intorno alle principali e più frequenti malattie del corpo umano ed a rimedi piu valorosi. Pisis. 1787. 4. T. II. c. 5.); nunquam ingentem TH. C. MEDICUS (l. c.); malum pertinacius illi nequaquam cedere J. GARDINER et S. HAHNEMANN (ll. cc.), vix symptomata ad tempus mitigare, leuiori tantummodo malo sufficere TH. GATAKER (l. c.), eo vsu symptomata modo mitigari J. WATHEN (practical observations concerning the cure

of the venereal disease by mercurials &c. London. 1765. 8.), J. HAARTMANN et HUNTER (ll. cc.), GIRTANNER (l. c. I. p. 364.), SCHWEDIAUER (l. c. I. p. 228.), atque isto successu saepe fatis celeri et aegrotos et medicos turpiter falli; at, vtrimum aegroti vti eo desinant, aucta ferocia recrudescere malum J. HAARTMANN, GIRTANNER, HAHNEMANN (ll. mm. cc.), negante omnino RICHTERO (l. c. XII. p. 476).

Ne dicam, causam irriti istius euentus latere nonnunquam in peruerso praeparandi modo, quale exemplum allegat PLENCIZ (acta et observ. medic. Prag. et Vienn. 1783. 8.) hominis, qui terendo in mortario marmoreo mercurium sublimatum cum frumenti spiritu et aqua fontana solutionem eius confecit, a multis mercurii per particulas calcarias praecipitati et cicurati puluisculis lactis tenuioris instar opacam, et multum huius mercurii in charta relinquentem, per quam traiciebatur.

Negari porro non potest (DE HORNE l. m. c.), neque in omnibus morbis, quibus mercurius et praeparata ex eo medicamina conducunt, perinde conferre, neque in omnibus solum sufficere mercurium sublimatum, prouti neque aliae medicinae ex argento viuo paratae in omnibus, quae hoc pharmacum poscunt, malis aequae salutarem praestant effectum; dari malum, et huic durissimo cuneo resistens, ipsi confitentur alias mercurii sublimati patroni J. J. GARDANE (recherches pratiques &c.), J. COLOMBIER (l. c) et A. DE HAEN (l. c. II. p. 213.); ipse LOCHERUS (l. c.) sex dimisit milites, teterrima
lue

lue pessime mulctatos hoc remedio non leuatos; A. STOERCK (l. c. II. p. 323. 224.) interdum per binos menses continuos incassum adhibuit, et medicus Lipsiensis (Comment. de rebus in scient. natur. et medic. gestis. Vol. XXVII. p. 95.) aliquoties hunc morbum frustra tentauit hoc remedio. Ozaena ossium carie stipata huic mercurio pertinacissime resistens conio cessit (G. L. RUMPELT in sua versione germanica libelli STOERKIANI, quo demonstratur, stramonium, hyoscyamum, aconitum non solum tuto posse exhiberi vsu interno hominibus, verum et ea esse remedia in multis morbis maxime salutifera. Dresden. 1765. 8.); aegroti venerei, mercurium sublimatum aegre ferentes, conio circumspecte adhibito, cum sanitate in gratiam redierunt (H. J. COLLIN ann. medic. III. p. 132. 298.); cutis morbum ex venereis sordibus oriundum, mercurio sublimato corrosiuo neutiquam obtemperantem, mercurio dulci ad lene vsque sputi profluuium exhibito sustulit Coniunctiff. RICHTER (*Chirurg. Bibl.* I. p. 40. IV. p. 277. 278.).

Porro mercurio sublimato corrosiuo opus est pro alia atque alia morbi, cui opponitur, aegroti, cui propinatur, indole, alio atque alio consortio; ne enim dicam, morbos ossium, aliosque topicis symptomatibus comitatos externa simul indigere medicatione, siue ex argento viuo, siue aliunde petita, largi praesertim potuum demulcentium ex seminibus hordei, auenae, ex radicibus altheae, graminis, cichorei, liquiritiae paratorum, saccharo vel syrupo edulcatorum, lacte temperatorum haustibus

sibus nocitura alias pharmaci acrimonia *cicuranda*, in aegrotis praesertim delicatioribus et sensibilioibus opio cum grano salis addito contra nimiam stimuli vim tuendi nerui, neque vnquam ieiuno stomacho fumendum pharmacum, in exsuccis potissimum adiungenda simul balnea (A. N. R. SANCHEZ *histoire de la Societé de médecine à Paris ad ann. 1779. p. 266. et observat. sur les maladies vénériennes. p. 3. 149. M'CAUSLAND ap. DUNCAN medic. Commentaries for 1781 and 1782. Vol. VIII. 1783. P. II.*), in eneruibus nutrienda et cinchonae cortice ferreisque medicinis roboranda solida, eaeque cautelae omnes adhibendae, quibus generatim in vsu argenti viui, et quae ex eo conficiuntur, medicamentorum opus est.

Inter has cautelas praecipue referenda est illa, vt medicatio mercurio hoc sublimato peragenda fatis diu continetur; ea enim vel a medico (A. DE HAEN l. m. c.), vel, quod frequentius contingit, ab aegroto, qui toties praecipuis symptomatibus euanescentibus omne malum sublatum esse sibi fingit (ALTHOF l. c. p. 100.), et consuetam vitae rationem sequitur (A. DE HAEN l. m. c.), nauci habita, sane haud mireris, morbum vix sopitum, nedum penitus profligatum, denuo resurgere (ALTHOF l. c. p. 99. 100. DE HORNE *journal de médecine &c. l. c. J. J. GARDANE l. m. c.*); quare multi medici e. gr. GARDANE (l. m. c.) eandem mercurii sublimati portionem, qua paulatim adhibita sensibilia morbi indicia disparuerunt, vt perfecta fiat medicatio, his dissipatis eadem cum circumspectione adhuc sumi praecipiunt.

Multum

Multum porro interest, qua dosi ingeratur mercurius ille sublimatus; non omnibus eandem aut conducere aut sufficere, in aprico est; fuere, qui quatuor vel sex (J. J. GARDANE l. m. c.) eius granis pedetentim et debita cum cautela deglutitis omnem absoluerunt curationem; aliis sedecim (J. J. GARDANE l. m. c.), aliis viginti quatuor (RICHTER l. m. c. Vol. XI. p. 496.), aliis triginta sex, imo quadraginta octo granis (TERRAS l. c.), aliis (ALTHOF l. c. p. 93.) septuaginta quatuor, pertinaciori malo sanando maiore adhuc eius copia opus est.

Multum denique pendet felix huius remedii successus a dosi, quam singulis vicibus recipit aegrotus; infantibus, si quando iis exhibere velis, duodecima grani pars per diem propinata sufficit; et in ipsa adulatorum medela praestat ab octava grani parte inchoare, et si vires aegri permittant, et grauitas morbi postulet, paulatim ad medium, imo ad integrum granum diurno temporis spatio, partite tamen praebendum, adscendere, et sollicitè cauere, ne aegrotus morae pertaesus (MOENCH, ALTHOF et RICHTER ll. cc.) et morbum vno quasi ictu iugulaturus, duplex, vel magis adhuc multiplicatum praebium vno haustu forbeat.

Praestat porro aegrotum aëre paulo calidiori (TERRAS l. c.) vti, et, si, memorata circumspèctione quamuis religiose adhibita, tussim (COLLIN l. c. DE HORNE journal de medecine &c. l. c.), colicam (DE HORNE l. m. c.) experiatur, ab vltiori vsu abstinere; si calorem cutis vel dolores capitis sentiat, aut ex naribus aut ano sanguis profluat, aut erysipelatis

pelatis species vel alia inflammationis signa super-
veniant, venam secare, si aluus obstructa sit, enemata
applicare, quemadmodum quoque faustus mercurii
effectus multum iuuatur leni alui purgatione singulis
quinque (HOFFMANN ap. JACOBI l. c.) vel octo diebus
repetita (J. J. GARDANE l. m. c.). Si quando salivae
fluxum appropinquantem ex enarratis supra indiciis
colligat medicus, per aliquot dies intermittendus
medicinae usus (J. J. GARDANE l. m. c.).

Alii porro hanc, alii illam formam mercurii
sublimati corrosivi intus adhibendi potiore duxe-
runt, pauciores, v. gr. POTS, qui (apud T. DE
MAYERNE tract. de febribus c. 4. p. 72.) pulverem
suum antifebrilem ingredi iubet, siccam pulveris;
plurimi aut liquidam formam, aut formam pilularum.

Quum mercurius sublimatus corrosivus per-
inde solvatur spiritu ardente ac aqua, et acidorum
mineralium acrimoniam, in qua mercurii etiam
huius sublimati violentia fundatur, vini spiritu
potentius infringi, quam aqua, alia quoque experi-
menta doceant, et multis visum sit rarius in sa-
liuam agere hoc latice solutum, quam aqua (Me-
dical observat. and inquiries. Vol II. pag. 230.),
praeceuntibus olim in Anglia (apud D. TURNER l. c.)
et Sibiria (v. J. G. GMELIN l. c.) aliis, Ill. van
SWIETEN (ll. cc.), eoque duce A. DE HAEN, A.
STOERCK, COLLIN, LOCHER, CREN (ll. cc.), perinde
ac Ill. SANCHEZ (apud van SWIETEN Comment.
Vol. V. p. 550.), Sueciae (S. AURIVILLIUS et IS.
OL. GRUFBERG diss. de spiritu vini mercuriali. Vps.
1760. 4.), Scotiae (*Solutio mercurii corrosivi* Phar-
macop.

macop. pauper. Edinburg. pag. 39.), Angliaeque medici A. GORDON (medical observat. and inquir. by a Societ. of physicians in London. 8. T. I. 1757. obl. 29. p. 365. et T. II. 1762. p. 78.), J. CLEPHANE (ibid. Vol. I. p. 388.), GUIL. HASTIE (ibid. p. 395.), R. DAVIES (ibid. p. 397.), J. BARKER (ibid. p. 408.), R. MILLER (ibid. p. 390. et T. II. 1762. p. 73.), G. FR. BOYD (ibid. T. I. p. 405. et T. II. p. 85.), AL. RUSSEL (ibid. T. II. p. 88.), G. MACAULAY (ibid. p. 256.), R. BROCKLESBY (oecconomical and medical observations &c. London. 1764. 8. p. 290 sq), frumenti spiritu femel rectificato (*spiritus vini mercurialis, solutio mercurii sublimati spirituosa*) solutum, ita vt huius vncia illius granum medium reciperet, imperauerunt, eiusque liquoris singulis mane et vesperis cochlear vnum (circiter aequale vnciae mediae), vnum et dimidium, imo cochlearia duo sobere aegros, infantes singulis vesperis guttas triginta (GIRTANNER l. c. I. p. 435.), iusserunt, aliis (R. DE HAUTESIERK formul. medicamentorum nosodochiis militaribus adaptatae, digest. et auct. Cassell. 4. 1761.) camphoram (*Liquor syphiliticus*), aliis (ANDRIEU agenda antisyphillitique. Paris. 1786. 8. p. 34.), inepto sane consilio, praeter syrupum mercurialem resinam ialapae, sal mirabile Glauberi et nitrum, aliis (v. gr. STOCKHAUSEN l. c. p. 20. 21.) gratiae ergo aquam cinnamomi et syrupum violarum superadentibus; aliis in locum spiritus frumenti, multorum palato et naribus minus grati, spiritum sacchari ardentem (FRANC. DE LA MURE Gazette de medecine. 1762. Novembr. n. 42.), aut suauiozem
adhuc

adhuc vini spiritum (v. ap. van SWIETEN Comment. T. V. p. 550.) recipientibus; ita DOSSIE (*theory and practice of chirurgical pharmacy.* p. 438.) mercurii sublimati grana decem (*Tinctura mercurii sublimati corrosivi*) spiritus vini rectificati libra vna; medici Sueci (Pharmacop. suec. p. 75.) illius grana sex spiritus vini rectificati vnciis tribus, aquae cinnamomi aequali portione, et aquae distillatae simplicis libra media solui, eumque liquorem (*Mixtura mineralis, Solutio mercurialis*) syrupi althaeae vncia edulcari, medici Cassellani (Pharmac. rational. p. 217.) grana illius duodecim spiritus vini rhenani vel gallici libra vna et dimidia, et aquae cinnamomi spirituosae libra media solui, et, vt metallicus et nauseosus sapor magis adhuc obtundatur, singulis solutionis vnciis binas syrupi emulsivi drachmas addi, J. A. GALLUS (Commentar. de Bononiens. scientiar. et artium institut. atque academia. Bonon. 4. Tom. VI. 1783. p. 69. 119 sq.) granum eius vnum alcoholis quod vocant, vini vncia, et aequali aquae distillatae copia solui, et syrupi ex succo pomorum citreorum parati drachmas duas adici, lacte temperari medici Sueci (ap. J. L. ODHELIUM *Underrättelse, huru man i brist of läkare kan bota sig sielf för den farliga veneriska sjukdomar.* Stockholm. 1775. 8.) praecipunt. Memoratis autem his artificiis non id modo efficitur, vt minus ingrato sapore polleat medicamen, sed quum maiore liquoris copia, quod quidem etiam in illa solutione fit, quam B. SANCHEZ in litteris ad J. G. GMELIN (apud ACHAT. GAERTNER I. c. p. 5.) commendat, quippe qui quadraginta octo spiritus vini vnciis
grana

grana tantummodo quatuor mercurii sublimati dissolui iubet, diluatur, et saccharo syrupoue inuoluatur mercurius sublimatus, illud quoque, vt tutius operetur, et maioribus praebitis ingeri queat.

Visum tamen fuit nonnullis, spiritum ardentem dissoluendo eo consilio mercurio sublimato minus conducere, quam quidem aquam simplicem, aliis (COZE *journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c.* 1789. T. LXXX. Jul.), ne eius vi mercurius sublimatus in sua principia diuellatur, et efficacia, quam spondet, orbetur, metuentibus, aliis immerito (GIRTANNER l. c. I. p. 369.) timentibus, ne omnis aequabiliter dissoluatur, aliis, v. gr. DE HORNE, GARDANE, CÉZAN (ll. mm. cc.), J. FR. EHRMANN (l. c. p. 47.), ob ingratum multis delicatoribus spiritus saporem noxios in officinam digestionis effectus, aliis (v. gr. J. J. GARDANE l. m. c. p. 101.) maius paulo spiritus pretium reformidantibus, aliis v. gr. BONA (histor. aliquot curation. mercurio sublimato corroderenti perfectarum. Veron. 1758.), J. FR. EHRMANN (l. m. c.) ob coagulantem, obstruentem, rigiditatem fibris facile inducentem atque excalescentem spiritus facultatem aquam praeferebant.

Ita, praeuentibus ex recentioribus veri nominis medicis FR. HOFFMANNO, qui (l. c.) granum mercurii binis aquae vncis solutum inter efficacissima medicamina refert, et H. BOERHAAVIO, qui (Elem. Chem. II. p. 488.) solutionem ex vno mercurii sublimati grano et aquae vncia paratam ad drachmam vnam syrupo violarum temperatam bis vel ter

P. II. Vol. II.

T

per

per diem propinatam in multis morbis incurabilibus mira praestare asseuerat, OESTERREICHER (*Fränkische Sammlungen von Anmerkungen aus der Naturlehre, Arzneygelahrheit, Oekonomie, und den damit verwandten Wissenschaften*. Nürnberg. 8. Vol. VII. P. 39. n. 5. p. 259.), L. CRELL (*Magazin für Aerzte*. Leipz. 8. 1778. p. 649.), MELLIN (l. c. p. 144.), BALDINGER (apud BICKER l. c.), MOSEDER (apud EHRMANN l. c. p. 42.), COZE, CÉZAN, DE HORNE, GARDANE, TERRAS, J. FR. EHRMANN (ll. cc.) hac solutione per aquam peracta vti maluerunt.

Intercedit tamen inter hos quoque discrimen; aliis v. gr. COZE, DE HORNE (ll. cc.) aquam distillatam, aliis nativam, fontanam (G. BICKER l. c. p. 8.), pluuialem vel fluuiatilem, quae, nisi fortuito valde impura sit, nihil omnino continet, quod alterare notabiliter aut indolem aut vires mercurii sublimati posset, praecipientibus, aliis hanc, aliis illam vtriusque rationem praescribentibus; dimidium, paulatim integrum, mercurii sublimati granum aquae vncia solui, eiusque liquoris quartam partem vna cum libra aquae cum hordei granis coctae fumi iubet (l. c.) Ill. CRELL; aliam rationem sequitur (l. c.) LANGE, qui sui liquoris drachmam vnam vel duas aequali aquae portione temperatas praescribit; mediam drachmam cum aquae vnciiis octo permisceri, eiusque laticis singulis diebus cochlear vna cum decocto tenui ligni guaiaci recipi (l. c.) OESTERREICHER; sex grana mercurii aquae libra solui, et liquoris syrapi violarum vnciiis duabus edulcati mane et vesperi cochlear ingeri iussit (l. c.) MOSEDER; mercurii in tenuissimum pollen com-

comminuti grana octo (pro tenerioribus aegrotis tantummodo sex), in pertinacioribus malis duodecim, terendo cum aquae saccharo edulcatae tepidae libra permisceri, huiusque liquoris ter de die (si duodecim grana recepta fuerint, bis) cochlear, nisi mali peruicacitas, aut periculum in mora bina postulent, cum lacte, aut, si hoc ventriculus ferre renuat, cum iusculo carnis vel decocto farinaceo, vel aqua meraca, aut, si viribus exhaustus sit aeger, et lac aegre ferat, cum cyatho potus chocoladae sumi (l. m. c.) J. J. GARDANE; sex grana mercurii sublimati aquae fontanae distillatae vnciiis duodecim solui, eiusque solutionis bis de die primo cochlear minus, quale sorbendo theae infuso adhibetur, sensim maius cum aequali aquae aut lactis copia deglutiri (l. c.) TERRAS; vicesimam grani partem aquae libra solutam, nycthemeri spatio sorbendam initio praescripsit Ill. van SWIETEN (Comment. Vol. V. p. 549), sensim ascendendo ad medium granum duabus aquae libris temperatum eodem tempore ingerendum; quinque mercurii corrosiui grana libra aquae rosarum solui, et liquoris duabus vnciiis syrupi violarum edulcati mane et vespera cochlear porrigi iubet MELLIN (l. m. c.); mercurii corrosiui drachmas duas quatuor aquae fontanae vel pluuiialis vnciiis calore leni dissolui, et huius solutionis guttas quindecim ad triginta cyatho lactis vaccini instillatas praeberi suadet BRUAND (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XXXIX. 1773. Maj): BIERCHEN, cui assentitur ROSENSTEIN (l. c.). mercurii corrosiui grana sex cum mercurii gummosi drachmis duabus in aquae fontanae vnciiis octo,

T 2

et

et aquae cinnamomi vnciiis duabus solui, et liquorem istum syrapi altheae vnciiis duabus edulcari, auctor est.

Fuere tamen multi, quibus liquida huius medicaminis forma non placuit, tum, quoniam sibi persuadebant, austerum atque aegrotis tantopere ingratum mercurii corrosiui saporem aboleri ita non posse, quod tamen fieri aliis atque aliis commemoratis artificiis tot testimonia prostant, tum, quoniam ventriculum soluto atque in liquidam formam redacto mercurio sublimato corrosiuo facilius atque grauius infestari, quam quidem siccam formam induto (FRANC. JACOBI descriptio mercurium sublimatum corrosiuum tutius copiosiusque exhibendi. Monaster. 1772. 8.) metuebant, pilularum ideo formam antepponentes, quas quoque, si ea forma aegris arrideat, saccharo et oleo quodam aethereo conditas in puluerem redigere licet (HOFFMANN in liter. ap. JACOBI l. c. VOGLER l. c. p. 75. 76.).

Ita iam P. HERMANNUS (Cynosura materiae medicae, exornata a J. S. HENNINGER, diffusius explanata a J. BOECLERO. Argentorat. 1726. 4. P. III. p. 87.) eius grana duo cum succo glycyrrhizae in pilulas redacta, aqua menthae distillata vel iusculo pingui largioribus haustibus superingesto, robustissimis, qui blandioribus non mouentur, porrigi iubet; prudentius Ill. VOGLER (l. c. p. 73.) scrupulum eius dimidium aqua pauca solutum, cum pulveris, siue quae vulgo audiunt, specierum tragacanthae, ex quo tamen femina oleosa exulare debent, scrupulis duobus, et succi liquiritiae puri drachma in centum pilulas (*Pilulae alterantes*) amylo conspergendas

gendas *subigi*, earumque pilularum, haustis insuper lactis vel aquae meracae vnciiis nonnullis, ter de die pro mali aegrotique alia atque alia indole, vnam, duas ad quatuor deglutiri imperat; ex mercurii sublimati drachma vna cum aequali salis ammoniaci portione aqua pauca distillata soluta, additis radicis altheae in puluerem contusae drachmis nouendecim, et mellis albi purissimi drachmis sex pilulas grani vnus confici suadent Viri Cl. SCHLEGEL et WIEGLEB (*Deutsches Apothekerbuch. Gotha. 8. P. II. p. 486. 487.*), cum rob sambuci et extracto aconiti ac cicutae, et, si quidem roborantibus opus erat, cum extracto corticis cascarillae et cinchonae in pilulas redactum omnibus aliis formis praefert (l. c.) NOSE, mercurium sublimatum corrosiuum cum dupla argenti viui, vigecupla farinae et necessaria syrapi ex succo citri parati portione in pilulas redigi praecipit LE ROI (*Mémoir. de la Société de medecine à Paris. ad ann. 1777 et 1778.*); ex sex mercurii sublimati granis terendo primo cum aequali portione salis ammoniaci et opii thebaici, tum cum sassaparillae in puluerem contusae drachma permistis, viginti quatuor formari pilulas, earumque per hebdomadem vnam deglutiri D. CIRILLO (l. c.); solutum aqua cum mica panis alba in pilulas conformant alii; ita J. GARDINER (l. c.) mercurii sublimati grana quindecim aquae distillatae drachmis sex soluta cum micae panis albissimae drachmis duabus et dimidia in pilulas 120 compingi, earumque, quae singulae mercurii illius octauam grani partem continent, mane et vesperi duas ad sex vsque recipi iubet; ita Ill. THEDEN

T 3

(Neue

(*Neue Bemerkungen und Erfahrungen zur Bereicherung der Wundarzneykunst und Medicin* Berlin und Stettin. 8. Vol. III. 1795. c. 1.) eadem ratione pilulas grana duo pondere aequantes confici iubet, quarum quinae vnum circiter mercurii sublimati granum continent; harum pilularum, donec malum, cui opponuntur, superatum sit, mane et vespere tres, et morbo iam deuicto, per tres mox insequentes dies mane et vespere duas, per tres hos excipientes dies mane et vespere vnam, his elapsis radicem ialapae, tum per aliquod adhuc tempus mercurium gummosum a PLENCKIO denominatum, mane et vespere cochlear, sorberi iubet, ita vt iis, qui ad sanandum morbum trecentas pilulas sumferunt, octodecim mercurii gummosi vnciis, qui ducentas ingesserunt, duodecim vnciis, qui octoginta ad centum vsque deglutierunt, sex eius vnciis opus sit.

Celebratissimae tamen inter has pilulas illae sunt, quas primus Ill. CHPH. LUDOV. HOFMANN (l. m. c. et *von Scharbock &c.* p. 274 sq.), et post eum sua ipsorum experientia edocti FR. JACOBI (l. m. c.), H. CHAVET (*Vorschlag zur gänzlichen Ausrottung der venerischen Krankheit.* Düssel-dorf. 1781. 8.), J. D. METZGER (*Aduersaria medica.* Francof. ad Moen. 8. P. II. 1778.), Medici Lipsiensis (Comment. de rebus in scient. naturali et medicin. gestis. Vol. XXVII. p. 95.) aliique commendarunt; hae (*Pilulae maiores HOFMANNI*) vero ita parantur, vt mercurii sublimati corrosiui scrupulus dimidius aqua pauca perfectissime solutus, et cum micae panis triticei cum lacte parati scrupulis decem aequa-

aequabilissime subactus in centum pilulas lycopodii semine conspergendas configuretur, quae igitur singulae decimam grani partem mercurii sublimati continent; harum pilularum tres, numero paulatim aucto, deglutiri iubent memorati modo medici.

At variae hunc quoque operandi modum premunt difficultates. Etsi enim paucissimam eamque bullientem recipias aquam, scrupulo dimidio penitus soluendo vix scrupuli sedecim sufficiunt, qui cum decem micae panis scrupulis subacti tenuem potius pulvem, quam massam pilulis fabricandis aptam progignunt; quodsi, ut paulo spissior et huic fini magis apta euadat, superfluum humorem leni calore abigas, facile, nisi lenissimus ille sit, et continua agitatione hic casus praeuertatur, pelliculam tenacem in superficie contrahit, quae vix aequabiliter cum reliqua massa commisceri potest, et, quum potissimum mercurio sublimato corrosiuo constet, hoc inaequaliter per omnem massam dispersito, inaequalem quoque et facile periculosam vim tribuere illi debet, et tametsi omni cura adhibita haec inaequalis mixtionis ansa praescindatur, vix tamen impetrare poteris, ut pilulae hae, quarum tenacitas omnis a mica panis pendet, fueto modo paratae, pondere aequales prodeant, idem semper mercurii sublimati pondus contineant (C. MOENCH *Bemerkungen über einige einfache und zusammengesetzte Arzneimittel*. Frankfurt und Leipzig. 1781. p. 30-33). Inde tibi explices, quare v. gr. PATEL (l. c.) ab his pilulis facilius longe ventriculi dolores, adeo inflammationes nasci, expertum se esse

T 4

profi-

profiteatur, quam quidem a mercurio *sublimato* liquida forma administrato, quare Cl. DE MERTENS (l. c. p. 100.) earum vsum tanta viderit insequi ventriculi et intestinorum tormina, tot hypercathar- ses, vt omnes medicos obsecret ipsarum vsum ceu periculofissimum reiicere.

Alterum incommodum illud est, quod paulo diutius asseruatae adeo indurentur, vt in ventricu- lum detrusae, nisi forte magna liquorum copia repletum, integrae adhuc in intestina transeant, et, vel in horum liquidis solutae, grauia excitent tor- mina, vel, quod quidem P. F. MECKEL et G. GUIL. SPONITZER (diss. de morbo venereo. Hal. 1788. 8.) obseruasse se testantur, intemeratae, et nullo plane effectu praestito ano iterum exeant. Quocirca haud mireris, aliquando (v. Comment. de rebus in scient. natural. et medic. gestis. Vol. XXVII. p. 95.) nihil plane effecisse has pilulas, et militem dimachum hassiacum a quadringentis eiusmodi pilu- lis duorum dierum spatio deglutitis ne minimum quidem malum perpeffum fuisse (C. MOENCH *syste- matische Lehre von den Arzneimitteln*. p. 233). Vo- mitu interdum eiici monuit Ill. BALDINGER (*histor. mercur. medic. Cassell. 1785. 4. p. 21*).

Palato adhuc magis arridentem formam elegit J. C. LE FEBURE, qui (méthode familière pour gué- rir les maladies vénériennes, avec les recettes des remedes, qui y sont propres. Paris. 1773. 12. Médecin de soi-même, ou méthode simple et aisée pour guérir les maladies vénériennes. Paris. 8. Vol. I. 1775. et Journal de medecine, chirurgie, phar- macie

macie &c. T. XLI. 1774. Jun. art. 3. p. 547 sq.), periculoso sane consilio, illum frumenti spiritu solutum cum pasta, ex qua succolada paratur, nullis tamen aromatibus condita, et balsamo peruiano saccharo excepto in vase porcellano rite subigi, et in tabulas formari iubet, quae singulae mercurii sublimati granum vnum continent. Harum tabularum vnā in quatuor portiones diuisam vt de die cum aqua vel lacte coctam sorbeant, aegrotis imperat.

Alii, vt ancipitem mercurii sublimati corrosiui acrimoniam potentius infringerent, ad alia confugere artificia. Fuere, qui in ea mercurii sublimati corrosiui vulgo venalis parte, quae a repetitis per aquam feruidam peractis elotionibus haud dissoluta superest, sua indole ad mercurium dulcem propius accedens, remedium mitius et magis tutum inuenisse se, sibi persuadebant, vt alios supra iam recensitos modos, illud mitigandi, taceam.

Alii denique (VAN WY Verhandeling over eene byzondere bereiding en gebruik van het bytende sublimaat in de venusziekte door proeven onderzocht en bevestigd, beneffens eenige aanmerkingen omtrent de gonorrhoea en andere druiping, die zonder venerische besmetting kan ontstaan. Amsterd. D. II. 1777. et BRUGNATELLI giornale per seruire alla storia ragionata della medicina di questo secolo. Venezia. 4. T. IV. 1787. art. 6.) mercurium sublimatum corrosiuum cum purissimo vini spiritu coqui, continue agitando cum spatula ferrea accendi, easque artes aliquoties iterari iubent; vocant ita immutatum *mercurium sublimatum corrosiuum*
T 5 *adustum,*

adustum, colore flavescente ab intemerato facile distinguendum, et manifeste ex mercurio sublimato corrosiuo et mercurio dulci conflatum, ita ut, si sex eius vnciae in pollen comminutae aquae distillatae feruidae immergantur, vna earum indissoluta in fundo subsidens, veram mercurii dulcis indolem prae se ferat.

Princeps malum, in quo debellando, BASILIO VALENTINO (l. c.) iam asserente, insignem efficaciam praestitit internus mercurii sublimati corrosiuus, est virus venereum, quemadmodum numerosissima in Sibiria (J. G. GMELIN et GEORGI II. CC.), Russia (S. G. GMELIN et SANCHEZ II. CC.), Polonia DE LA FONTAINE l. c.), Suecia (HALLMANN, AD. MURRAY, AURIVILLIUS, BIERCHEN et ROSENSTEIN II. CC.), Belgio (BLANCAARD, P. HERMANNO, BOERHAAVE, VAN WY, MUNNIKS II. CC.), Britannia (WISEMANN, TURNER, BROCKLESBY, D. MONRO, BAYLIES, A. GORDON, J. CLEPHANE, G. HASTIE, R. DAVIES, J. BARKER, R. MILLAR, G. FR. BOYD, AL. RUSSELL, G. MACAULAY II. CC.), Hispania (Litt. G. VAN SWIETEN ad J. BENEVENUTO ap. EHRMANN l. c. p. 34.), Italia (della BONA, CALVI, CREN, D. CIRILLO, GALLO II. CC.), Heluetia (GIRTANNER l. c. III. p. 622.), Gallia (LIEUTAUD, DE HORNE, GARDANE, CÉZAN, LE BEGUE DE PRESLE, COLOMBIER, DAZILLE, LE FEBURE, BOURRU, DARSSÉS, P. J. MACQUER et F. VICQ D'AZYR, LE MORE, TERRAS, EHRMANN, MOSEDER, II. CC. NICOLAS manuel du jeune chirurgien. à Paris. 8. Nouv. edit. 1771. T. I. p. 582.), Germania (FR. HOFFMANN, VAN SWIETEN, A. DE HAEN, A. DE STOERCK, M. STOLL,

M. STOLL, LOCHER, J. J. PLENCK, COLLIN, TH. C. MEDICUS, HUNDERTMARCK, A. E. BÜCHNER et A. FR. STOCKHAUSEN, CHPH. BLACHKE, J. CHPH. BRUNS, LUDWIG, J. E. WICHMANN, P. E. HARTMANN et G. H. HARLEMANN, LANGE, STOELLER, NOSE, HERZ, THEDEN, BERNSTEIN, MELLIN, MOENCH, BUCHHOLZ, CHPH. L. HOFMANN, RICHTER, ALTHOF, VOGLER, CHAVET ll. cc.), in Hungaria (OESTERREICHER l. c.) denique, capta pericula testantur.

Habet autem prae multis aliis id commodi mercurii sublimati corrosiui vsus internus, quod raro per saliuam, crebrius per urinam aut sudorem (van SWIETEN Comment. Vol. V. p. 552.), aut per aluum operetur; adeo, vt qui bis terue de die aluum excernunt, obseruante LOCHERO (l. c.) cum sanitate citissime in gratiam redeant, quod diu etiam continuatus, modo cetera cautus (van SWIETEN Comment. V. p. 552.), nunquam noceat, nec (DE HORNE exposition &c. c. 4.) debilitet, more aliorum ex argento viuo paratorum medicaminum, quod feminis tum grauidis (MACAULAY, CÉZAN ll. cc.), tum menstruum sanguinem fundentibus (van SWIETEN l. m. c.), tum ipsis infantibus (J. GARDANE l. c.), nullum periculum intentet, et caelo potissimum sereno et miti auram liberam concedat aegris, eosque praesertim, quos turpi hoc morbo laborare pudet, neque ab officii functione, neque ab amicorum consortio, neque ab aulae, spectaculorum (van SWIETEN l. m. c. p. 553.) aliusue publicis delectationibus plane arceat, ideo in militibus (van SWIETEN l. m. c. p. 553. LOCHER, BROCKLESBY, A. GORDON, R. MILLAR, J. CLEPHANE, R. DAVIES,

R. DAVIES, J. BARKER, G. HASTIE, G. FR. BOYD, A. RUSSELL, R. DE HAUTESIER. ll. cc., HOTZ apud J. J. ZIMMERMANN observation. quaed. practic. in primis circa virtutem mercurii, extracti cicutae ac pulsatillae. Argent. 1779. 4. §. IV. p. 3 - 5.), nautis (G. M. essai sur les maladies, qui attaquent le plus communement les gens de mer, contenant une methode courte et facile pour les connoitre, les guérir, et même en préserver &c. à Marseille. 1766. 12. p. 105.), aulicis (van SWIETEN l. m. c.) ab eo malo liberandis familiaris. Ita LOCHERUS (l. c. p. 1-36.) ea medicina 4880 milites, insignem hominum numerum tum in nosocomio, tum maxime per ciuitatem (Vindobonam) et suburbia hac aegritudine multatorum A. DE HAEN (l. c. II. p. 209. 210. 212. III. p. 217. IV. p. 239.); plurimos, pertinacissima et vlcerosa lue affectos, saliuae adeo profluuio largissimo per alias medicinas ex argento viuo paratas incassum tentatos, maximopere debilitatos A. DE STOERCK (l. c. II. p. 222. 223.) et D. CIRILLO (l. c. p. 129. 130.), peruicaciori morbo decumbentes GUIL. DEASE (observations on the different methods of treating the venereal disease. Dublin. 1781. 8.) et SCHWEDIAUER (l. c. c. 13. art. 3. p. 205.), multos ea labe affectos, Argentinae, Basileae, Monspeli spiELMANN (apud J. FR. EHRMANN l. c. p. 45. 46.), multos siphyliticos BONA (l. c.), OESTERREICHER (l. c.), RICHTER (l. c. XI. p. 261.), ALTHOF (l. c. p. 88. 89.), VOGLER (l. c. p. 74.), BALDINGER (pharmac. Edinburg. p. 346. et ap. G. BICKER l. c. p. 8.), tres MARET (journal de medecine, chirurgie, pharmacie. T. XLVIII.

T. XLVIII. 1777. Nov. art. 2. p. 397.), quatuor GUERING (apud J. FR. EHRMANN l. c. p. 39.), tres ZIEGENHAGEN (ibid. p. 43. 44.), feminam HOTZ (ap. J. J. ZIMMERMANN l. c. §. VI. p. 6. 7.), puellam A. FR. STOCKHAUSEN (l. c. §. XXI. p. 32-34.), quosdam aegros FIELIZ (apud RICHTER l. c. V. p. 138-141.) saluavit; in Iaponia multos c. P. THUNBERG (Refa vti Europa, Africa, Asia, förtättad ären 1770-1779. Vpsal. 8. P. IV. 1793. p. 76.), inueterata lue mulctatum L. F. B. LENTIN (Observat. medic. Cell. 8. Fasc. II. 1770. p. 16.), obstetricem per feminam, cui manus auxiliatrices praestabat, infectam, PH. B. PETTMANN (Nov. act. physic. medic. Acad. Caes. Nat. Curios. Vol. III. ann. 1767. obs. 96. p. 497).

Eandem medicationem approbarunt A. CASAMAJOR et L. CL. GUILBERT (quaest. med. An lue venerea sublimatum corrosivum? Paris. 1767. 4.), et Medicus Anglus (Practical essays on medical subjects by a member of the royal college of physicians of London and Edinburgh. Lond. 1773. 8.), qui tamen opium et camphoram mercurio sublimate adiicit.

Illam etiam praerogativam prae reliquis ex argento viuo paratis pharmacis mereri nonnullis (v. gr. TERRAS l. c. CHPH. L. HOFFMANN l. m. c.) videtur mercurius sublimatus corrosivus, quod confortio decoctae cum cortice cinchonae et stipitibus dulcamarae aquae stipatus lue venerea, cum scorbutica complicatae, quae alia mercurialia non admittit, medeatur, forsitan eo quod maiorem acidi

in

in scorbuto tantopere efficacis (Vol. I. p. 53.), quam quidem multa alia argenti viui feracia medicamenta, copiam continet.

At non lues venerea modo ipsa, sed numerosae quoque eius propagines potenti huic remedio cedunt. Ita phthisin veneream Ill. J. C. TODE (Collection. Societ. medic. Hafnienf. Hafniae. 8. Vol. I. 1774. p. 171.), J. J. GARDANE (recherches pratiques sur les différentes manieres de traiter les maladies vénériennes. p. 138.), BRILLOUET (l. c.), et D. CIRILLO (l. c. p. 130.) eius auxilio feliciter vicerunt. Ita illito simul frictionis ope vnguento faponato interno mercurii sublimati cum camphora et decocto ligni sassafras coniuncti vsu paralyfin brachii veneream fugauit LANGE (ap. J. L. SCHMUCKER *vermischte chirurgische Schriften*. Berlin und Stettin. 8. Vol. II. 1779.); alias molestias, quae aut ex veneno venereo ortum trahunt, aut post vsum aliorum ex argento viuo confectorum medicaminum remanent, TERRAS (l. c.).

In cutis morbis ex hac caussa prognatis admittit Ill. GIRTANNER (l. c. I. p. 364.), efficacissimum praesertim inuenere mercurium sublimatum corrosiuum GUERING, ZIEGENHAGEN, TERRAS, DE HORNE, DEASE (ll. cc.), VOGLER (l. c. p. 74.), CHR. L. HOFFMANN (apud JACOBI l. c.), LE BEGUE DE PRESLE (l. c. p. 215.), D. MONRO (l. c. I. p. 265.), et alii medici (Practical essays on medical subjects &c. et BALDINGER pharmacop. Edinburg. p. 346.); in lichenibus eiusdem originis EVERS (ap. SCHMUCKER l. m. c.), neque solum in iis cutis morbis, qui a venerea

venerea labe progignuntur, sed in aliis quoque (VOGLER l. m. c. s. AURIVILLIUS l. c. J. M. HOFFMANN diss. de mercurii sublimati virtute in affectibus cutaneis. Argentor. 1766. 4.) diuersae plane indolis, in scabie crustosa (A. DE STOERCK l. c. I. p. 95.), in scabie farinacea (OTTMANN apud J. FR. EHRMANN l. c. p. 40.), in scabie humida (MOSEDER ibid. p. 42.), generatim in exanthematibus chronicis humidis, si praesertim cum decocto sassaparillae et mezerei coniungatur (Practical essays on medical subjects &c.), in lepra B. GOOCH (medical and chirurgical observations, as an appendix to a former publication. London. 1773. 8. p. 61.), in herpete (AMBR. HOSTY et J. COTTON, au herpeti licet non venereae sublimatum corrosiuum? Paris. 1772.) eximiam exseruit efficaciam.

Neque minor vis est mercurii sublimati corrosiui in sanandis vlceribus ex venerea causa proficiscentibus (van SWIETEN Comment. Vol. V. p. 549. A. DE HAEN l. c. III. p. 217. A. DE STOERCK l. c. II. p. 223. CHPH. L. HOFFMANN ap. JACOBI l. c. RICHTER l. c. XII. p. 476. LANGE ap. SCHMÜCKER l. m. c. FIELIZ l. c. p. 139-141. DE HORNE examen des principales methodes &c. p. 36. et journal de medecine l. c. VOGLER l. c. p. 74.), neque in his solis medicandis subsistit eius virtus, sed in aliis quoque vlceribus consolidandis (Practical essays on medical subjects &c.) egregie se gessit; vlceribus malignis iam opposuerat (l. c.) BASILIUS VALENTINUS; in vlceribus scrophulosis, cancrrosis, cariosis tractandis praestantissimum deprehendit eius usum inter-

internum (l. c.) STOELLER; vlcera phagadaenica, adeo cancrofa scorbutica eo vfu fanari expertus est WHYTT (Medical observations and inquiries by a Society of phyficians in London. Vol. II. 1762. art. 14. p. 213.), vlcus labia et glandulas maxillares exedens, aliis medicaminibus praefracre refiftens TRIQUET (ibid. art. 31. p. 365.), vlcus teterimum oris et narium partes externas internasque corrodens A. DE HAEN (l. c. II. p. 98-102. 210.), vlcera labiorum, narium, crurum peffima IDEM (l. m. c. III. p. 217.), annofas narium labiorumque erosiones IDEM (l. m. c. IV. p. 240.), vlcus labii inferioris ad cancrum accedens CHPH. L. HOFFMANN (ap. JACOBI l. c.), vlcus fcrophulofum inueteratum BARATTE (*Sammlung auserlefener Abhandlungen zum Gebrauch praftifcher Aerzte. St. 2. Leipz. 1774.*), vlcera impura et cacoethea omnis generis VOGLER (l. c. p. 74.), vlcera crurum refractaria, in Weftphalia endemia J. D. METZGER (Aduerf. medic. P. II.), crurum aliarumque partium vlcera medellam omnem diu renuentia J. FRID. GUIL. NEU (obferuation. medico-praetic. et chirurgic. Goetting. 1776. 4. obf. 16. p. 20. 21.), narium praefertim vlcus foediffimum, ozaena medicis nuncupatam, tum externo eius vfui ceffiffe HUNDERTMARK (progr. de ozaena venerea. Lipf. 1758.), tum interno praefertim FR. A. MEYER (de ozaena commentatio ad Vir. III. MEDERER. Hamburg. 1785. 8.), veneream praecipue VOGLER (l. c. p. 75. 77.).

In cancro debellando decantatus potiffimum fuit internus mercurii huius fublimate vfus (BALDINGER pharm. Edinb. p. 346), primo harum laudium auctore

SANCHEZ,

SANCHEZ, qui litteris ad B. Patruum (ap. ACHAT. GAERTNER l. c. p. 5.) datis, cancrum nasi, ad ossa huius partis, imo vicina iam progressum a medico quodam NITCH eius frumenti spiritu soluti trimestri vsu interno perfecte sanatum fuisse refert; cancrum labii superioris J. J. REICHARD (*Magazin für Aerzte*. 8. fasc. XI. 1778. p. 969.), cancrum oris B. GOOCH (medical and chirurgic. observations as an appendix to a former publication. Lond. 1773. 8. p. 146.), cancrum linguae vlcus van SWIETEN (litter. ad BENEVENUTO datae, insert. Comment. de rebus in scientia naturali et medicina gestis. Vol. V. p. 718.), cancrum dolentissimum, labium superius cum gingivis reliquasque partes internas ad fauces vsque infestantem et febre lenta stipatum B. WILMER (Cases and remarks in surgery. London. 1779. 8.), cancrum nasi eius auxilio superavit ROWLEY (Seventy four cases &c.); posterior tamen quotidie ter octavam grani partem vna cum camphora et nitro aqua soluto, simul pilulam ex grano dimidio mercurii dulcis et aequali portione sulphuris aurati antimonii conflata propinavit, et extrinsecus fumum argenti viui applicuit.

Insignem quoque exercet potentiam in sananda ossium carie, potissimum quidem venerea, quam videlicet experti sunt L. FR. B. LENTIN (l. m. c.), J. FR. KNOLLE (diss. de ossium carie venerea. Lips. 1763.) et VOGLER (l. c. p. 74.), vt tamen externo simul argenti viui vsu opus sit (DE HORNE journal de medecine &c. l. c.); at in aliis quoque ossium morbis ex alio fonte oriundis (BALDINGER pharmacop. Edinb. p. 346.) eximiam

P. II. Vol. II. V opem

opem praestitit; cariem in dorso carpi post varias natam eo remedio sustulit III. J. D. METZGER (l. m. c.), cariem ossium artuum superiorum, ossium iugalium, ossium tarfi et metatarfi Cl. FR. GUIL. NEU (l. c. obs. XIII-XV. p. 17-20).

Tumores quoque venereos, siue ossium (VOGLER l. c. p. 74.), siue partium molliorum, praesertim glandularum, et potissimum quidem inguinalium, hac medicatione citra omnem sensibilem euacuationem euanescentes comperit A. DE STOERCK (l. c. II. p. 222.), assentientibus quoque aliis, praesertim DE HORNE (l. m. c. p. 56.), qui tamen in hac virus venerei sobole dissipanda minus potentem se gerere (journal de medecine &c. l. c.) asserit; tumorem genu vlceribus scatentis pertinacissimum, ex virus venereo natum, prouido et stabili mercurii sublimati vsu interno feliciter superauit (l. c.) FIELIZ; tumores ossa femoris, cubiti, frontis defoedantes MOSEDER (l. c. p. 40. 41.), clauiculas, sternum, ossa innominata, humeri, frontis infestantes ZIEGENHAGEN (l. c. p. 44.); debilius in his sanandis operari, quam in aliis morbi venerei sequelis asseuerat DE HORNE (l. m. c.).

Glandularum quoque tumores, etiam pertinales, nisi inflammatorios (DE HORNE l. m. c.), ex alia longe causa natos, huic remedio obtemperare obseruauit B. SPIELMANN (apud J. FR. EHRMANN l. c. p. 45.) in virgine, cui iam inde ab aliquot lustris glandulae ab auribus vsque ad clauiculas fitae induratae intumuerant. Idem ille (l. m. c. p. 44.), aequae ac MOSEDER (ibid. p. 42.), eiusdem auxilio puerum

puerum a scrophulis per omne corpus disseminatis liberavit; eandem efficaciam monstravit hic mercurius corrosivus Cl. HORTZIO (apud J. J. ZIMMERMANN l. c. §. VII. p. 7. 8.) in puero decenni post variolas confluentes scrophulis per totum corpus obfesso; plures aegros scrophulis affectos eius ope sanavit LOYAUTÉ (Mémoire. de la Société de médecine à Paris, ad annos 1777 et 1778.); spe tamen sua excidit, huic morbo oppositurus mercurium sublimatum Cl. METZGER (l. m. c.).

In scirrhis discutiendis valde vtilem inuenit mercurium sublimatum corrosiuum M. AKENSIDE (Medical Transactions, published by the College of Physicians in London. London. 8. Vol. I. 1768. art. 6. p. 70.); neque repugnat Cl. DE HORNE (exposition &c. p. 4.), nisi in iis, qui in cancrum mox degeneraturi ea medicatione potius exacerbantur.

Multum porro praestat in phymosi, et paraphymosi (DE HORNE journal de medecine &c. l. c.), in fluore albo et gonorrhoea venereis, quantum quidem, vt sanentur, argentum viuum et praeparata ex eo medicamenta poscunt (A. DE HAEN l. c. III. p. 217. DE HORNE l. m. c.); feminam fluore albo maligno laborantem, aliis remediis per plures menses incassum tentatis, hoc pharmaco septem dierum spatio ab isto malo liberavit OTTMANN (apud J. FR. EHRMANN l. c. p. 39.), iuuenem a suppressa praepostere gonorrhoea symptomatibus dolentissimis, et difficili praesertim deglutitione infestatum, mensis spatio MOSEDER (l. c. p. 43. 44.); vtilissimam praedicat in testium tumoribus discutiendis,

tiendis, et gonorrhoea suppressa resuscitanda, inflammationem autem et reliqua symptomata exasperare, si in recenti gonorrhoea adhibeatur, testis est J. WATHEN (practical observations, concerning the cure of the venereal disease by mercurials. Lond. 1765. 8. p. 44.).

Mirifice porro prodest mercurius sublimatus corrosivus intus exhibitus in oculorum morbis ex labe venerea natales suos trahentibus. Opacitatem corneae et ipsius lentis crystallinae, ab ophthalmia venerea male curata superstitem, octodecim mensium spatio eius ope sustulit B. VAN SWIETEN (medical observations and inquiries by a Society of physicians in London. Vol. II. 1762. art. 15. p. 232.); similiter corneae opacitates (l. c. III. p. 217.) saepe dispulit eodem remedio A. DE HAEN; pannum oculi ex venerea origine natum, trium mensium spatio IDEM (l. c. II. p. 211.), amaurosin, post morbum venereum natam J. FR. CONSBRUCH (Nov. act. Ac. Caes. Nat. Curios. Vol. V. 1773. p. 85.), ophthalmiam veneream VOGLER (l. c. p. 74.), et ROWLEY (treatise on the principal diseases of the eyes. Lond. 1773. 8.); sed in aliis quoque oculorum vitiis ab omni venerea labe alienis efficacissimum expertus est LOCHER (l. c. p. 30.); ophthalmiam inueteratam neutiquam veneream B. GOOCH (Cases and practical remarks in surgery. Ed. II. 8. 1767. p. 50.), caecitatis speciem incipientem IDEM (l. m. c.), aliam ex levi palpebrarum inflammatione sensim abortam periodicam IDEM (l. c. p. 52.), pannos A. DE HAEN (l. c. III. p. 217. IV. p. 240.) et LOCHER (l. c.), albugines A. DE HAEN (l. c. II. p. 210. 211. IV. p. 240.)

p. 240.) et LOCHER (l. c.), amaurosin incipientem A. DE HAEN (l. c. IV. p. 240), consummatam adeo WARE (Memoirs of the medical Society of London, instit. in the Year 1783. Lond. 8. Vol. III. 1792.) eius ope dispulerunt, et posterior quidem ita processit, vt per mensis et paulo longius adhuc temporis spatium quotidie quartam grani partem vncia dimidia spiritus vini solutam cum iusculo ex farina sagu parato aegroto porrigeret.

Ipsam cataractam eius adiumento superatam refert LOCHER (l. c.), trecentis aut quadringentis pilulis ad HOFFMANNI normam fabricatis, interpositis laxantibus antiphlogisticis, non incipientem modo sed consummatam fere cataractam, saepius discussam, lentem crystallinam claram, visumque redditum fuisse VOGLER (l. c. p. 75.); diuturno vsu mercurii sublimati corrosiui (grani vnus aut duorum), vna cum tartaro emetico (aequali portione), et nitro depurato (drachmis duabus) aqua rosarum (vncis octo) soluti, cuius solutionis quotidie ter cochleare aegroto exhibendum curauit, saepius cataractam sanatam G. ROWLEY (treat. on one hundred and eighteen principal diseases of the eyes and eyelids. London. 1790. 8.). In gutta serena desperata incassum tamen tentauit eius vsum A. DE HAEN (l. c. III. p. 218).

In nonnullis surditatis speciebus A. DE HAEN (l. c. III. p. 217.) beneficam eius vim expertus est; in arthritide venerea, etiam inueterata IDEM (l. c. II. p. 211. 212.) et VOGLER (l. c. p. 74.); rheumatismos de latente labe venerea suspectos eius ope dissipatos vidit III. HILDEBRANDT (l. m. c. §. 21.

p. 65. 66.), vt tamen opium adderetur; *rheumatismos cum arthritide iunctos* b. VOGEL (*aphorism. de cognoscend. et curand. praecip. corp. human. affectibus. Goetting. 1772.*), *rheumatismum coxae vel maxime rebellem* Ill. LENTIN (*Memorabilia circa aërem &c. Clausthalensium. Goetting 1779. p. 124.*) et auctor libri (*Practical essays on medical subjects &c.*), *rheumatismum a transpiratione suppressa natum, et nullis aliis cedentem remediis*, Cl. BONA (l. c.) hoc pharmaco fugarunt.

Hydropem ipsum, quem, si hac medicatione non euanescat, nulli alii cessurum contendit, mercurio sublimato corrosiuo oppugnat N. D. FALCK (l. c.), ea ratione, vt granum eius vnum, vna cum nitri vncia et saccharo, quantum opus est, vt sapor gratus euadat, in codis cum radicis petroselini recentis et mellis vtriusque vnciiis tribus aquae communis vnciiis sedecim soluat, et saporis gratia adhuc pauxillum vini canariensis addat.

Febribus intermittibus iam MAYERNII aevo oppositus fuit mercurius sublimatus; ille enim (tract. de febribus c. 4. p. 72.) asserit, constituere partem pulueris antifebrilis, a quodam POTS denominati; et reuera febrem quartanam cortici cinchonae soli non cedentem, eius cum mercurio hoc sublimato connubio iugulauit Ill. M. HERZ (*Briefe an Aerzte. Berlin. 8. Samml. II. 1784. Br. 4. p. 102.*).

In morbo Americae calidiori eique oppositis infulis endemio Yaws Anglis, Pian vel Epian Gallis dicto multum valere testatur FR. ALLAMAND (Nov. act Acad. Caes. Nat. Curios. T. IV. 1770. obs. 23. p. 87.),

p. 87.), contradicente tamen experto G. GUIL. SCHILLING (diatrib. de morbo in Europa pene ignoto, quem Americani vocant Yaws. Ultraj. 1770. 8.).

Vena Medinensi infestatos mercurii sublimati frumenti spiritu soluti vsu ita subleuari, vt multo facilius et breuiori temporis spatio extrahi possit filaria, perhibet GALLANDAT (journal de medecine, chirurgie, pharmacie &c. T. XII. 1760. Januar art. 4. p. 24.), nihil auxilii tulisse AD. FR. LOEFFLER (*Beyträge zur Arzneywissenschaft und Wundarzneykunst.* Leipzig und Altona. 8. P. I. 1791.).

Vermes intestina vellicantes eo pharmaco oppugnauit (l. c.) BRUAND, taeniam adeo expulit (l. c. p. 40.) OTTMANN.

Mercurius corrosiuus albus fortior (HOPE in sua editione libri ALSTONIANI: Lectures on the materia medica, containing the natural history of drugs, their virtues and doses. London. 1770. 4.), mercurio sublimato corrosiuo vulgari vtique acrior et potentior, natus ex argento viuo primo in acido nitri soluto, ex hoc per alcali volatile praecipitato, denuo in falis communis acido soluto, et in crystallos redacto, vt igitur iisdem constet principiis, ex quibus mercurius sublimatus corrosiuus conflatur, eo tamen cum discrimine, quod maior ei inhaerere videatur acidi portio.

Quare haud mireris, fortius adhuc stimulare, et validius adhuc per lotium et sudores operari; ideo neque omnibus conducere, quibus argentum viuum prodest, neque ob minorem longe, quam huius continet, copiam omnibus nodis soluendis

parem esse, quibus ipse vulgatus ille mercurius sublimatus cum successu opponitur.

Exhibetur autem a nonnullis ita, vt granum eius soluatur aquae distillatae vncia, eiusque solutionis propinentur guttae triginta.

Remedium Tibetanum (SAUNDERS Philosophical Transact. Vol. LXXIX. ad ann. 1789. P. I. p. 109.), simile pharmacum ex mercurio in calcem conuerso, et tum sulphuri, tum acido cuidam nupto conflatum, Tibetanis in sanandis morbis venereis familiare. Conficitur vero ex alumine, nitro, cinnabari et argento viuo, quae omnia accurate permixta artifices ollae immittunt, altera minore inuenta et firmiter agglutinata olla tegunt, in olla maiori focum substernunt, eumque per quadraginta temporis minuta alunt; quo facto et refrigeratis iterum vasis, quod minori ollae intus adhaeret, eximunt, et cum prunorum vel dactylorum pulpa in pilulas conformant, quarum binas aut ternas deglutiendas aegrotis exhibent.

Liquor mercurii secretus (J. C. GMELIN commerc. litterar. Noric. ann. 1733. hebdom. 25. p. 194. 195.), quamquam a mercurio denominatus, vix tamen aliquid argenti viui continet; paratur enim, soluendo mercurii sublimati vncias quatuor aceti distillati vncias duodecim, acetum lenissimo igne per distillationem iterum separando, sicco residuo infundendo spiritum vini rectificatum, vas, quo continetur, exactissime clausum per quatuor hebdomades leni calori committendo, liquoris plurimam partem denuo per distillationem lenissimo calore peractam abstrahendo, liquorem, qui transiit, denuo

denuo residuo adfundendo, per tres dies continuos leni calore fouendo, et denique lenissimo distillationis igne abstrahendo.

Hic liquor duorum, trium et quinque guttarum praebio omnia tam externa, quam interna vlcera, siue in collo, siue in vesica vrinaria, siue in renibus, siue in vtero obuia, mirum in modum perfanare traditur.

Tinctura hydrargyri (A. LIBAVIUS alchemia. Francof. 1597. 4. p. 285.), parum quoque argenti vini continere videtur, in lue venerea et podagra ad guttas tres exhibita. Paratur enim infundendo hydrargyro nitrato oleum vitrioli fuscum, illudque per distillationem toties iterum separando, donec residuum rubescat, huic residuo vini, quod appellant, alcohol affundendo, iteratis vicibus per distillationem abstrahendo, denuo affundendo, et paulisper inspissando.

Pilulae magneticae Ostii, a medico caesareo aulico J. OST, qui eas inuenit, diuendit, et non in morbo tantum venereo, sed et in gonorrhoea, etiam neglecta et retropulsa, in morbo ischiadico, podagra, aliis arthritidis generibus, melancholia, mania, chlorosi, febribus quartanis et aliis debellandis mira praestare gloriatur, denominatae, teste Ill. TROMMSDORF (*Journal der Pharmacie für Aerzte, Apotheker und Chemisten*. Vol. II. fasc. 2. 1795. p. 86-98.) praeter extractum quoddam vegetabile ($\frac{1\frac{3}{8}}{20}$), et resinam ($\frac{3}{20}$) calcem mercurii ($\frac{1}{5}$) continent, cui potissimam virtutis, quam in malo venereo medicando exercent, partem debere videntur.

I N D E X
R E R V M   A L P H A B E T I C V S.

- A**
- Acetas hydrargyri.** 232.
- Aethiops**
 absorbens. 123.
 alcalifatus. 123. 124.
 alcalizatus. 123.
 antimonii. 132.
 antiphthificus. 114.
 antirheumaticus. 115.
 antiscorbuticus. 114.
 auripigmenti. 132.
 diureticus. 114.
 iouialis. 132.
 mercurialis. 117-132.
 mineralis. 117-132.
   apyrus. 125.
   auratus. 133.
   empyrus. 125.
   per se. 145.
   sine igne paratus. 125.
 narcoticus. 131.
 per se. 145.
 peruuanus. 114.
 purgans. 114. 115.
 saccharatus. 116. 117.
 tartarifatus. 227.
- Amalgama.** 7. 140. 141.
 ferri. 141.
 plumbi. 140.
 stanni. 140. 141.
- Aqua aloëtica mercurialis Zwelf-
 feri.** 265.
 aluminosa. 265.
 argentea. I.
 caustica. 147.
 cosmetica
   Mynsichti. 163.
 cum mercurio cocta. 71-73.
 diuina Fernelii. 263.
 grifea. 237.
 mercurialis. 239. 252-256.
   ad vsus externos. 265.
   pro scabiosis. 204.
 Rulandi. 147.
- A**
- Aqua**
 mercuriata. 265.
 metallorum. I.
 phagadaenica. 263.
 ficca. I.
- Aquila**
 alba. 182.
 celestis. 168.
- Arcanum**
 corallinum. 156-158.
   Paracelli. 156.
   Zwelfferi. 144.
 Maradant. 268.
 Nicole. 123. 261.
- Argentum**
 fusum. I.
 liquidum. I.
 mobile. I.
 yinum. I.
 Ἀργυρον
 χρυρον. 16.
- Aurum**
 horizontale. 159.
 vitae. 142. 143.
- Azoph.** I.
Azoth. 143.
- B**
- Balnea.** 259.
Bolus
 ad necandos pellendosque lum-
 bricos Zapatae. 116.
 caeruleus. 116.
 catharticus. 222.
 mercurialis. 200. 222.
- C**
- Calces mercurii.** 145-224.
Calcinatum inais. 162.
Calomel. 187.
Calomelas. 187.
Calx
 mercurii. 237.
 rubra. 146.
- Cathar-

INDEX.

Catharticum minerale. 162.
 Cerata mercurialia. 102-104.
 Ceratum
   mercuriale. 104. 151.
   simplex. 104.
 Chamaeleon minerale. 1.
 Cinnabaris. 133-139.
   antimonii. 139.
   caerulea. 139.
   factitia. 137-139.
   nativa. 136. 137.
 Corallinum album Libanii. 182.

D

Draco mitigatus. 182.

E

Eau

  de Belloite. 237.
   fondante. 264.
   vegetale
     mercurielle. 229.
 Elixir antisyphiliticum. 160.
 Emplastra mercurialia. 102-107.
 Emplastrum
   ad clausos pedum. 152.
   ad topfos venereos. 102. 103.
     147. 178.
   antiuenerum
     Zwelferi. 239.
   cicatricem inducens. 103.
   commune
     cum mercurio. 103.
   de cinnabari. 135.
   de ranis
     cum mercurio. 103. 104. 239.
   ex ammoniaco
     cum mercurio. 106.
   febrifugum. 135.
 Enemata. 260.
 Essentia
   mercurialis. 225.
   Charras. 239.
 Exstinatio. 79.

F

Flores

  ammoniaco-mercuriales. 139.
   argenti. 172.
   falis ammoniaci
     aethiopici. 133.

Fumigationes

  mercuriales. 75-79. 136.

G

Gâteaux toniques mercuriels. 181.
 Gouttes
   du General Lamotte. 160.
   glaciales helvetiques. 268.
 Guttae
   albae Wardii. 227.
   Lamottianae. 160.
   mercuriales Langhanfii. 268.

H

Hercules Bouii. 142.
 Hydrargyrosis. 83.
 Hydrargyrum. 1.
   acetatum. 232.
   nitratum. 5. 237.
   cinereum. 171.
   phosphoratum. 173. 235.
   salinum. 242.
   tartarifatum. 227.
 Hydrargyrum. 1.
   muriatus
     mitis. 181.
   sublimatis. 242.

I

Illusor chymicorum. 1.
 Impostor chymicorum. 1.

L

Lac mercuriale. 162.
   mercurio tinctum. 73-75.
 Lacerta viridis. 144.
 Laudanum
   minerale. 157.
   corrosiuum. 242.
 Lauemens
   antiueneriens. 260.
   mercuriels. 260.
 Linimentum
   ad serpiginem. 264.
   mercuriale
     psoricum. 165.
 Liqueur
   fondante
     de M. Diemert. 231.
 Liqueur
   exfoliatuus
     Belloitii. 237.

Liqueur

INDEX.

Liquor

- fundamentalis. 241.
- mercurialis
Plenckii. 119.
- mercurii
secretus. 312. 313.
viui Mynsichtii. 237.
- mundificans. 266.
- ophthalmicus. 251.
- siphyliticus. 287.

M

Malleus metallorum. 242.

Manna

- mercurii. 144. 162. 168. 189.
- metallorum. 182.

Medicamentum Geruasii. 123.

Mercurius. I.

- alcalifatus. 123. 124.
- auratus. 159.
- benzoinus. 175.
- calcinatus. 146.
- ruber. 148.
- cinereus. 190.
    Blackii. 171.
- corallatus. 155.
- corallinus. 157.
- corrosiuus,
    albus fortior. 311. 312.
    ruber. 224.
- cosmeticus. 162. 163.
- deiechorius. 172.
- diaphoreticus. 142-144.
    Kenelmi Digbaei. 140.
- dulcificatus. 173.
- dulcis. 169. 181.
    martiatus. 142.
- solaris. 144.
- emeticus flavus. 176.
- fixatus. 133.
- gryseus. 168.
- gummosus. 117-123.
- incarnatus praecipitatus. 173.
- laxatiuus. 176.
- mellitus. 111-113.
- niger. 190.
- nitrosus. 240.
- oxydatus. 145.
- per se praecipitatus. 143.
- phosphoratus. 173. 235.
- phosphoreus. 173.

Mercurius

- praecipitatus. 246. 170.
    albus. 6. 162-171.
        dulcis. 169. 170.
- antiuenericus. 159.
- cinereus. 190.
- dulcis. 190.
- flauus. 176.
- fuscus. 172.
- niger. 145.
- per se. 143.
- ruber. 5. 146. 148.
- solaris et lunaris. 142.
- viridis. 144.
- saccharatus. 116. 117.
- solubilis. 160. 161.
- sublimatus. 242.
    corrosiuus. 242.
        adustus. 181.
        albus. 7. 242.
- crystallinus et celestis. 242.
- dulcis. 181.
- purgans. 181.
- ruber. 224.
- rubeus non corrosiuus. 156.
- sulphuratus. 124.
- tartarifatus. 227.
        liquidus. 229.
- terebinthinatus. 110.
- tricolor. 5. 224.
- vnguinofus. 80.
- violaceus diaphoreticus. 139.
        Parisiensium. 140.
- virginicus. 11.
        viuus. 69-71.

- Methodus deriuatoria. 40.
- Mixtura mineralis. 288.
- Morsuli contra vermes. 128.
- Murias hydrargyri
    corrosiuus. 242.
- mitis. 181.

N

- Nitras hydrargyri. 237.
- mercurii. 5.

O

- Oleum mercurii ad verrucas et
    clauos pedum. 266.

INDEX.

P

- Panacea. 133.
 Anwaldina. 135.
 de la Vigne. 142.
 mercurialis. 167. 187. 189.
     nigra. 133.
     rubra. 158.
 mercurii albi vulgaris. 162.
 Quercetani. 182.
 Panchymagogum minerale. 182.
 Phosphoras mercurii. 173.
 Pilulae
   ad gonorrhoeam. 201.
     virulentam. 201. 202.
 aethiopicae. 111. 131.
 alterantes. 292.
     Plummeri. 201.
 anthelminticae. 202. 228.
 Barbarossae. 111. 112.
 Bellottii. 112.
 catharticae. 202.
 de cambogia. 222.
 ex mercurio gummoso. 112. 113.
 Keyseri. 232.
 magneticae Oltii. 147. 313.
 maiores Hofmanni. 294.
 mercuriales. 108 - 115. 202.
     laxantes. 114.
     mellitae. 113.
 Plummeri. 202.
 rubrae. 202.
 Praecipitatum. 146.
   album. 162.
   nobile. 155.
 Praecipitatus albus
   Cloßfai vomitio - cathar-
     ticus. 170.
   communis. 162.
   correctus. 173.
   diaphoreticus. 158.
   dulcis. 148.
   luteus. 172.
     diaphoreticus. 172.
   ruber. 146.
   solaris. 142. 143.
     regulinus s. diaphoreticus.
       142.
 Proteus. 1.
 Pulvis
   absorbens. 134.
   ad vermes. 219.
   antepilepticus Dolaei. 221.

Pulvis

- antifebrilis Pots. 310.
 antispasmodicus. 134.
 arthriticus. 134.
 cathaereticus pro ossibus. 149.
 cephalicus. 134.
 confortans. 134.
 contra vermes. 219.
 epilepticus. 134.
 hydrargyri saccharatus. 176.
 hypnoticus. 132.
 mercurii cinereus. 171.
 mineralis. 130.
 praecipitans. 134.
 principis. 158.
 rosae vitae. 173.
 temperans. 134.
 Tunchinensis. 131.
- Q
- Quintessence veterienne du Sieur
 Mollet. 227.
- R
- Remedium tibetanum. 312.
 Roob antisiphiliticum D. l'Affeûeur
 242. 268.
- Rotulae
 ad vermes. 220.
 aduersus lumbricos. 220.
 contra vermes. 128. 220.
 laxatiuae. 222.
- S
- Sal Alembroth. 226.
 mercuriale
   ferreum liquidum. 141.
   phosphoricum mercuriale. 173.
   sedatiuus mercurialis. 175.
 Seruus fugitiuus. 1.
 Solutio mercurialis. 288.
   balsamica. 119.
   gummosa. 119.
   simplex. 119.
 mercurii corrosiui. 286.
   in acido. 231.
   sublimati spiritiuosa 287.
- Specificum
 cephalicum Michaelis. 134.
 Cloßii contra taeniam. 218.
 Spiritus mercurialis. 225.
 vini mercurialis. 287.
 Subli-

INDEX.

Sublimatum corrosivum. 242.
 Sulfare de mercurē. 124.
 Sulphuretum hydrargyri. 124. 152.
 Syrupus mercurialis. 121.
     Belleti. 240-242.
     vegetalis Velnosii. 242.

T

Tabellae
     anthelminticae. 220.
     pro vermibus. 220.
     purgantes. 222.
 Terre feuilletée mercurielle de
     Fourcy. 232.

Tinctura
     antiuenera Molleti. 227.
     hydrargyri. 313.
     mercurialis-Garayi. 225.
     mercurii sublimati corrosivi. 288.
 Tragea Keyseri. 232.

Trochisci
     anthelmintici. 220.
     contra luem veneream. 136.
     de minio. 263.
     escharotici. 263.
     hermetici Scretae. 220. 221.
     mercuriales. 116.

    Scretae. 221.
     tonici mercuriales. 181.
 Turbith minerale. 5. 176.
     nigrum. 171.

Turpethum
     minerale. 159. 176.
     rubrum Zwelfferi. 159.

V

Vnguenta mercurialia. 80-107.
 Vnguentum
     ad pediculos. 96.
     inguinales Scretae. 96.
     scabiem. 96. 151. 164. 165.
     antipforicum
         cum mercurio. 96. 97.
     antisyphiliticum. 97.
     caeruleum fortius. 97.
     mitius. 97.
     citrinum. 238.
     contra vermes. 97.
     e mercurio praecipitato. 166.
     enulatum cum mercurio. 98.
         sive contra scabiem. 98.
     epilepticum. 135.
     mercuriale. 98-100. 173. 262.
         simplex. 100.
         terebinthinatum. 100.
     mundificans. 101. 164.
     neapolitanum. 101.
     ophthalmicum Hæckeri. 238.
     pediculorum. 101. 102.
     piacentinum. 150.
     rubrum. 149.
     veterinarium. 102.

W

Ward's white drops. 227.

Z

Zabach. 1.
 Zaibar. 1.

